

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

12'nci Toplantı

16 Kasım 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

2.- Kültür ve Turizm Bakanı Nabi Avcı'nın 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkereleri

- Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- Orman Genel Müdürlüğü
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü

- d) *Türkiye Su Enstitüsü*
e) *Kültür ve Turizm Bakanlığı*
f) *Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü*
g) *Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü*
h) *Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı*
-

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

12'nci Toplantı

16 Kasım 2016 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.08'de açılarak dört oturum yaptı.

Birinci bölümde yer alan bütçelerden:

Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu tarafından, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında bir sunum yapıldı.

2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Orman ve Su İşleri Bakanlığının,

Orman Genel Müdürlüğünün,

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün,

Meteoroloji Genel Müdürlüğünün,

Türkiye Su Enstitüsünün,

2017 yılı bütçeleri ile 2015 yılı kesin hesapları kabul edildi.

İkinci bölümde yer alan bütçelerden:

Kültür ve Turizm Bakanı Nabi Avcı tarafından, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında bir sunum yapıldı.

2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Kültür ve Turizm Bakanlığının,

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün,

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün,

Türkiye Yazma Eserler Başkanlığının,

2017 yılı bütçeleri ile 2015 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 00.41'de toplantıya son verildi.

16 Kasım 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.08

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

(Oturum, Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 12'nci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Türkiye Su Enstitüsü bütçe ve kesin hesapları ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Orman ve Su İşleri Bakanımız Sayın Veysel Eroğlu'na söz veriyorum.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakika.

Buyurun.

II.- SUNUMLAR

1.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Saygıdeğer Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Orman ve Su İşleri Bakanlığının faaliyetleri hakkında sizlere kısa bir bilgi arz edeceğim efendim.

Özellikle, takdimimi şu sırada yapacağım: Bütçe teklifimiz hakkında bilgi vereceğim, daha sonra ormancılık ve çölleşmeyle mücadele çalışmalarımız, tabiatı koruma, biyolojik çeşitlilik, su faaliyetleri ve meteorolojik faaliyetleriyle alakalı bilgileri arz edeceğim.

Tabii, bizim Orman ve Su İşleri Bakanlığının temel vazifesi koruma kullanma dengesini gözeterek bütün canlıların hayat standartlarını yükseltmek ve orman ve su kaynaklarının geliştirilmesini sağlamaktır.

Personel ve bütçemiz hakkında bilgi vereyim. 66 bin personelimiz var. 2017 yılı bütçesi takriben 20 milyar 200 milyon TL. Bunların dökümünü arz ediyorum. Görüldüğü üzere, genel ve özel bütçe 16 milyar 927 bin 767 bin TL, döner sermaye bütçesi 3 milyar 270 milyon 470 bin TL, toplam 20 milyar 198 milyon 262 bin TL. Bunlardan tabii en büyük pay Devlet Su İşlerine ve Orman Genel Müdürlüğüne ait.

Özellikle on dört yılda Bakanlığımız 145 milyar liralık bir yatırımı gerçekleştirdi, milletimize kazandırdı. Bakın, bunlardan 411'i dev baraj ve diğer tesisleri dikkate alırsak bütün faaliyetlerde, 6.298 tesisi tamamlayarak aziz milletimizin hizmetine sunduk. Bunlardan gerçekten Artvin'de Deriner Barajı bir sanat harikasıdır. Keza Karaman'da Ermenek Barajı muhteşem bir baraj. Mesela bundan üç yıl önce Türkiye'nin en yüksek barajı 218 metreyle Ermenek Barajı'ydı ama Deriner onu da geçerek 248 metreyle şu anda Türkiye'nin en yüksek barajı ama onu da geçecek bir baraj daha yapıyoruz, Yusufeli, o da Türkiye'nin yapılabilecek en yüksek barajı olacak.

Özellikle, bir de, ormancılık faaliyetlerine çok büyük önem verdik. Yani benim de şahsen ağacı, toprağı, suyu çok seven tabiatım var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sadece seviyor musunuz, yoksa kıyıyor musunuz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ağacı seviyoruz. Bakın, Sayın Vekilim, 3 milyar 750 milyon fidanı toprakla buluşturduk ama bazıları hesap yapamıyor. “Bunu -özellikle bu hesap yapamıyor- Türkiye'yi bu kadar 1'e bir alsak bu, Türkiye'nin yüzölçümüne yetmiyor.” diye hesap edenler var ama bu böyle. 3 milyar 750 milyon fidanı toprakla buluşturduk ama bunların dökümü var, inanmıyorsanız birlikte sayalım efendim.

Korunan alanları çok artırdık efendim. Ayrıca, 1.674 tane... Bakın, biz meteorolojide dünyanın ilk 7'sine giren bir kurum hâline geldik, dünyada ilk 7'ye giren. En ileri teknoloji şu anda bizde. Bakın, gururla ifade ediyorum ve tahminleri de yüzde 90'ın üzerine çıkardık.

Şimdi, müsaadenizle, ormancılık ve çölleşmeyle mücadeleyle alakalı bilgi arz etmek istiyorum. Orman teşkilatımız daha önce, 2011 yılından önce sadece ormanlık alanlarda faaliyet gösteren bir kurumdu ama 2011 yılıyla birlikte bu anlayışı değiştirdik. Şu anda ülkemizin tamamına, hatta Orta Asya'ya, Balkanlara, Kafkaslara, Afrika'ya da hizmet eder hâle geldi. Gerçekten çok önemli. Bakın, şunu ifade edeyim: Dünyada pek çok ülkede orman varlığı hızla azalıyor ama bakın, hesap ortada, Halep oradaysa arşın burada. Türkiye'de 2002 yılında 20,8 milyon hektar aldığımız orman alanını şu anda 22,3 milyon hektara çıkardık yani 1,5 milyon hektar yani 15 milyon dekar orman alanı artmıştır, bunun tapusu da var. Buna paralel olarak ormanlara çok iyi ağaçlandırma yapmakla, bakımını yapmakla, alan artmasıyla odun serveti de arttı bakın. Odun serveti 1,2 milyar metreküpten şu anda 1,6 milyar metreküpe yükseldi ki gerçekten bu bütün dünyanın takdirini topladı.

Fidan üretimimizi çok artırdık efendim. Şu anda bütün kurumlara, bütün belediyelere, kamu kurumlarına, muhtarlıklara, talep edilmesi hâlinde biz onlara ücretsiz fidan dahi tahsis ediyoruz. Daha önce böyle bir şey yoktu. Yılda ortalama 75 milyon fidan üretilirken biz 2016 yılında 338 milyona yükselttik. Ayrıca, maalesef, daha önce, benim İstanbul'da İskele Müdürü olduğum dönemde havzaları ağaçlandırmak için Türkiye'de fidan bulamıyorduk ama Allah'a şükür gerek Yalova'da gerek Sakarya'da, İzmir'de, Bergama'da vesaire o sıra alım garantili fidan üretimi başlattık, gelişti. Şimdi, biz, artık bir de fidan ve süs bitkileri borsası kurduk, ilk ihracatını da yaptı. Peki, efendim, ne kadar fidan toprakla buluşturduk? 3 milyar 750 milyon şu ana kadar. Bakın, şurada görüyorsunuz, 2006 yılında Burdur Kuzköy'deki durumu bu, terasladık, fidan diktik, artık orman hâline geldi. Ayrıca, Isparta Gölcük 2005 yılında böyleydi, artık şu açık alanlar tamamen kapatıldı, orman hâline geldi.

Ağaçlandırmada bir rekora imza attık. Geçmişte ortalama 68.500 hektarlık alanda çalışma yapılırken biz ortalama 342 bin hektar yani 3 milyon 420 bin dekarlık alanda her yıl çalışma yapıyoruz yani 5 katı artırdık. Ayrıca, mutlaka her yılı bir ağaçlandırma yılı ilan ettik. Artık sadece çam dikmiyoruz. Erguvan yılı ilan ettik, ıhlamur yılı, fıstık çamı İstanbul'da mesela, 2016'da da çınar yılı, Osmanlı coğrafyasının özellikle bulunduğu yerlere çınar diktik 2016 yılında, bu yıl.

Kara yolları. Daha önce kara yolu ağaçlandırmasıyla ilgili ormanın bir mesuliyeti yoktu ama bunları da ağaçlandırıyoruz. 2008 yılında başladık kara yolu ağaçlandırmasına. Şu ana kadar 17.043 kilometre yol kenarını ağaçlarla donattık. Mesela Ankara-Eskişehir yolu, Sakarya-Akyazı yolu, bunun gibi Türkiye'nin her tarafında...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bunlara orman demiyoruz herhâlde.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Yol kenarı ağaçlandırması diyoruz, onları saymıyoruz Sayın Vekilim.

Orman teşkilatı olarak artık okul bahçesi, üniversite kampüsleri, mezarlıklar, mabetler, hastaneler, sağlık ocakları bahçelerini ağaçlandırıyoruz. Sayıları kitapta var, zamanım sınırlı olduğu için bunların detayına girmeyeceğim ama emriniz olursa tabii sizlerin istediğiniz yeri ağaçlandırırız efendim.

Bunun dışında, efendim, çok önemli, biz gençlerin bilhassa ormanı sevmelerini istiyoruz. Bu bakımdan her şehirde hemen hemen bir şehir ormanı projesi başlattık. Anneleriyle, babalarıyla gelip ailecek dinlenecekleri mekânlar oluşturduk. İnşallah, bakın, şu anda Rize'de de muhteşem bir orman kuruyoruz, onu da müjdeleyeyim. Mesela, Denizli Çamlık Şehir Ormanı muhteşem. Mesire alanları çok artırdık. 94 tane mesire alanı bugün 1.304'e yükseldi efendim. Ayrıca, ormanlarımızda daha önce sadece çam dikilirdi veya sedir vesaire ama Değerli Başkanım, değerli milletvekillerim; şu anda ormanlarımızı kırsal kalkınmanın lokomotifini kullanarak kullanmaya başladık. Aşağı yukarı 26 tane eylem planımız var. Ceviz, badem, sakız, trüf, fıstık çamu vesaire. 5 bin köye 5 bin gelir getirici orman kuracağız, kuruyoruz şu anda, çoğu da bitti. 1.702 köye şu ana kadar orman kurduk ve 4,2 milyon adet gelir getirici fidan diktik. Bunu şöyle yapıyoruz, bunu herkesin bilmesinde fayda var: Orman köylerinde en yakın orman köyündeki ormanlık alana o bölge için ne uygunsa -faraza fıstık çamu veya ceviz, badem- onu dikiyoruz, sonra o köydeki hane sayısına göre parselliyoruz, herkesin huzurunda kura çekiyoruz. Kuraya göre hangi parselde ne kadar fidan vatandaşa aitse üç yıl bakımı, bütün masrafları orman teşkilatına ait, geliri kırk dokuz yıl vatandaşa ait olmak üzere sertifikasını veriyoruz. Böylece millet ormancılığına geçtik. Bu bakımdan mesela Kemalîye'de dut seferberliği başlattık. İzmir'de zeytin ağaçlarıyla ilgili bir seferberlik başlattık. Böylece gerçekten vatandaşa dağıtıyoruz. Faraza, birkaç tane örnek vereyim efendim: Ceviz Eylem Planı'nı 2012 yılında başlatmıştık. Bu yıl sonuna kadar, şu ana kadar 2,8 milyon ceviz fidanı dikildi, vatandaşa dağıtıldı. Badem Eylem Planı çerçevesinde bu yıl sonuna kadar tamamlayacağız, birinci adım bu tabii, yeni eylem planları da tekrar... Yani biz çalışırken rastgele çalışmıyoruz. Kim, neyi, ne zaman, nerede, nasıl yapacak, bu kesinlikle bellidir. Emrettiğiniz zaman bunların kitaplarını size takdim edebiliriz. Tabii, sizlerin de varsa biz tenkide çok açığız yani. Tenkit, tavsiye, teklifler varsa bunları da belirtirseniz bundan büyük memnuniyet duyarız. Şu ana kadar 5,6 milyon badem fidanı diktik, arsasıyla birlikte vatandaşa dağıttık. Mesela Adıyaman Kâhta'ta görüyorsunuz muazzam bir badem ormanı oluştu.

Efendim, zeytinle ilgili maalesef geçmişte bir sivil toplum kuruluşu "Zeytin orman ağacı değildir." diye böyle bir yargıdan karar almış. Tabii baktık, yargının verdiği hükmün gerekçesini inceleyince bunun, ormanlık alanın tamamının zeytin olamayacağını ama yüzde 80'inin zeytin olabileceği anlaşıldı. Arkadaşlar, neredeyse ormanlık alanda bu "delice" tabir ettiğimiz zeytin ağaçlarını kesiyorlardı ama bunu hemen yasakladık. Netice itibarıyla bir seferberlik başlattık 2019 yılı sonuna kadar...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Dört yılda kesilenlerde de var mı? Kesilen veya sökülen zeytin ağaçları da var mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, şu anda yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Rakamsal olarak yok.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kurtardık, hatta efendim onları aşıyoruz. Şimdi, şurada gördüğünüz ilk aşılamaı da ben yaptım efendim ama tutup tutmadığını... Bakın yan tarafta hemen tuttuğunu göreceksiniz Allah'a şükür. Arkadaşlara espri yapıyorum: "Emekli olduktan sonra beni artık zeytin aşılaması için alırsınız." diye.

Efendim, bakın, şu gördüğünüz Nisan 2015'te aşıladığım zeytin ağacı. Bir yıl sonra yandaki hâle geldi. Gerçekten bunları vatandaşa kura çekip verdik.

Bal ormanları kuruyoruz. Efendim, çok enteresan, daha önce arıcılar ormana sokulmazdı. Ama biz arıcılara sahip çıktık, dedik ki: "Artık bütün her yerde talep olması hâlinde arıcılara yer tahsis ediyoruz." Bunlara "bal orman" diyoruz. Bal ormanı şu: Arıcı çam balı mı, çiçek balı mı, geven balı mı, kestane balı mı ne istiyor, ona göre oraya dikiyoruz, yerini hazırlıyoruz, suyunu her şeyini hazırlıyoruz. Parası yoksa yüzde 20 hibe, geri kalanı da, yüzde 80'i de yüzde 1,5 dosya parasıyla on yıl ödemesiz şekilde vatandaşa hibe ve kredi olarak destek veriyoruz. Şu ana kadar bu çok iyi tuttu. Vatandaşlarımız 286 bal ormanı talep etti, hepsini kurduk ama bunun çok faydası oldu. Şu anda bal üretiminde 6'ncı sıradan 2'nci sıraya yükseldik. Ayrıca bir de şu var, dünyada bu çok ses getirdi: Mesela Dünya Arıcılık Kongresi 2017 yılında Türkiye'de toplanacak. Bu da çok önemli. İnşallah, bu sayıyı 465'e çıkarmayı planlıyoruz.

Bir de efendim, şuna başladık, çok önemli. Odun Dışı Ürünler Daire Başkanlığı kurduk. Bu çok önemli. Tıbbi ve aromatik bitkilerin yüzde 80'i ormanlarda. Dolayısıyla, dünyada da 115 milyar dolarlık bir pazar var, gitgide de geliyor çünkü millet kimyasal ilaçlardan artık bitkisel ilaçlara dönüyor. Bu yüzden biz bu konuda bir seferberlik başlattık. Defneden başlayarak, mantar vesaire, efendim, hatta şu anda Karadeniz'de, Rize'de likapa seferberliğini başlattık. Şöyle: Likapa ağaçlarını alıyoruz, dikiyoruz ormanlık alana, vatandaşa kura çekip veriyoruz.

Özellikle Bucak'ta olmak üzere salep seferberliğine başladık. Peki, ne oldu bu durumda? Bakın, şu anda yılda 400 bin ton bu odun dışı dediğimiz daha ziyade tıbbi aromatik bitkiler, defne, likapa, salep vesaire olan ürünleri bu şekilde hazırladık ve piyasayı oluşturdu ama bu yeterli değil. Bizim hedefimiz 2019 yılında 500'i 1.000 tona çıkarmak ve 2023 yılına kadar da orman teşkilatı bir plan yaptı 5 milyar dolarlık ihracat yapmak. Şu anda 600 milyon dolarlık bir ihracat var, yeterli değil. Hedefimiz, kesin olarak söylüyoruz, 5 milyar dolarlık bir ihracat yapmak bu konuda. Türkiye'de de potansiyel var. Hatta şunu ifade edeyim: Önümüzdeki mayıs ayında -ilgili olan vekillerimiz varsa memnun oluruz- Konya'da Uluslararası Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Kongresi'ni toplayacağız efendim. 10-12 Mayıs 2017'de Birinci Uluslararası Tıbbi Ve Aromatik Bitkiler... 2 tanesini ulusal olarak yapmıştık ama şimdi Konya'da... Kongrenin teması da tabii ve sağlıklı hayat diye... Tabii, sadece biz değil. Bunun membası bizde ama bunu Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, başta Sağlık Bakanlığı da devreye girerek bunların ilaç olarak kullanılması konusunda bir seferberlik başlattık. Üniversitelerle birlikte çalışıyoruz.

Orman köylerine büyük destek veriyoruz. Şu ana kadar 13 milyar TL ilave gelir sağlamışız. Odun ham madde ihtiyacı Türkiye'de çok önemli. Tabii, ormanlar gelişince, odun serveti artınca elbette yaşlı ağaçları keserek ekonomiye kazandırıyoruz. Çünkü ağaçların da bir ömrü var, kesmezsek çürüyecek. Bu yüzden şu anda, 2016 yılında 20 milyon metreküplük bir odun ham maddesini hazırladık, sanayiye ve ihtiyaç için ekonomiye kazandırdık. Gelir de arttı tabii. Şu anda 2016 yılında 2,7 milyar TL bu satışlardan elde ettiğimiz gelir.

Bir de, efendim, bu ağaçlandırma faaliyetleri dünyanın dikkatini çekti. New York'ta yapılıyordu her üç yılda bir zirve. Hatta ben de gidip bizzat 2013 yılından önce orada Türkiye'de yapılan ormancılık faaliyetlerini anlatınca Genel Kurulda bütün bir ülke hariç olmak üzere o karşı çıktı ama Nijeryalı

bir hanım bakan çok sert bir cevap verdi ve oy birliğiyle İstanbul'da yapılması 10'uncu Ormancılık Zirvesi ve Forumu'nun, "Türkiye'de ilk defa, Amerika dışında ilk defa." diyor Birleşmiş Milletler ve bu gerçekleşti.

Ayrıca, çölleşmeyle mücadelede büyük adımlar attığımızı ifade edeyim. Şu anda bu yıl 667 bin dekar alanda erozyonla mücadele çalışmasını yürütüyoruz. Hemen hemen bitti yıl sonu hedefleri ama Allah nasip ederse bu yıl sonuna kadar 800 bin dekara çıkaracağız. Bu çok önemli. Toprakları artık kaybetmek istemiyoruz. Nitekim, şu grafiğe bakarsanız daha önce "Kıbrıs Adası kadar bir toprağı kaybediyoruz." denirdi. Ama Allah'a şükür o azaldı. 500 milyon ton olan erozyonla toprak kaybını 2014 yılı sonunda 168 milyon tona indirdik. Yeterli mi? Değil. Ama arkadaşlarımız şu anda çok iyi çalışıyor. Mesela Burdur'da Seccade Tepelerinde, çıplak dağlardı, yağmur yağınca bütün toprak aşağı iniyordu, gölü dolduruyordu. Neticede buraları ağaçlandırdık. Samsun'da keza, Çorum'da, Aksaray'da, Amasya'da, Türkiye'nin her yerinde muazzam bir erozyonla mücadele çalışması yapıyoruz.

Ayrıca, sel, çığ ve heyelanla mücadeleyle ilgili yeni bir misyon başlattık. Bakın, bu konuda bu misyon şu: Artık AFAD ve bütün kurumlarla iş birliği hâlinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve diğer bakanlıklarla birlikte, belediyeler, mahalli idareler de dâhil olmak üzere biz bir nehir havzasının, havzanın bütününe ele alarak, ona da ne gerekiyorsa mesela orman ve çölleşmeyle mücadele, erozyonla mücadele yukarı havza çalışması yapacak. DSİ tersip bentleri yapacak. Çevre ve Şehircilik varsa işgaller onları kaldırıp kentsel dönüşüm yapacak. Bunun gibi, Ulaştırma Bakanlığı da dâhil olmak üzere, yanlış yapılan köprü, menfezler varsa onların tamamını yıkıp onları yenileyeceğiz. Bu konuda hatta önümüzdeki çarşamba günü Rize'de büyük bir ulusal kongre toplanacak. Biz de AFAD Başkanlığıyla birlikte yürüteceğiz. Bu konuda inşallah çok iyi adımlar attık ama tabii, sel gelince, bilhassa burada sellerden ziyade bir heyelan problemi var. Biz sellere yüzde 100 diyemem ama yüzde 90 çare bulduk çünkü tersip bentleri, nehirlerin ıslahı, derelerin ıslahıyla büyük mesafe katettik ama heyelanı önlemek için şu anda 13 tane heyelan kontrol projesi, 10 tane çığ kontrol, 223 tane yukarı havza sel kontrol. Şimdi, özellikle şunu arz etmek istiyorum. Yani ben de iyi bir mühendisim, yıllarca... Seli kontrol etmenin yolu yukarı havzayı kontrol etmekten geçer çünkü yukarı havzada suyu tutarsak, akışı kesersek, orada yeşillendirme, teraslama çalışmaları yapılırsa aşağıya intikal eden su miktarı azalıyor.

Şimdi biz yukarı havzayla ilgili bir seferberlik başlattık. Orman teşkilatımız, Çölleşmeyle Mücadele Genel Müdürlüğümüz ve DSİ Genel Müdürlüğümüz ortaklaşa bunu yürütüyor. Saygıdeğer Başkanım ve değerli milletvekillerim; ayrıca, özellikle, bizim bu çölleşmeyle mücadelemiz çok ülkenin dikkatini çekti ve bizim Afrika'da yaptığımız çalışmalar, Orta Asya'daki çalışmalar dikkat çekti ve Birleşmiş Milletler "COP 12" dediğimiz taraflar konferansının Türkiye'de yapılması kararlaştırıldı. Yani pek çok ülke talep ediyordu çünkü önemli bir misyon. Yani "Bunu Ankara'da yapalım." dedik Ankara'yı tanıtmak açısından. Geçen sene Ankara'da 195 ülkeden 6.700 kişi katıldı, Ankara'da gerçekleşti. Hatta biz burada "Ankara girişimi" diye bir seferberlik başlattık. Bütün ülkeler oy birliğiyle bizi üç yıllığına dönem başkanı olarak seçti. Şu anda biz Afrika'da pek çok projeyi yürütüyoruz. Mesela Afrika'da -misal olarak söylemek istiyorum- Cibuti ile Senegal arasındaki 13 tane Orta Afrika ülkesi "Panafrika" adıyla, yani yeşil duvar diye bir duvar örmek ve çölün daha güneyle intikalini önlemek için bir çalışma başlattı, biz de bu çalışmayı yürütüyoruz, her türlü desteği veriyoruz. Hatta Afrika'dan pek çok ülkeden elemanlar geldi, biz bunları Türkiye'de eğittik, ayrıca Birleşmiş Milletler Kuzey Akdeniz Bölgesi Koordinasyon Merkezi de İstanbul'da açıldı. Bu da gerçekten çok önemli. Artık Kuzey Akdeniz Bölgesi Koordinasyon Merkezi İstanbul'da. Onu da özetle belirteyim.

Orman yangınlarına karşı gerçekten başarılı bir çalışma yapıyoruz. Bunu herkes biliyor. Hatta pek çok ülkeye yardım ediyoruz. Hatta bizim kurduğumuz çok ileri teknoloji şu anda e-Türkiye ödülünü aldı iki defa üst üste. Neden? Çünkü bir orman yangını olduğu zaman ben kendi odamdan orman yangınının nerede olduğunu, arazinin, bitki örtüsünün durumunu, hatta oraya kaç helikopter gidiyor, helikopterin havadaki hızını, kaç dakika sonra su alacak, nereden su alacak, bunları odamdan, tabii, yangın hareket merkezinden uzay üssü gibi görecektir durumdayız. Yani en ileri teknoloji şu anda bizde, bunu özellikle gururla ifade edeyim. Yeteri kadar yangınla mücadele ekibimiz var. 2.300 tane kara aracı, 35 hava aracı, 19 bin personel yazın yangınla mücadele ediyor ve gözetleme kuleleri çok sayıda, kameralı takip sistemimiz var. Bu çok orijinal bulundu, hatta “Kaliforniya’da biz bunu deneyelim.” diye Amerika bizden bu sistemi istedi. Tabii, ormanlar bütün dünyanın ortak varlığı olduğu için biz teknolojiyi diğer ülkelere vermekte bir tereddüt göstermiyoruz. Şu anda bu sistem, yani kameralar takip ediyor, dumanı gördüğü zaman hemen, en kısa zamanda, birkaç saniye içinde en yakın işletme müdürlüğüne ve bölge müdürlüğüne, Ankara’ya alarm gidiyor ve anında, en geç on beş dakika içinde yangın mahalline müdahale ediliyor. Şu anda on beş dakikaya indi.

Peki, son on yılda baktığımız zaman nedir diye bakarsak, son on yılda, 2016 yılında 7.963 hektar zarar gördü, yangın başına 3,1 hektar. Daha önce yangın başına 3,8 hektar vardı. Yangınların sayısı arttı ama yangın başına hızlı müdahale edildiği için yanan alan azaldı. Peki, Akdeniz ülkeleriyle mukayese edersek, nedir diye bakarsak, bizde yanan alanı 1 diye kabul edersek, bakın, rakamlar ortada, özellikle bu konudaki yayınlardan aldığımız, raporlardan aldığımız bilgiler; Yunanistan 18 katımız yanmış, İtalya 14, Fransa yaklaşık 2 katımız, İspanya 10 katımız, Portekiz 67 kat. Yani, özetle, Türkiye yangınlarla mücadelede gerçekten çok başarılı. O bakımdan Orman teşkilatımı hakikaten gururla her yerde anıyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Neyin oranı bu?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bunlar efendim yanan alanların... Bakın şu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlar neyin oranı? Kendi orman alanımıza oranı mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yanan alanın orman alanına oranı. Burada alanlar belli, yanan alan belli. Mesela, Türkiye’de yanan alan ortalama, on yıllık verilere göre ülkenin yanan...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 7.963 hektar yanmış.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bizde şöyle: Ortalama son on yılda 8.903 hektar yanmış, Yunanistan’da 44.983 hektar yanmış. Kendi ormanlık alanına oranı yüzde kaç? Yüzde 0,69’u yanmış yani. Bizde ise binde 4. Bir de şunu ifade edeyim, şöyle bir husus var, basın mensuplarımız özellikle: Bazen yanan alanlara deniyor ki “Efendim, bu yanan alanlar birilerine peşkeş çekilecek.” Bakın, yanan alanların 1 metrekaresini dahi başka maksatla kullandırmıyoruz ve bir yılda ağaçlandırma şeklinde talimatımız var, bu da takip ediliyor. Mesela 2006’da İzmir Meryemana yangını olmuştu aynı yerde, fotoğrafı görüyorsunuz, ağaçlandırdık. Artık aynı şekilde ormanlık hâle geldi.

Maden sahalarını rehabilite ediyoruz. Maden sahaları maden alındıktan sonra, mesela İstanbul Kemerburgaz’da öncesi, sonrası.

Bir de, efendim, daha önce orman kadastro vardı, ormanlık alanlarla alakalı bir çalışma yapılıyordu ama Tapu Kadastro ise ayrı bir çalışma yapıyordu. Biz ilk defa birleştirdik, artık ormanların tapusu var. Özellikle şu ana kadar ormanların yüzde 75'inin tapusunu verdik, 2016 yılında da yüzde 82'ye yükseldi, yüzde 82'si tescil edildi, inşallah 2019'da tamamını tescil edeceğiz. Yani tapusu belli olunca artık orada işgal mümkün olmuyor, ihtilaf mümkün olmuyor. İhtilaflar da ortadan kalktı.

2B'yi çözdük Allah'a şükür.

Tabiat koruma, biyolojik çeşitlilikle ilgili milli park sayımızı, efendim, 41'di, yeni Bakanlar Kurulunda dün özellikle Kop Dağı Millî Parkı da ilan edildi, 42'ye çıktı. Bugünün hatırasına 41, 42'ye yükseldi. Tabiat parkları 17'den 209'a yükseldi. Ayrıca tarihi millî parklarımıza kesinlikle sahip çıkıyoruz. Başkomutanlık Millî Parkı, Sakarya Meydan Muharebesi Millî Parkı... O geçen yıl ilan edildi, biz deruhte ediyoruz. Kop Dağı Müdafaa Tarihi Millî Parkı dün ilan edildi. Nene Hatun Erzurum'da ve Sarıkamış, Allahuekber Dağları Millî Parkları. Bunlardan Doğa Koruma Millî Parklar Genel Müdürlüğümüz sorumlu. Bunlarla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ek süre veriyorum.

Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sakarya Meydan Muharebesi Millî Parkı, inşallah planlar yapılıyor, şunlar hemen hemen yıl sonu itibarıyla tamamlanacak, Duatepe'de çok güzel bir mekân inşa ettik ve bir de bunun tanıtımı zaman alacak. Tam Polatlı'ya girerken “Dur” şeklinde bir heykel var ya efendim, onun yanındaki, kaba inşaatı biz aldık, ihalesi de bu ay yapılıyor, orayı şu şekilde muhteşem hâle dönüştüreceğiz. Hakikaten Sakarya Meydan Muharebesi tarihimizdeki en önemli muharebelerden, bir dönüm noktasıdır. Dolayısıyla, bunu gelecek nesillere tanıtmak için böyle muazzam bir... Tabii ki Genelkurmay Başkanlığımızın ve diğer tarihçilerin görüşleri istikametinde bunu yapıyoruz.

Sarıkamış'ta tanıtım ve araştırma merkezi kuruluyor efendim. Bu da inşallah çok hızlı ilerliyor, muhteşem bir merkez olacak. Sarıkamış Kafkas Cephesi Tanıtım ve Araştırma Merkezi bitmek üzere. Şu kaba inşaat şu hâle geldi, bittiği zaman soldaki şekil olacak. Burası hakikaten Türkiye'deki bu konudaki bütün tarihî belgeleri, eserleri burada topluyoruz.

Başkomutan Tarihi Millî Parkı İstiklal Tanıtım Merkezi bitti efendim. Orayı da “İstiklal Harbi nasıl kazanıldı?”, hatta tarihimizi ta Orta Asya'dan günümüze kadar, orada gelecek nesillere tanıttak bir merkez kurduk. İnşaatı bitti, ufak tefek, vatandaşların, gelenlerin tavsiyeleri oldu, onlara göre revize ediyoruz.

Kop Dağı Millî Parkı ilan edildi, hayırlı olsun, yeni. Nene Hatun'la ilgili Erzurum Kültür Sokağı Projesi başlattık. Sokak hemen hemen bitmek üzere, bu yıl sonunda tamamlanacak, şöyle muhteşem bir tarihî mekân hâline gelecek. Aziziye Tabyaları restorasyon projeleri tamamlandı, restorasyonlarını muhtemelen Kültür ve Turizm Bakanlığı yapabilir.

Uludağ'da artık böyle derme çatma binalar vardı. 75 orman köşkünü tamamladık. Ayrıca güzel bir yönetim merkezi binası da bu yıl sonunda bitecek.

Çadır kamp alanları vardı efendim, çok iptidai, şu da görüyorsunuz eski hâli. Şurada 200 tane orman evi yaptık. Vatandaş geliyor, çadır yerine burada kalıyor.

Birinci gelişim bölgesinde kaçak oteller vardı veya vatandaş oraya basit bir tuvalet izni almış, otel yapmış. Bunların tamamını, kamu kurumlarına ait bütün binaların tamamını yıktık. Şimdi orada bir proje hazırlandı, oy birliğiyle birinci gelişim bölgesinin projesini tamamladık. Mesela, eski bina bu, yeni bina bu şekilde olacak. Yani oranın yapısına uygun bir kentsel dönüşüm başladı efendim.

Aladağ'lar, biliyorsunuz, 3 ili ilgilendiriyor, muhteşem şelaleleri var, cazibe merkezi yapacağız.

Sultan Sazlığı'nı kurtardık. Allah'a şükür şu anda orayı da bozkırın sultanı yapıyoruz.

Spil Dağı... Efendim, Manisa'daki ve İzmir'e de bakan Spil Dağı dünyanın en güzel mekânı, oksijeni en bol yer. Hatta kanser hastaları orada tedavi oluyor. Ben bir ziyaret ettiğimde oradaki hakikaten iyileşen kanser hastaları buranın çok önemli olduğunu söyledi. Dolayısıyla biz oraya bir idari ziyaretçi merkezi, 42 tane orman köşkü, yol, peyzaj çalışmaları, atık su arıtma tesisi, içme suyu tesislerini tamamladık, yani, burayı ziyaret etmenizi özellikle tavsiye ediyorum. Muhteşem bir mekân. Spil Dağı Millî Parkı bu şekilde olacak efendim. Teleferik yapılacak, projeler tamamlandı, inşaatı yapılacak.

Ayrıca, Hatila Vadisi'nde seyir terasları yapıyoruz.

Ziyaretçi sayımız da 5,5 milyondan 13 milyona çıktı. Artık iyi, güzel bir tanıtım var.

Efendim, şu da gurur duyacağımız bir husus: Biliyorsunuz, dünyada “tripadvisor” adıyla bir sertifika var. Bu da en büyük turizm sitesi. Ülkemizdeki 70 korunan alandan 24'üne mükemmellik sertifikası verdi. Arkadaşlara dedim ki: 70'den 24'ü almak çok güzel, takdire şayan ama yetmez, inşallah 70'de 70 almanızı bekliyoruz diye söyledik.

Bir de sizlerin özellikle bilgi ve tecrübelerinizden istifade etmek için bir hususu gündeme getirmek istiyorum. Efendim, dünyada bu “doğa turizmi” dediğimiz tabiat turizmi çok gelir getiren ve bütün güzellikleri dünyaya tanıtan yeni bir turizm anlayışı. Artık deniz turizminden ziyade zengin turistler buralara geliyor. Dolayısıyla biz 81 ilimizin tabiat turizmi mastır planı ve uygulama eylem planlarını hazırladık.

Değerli milletvekillerim, bu konuda kendi memleketinizle alakalı görüşleriniz varsa lütfen bize bildirin. Her ilin var şu anda. Hatta biz illere giderek önümüzdeki aydan itibaren bunları sunuyoruz. Valiliğin başkanlığında, ben gelebilirim benim başkanlığında, bütün taraflar, özel sektör, turizmle ilgilenen bütün kurum, kuruluşlar, belediyeler, milletvekillerimizin iştirakiyle böyle bir çalışma başlattık.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çevrecileri de çağırdınız mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hepsi var, herkes var. Zaten en iyi çevreci benim herhâlde Türkiye'de, dünyada...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Marjinal, haydutlar, marjinal çevrecileri çağırdınız mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Marjinal çevreciler de buyursun, başımızın üstünde yeri var ama lütfen benim kitaplarımı önce okusunlar da, 350 tane kitabı, ondan sonra...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bir tek İstanbul yeter yani. İstanbul'da orman kalmadı, ormanı yok ettiniz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – 5 kat ekliyoruz, yok öyle. Siz geç kaldınız, lütfen bir bakın.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Biliyorum, ben İstanbul vekiliyim. 100 yıllık ağacı kesip 100 fidan ekliyorsunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sulak alanları koruyoruz, biyolojik çeşitliliği koruyoruz efendim.

Tabii hayatı destekliyoruz. Bakınız, şu anda her yıl neredeyse on binlerce sülün, keklik üretip tabiata salıyoruz yani.

Alabalık üretiminde muazzam bir mesafe kat ettik.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir süre avcılığı yasaklamak lazım Sayın Bakanım. Siz salıyorsunuz, onlar vuruyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Doğru.

Yaban hayatıyla ilgili rehabilitasyon merkezleri kurduk. Mesela Kars'ta var efendim, Van'da...

Ekolojik köprüler yapıyoruz bakın, ilk defa Türkiye'de ekolojik köprüler.

Efendim, biraz da sudan bahsedeyim müsaadenizle. DSİ en büyük yatırımcı kurum şu ana kadar 113 milyar TL'lik yatırım yapmış. DSİ yatırımların kendisini beş-on yıl arasında geri ödeyen en fizibil, en ekonomik yatırımlar.

On dört yılda 6.298 tesisi tamamladık. Bursa'da Nilüfer Barajı'ndan tutun Çanakkale Taşoluk'a kadar, Çine'de Adnan Menderes'e kadar, Artvin'de Deriner'e kadar. Bunun dökümü şöyle: 411 baraj, 482 HES, 782 gölet ve bent, 1.068 sulama tesisi, 176 içme suyu temini. Bakın, bu kuraklıkta eğer bizim bu yaptığımız tesisler olmasaydı 76 yerleşim, şehir susuz kalacaktı.

14 tane atık su arıtma tesisine yeni başladık çünkü kanun değişti ve 3.353 dere ıslahı.

Bir de bazı bölgelerde talep ettiler, hayvan, içme suyu göletleri, küçük göletler de yapmaya başladık.

Tamamladığımız dev projeleri var efendim. Bunları görüyorsunuz. Zaman sınırı olduğu için bunları hızlı geçeyim. Biz 4 sektörde faaliyet gösteriyoruz.

Sulanan alanların efendim şu anda yüzde 75,6'sını suluyoruz. 64,3 milyon dekar, yani 6,4 milyon hektar. Bence bu yeterli değil. Yani tamamını sulamamız lazım diye düşünüyorum. Hatta biz 2016, 2017, 2018, 2019 yıllarını sulamada hamle yılları olarak ilan ettik. İnşallah bunların 85 milyon dekar, yani 8,5 milyon hektarlık ekonomik sulanabilir alan var. Hedefimiz bunu bir an önce sulamak, modern sulamayla inşallah buna da muvaffak olacağız. 2019 yılına kadar 11,3 milyon dekar arazi asgari, bu rakam asgari. Benim hedefim özellikle 20 milyon dekar, arkadaşlara talimatım ama arkadaşlar bunun sözünü verdiler. İşte, bu yıl, 2019 yılında, bu yıl hamle yılı, gelecekte öbür yılları dikkate alarak hedefimiz en az 75,6 milyon dekar, yani 7,5 milyon hektarlık araziye sulamaya açacağız. Peki, ne faydası var? Bunun yıllık zirai gelir artışı 3 milyar TL. O çok önemli. Sulama hedefimizi şurada görüyorsunuz, grafiklerde efendim.

Şimdi burada şu husus var: Sulamalarda biz önce barajları, göletleri büyük ölçüde tamamladık, yüzde 90'ı tamamlandı, ana kanalların da büyük bir kısmını tamamladık. Bu “ana kanal” dediğimiz, efendim, suni nehirler yani “kanal” dediğimiz. Bakın, Kızılırmak nehrinin debisine eşit neredeyse mart ayının.

Şebeke inşaatları kaldı, onu da çok kısa sürede tamamlayacağız. Bakın, şurada, ana kanalların gelişimi. 2016 yılında 1,5 milyon kilometrede 1 kanal varken şu anda çalışıyoruz, 2,4'ü de tamamlayacağız ve ana kanalları bitireceğiz. 2019 yılı sonuna kadar bütün Türkiye'de ana kanallar.

Ana kanallar deyince, efendim, mesela Mardin'den...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ek süreniz de doldu. Size beş dakika daha vereyim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Beş dakika değil de on dakika verirseniz...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bakan açıklasın, biz dinleyelim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Veysel Bey’e verin.

BAŞKAN – Normalde sunumunuzun daha yarısındasınız, o açıdan söylüyorum.

Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ormancılar kızıyor, şimdi suçular kızmaya başlayacak.

Başkanım, umumi talep üzerine yirmi dakikaya çıkarırsanız.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Verin Başkanım, konuşsun, bizim söyleyeceklerimizi de Sayın Bakan dinlesin.

BAŞKAN – On dakikada tamamlayın efendim.

Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi efendim, mesela, ta Şanlıurfa’dan Mardin’e, Kızıltepe’ye giden ana kanal şu, 221 kilometre. Dünyanın en uzun suni nehrini inşa ettik. Bakın, mübalağa etmiyorum. Yan tarafta kanalın genişliğine bakarsanız 2, 4, 6, 7 tane tır yan yana sığacak şekilde bir kanalımız var ve bu kanalın kapasitesi 200 metreküp saniye, yani Kızılırmak nehrinin mart ayı debisine eşit. Bir nehir akıtıyoruz yani, bunlar kolay değil tabii.

Tüneller açtık, Suruç Tüneli, görüyorsunuz muhteşem bir tünel.

Ayrıca GAP’ta sulamaların gelişimi: GAP’ta ana barajlar bitti, ana kanallar hemen hemen bitti, şimdi 1 milyon 58 bin hektarlık alanın 508 bin hektarını tamamladık, hedefimiz 2019 yılı sonuna kadar 1 milyon 58 bin hektar GAP’taki sulama hedefi olan bu miktarı tamamlamak.

Suruç Ovası’nda su akıyordu, muazzam terfi merkezleri, iletim hatları, tüneller... Muhteşem bir çalışma yaptık, Suruç Ovası’na ve diğer ovalara su götürdük.

GAP’ta 2019 yılına tamamlayacağız. Her yıl açacağımız şebeke sulama alanı bu efendim, bunu da size ilan ediyoruz. Arkadaşlar da duysun ki bunu burada ilan edince gece gündüz çalışacaklar, zor bir iş yani.

Bin günde 1.001 gölet ve bent inşa ettik. Bu çok faydalı oldu. Şimdi 1.071 gölet, baraj ve sulama tesisini yapacağız efendim. Bu çok önemli. Bunların da inşaatına başladık. Hedef 1.071 tane. Bu kırsal kalkınma için çok faydalı. İşlerin bitiş sürelerini çok kısalttık. Bakın, geçmişte bir gölet on iki yılda biterdi. Şimdi efendim biz on beş ayda, on bir ayda bitiriyoruz, sulaması dâhil. Maliyetler çok düştü bakın, bunu da açık...

İptidai sulama sistemlerini tamamen kaldırdık, artık, kapalı sistem, borulu sisteme geçtik.

İçme suyunda gerçekten bu benim de ihtisasım olan bir alan, yani dünyada en çok tesis inşa eden bir bakan unvanına sahibim. Şimdi bu bütün şehirlerimizin içme suyu eylem planıyla çoğunun 2040 ile 2071 yılları arasındaki su meselesini kökünden çözdük ve ilave olarak 41 milyon kişiye ilave içme suyu sağladık, 176 tane içme suyu tesisi ülkemize kısa zamanda kazandırdık. Susuz şehir bırakmadık. Şu mavi görülen yerlerde su problemi vardı, onların tamamını çözdük. Diğerlerinde bir problem yok şu anda.

Mesela Asya ile Avrupa'yı deniz altından 135 metre birleştirdik efendim. Melen, keza Ankara'da Gerede hattı bitiyor inşallah, gelecek sene bitireceğiz, yüzde 83'ü bitti. Misal olarak veriyorum sadece. Gelibolu ve aynı zamanda Şarköy, Evreşe, Eceabat'a su verdik misal olarak. Bunları birer misal olarak söylüyorum. Kıbrıs'a su götürdük biliyorsunuz, asrın projesi. Dünyada ilk teknoloji bu efendim, bizim bulduğumuz bir teknoloji. Tamamen denizin içinden yüzer sistemde, askıda sistemde suyu götürdük. Şu anda Kıbrıslılar yılda 75 milyon suyu Kıbrıs'a aktarıyoruz.

Dev isale hatları yapıyoruz Antalya'ya mesela. 2 metre 85 santim. Yerli teknoloji kullanıyoruz. Bakın, şu anda en ileri teknoloji içme suyu arıtma tesisi bizde. Bakın, bunu gururla ifade ediyorum.

Afrika'ya da su götürdük. Taşkınlarla mücadele ediyoruz. 3.353 tane dere ıslahı yapmışız. Derelerde, artık, zarafete, estetiğe riayet ediyoruz. Hidroelektrik enerjide muazzam bir mesafe kat ettik efendim. Bakın, yılda 92,5 milyar kilovatsaat yılda üretecek kapasiteye ulaştık. Bu aslında potansiyelin tamamı değil, yüzde 51'i daha. Hedefimiz 180 milyar kilovatsaati yakalamak. Ama şunu gururla ifade edeyim: HES'lerde doğal gazla 2016 yılında geçtik efendim. Doğal gaz şu anda 22.676 megavat, bizim HES'ler 26.655 megavat. Burada muazzam bir tasarrufumuz var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın hocam, kanal deyince, baraj...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii, artık ona da baraj...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Kanal” deyince, hepsi mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hepsi. Yani bakın, şurada 26 milyar kilovattan 92,5 milyar kilovata çıkardık, yeterli değil. Hedef 2019 yılında 127 milyar kilovata çıkarmak. Mesela Ermenek Barajı, HES, çok kısa zamanda kendisini amorti etti. Deriner Barajı. Deriner Barajı'nın inşaatında biz istersek Edirne'den Ardahan'a kadar 12 metre genişliğinde beton yol yapabiliriz yani. Bakın, bunun büyüklüğünü göstermek için söylüyorum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Betonla ilgili bir sıkıntımız yok Başkanım bizim zaten, her tarafımız beton.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Yaparız, ederiz” sonra “yaratırız”a dönmessin, aman diyeyim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, “yaparız” diyoruz sadece.

Mühendislik harikası, Yusufeli efendim. Yusufeli'nde enerjide özel sektörü devreye soktuk, 60 milyar dolar yükü kaldırdık. İkili iş birliği anlaşmalarını tasfiye ettik, Yap-İşlet-Devret'e döndük. Yani neticede bunlar... Tesisleri artık teker teker değil toplu açıyoruz yani. 100'er, 100'er, 170'er.

Suyla alakalı Türkiye Su Enstitüsü var. Dünyadaki önemli adımların iş birliklerini yapıyor.

Meteorolojide gerçekten teknolojiyi aştık, 1.674 tane ileri teknoloji meteorolojik gözlem istasyonumuz var. Bunları görüyorsunuz detaylı. 81 ilde üç saatlik tahminlere başladık. Meteorolojik ikazlar var.

Ağımız genişliyor şu anda. Artık, biz, lider kurum vizyonuyla Afrika, Orta Doğu, Balkanlar, Türk devletleri, akraba topluluklarına yönelik faaliyetleri haritaya geçirdik.

Bir de efendim son olarak şunu arz edeyim: Bütün, sadece GAP, KOP değil, bütün bölgelerle alakalı kalkınma projelerini hazırladık, bunların kitaplarını da çıkardık. Mesela GAP projesini 2019 yılına kadar tamamlayacağız. GAP'ın Ilısu barajı mesela, Diyarbakır-Silvan, GAP tamamlandığında, sulamada 2 milyar dolar, enerjide 2,55 milyar dolar, içme suyunda 350 milyon dolar olmak üzere yaklaşık 5 milyon dolarlık yıllık katkı sağlayacak.

Konya Ovası Projesi: Bu da 2019 yılında bitecek. Bu muhteşem bir proje, yani Akdeniz'e boş akan suları tamamen Konya Ovası'na yönlendirdik efendim. Bunlar nereden nereye? İlk defa. Üz on yıl önceki hayalleri gerçeğe dönüştürdük.

“DAP” dediğimiz Doğu Anadolu Projesi, bu da 2019 yılı sonuna kadar tamamlayacağız. Sulamada, enerjide, içme suyunda muazzam, 4 milyar dolarlık katkı sağlayacak. Trakya için de bir projemiz var. Bilhassa burada Ergene'yi kesinlikle kurtarıyoruz. Bakın, bunlar bitti, sadece 3 tanesi kaldı. Bu da 3 tane de yıl sonuna kadar artırma tesisleri, çok ileri artırma yıl sonuna kadar tamamlanacak.

Bakın, su kalitesi nereden nereye geldi. Daha temiz olacak.

Ege Gelişim Projesi var efendim. Bakın, yaklaşık olarak 27 milyar dolar, 28 milyar yatırım yapacağız.

Akdeniz Gelişim Projesi keza, İç Anadolu... Sürem bittiği için hızla geçiyorum ama notlarda var.

Marmara Gelişim Projesi, Batı Karadeniz Projesi (BAKGEP), DOKAP var.

Yani, netice itibarıyla, sürem dolduğu için tekrar süre talep etmemiyorum. Dolayısıyla şunu ifade edeyim: Biz hakikaten zamanla yarışıyoruz. Zaten Bakanlığımızın sloganı “Orman Su İşleri Bakanlığı zamanla yarışıyor.” Mesela, efendim, ben sadece 1 Ocaktan itibaren bir seferberlik başlattım bu sene, 15 Kasım'a kadar aşağı yukarı 344 tesisin açılışını yaptık illerde ve 524 tesisin de temelini attık. Toplam 868 tesisi sadece bu yıl 18 milyar 260 milyon TL'lik yatırımı bir kısmı tabii açılış, bir kısmı temel atma olmak üzere milletimizin hizmetine sunduk efendim.

Neticede bizim 2023 yılında hedefimiz var. Bakanlık olarak 2023 yılına kadar kendi sahamızda dünyada ilk 7'ye girmektir yani hedef ilk 7'ye girmektir. İnşallah bunu da başaracağımızı sanıyorum. Mesela baraj inşaatlarında dünyada ilk 3'e giren bir Bakanlığımız. Meteorolojide dünyada ilk 7'ye girdik. Ormanlıkta vesaire gerçekten büyük bir mesafe katettik. Ben hepinizi saygıyla selamlıyorum. İnşallah bu bütçe görüşmelerinin hayırlı olmasını, ülkemize güzel hizmetler yapmayı Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum. Dinlediğiniz için hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, efendim, sizlere özellikle fidan diktik. Ben müsaade ederseniz diktiğimiz fidanlarla ilgili sadece Başkanımıza belgesini arz etmek istiyorum. Diğer vekillerimize de dağıtılacak efendim.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz.

Bütçeler üzerindeki sunumlar tamamlanmıştır.

Değerli hazırun, şimdi müzakerelere başlıyoruz.

Tabii, müzakerelerden önce Komisyonumuzun bir geleneği var. Ön sıradan başlayarak burada bulunan bürokrat arkadaşlarımızın kendilerini tanıtmalarını istiyoruz Sayın Bakanım. Ben öndeki mikrofonları açacağım, diğer arkadaşlarımız ayağa kalkarak kendilerini tanıtsınlar.

Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezekereleri

- a) Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- b) Orman Genel Müdürlüğü
- c) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
- ç) Meteoroloji Genel Müdürlüğü
- d) Türkiye Su Enstitüsü

BAŞKAN - Şimdi, sırasıyla söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müzakereler için Sayın Temizel’e söz tanıdım, lütfen sessizlik.

Sayın Temizel buyurun.

Sürenizi tekrar başlatıyorum.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Arkadaşlar işlerini bitirsinler, resimlerini çeksinler de. Hayatta bir dikili ağacı olan insanların bu anını kesinlikle bozmamak gerekiyor.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; bilmem içinizde Ahmet Hamdi Başar adı kendisine bir şey ifade eden arkadaşımız var mı? Ahmet Hamdi Başar bir ekonomist, maliyeci. Ama çok ilginçtir Keynes’ten önce Keynes. Keynesyen teoriyi bulmuş adam. Özellikle Kurtuluş Savaşı’ndan yeni çıkmış genç cumhuriyet, parasal ekonomiye geçişle ilgili mücadeleleri, arkasından 1929 buhranı Türkiye kaynak bulamamanın sıkıntısı içerisinde kıvrım kıvrım kıvrıyor. Ahmet Hamdi Başar diyor ki: “Bizim paramızın kaynağı Merkez Bankasındaki birkaç yüz kilo altın olamaz. Bizim paramızın kaynağı Konya Ovası’ndaki buğdaydır, Karadeniz’deki fındıktır, Ege’deki incirdir, şuradaki bor madenimizdir, buradaki bakır madenimizdir. Dolayısıyla bunları üretebildiğiniz sürece para basabilirsiniz. Zaten o parayı alanlar da bu ürünleri talep edecekleri için herhangi bir sorunla bu ekonomi karşılaşmaz.” Bu gerçekten Keynes’ten önce Keynesyen teori. Atatürk’e kadar iletiyor Ahmet Hamdi Başar’ın görüşleri ve Atatürk danışman olarak kendisinin istihdam edilmesi talimatını veriyor.

Ahmet Hamdi Başar’ın Atatürk’le beraber bir Konya seyahati var. Konya seyahatini daha sonradan kitaplaştırıyor “Atatürk’le üç ay” diye çünkü üç aya yakın sürmüş bu seyahat. Ahmet Hamdi Başar, tren Konya Ovası’ndan geçerken ovaya bakıyor, böyle çürük çarık buğday tarlaları ama sonuç olarak buğday. Diyor ki: “Eğer bir vagon ötemde duran Atatürk’e ulaşır, bu teorimi anlatırsam. ‘Tamam, kaynağı bu şekilde yaratın ve derhâl Konya Ovası’nı sulamaya başlayın’ derse, buradaki buğdaylar deniz gibi dalgalanmaya başlayacak. Burada elde edilen gelirlerle daha neler yapılabilir neler?” diye öyle heyecanla anlatıyor ki. Bu heyecanı ancak ülkesini seven bir insandan duyabilirsiniz, okurken de bu heyecanı duyarsınız.

Sonuç olarak, Atatürk bir akşam davet ediyor bunu. “Şu teorinizi anlatın bakayım, bütün arkadaşların huzurunda.” diyor. Anlatıyor, ayrıntısıyla anlatıyor. Sonra “Teşekkür ederiz.” diyorlar. Çıktıktan sonra etrafındaki insanlara soruyor Atatürk: “Ne diyor, nasıl buldunuz? Bana çok mantıklı gibi geldi.” diyor. “Aman efendim, olur mu öyle şey. Siz Fransız İhtilali’ni çok iyi bilen insansınız. Fransız İhtilali niye battı? Enflasyon yüzünden battı. Buğday karşılığı para mı olurmuş? Yarın enflasyon

menflasyon alır başını gider. Yeniden bizim genç cumhuriyetimiz, kanla kurduğumuz cumhuriyet enflasyonla yıkılıverir.” diyorlar. Şimdi, Ahmet Hamdi Başar’ın oradaki anlatımlarının içerisinde şöyle bir cümle var: “Ben bir vagon mesafesindeki Türkiye’nin kaderini elinden tutan kişiye ulaşacağım, teorimi anlatacağım ‘Evet.’ diyecek ve bu dönüşüm olacak.”

Bunu niye anlattım değerli arkadaşlar? Akşam düşündüm. Ya, bu Plan ve Bütçe Komisyonunda... Ben ilk defa 1979 yılında gelmişim bu Komisyona milletvekili olarak değil, genç bir bürokrat olarak, daire başkanı olarak gelmişim. Üzerinden neredeyse yarım asır geçmiş ve sürekli dinlemişim buradan olup bitenleri. Şuraya gelip oturduğum zaman içimde gerçekten bu duygu vardı, iktidarda da veya muhalefette de, ikisinde de üstelik yıllarca bulunduk, gelirken derdim ki: Örneğin, Türkiye’nin orman ve su işlerini elinde tutan Sayın Bakana 4 metre mesafede olacaksın. Türkiye’yle ilgili kendi ürettiğiniz çözümleri ya da bölgenizden gelen sorunların nasıl çözüleceğiyle ilgili projeleri anlatacağız. “Tamam, bu mantıklı geliyor, hadi bunu çözelim.” diyecek ve ondan sonra oradaki insanların nelere kavuşacağını hayal edersiniz. Aradan geçen zaman içerisinde bu hayallerin hepsi yıkılıyor değerli arkadaşlar. İster iktidarda olun, ister muhalefette.

Bir süre sonra buraya gelirken “Ya, hay Allah ne konuşsak acaba” diye resmen... Şunları anlatsak zaten hazır cevaplarımızın hepsi var. Arkadaşlar burada “kes” “yapıştır” cevaplar diye bir de deyim çıkardılar. Arkadaşların hepsi hazırdir büyük bir ihtimalle, sorulan her soruya hemen şıkırt diye bir tane yanıt gelecektir. İşin garip kısmı bir süre sonra, bakanlar açısından da durum aynı olmaya başlıyor. Bıkıyorlar, aynı şeyleri dinle dinle dinle, dinle cevap ver, dinle cevap ver. Herhangi bir gelişme melişme olmuyor. Biz Plan ve Bütçe Komisyonunda gerçekten de bu ortamı yani 5 metre mesafede bulunan yürütme ile hemen bu tarafta bulunan yasamanın bu konudaki iş birliğini biz bir türlü sağlayamadık. İnsanların fikirleri farklı bile olmuş olsa “Ya, bu galiba değerli bir olay, şunu bir değerlendireyim.” diye burada söylenmiş olsa bile, kapıdan çıkıldığı andan itibaren unutuluyor. Burada dostça bakan veya merakla bakan yüzler kapıdan çıktıktan sonra umursamaz ve tanımaz bakışlara dönüşüyor.

O nedenle niye yalan söyleyeyim, Orman ve Su İşleri Bakanlığı bütçesini düşünürken yani “Neleri değerlendirebiliriz acaba?” derken dedim, önce ben bu olayı anlatayım. Ondan sonra da döneyim Sayın Bakana diyeyim ki: Sayın Bakan, şurada gösterdiğiniz slaytlar ve anlattığınız şeylerden ötürü ben devletimizin şahsında sizi kutluyorum. Yapılan şeylerin hiçbir tanesi -son teknolojik gelişmeler hariç- bir günün, iki günün eseri falan değil. Düşünenlerden, yürürlüğe koyanlardan, gerçekleştirenlerden Allah razı olsun diyerek başlamak gerekiyor. Bitti mi? Hayır, hiçbir zaman bitmedi. Bitmesi de mümkün değil zaten çünkü dünyanın sorunları artıyor, Türkiye’nin sorunları artıyor. İşin ilginç yanı belki de bugün çözüm olarak büyük bir gururla yaptığımız projelerin büyük bir kısmının gelecekte “Biz bunları nasıl ortadan kaldırıp da şu belayı veya şu katastrofu nasıl telafi ederiz?” diyeceğimiz günler de gelecek. Ancak doğayla ilgiliyeniz, yaşayla ilgiliyeniz, bu konudaki görüş alışverişinin, bütün sivil toplum örgütleriyle beraber çalışmanın değerini kesinlikle ve kesinlikle değerlendirmek gerekir diye düşünüyorum. Şimdi, bugünlerde bu heyecanla geldiğiniz olaylar belirli bir süre sonra kısır çekişmeler başlıyor. Sen yaptın, ben yapmadım; sen şunu kuruttun, ben bunu yaktım vesairelere dönüşüyor. Şu zamana kadar yapılmadı, bu zamandan sonra yapılmadı, hemen gelip onun içerisine dönüyor.

Değerli arkadaşlar, ne olursa olsun, doğayla ilgili, tarımla ilgili, ormanla ilgili, suyla ilgili yatırımların hepsi bir kaynak sorunudur, geçmişte zaman sorunu. Yani sonuç olarak Ferhat’ın Amasya’nın kayalıklarını delmesinin üzerinden geçen zamanı, kaç yılda geldiğini bir düşünün, şimdi de kaç saatte delineceğini bir düşünün, bu olayların içerisinde bu kadar fark olmaya başladı.

Dolayısıyla, bu durumlarda daha önceden parlak olarak gözükten olayların gelecekte “Ya, bu da amma sıkıcı şeyler söylenmeye başladı.” diyen bir iktidar baskısıyla susturulmaya başladığını da görürsünüz ve “Bu kaynakları acaba doğru yerde mi kullandık, bundan daha acil kullanacağımız herhangi bir yer var mıydı?” diye sormaya başlırsınız. Bunu sormak zorundasınız zaten.

Bana göre orman ve suyun önüne geçecek hiçbir yatırım yoktur. Orman ve su birincil yatırımdır. Kaynaklardan olabildiği kadar insanların yaşamına ve eğitimine dönük kaynakları çıkardıktan sonra geri kalanını bu alanlara aktarırsanız zaten olay büyük ölçüde çözülmüş olur. Ancak bu kaynakların kullanılması sırasında eğer gelecek nesilleri de ipotek altına alacak birtakım yükümlülükle bu işi yapıyorsanız işte, orada birazcık durup düşünmek gerekir. Övünmek, tamam övünelim. Dünyanın en yüksek barajlarını yapıyoruz, gerçekten övünülecek bir olay.

Lisansüstü eğitimim için Fransa’ya gittiğimde bir grup İranlı Azeri ziyarete gelmişlerdi. Konuşurken konuşurken konu döndü dolaştı, Türkiye’nin üzerinden uçakla geçerken sürekli olarak aşağıyı seyrettiklerini, anavatanımız diye baktıklarını söylediler. Ondan sonra da dediler ki: “Ağabey orada su akıyor, siz bakıyorsunuz.” “Su akar, Türk bakar.” diyor İranlılar.” dediler. Niye bunlara bakıyorsunuz? Ben de dedim ki: “Yakında o sular akamayacak.” Bak, GAP kesiyor bütün bunların hepsinin önünü. Atatürk Barajı yükseliyor, bütün bunların hepsi oluyor, oldu. Peki, Atatürk Barajı’nın daha doğrusu GAP’ın gerçek anlamıyla üretime dönüşmesi için daha önümüzde dört yıl var, o dört yılda eğer tam anlamıyla başarırırsak. Hatta bunlar bir şekilde başarılırken, tam, yüzde 100 kapasiteye ulaşılrken diğer taraflarda özellikle teknoloji ve bilgi eksikliği nedeniyle o sulamalardan kaynaklanan toprak kayıplarıyla karşı karşıya kalmaya başlıyorsunuz. Demek ki, birtakım şeylerin beraberce götürülmesi zorunluluğu var. Toprakta tuzlanma yaratıyorsanız, o sulamanın herhangi bir yararı falan olmaz ki o topraklara. Keşke o zaman “Su aksa da Türk baksa.” dersiniz.

Onun için değerli arkadaşlar burada yaptığımız çalışma Orman ve Su İşleri Bakanlığının bütün yaptıklarını, yapılanları ve bitenleri takdirle karşılamakla beraber bu soru işaretinin herkesin aklında ve kafasında olması gerektiğini düşünüyoruz. Kaynak bolken, bol miktarda borç alınırken ya da kamu ortaklığı işletmesi şeklinde, özel sektör işletmesi şeklinde yapılan projelere hazine garantisi verirken, bu insanlara enerji garantileri, alım garantileri verilirken bu projelerin yapılması kolaydır, çok rahat yaparsanız ama önümüzdeki yıllarda bir de bunların dönüşü olacak. Biz bu dönüşleri ekonomik bir değere dönüştürememiş, hele dövizle aldığımız borçları ödemek için döviz kazandırıcı herhangi bir işlem yapmamışsanız işte bunu düşünmemiz gerekiyor bu olaylarda. Acaba? Acaba sorusu işte burada geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Övünmek tamam ama acaba sorusuna yanıt vermek çok daha farklı bir olay. O nedenle ağaç, orman ve su tartışmasına şu aşamada hiç girmek istemiyorum. Sayın Bakanlığın sunmuş olduğu sunumla övünerek bu olayı noktalamak istiyorum.

Ancak bu arada şimdiye kadar bütçelerde hiç konuşmadığımız bir kuruma değinmek istiyorum. Türkiye Su Enstitüsü. Başkanının kendisini takdim ettiğini göremedim ben, belki televizyonlar nedeniyle. Burada mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Koordinatör burada.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Koordinatörü burada.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin bir Su Enstitüsü kurması olayı bizleri heyecandırmıştı, çok önemli bir olaydı. İşte, biraz önce söylediğim bütün bu değerlendirmeleri falan yapacak olan enstitü, o enstitüydü. Ta, iki yüz yıl önce Sakarya Irmağı'nın Konya Ovası'na akıtılması, Kızılırmak'ın Konya'ya akıtılması...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Helal Sayın Bakanım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ben daha önceden de Sayın Bakana söyledim. Konya Ovası Projesi'ne hayran bir insanım ve özellikle de Mavi Tünel'in proje bedelini ilk bütçeye koyan insan olarak kendimle de övünüyorum, o da ayrı bir olay.

Bütün bunların hepsinin değerlendirileceği, geleceğe dönük olarak projelerin yapılacağı bir enstitü olarak gördüm. Ama siz şimdiye kadar hiçbir faaliyetini duymadınız bu enstitünün, ne yaptı bu? Az buz değil 5 milyar lira da bütçesi var. Ciddi de bir personel gideri var, onun neredeyse 5'te 2'sini personel ödemesi olarak yapıyor. Uluslararası konferanslar monferanslar falan filan yapılıyor. Bu enstitünün bu şekilde kurulup bu şekilde bırakılmasını biraz önceki söylediklerimin haklılığı olarak görüyorum. Büyük bir ihtimalle bilirsiniz, Mustafa Bey kesin olarak bilir bir Konyalı olarak. “Dağ sarnıcı” diye bir şey duydunuz mu değerli arkadaşlar? Konya'da bunun şenliklerini yaparlar. Akörenliler dağlara çıkarlar, dağ sarnıcı şenlikleri yaparlar, müthiş eğlenirler üstelik de. Bu nedir, dağ sarnıcı nedir? Biraz önce Sayın Bakanım, özellikle Karadeniz'deki bu heyelanları önlemek için, heyelanları ortadan kaldırmak için suyun yukarıda tutulması gereğinden bahsedildi. Dağ sarnıcının temel mantığı budur. Onun ötesinde asıl bu küçük küçük derelerin yağmurlarla beraber akan sularının aşağıda sel hâline dönüşmesini engellemek için yukarılarda sarnıçlar yapılır. Yaylaya çıkan insanlar o sarnıçların suyuyla idare ederler bütün bir yaz boyunca veya bahar boyunca. Şimdi, bu, Türk toplumunun, göçerlerimizin yıllardan beri bildiği bir olaydır, Kafkasyalılar da bilir bunları ama Türkiye bu olayları falan unuttu. Biz hep büyük derindeyiz. Dünyanın en büyük barajı, dünyanın en derin tüneli, dünyanın en, dünyanın “en”indeyiz. Değerli arkadaşlar, küçük de güzeldir. Hele bu küçükler çok sayıda olursa öyle güzeldir ki üstelik birinden birine koşmak istersiniz bu güzellik içerisinde. İşte, bu Su Enstitüsünün en azından bu dağ sarnıçlarıyla ilgili Türkiye'nin geleceğine dönük olarak bir proje geliştirmesini umarsınız. Setleme yaparak yapılmış ağaçları gördük.

Daha önceki dönemlerde ağaç dikmek kadar zor bir olay yoktu. Ağaç dikeceğiz diye ikide bir kazmaları omuzumuza vururlardı okulda, haydi ağaç dikmeye giderdik. Kazmaları indirdiğiniz ilk yerde ya sıçrayan taşlardan gözünüze bacağımıza bir şey olur ya da ağlaya zırlaya geri dönerdik. Şimdi, öyle makineler çıktı ki yükselerek, alçalarak, böyle, neredeyse 60 derecelik yerlerde düz hâle gelerek su kaybettirmeyecek, toprak akıtmayacak şekilde setlemelerini yapıyorlar, arkadan gelen birisi de dele dele dele gidiyor.

Orman Bakanlığının değerli eski bürokratları var aramızda. Bu konudaki teknolojiye, şimdi bırakın böyle yirmi yıl, otuz yıl, kırk yıl gibi zamanları son beş yıl içerisinde bile inanılmaz değişiklikler oldu. Bu koşullar altında Türkiye'nin yeni orman alanları yaratması inanılmaz derecede değerli ve olanaklı bir hâle geldi.

Değerli arkadaşlar, bir tartışma burada sürüp gidecek büyük bir olasılıkla. Orman farklı bir kavramdır, ağaç farklı bir kavramdır. Zaten o nedenle atasözleri “Ağaçtan ormanı görememek.” diye. Sadece ağaç kavramının etrafında ormanı düşünürseniz bu olayın hiçbir anlamı falan yoktur zaten. Orman bir yaşamdır ve üstelik onun nüfusu, bitki örtüsünü, orada yaşayan böcekleri, hayvanları vesairelerin hepsini birbirinin içerisine ekleyin. Hepsi gerçek anlamıyla bir yaşamdır. Siz bu yaşamı kuruyorsunuz orman yaparken. Ağaç dikerken bunu kuramıyorsunuz aslında. Ağaç yaparken park yapıyorsunuz. Ne kadar süs yaparsanız o kadar yeşillik, hepsi bu kadar. Dolayısıyla, park yapmak

ile orman yapmayı birbirinden ayırmak gerekiyor. Türkiye ağaçlandırma yapıyor ama ağaçlandırma yaptığı kadar orman yapamıyor. O bölgelerde daha önceden o ormanlar yok olmadan önce, orman ve orman altı ürünlerinin değerini Türkiye yeniden üretmiyor. Dünyadaki değişim bu.

Sayın Bakan, tıbbi ve aromatik bitki varlığı ve özellikle de ağaç altı bitki örtüsüyle ilgili olarak yeni çalışmalarından bahsetti. Gurur duyduk. Adı bile geçmezdi. Sadece o civardaki köylülerin aile içi kullanımı için gidip toplayıp şişelere koyup astığı, kuruttuğu vesaire bitkilerden ibaretti, defne ve birkaç ürünümüz hariç. Şimdi, olay çok değişti çünkü dünya değişti.

Geçen bütçede söylediğimiz için söylemeyecektim ama bu arada yeniden söyleyeyim. Sayın Bakanım, eğer sizin orman altı ürünleriniz bir sınai girdisi olarak değerlendirilmezse hiçbir anlam ifade etmez. Şu anda yaptığınız zaten bütün... Tarım Bakanlığının yaptığı olay da o. Limon veya herhangi bir ağaç, limonlarını kesene veya fındıklarının sökene prim, onun yerine ağaç dikene yine prim. Sonra örneğin nar olayında böyle oldu, Türkiye çok önemli bir şekilde dünyanın 3'üncü büyük nar üreticisi hâline geldi. Şimdi, narları geri köklüyor, hepsini geri köklemeye başladı. Orman, zaten bu nedenle korunamıyor. Eğer ormanın -yaptığımız olay çok doğru- getirisinden kesin olarak insanın nemalanması gerekmeli ki o insanlar ona sahip çıkmalı. Aksi takdirde onu düşman olarak görüyor. Hayvanımı otlatacağı yerde bir tane orada kazık duruyor gibi görüyor onu. Ama bütün bunların hepsinin sınai girdisi olarak kullanılması için de ölçek ekonomisine uygun olarak bir üretim yapılması gerekiyor. Türkiye kendi iç tüketimiyle hiçbir yere varamıyor zaten. Herkes kendi ihtiyacını aşağı yukarı yetiştiriyor. O nedenle de orman altı ürün olarak yetiştirileceklerde gerçek bir üretim planlamasının yapılmadığını görüyoruz. Tamam bunu değerlendirin, herkes seviniyor, atlıyor olayın üzerine ama bu çok küçük ölçekte kalıyor, slayta döktüğünüz zaman çok süslü bir slayt oluyor ama elde edilen herhangi bir olay yok.

Süremi aştım ama Sayın Başkan şunları söylemeden bırakmayacağım bugün, istediğiniz kadar sözümü kesin.

Değerli arkadaşlar, bir zamanlar Türkiye'nin "SEKA" diye bir kuruluşu vardı, SEKA. Dev gibi büyüdü ve Türkiye'nin kâğıt sanayisine ilişkin ve kâğıt gereksinimine ilişkin neredeyse ihtiyacı karşılayacak bir hâle geldi. Özelleştirdik. Özelleştirince ne oldu? "SEKA" diye bir şey var mı şu anda? Bitti, SEKA kapandı. Peki, Türkiye kâğıt gereksinimini nereden karşılıyor? Bizim ağaçlandırma politikamız Orman Bakanlığımız ya da Tarım Bakanlığımız burada bir kavram kargaşası var zaten hepsinde. Ya bu kâğıt gereksinimini siz nereden karşılıyorsunuz? Türkiye ciddi kâğıt kullanıyor. Şu anda dünyanın en fazla kâğıt kullanan 9'uncu ülkesiyiz biz. Nasıl sağlıyoruz biz bu kâğıdı? Kâğıt hamurunu ve kâğıt ham maddelerini ithal ediyoruz değerli arkadaşlar. Madem bu kadar büyük alanımız var, madem bu kadar su kaynaklarımız var, madem bu kadar ağaç yetiştirme olanağımız var, biz nasıl oturup da kâğıt ham maddelerini dışarıdan ithal ederiz. İthalat rakamımız 3 milyar dolar. Yani 9 milyar lira, 10 milyar lira nereden bakarsanız bakın. Ha, onların bir kısmını üretip dışarıya yeniden ihraç ediyoruz, ayrı bir olay.

Peki, kâğıt ham maddesi olarak kullanılacaklar sadece orman ürünlerinden mi ibaret? İşte, burada şu noktaya geliyoruz: Orman emvali tanımı yüz yıl önce yapıldığı gibi değildir. Orman emvali tanımı sürekli gelişen ve değişen bir olaydır. Ben şunu da bundan sonra orman ürünü yaptım diyebilmeli. Maliye Bakanlığında ağaçlandırma koşuluyla kırk dokuz yıllığına kadar kamu arazilerinin, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin verileceğine ilişkin bir düzenleme yapmıştık. Kapariyi de ağaç olarak tanımladık, kapari ağaçtır, dedik. Kapariyi de ağaç olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Kapari dikenlere de kesin olarak oraları kırk dokuz yılına veriyoruz, dedik. Balıkesir ve civarı bunu inanılmaz benimsedi çünkü o Manyas vesaire civarlarında çok ciddi bir üretim olur. Şimdi, bu ağaç tanımını, orman tanımını veyahut da ağaç ürünleri tanımını birazcık genişletmemiz gerekiyor. Kavak, yirmi yıl bekleyeceksiniz vesaire, olmuyor, yetişmiyor. Okaliptüs çok daha hızlı gidiyor ama çok fazla su emiyor. O zaman farklı bir şeyler bulmak gerekiyor. Kapariyi de ağaç olarak...

Bizim bu anlamda yetiştirdiğimiz bitkilerin büyük bir kısmı geçmiş dönemlerde değişik nedenlerle yasaklanmış. Keneviri yasaklamışız biz. Şimdi, 19 ilde izin veriyoruz ama ne yapacağımızı henüz bilmiyoruz. Onu Tarım Bakanlığının bütçesinde çok ayrıntılı değerlendirmek üzere bu tarafa alıyorum. Ancak kenevirin dört ayda büyüdüğünü, 7 metreye kadar boy attığını, üzerindeki lif tabakası alındıktan sonra içerisinde kalan selüloz kısmının kavaktan 4 kat daha fazla selüloz içerdiğini ve Türkiye'nin kâğıt sanayisinin bütün ham maddesinin inanılmaz bir hızla özellikle sulak alanlarımızın bu alanlar için, bu üretimler için açılması hâlinde kesinlikle karşılayacağımızı iddia ediyorum, karşılarız. Orman Bakanlığının projesi bu, hele Orman ve Su İşleriye... Tamam, denizlere dökülen sularımızı yeniden topraklarımıza çevirerek müthiş bir mucize gerçekleştiriyoruz, çok da başarılı oluyor ama hâlâ denizlere dökülen dünya kadar deltamız var. O deltalar bu tür projeler bekliyorlar. Bunları yapmak zorundayız. Değerli Bakanım, bunları yapmak zorundayız.

Tabiat ve Turizm Eylem Planı'nızı yine takdirle karşıladım, doğru. Yaşamadığınız doğa sizin değil. Gitmediğiniz, görmediğiniz bir yerle ilgili olarak herhangi bir fikir veya içinizde bir koruma duygusu uyanmıyor. Bir dağcı olarak işte, gitmediğiniz dağda bir şey olduğu zaman pek fazla tüyünüz kıpırdamıyor ama gittiğiniz, gördüğünüz, örneğin Aladağlarla ilgili herhangi bir şey olduğunda, Kaçkarlarla ilgili bir şey olduğunda benim içim çok daha fazla buruluyor. O zaman insanları oralara götürmek gerekiyor, bu doğru. Ancak değerli arkadaşlar, bu işin yapılmasıyla ilgili Türkiye'de kaç tane kurum var? Turizm Bakanlığı mı yapacak bunu, Gençlik ve Spor Bakanlığı mı yapacak, yoksa Orman Bakanlığı mı yapacak, yoksa bunlar koordineli bir şekilde mi bunları yapacaklar? Şu anda kullanılan tek hat Likya Yolu'dur. Eskiden kullanıldığı için, hatta şeyleri filan da var. Bu yolların, bu yürüyüş yollarının ne şekilde yapılacağı ve burada yürüten insanların gereksinimlerinin ne şekilde karşılanacağı artık bütün dünyada bir bilim şeklinde sunuluyor: Şunu yapacaksınız, şu kadar kilometrede şunu yapacaksınız. Buralarla ilgili haritalar yapacaksınız, içme suyu alanlarını belirleyeceksiniz. Hangi durumda buralarda hangi tehlikenin, hangi vadiden geçerken yağmur başladığı zaman nereye kaçacağını da belirleyeceksiniz diye inanılmaz çalışmalar yapılıyor buralarda ama bu, sadece Orman Bakanlığının işi olamaz. Bu, Gençlik ve Spor Bakanlığının tanımını içerisinde, Dağcılık Federasyonu -veya trekking her neyse- onlarla falan gidiyor. Bu olmadan kesinlikle ve kesinlikle böyle bir olaya kalkmak bazı felakete bile neden olabilir.

Son olarak şu konuyu gündeme getirip bitirmek istiyorum: Sınai girdisi olacak orman altı ve orman ürünlerinin başında bizim sığla ormanlarımız geliyor değerli arkadaşlarımız. Sığla ormanlarının lafını etmiyoruz. Sığla ormanlarımız yok ediliyor, turizm tesislerine heba edildi, kurban edildi. Oraları, sığla ormanlarını destekleyen ve bataklık oluşturan derelerin hepsi yukarıdan kesildi, su gelmiyor artık, gelmeyince gidiyor. Sığla ormanlarını bir defa daha yetiştiremezsiniz çünkü dünyada yetişmiyor, iki yerde yetiştiğini söyledim. Sığla ormanlarını o nedenle inanılmaz derece önemsememiz gerekiyor, sığıldan vazgeçmememiz gerekiyor, gelecekte müthiş şekilde derece değerli olacak, şuradaki projelerin hiçbirinin parasal değeri bununla kıyaslanmayacak.

Son olarak cümlem, dere ıslahı. Dere ıslahlarını yanlış yapıyorsunuz Sayın Bakanım. Betonla dere ıslahı yapılmaz. Bir beton kanal içerisine alıyorsunuz suyu, akıtıyorsunuz gidiyor. Hâlbuki o dere etrafındaki bir sürü ağacı sulayarak gidiyor, bitkiyi sulayarak gidiyor, oradan emilen sular oradaki ağaçların ayakta kalmasını sağlıyor. Benim bulunduğum köyde “Dere ıslahı yapıyoruz.” diye dereyi aldılar, etrafındaki çınarları kestiler, çamları kestiler. Kesme nedenleri de dozer giremiyormuş. Sizi temin ederim bunun için yaptılar. “Niye kesiyorsun kardeşim bunu? Senin dere ıslahınla bunun ne ilgisi var?” dedim, “Ağabey, dozer girmiyor.” dedi. Böyle doğal proje olmaz. Dere ıslahı konusunu mutlaka gözden geçirin. Toprağı sulamayan, toprağa su bırakmayan dere, dere değildir zaten. O kanalizasyon hâlinde kanala alındığı için o nedenle deniyor zaten, o hâle gelmiştir.

Teşekkür ederim. Sabrınız için de sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Temizel.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Bakanlık ve kurumlarımızın değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; hepimizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Bakanlığınız döneminde gerçekleştirilen çok önemli hizmetler var. Konya’da da bunları görüyoruz; işte, Mavi Tünel, Bozkır, Bağbaşı, Afşar barajları, göletler gibi. Elbette bunlar önemli projeler, sizin de dediğiniz gibi “Muhteşem projeler.” Yine, her zamanki gibi teşekkürlerimizi de sunuyoruz Konya adına, teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, bizim sorumuzu biliyorsunuz, “su” diyoruz biz, Konya Ovası “su” diyor. Suyumuz tükeniyor. Eleştirilerim, Hükümetinizin ve Bakanlığınızın bu konuya daha fazla eğilmesini sağlamak, daha fazla dikkatini çekmek için.

Sayın Bakanım, bir defa, ülkemizde kuraklık sorununu her geçen yıl artarak yaşayan yer Konya Ovası. Ülkemizin tahıl ambarı olan Konya’da, yine geçen yıl sonbahar ve kışın çok kurak geçmesi nedeniyle tarımsal üretim olumsuz etkilenmiş, yeterli yağış alamadığından özellikle hububat rekoltesinde yarı yarıya düşüş olmuştur.

Konya’da yer altı suyundaki azalma yıllardır önemli bir sorun. Konya Ovası’na dış havzalardan su getirecek yeni projelere şiddetle ihtiyaç var ama “Her şey bitti.” diyor Hükümetimiz, maalesef belli bir aşamadan sonra oralı değil. Bakın, KOP İdaresi Kızılırmak suyunun Kulu ve Cihanbeyli’ye getirilmesi için rapor hazırlamış ama Hükümet dikkate almamıştır.

Mavi Tünel’le ovanın su ihtiyacının karşılanacağı algısı da oluşturuluyor. Sayın Bakanım, bu yılın başlarında Sayın Başbakanımızla birlikte Konya’da açılış töreninde, temel atma töreninde KOP’la Konya Ovası’nın suya hasretinin dinceceğini, KOP Projesi’nin 2019 yılı sonunda bitireceğini söylediniz. Bugün de sunumunuzda yine 2019’da “KOP Projesi bitiyor.” dediniz. Yine, sunumuzda “Konya Ovası suya doyuyor.” dediniz, bunu hep kullanıyorsunuz. Doğru değil Sayın Bakanım yani siz de çok iyi biliyorsunuz. Mavi Tünel’den aktarılması planlanan su 414 milyon metreküp. Bunun da 100 milyon metreküpü Konya şehir merkezinin içme suyu olarak getiriliyor. Yani, Konya Ovası’nın su ihtiyacına baktığımız zaman gelen su onda 1’i bile değil Sayın Bakanım yani suya doymuyor. Allah razı olsun yani bunlar yapılıyor ama bu ifade doğru değil.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Beyşehir’den gelen Derebucak da var.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Hepsini toplayalım Sayın Bakanım, burada toplamışsınız zaten yani yetmiyor, biliyorsunuz, 4 milyar metreküüpün üzerinde Konya Ovası'nın su ihtiyacı.

Sayın Temizel'e de teşekkür ediyorum. Yani biz de yıllardır bunu söylüyoruz. Yani, Fırat Karasu'dan, Kızılırmak'tan, Sakarya'dan... Günümüz teknolojisiyle zor da değil getirilmesi. Yine, Ermenek Barajı'ndan, Manavgat Çayı'ndan yani buralardan su getirilebilir. Toroslar'da hâlen değerlendirilebilecek imkânlar var. Söylediğimizde de ilgileniyorsunuz onu da ifade edeyim ama kullanılabilir suyumuz hâlen var.

Bir de şunu söyleyeceğim yani yanlış algıdan kastım o. KOP Projesi 2019 bitmiyor Sayın Bakanım, Mavi Tünel bitiyor, planlanan o, barajlar bitiyor. Biliyorsunuz KOP Projesi, bölgesel kalkınma projesi yani o nedenle KOP Projesi bitmiyor. İlçelerimizin, köylerimizin, kasabalarımızın tekrar kalkınması için bu proje daha yıllarca sürecek, bölgesel kalkınma projemiz. Bölge içi gelişmişlik farklarının giderilmesi, göçün... Yani, KOP'un barajlar, Mavi Tünel kısmı bitiyor 2019'da Sayın Bakanım inşallah ama KOP Projesi -Kalkınma Bakanlığımız da buradadır. Zaten Hükûmetin de en son çıkardığı eylem planı da var 9 milyar küsur kaynak tahsis edilen- bir bölgesel kalkınma projesi, barajlar kısmı ayrı ama o proje kapsamında yapılacak çok konu var.

Sayın Bakanım, her yıl gündemde tuttuğunuz bir konu var. Hükûmetimiz su kullanımını yasaklayarak bu sorunu halletmek istiyor. Su kotası uygulayarak çiftçinin kullandığı su miktarının en fazla üçte 1'ini vermeyi planlıyor. Bitkisel üretim düşecekmiş, Konyalı çiftçi perişan olacaktı... 4 adet, biliyorsunuz, şeker fabrikamız var. Bunlar ne olacak? Hükûmet bunları hiç düşünmüyor. Konyalı çiftçiyi kara kara düşündüren kuyulara sayaç takma zorunluluğu kaldırılmalı Sayın Bakanım ve suya kota uygulamaktan vazgeçmeli. Hükûmet, öncelikle, Konya Ovası'na su getirmek için yeni projeleri uygulamaya koymalı, arazi toplulaştırmasını hızla bitirmeli, sulama şebekelerinin rehabilitasyonunu hızla bitirmeli, kapalı sisteme dönüştürmeli ve tümüyle ovada modern sulama sistemlerine geçilmesi için ilave tedbirler almalıdır.

Şimdi, Sayın Bakanım, biliyorsunuz, DSI'nin eylem planına göre, dekar başına şahıs kuyularında 200 ton; kooperatif kuyularında, sahalarında 350 ton su verilmesi söz konusu. Bunun yansımını söyleyeyim Sayın Bakanım. Çiftçimiz tarlasının buğdayda yüzde 40'ını, ayçiçeği ve fasulyede yüzde 35'ini, pancar ve mısırdaki yüzde 30'unu, yoncada yüzde 20'sini ekebilecek eğer suyu bu şekilde verebilirseniz. Geri kalanını nadasa bırakacak. Sayın Bakanım, herkes de kabul ediyor ki Konya Ovası Türkiye tarımının kalbi. Yani, su kotası burada üretimi yüzde 75'e varan oranda düşürecek. Ne yapacaksınız peki tarımsal üretimde? İthalat mı yapacaksınız Sayın Bakanım? Yani, su olmadan tarım olmaz. Konya Ovası'nda çiftçimizin geçimi tarımla Sayın Bakanım. Tarımdan başka bir şey yapma imkânı yok, vatandaşımızın başka alternatifini yok. O nedenle diyoruz ki: "Yeni mavi tüneller lazım." Sayın Bakanım. Yani, Mavi Tünel çok güzel proje, muhteşem proje ama Konya Ovası'nın su ihtiyacını karşılamak için yeni mavi tüneller lazım. Fırat Karasu'dan, Kızılırmak'tan, Sakarya'dan -yine biraz önce dediğim gibi- Ermenek Barajı'mızdan, Manavgat Çayı'mızdan su getirmenin yollarını bulmalıyız, ovanın su ihtiyacını karşılamalıyız.

Şimdi, biliyorsunuz, bu yer altı suları hakkındaki kanunda geçmişte iki defa düzenleme yapıldı. Çiftçiyi bir anlamda çok büyük sıkıntıya düşürecek düzenleme yapıldı. Ama, ben burada da söylemiştim, bunu yapamazsınız, "Çiftçiler o kuyulara sizleri gömer." demiştim. Çünkü, başka şeyi yok Sayın Bakanım. Yani, sayaç tak, ondan sonra da elektriğini, suyunu kontrole al. Çiftçinin yapabileceği bir şey yok. Nitekim, sizler de bunu gördünüz, Bakanlar Kurulu kararıyla hep ertelediniz. En son mayıs ayında yine iki yıl daha ertelendi. Yani, yine aynı yere geliyorum. Şu anda benim bilgim dâhilinde olan kuyuların -ki 100 bin civarında kuyu var ovada- yüzde 5'i ancak sayaç taktı. Yani, çiftçimiz çıkardığımız

kanunları aslında hiç de önemsemiyor. Ne yapsın yani canını mı alacaksınız? Yani, o kuyudan tarlasını sulayıp geçimini sağlıyor. Yine, aynı şeyi söyleyeceğim. Bu sayaç takma meselesinden önce Hükümet öncelikle kendi görevini yapmalı, arazi toplulaştırmasını hızla bitirmeli, sulama kanallarının rehabilitasyonunu hızla bitirmeli. Zaten bunlar yapıldığı zaman -Sayın Bakanım, önemli bir tasarruf söz konusu- birçok kuyu da devre dışı kalacak. Yani, bunu mutlaka dikkate almamız lazım.

Bir de şunu ifade edeceğim: Konya’da arazi toplulaştırmalarında sorunlar yaşanıyor, sağlıklı bir şekilde yürütülüyor, eskiye göre daha da sorunlar çıkmaya başladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Biz bu konuda gerçekten ciddi birikime sahip olan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün bu toplulaştırma çalışmalarına aktif katılmasının çok yararlı olacağını düşünüyoruz yani Tarım Bakanlığına tek başına bırakılmamalı. DSİ çünkü alanları en iyi bilen kuruluşlarımızdan biri, bu toplulaştırmaya aktif katılmalı.

Sayın Bakanım, sizin de çok önemsedığınızı bildiğimiz, Konya’ya da geldiğinizde hep bahsettiğiniz bir projeye ilgili bir sorundan bahsetmek istiyorum. Bu ÖDS Projesi’yle -yani sulama kooperatifleri, özel idare ve DSİ tarafından- Konya’da 2011 yılında yapılan protokolle 308 sulama kooperatifimizden 70’e yakını, önceden sulama tesisi olanlar için yüzde 50’sini kooperatif, yüzde 50’sini özel idare; sulama tesisi olmayanlar için yüzde 75’ini özel idare, yüzde 25’ini sulama kooperatifleri ödemek üzere bu protokol imzalandı ama 2014 yılında Büyükşehir Yasası çıkınca özel iradelerin yetki ve sorumlulukları büyükşehirlere devrildi biliyorsunuz. Şimdi, DSİ Genel Müdürlüğümüz yapılan yatırım bedellerinin tamamını kooperatiflerden istiyor. Önceki protokolle muhatabın biri kayboldu, özel idare yok. Bu da hakikaten kooperatiflerin altından kalkabileceği bir şey değildir. Aslında Büyükşehir Yasası’yla her türlü borç, alacak yükümlülükleri büyükşehir geçmiş olması lazım özel idarenin ama büyükşehirden alamıyor DSİ -artık niye bilmiyorum- kooperatiflerle bu işi çözmeye çalışıyor. Yani, şu anda mahkemeye gidiyor kooperatiflerimiz. Yani, ortada bir protokol var, onların istediği bu protokolün uygulanması, protokoldeki kendi taahhütlerini ödeme konusunda bir sıkıntıları yok.

Sayın Başkanım, bitireceğim, iki konu var, kısa kısa bahsedeceğim. Biri bu orman işçilerimiz, geçici işçilerimiz Sayın Bakanım, bu beş ay yirmi dokuz gün çalışan işçilerimiz. Bunlarla ilgili sözler de verildi, geçen yılki toplu iş sözleşmesi protokolü imza töreninde bunların çalışma sınırının kaldırılacağı, beş ay yirmi dokuz günden daha fazla çalıştırılacağı üzerinde konuşmalar da yapıldı. Daha önceki Başbakan hemşehrimiz de Sayın Davutoğlu da bu konuda “müjde” diye açıklamıştı protokol töreninde ama hâlen bu konuda yapılan bir şey yok. Burada dikkat çeken nedir Sayın Bakanım? Yani, elinizde 8.500 civarında -yanlış bilmiyorsam- Orman Genel Müdürlüğünde geçici işçi var. Bunlar varken bir de ayrıca taşeron işçiler de var, bir de İŞKUR’dan eleman alıyorsunuz. Yani, bu sizin talebiniz mi? Biz görüyoruz ki bölgemizde de görüyoruz, sezon dışında dahi orman idaresinde çalışan İŞKUR elemanları var. Yani, nereden çıkıyor bu ihtiyaç? Elimizdeki personelin sorunlarıyla yaşarken bir de bu İŞKUR elemanları çıkıyor. Bunların sayısı kaç şu anda bilmiyorum yani Türkiye genelinde çok fazla olduğunu düşünüyorum. Yani, bu biraz da -özellikle belediyelerin ve Orman Bakanlığında da- yoğun bir şekilde istismar alanı. İnsanımızı üç ay, beş ay, altı ay iş veriyormuş gibi minnet duygusu içine sokuyoruz. Bu da yanlış Sayın Bakanım.

Ben teşekkür ediyor, Bakanlığımız bütçesinin hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kalaycı.

Sayın Aydın, buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, çok kıymetli Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokrat arkadaşlarımız ve basınımızın seçkin temsilcileri; öncelikle hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bilerek orman mühendisliğini tercih eden ve severek okuyan ve otuz yıl Orman Genel Müdürlüğünde çalışan bir kardeşiniz olarak bugün gerçekten çok keyif aldım. Bir hatıramı anlatarak başlayacağım. Tabii ki bugün Sayın Bakanımız otuz dakika süresinin hemen hemen tamamında ormancılıkla ilgili konuştu. İlk bakan olduğu zaman, tabii, biz bürokratlar olarak taşrada eğer o gün bütçe varsa hep kilitleniriz, böyle bekleriz “Bir soru gelecek mi? Hazırlık yapacağız.” diye. Sayın Bakanım çıktı, suyun uzmanı, profesörü, İSKİ’den başladı anlatmaya güzel bir şekilde, şiir gibi; arkasından Devlet Su İşlerini anlattı, hizmetleri çok güzel; biz heyecanla bekliyoruz, Orman Genel Müdürlüğüne ne zaman gelecek diye, süre son beş dakika, hızlı bir şekilde geçti, biz tüm ormancılar alındık. Bugün de baktım ki gerçekten Sayın Bakanım öyle bir başladı ki ormana girince, ormanın güzellikleri ve hizmetlerden çıkamadı.

Burada ikinci olarak şundan çok keyif aldım: Bizler buraya Plan ve Bütçe Komisyonuna seçilip geldiğimizde ilk olarak Sayın Zekeriya Temizel Bakanımız dedi ki: “Burası bir okuldur.” Gerçekten burada çok güzel şeyler öğreniyoruz. Özellikle de Sayın Bakanımız her konuştuğunda ben bir ders gibi dinliyorum. Bugün Şükrü Başkanım da kesmedi, yirmi beş dakika konuştu, çok keyifliydi, bunu tespit ederek başlamak istiyorum.

Gerçekten, Orman Genel Müdürlüğü yüz yetmiş sekiz yıllık köklü bir teşkilat. Bakanım zaten sunumda gerekeni yaptı. Ben de güzel bir hazırlık yapmıştım ama fazla da uzatmadan keseceğim.

Şimdi, son yıllarda yapılan en önemli şey: Millî Ağaçlandırma Ve Erozyon Kontrol Seferberliği. 2008 ve 2012 yılları arasında yapılan çalışmada hep Bakamız anlatırken derdi ki: “Trakya büyüklüğünde, Belçika büyüklüğünde bir alandır bu.” ve ben o yıllarda Muğla Orman Bölge Müdürüydüm, bizden önce de yapan ağabeyimiz İbrahim Çiftçi Bey başlamıştı fakat 2008’den sonra özellikle Aydın Bozdağda’dan başlayıp ve Nazilli, Koçarlı, Mersinbeleni, Muğla yine Yatağan, Katrancı, Milas, Medresebeleni yani Muğla Kavaklıdere’den Bafa Gölü’ne kadar olan hatta, orada biraz önce Sayın Bakanımın da anlattığı gibi biz özellikle mülkiyet programı olan yerlerde bile kepçelerle kazdık. Oradaki o yörenin fıstık çamlarından tohumlar aldık, fidan yetiştirdik ve diktik. Benim süremde bile, dört yılda, orada 10 bin hektar civarında, orman köylüye beraber iç içe olarak fıstık çamı ormanı diktik. Ben sabahleyin gelirken merak ettim, sordum, oradaki köylülerle konuştum, diktiğimiz ilk fidanlar bu sene kozalak tutmuş, böyle bir şey yani. Benim şahsen otuz yıllık meslek hayatımda çok mutlu olduğum bir gün bugün. Yani, gerçekten, ülke ormanlarımız, dünyada ormanların sayısı azalırken arttı. Bunu herkesin kabul etmesi gerekiyor çünkü rakamlar ortada, sayılar ortada, hepsi ortada, güzel bir çalışma oldu son yıllarda.

Tabii, mülkiyet konusu da çok önemliydi. Türkiye’de 1937 yılında başlamışız, “Beş yılda orman kadastrounu bitireceğiz.” demişiz ve 2016 yılı olmuş hâlen daha tamamlamamışız ama şimdi sonuna doğru geliyoruz. Tabii ki ilk yıllarda da biraz acımasız davranmışız, bunu yaparken hem teknoloji iyi değil hem de anlayış farklılıklarından dolayı bazı yerleri de -ben bir tutucu ormancı olarak da bunu söylüyorum- ot bitmeyen yerleri bile yani maki bile olmayan yerlerin adını orman koymuşuz. Benim çalıştığım bölgelerde, Mersin ve Antalya Bölge Müdürlüğünde, Muğla ve İzmir’de ot bile bitmeyen yerlerin adını orman koymuşuz. Bu sefer ne olmuş? Birinci sınıf tarım toprakları yok olmaya başlamış. Bunun mutlaka tekrar bir değerlendirilmesi gerekiyor.

2/B konusu gerçekten tam bir kangren şeklinde. 2/B, benim yine çalıştığım bölgelerde, açık ve net söylüyorum, hiçbir yer son yıllarda yani yanıp da veyahut da ormanı açarak 2/B olan yerler yok. Genelde orman kadastrosundan hatadan gelen olaylardı. İşte, 31/12/1981 yılında orman vasfını kaybeden yerler çözüldü, şu anda insanlarımız da oraları rayiç bedelinden satın alıyor. Biraz zorlanıyor tabii oradaki orman köylülerimiz ama yapacak da bir şey yok.

Ben fazlada uzatmak istemiyorum ama orman yangınlarıyla ilgili özellikle benim çalıştığım bölgeler olarak gerçekten Türkiye nereden nereye geldi. Eskiden günlerce yangınlar devam ederdi ancak mükellefle söndürülürken, bizim ilk yıllarımızda tırmık ve tahrayla söndürülürken son yıllarda, son on dört yıldır ne istediyssek teknolojiyi kullanma adına, hava aracı, hava aracına uygun havuz, arazöz, kara aracı, hepsi verildi ve gerçekten de bizim çalışan mensuplarımız da bu işe kendisini çok iyi verdi ve çok başarılı olduk. İşte, Akdeniz çanağındaki ülkelere baktığımız zaman gerçekten en başarılı ülkelerden biriyiz. Bakanım da çok güzel bir şekilde sunumda verdi, tekrar o rakamları da vermek istemiyorum.

Özellikle, yine, Temizel Bakanımızın dediği gibi yani ormancılık denildiğinde ilk anda şu anlaşılıyordu: Odun ham maddesi üretmek gibi düşünülüyordu ama şimdi fonksiyonel planlar yapıyor. Odun dışı ürünleri -asında eskiden tali ürün diyorduk, sanki yok gibi sayıyorduk- çok önemsememiz lazım, üzerine gitmemiz lazım ve sanayi ürünü hâline getirmemiz gerekiyor.

“Sığla ormanları” dediniz Sayın Bakanım, geçen yılda söylemiştim ben o yörelerde görev yaptığım için. Gerçekten korunuyor şu anda. Belki ilk yıllarda biraz saldırmış ama şu anda taban suyu olan yerlerde korunuyor, daha da geliştirmek de fayda var.

Biz zaten son Hükümet programımızda da “5 bin köye 5 bin orman” diye çalışılmış, programa konuldu. Bu da çok faydalı oluyor. Yani, orman köylüsünü olduğu yerde doyurmakta fayda var. Onlar köylerden şehirlere göç ettiği zaman büyük sıkıntılara düşüyorlar. Biz köylülerle hasım değil, hısım olduk yani orman köylüleriyle daha iyi oturup anlaşabiliyoruz, görüşebiliyoruz. Bu işte “5 bin köye 5 bin orman Projesi”nin de bu dostlukları daha artıracığına inanıyoruz.

Ben bu duygu ve düşüncelerle konuşmamı bitiriyorum, hepinize saygı ve saygılar sunuyorum. Bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Gerçekten bugün şunu da gördüm yani biz Orman teşkilatı olarak yaptıklarımızı geçmiş yıllarda hiç iyi anlatamıyorduk, toplumda fazla görünmüyordu ama son yıllardaki bu çalışmalarla daha iyi görüyoruz ve ormanın faydalarını daha iyi anlatıyoruz ve “Köylümüzü de iyi bir şekilde kalkındırırsak ormanları daha iyi koruyacağız.” düşüncesi var.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aydın.

Sayın Durmaz, süreniz on dakika.

Buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerimiz, kıymetli bürokratlarımız, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2017 Orman ve Su İşleri Bakanlığımızın bütçemizin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın Bakanım, ilimizde aşağı yukarı 23 kalemde yatırım gerçekleştirdiniz geçen haftalarda, bunların açılışı oldu. O konuda hizmetlerinize de emek veren diğer bürokrat arkadaşlara da teşekkür ediyoruz.

Tabii, bunun yanı sıra Tokat'ta birkaç genel sorun var. Geçtiğimiz hafta, hepimizi de üzen, yaklaşık 100 hektara yakın bir orman yangını oldu. Helikopterle ulaşma noktasında bir buçuk günlük bir zafiyet oldu. Bunu daha az bir sürede telafi edebilirdik, girişimde bulunduk, hızlandırdık ama arkadaşlar, böyle bir zafiyetimiz oldu.

2017 eylem planına ya da çalışma programına bu yörenin hemen... Yöremiz, Niksar yöresi biliyorsunuz ceviz, acil eylem planı gibi bir gündeme alınırsa insanların birazcık yüreğine su serpmiş oluruz.

Yine, ayrıca Süreyyabey Barajı'ndan Zile'ye bir tünelle sulama projesi düşünülüyordu. 2017'de bunun son durumu nedir? Onu bir öğrenmek istiyoruz.

Meteorolojideki başarılarımızdan söz ettik, dünya 7'ncisi bir ülkeyiz ama Kazova'da meyvecilik var, Niksar Ovası'nda meyvecilik var, hâlâ daha, insanlar yeteri kadar bilgilendirilmediğinden belli günlerde lastik yakarak veya saman yakarak doğaya da çevreye de zarar vererek birtakım çalışmalar ilkel bir şekilde devam ediyor. Bu konunun, biraz daha iletişimli, daha sıkı bilgilendirilmeyle önüne geçilebilir mi diyorum.

Kazova'da olsun, Niksar Ovası'nda olsun geriye doğru denetimsiz, kontrolsüz kum alma nedeniyle ırmak yataklarındaki taban suyu seviyesi oldukça düştü. Bu ülkemizin muhtelif yerleri için de geçerli. Mesela, Kazova'da -kendi köyümden orada, Kemalpaşa, oradan biliyorum- 12 metreye düştü. Buralarda bu bentleşmeye şu anda çok para ayrılıp bir mücadele ediliyor mu bilemiyorum ama yeniden böyle bir taban suyunu besleyici bir proje yapılarak bu ovaya ciddi bir katkı sunacağı... Çünkü, insanlar sulamaya doymuyor, salma suyuyla suladığı için daha çok tuzlaşma, daha çok çölleşme, daha çok verimsizliğe doğru gidiyor. Bunun önü alınırsa sevinirim.

2016 bütçesinde Sayın Bakanım, Kazova Kaz Gölü'nde bir ıslah demiştik. Bu çalışma Devlet Su İşlerinin makine parkıyla ama bu konuda da çok bilinçli olmayan teknik bir kadroyla denetimsiz yapılıyor. Bu konuya vâkıf, o doğal kuşların konakladığı, insanların, sizlerin yaptığı, gözetleme kulesinden izlediği Kaz Gölü'nün doğal yaşamla uyumunun bozulmadan temizlenmesi konusunda yardım isteyeceğim. Bir de ovanın içerisinde, etrafında orman ve ağaçlık alan yok Sayın Bakanım. Kaz Gölü'nde bir kır kahvesi sözünüz vardı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, söz verdik.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Tamam, ben o sözünüzü unutmadım.

Yine, keyifle izlediğimiz sunumuzda Tokat Yeşilirmak'tan bir görüntü, geçen yıl biraz daha büyüktü, bu sene küçüldü. Ama, biz çocukluğumuzdan beri bildiğimiz Yeşilirmak'ın kenarlarını ağaçlı, burada olduğu gibi taş ve betonla bezenmiş, Yeşilirmak'ın adına uymayan bir proje, planlama ve çalışma istemiyormuş. Bu çalışmalarını belediyeler de böyle kendilerine has birtakım proje bazlı sunumunu yapıyor ama Bakanlığımızın çok etkin ve verimli bir denetleme sistemiyle, belediyelerin bu "Irmakları ıslah ediyoruz." diye çirkinleştirmesine, betonlaştırmasına, doğadan koparmasına da izin verilmemesini önemle ıstırham ediyoruz.

Yine, tabii, Mustafa Kemal Atatürk "Ormansız yurt, vatan değildir." diyor ve -sizin de özellikle altını çizdiğiniz gibi- 1925 yılında Orman Çiftliği'ni kuruyor ama gel, gör ki biz günümüzde bu Orman Çiftliği'ni, Ankara'da yer yok gibi koruyamadık. Kenarından, köşesinden yüzlerce, belki bine yakın dönüm arazisini heba ettik. Bu konuda bir çalışmanız var mı? Bunu öğrenmek istiyorum.

Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan bir rapora göre Sayın Bakanım, bugüne kadar farklı amaçlarla tesis edilmiş koruma alanlarının toplamı yaklaşık 4,6 milyon hektara ulaşmış. Bu da ülke yüzölçümünün yaklaşık olarak yüzde 6'sına karşılık gelmektedir. Oysa Türkiye'nin taraf olduğu, sizin

de bildiğiniz ve çok iyi takip ettiğiniz Uluslararası Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'ne göre Türkiye, 2020 yılına kadar karasal alanların, iç ve dış suların en az yüzde 17'sini, deniz ve kıyı alanların ise yüzde 10'unu koruma ve kontrol altına almakla yükümlük taahhüdünde bulunmuştur. Bu rakamdan uzak durumdayız. Hedeflerimiz arasında var mı, bunu da öğrenmek istiyorum. Yani, ne kadar alanı biz koruyabildik?

Avrupa Birliği ilerleme raporlarına baktığımızda özellikle "Doğa Koruma" başlığı altında Türkiye'nin son altı yıldır hiç geçerli not alamadığına tanık alıyoruz. İstisnasız her raporda doğa koruma konusunda ilerleme kaydedilemediği şeklinde ifadeler yer alıyor. Bu konuda da biraz daha etkin denetimin, doğaya ve çevreye daha duyarlı olmamızın iyi olacağı kanısındayım. HES'ler çok hızla bu sulak alanları yok ediyor. ÇED süreçlerini biliyoruz, yeteri kadar denetlenip doğaya uyum noktasında yeterli duyarlılık gösterilmiyor.

Sayın Bakanım, siz gelecekte bu ilerleme raporlarını bir hedef koyup... Birçok tesisleşmeyi izledik, keyifle, gururla başardık ama doğayla uyum noktasında dünya standartlarına çok fazla dikkat etmeden bu projeleri hızla hayata geçiriyoruz. İşte "Çok kısa bir sürede yapıyoruz." diyorsunuz, ellerinize sağlık, bu ülkenin kaynaklarıyla yapılıyor, sizler projelendiriyorsunuz ama doğayla uyum noktasında çok eleştiri alıyoruz. Bu konulara da biraz daha önem verip bu şekilde yaparsak yararlı olacağına inanıyorum.

Mesela şöyle bir şey var: Son elli yılda 3 Van Gölü büyüklüğünde bir sulak alanı duyarsız ve bilinçsizliğimiz yüzünden yok etmişiz; yanlış su yapılandırmaları, tarımda suyun verimsiz kullanımı, çarpık kentleşme ve sanayileşme ve aslında bütün bunlara izin veren yönetim anlayışındaki denetim zafiyeti.

Avrupa Birliği'nin her ilerleme raporunda doğa koruma konusunda da ilerleme kaydedemediğimiz ortaya çıkıyor. Ormanın yaşam olduğunu, ormanın insan olduğunu bilmek durumundayız. Ormanın yok olması durumunda geleceğimizin de yok olması kaçınılmazdır. Milyon milyon alanda ağaç dikip ormanlaştığımızı söylüyoruz ama Sayın Bakanım, yani bir kaç milyon ağacı dikmek o doğadaki bizim ormandan beklentimizin yüzde 100'üne cevap vermiyor. Biliyorsunuz, oradaki bitki çeşitleri, canlılar ve ekolojik denge binlerce yıl sonra ancak normale dönüyor. Diliyorum bu güzel adımları bunların devamında çalışmalarla besleriz.

Yine, Avrupa Birliği müzakere sürecinde 2009 yılında açılan çevre faslının kapanış kriterlerinden bir tanesi su kanununun çıkması ve havza yönetim planlarının hazırlanması. Bu iki konuda ne aşamadayız? Su kanunu taslağı hazırlanırken katılımcı bir süreçten geçtik mi, çevrecilerin, doğacıların, sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınarak? Ülkemiz ve dünya için yaşamsal önem arz eden 25 nehir havzasının yönetim planları ne zaman tamamlanacak?

Maliye Bakanımızın sunumunda şu bilgileri aldık, ülkemiz adına son derece sevindirici; 100'ün üzerinde havzanın sit alanı ilan edilip korunacağı yönünde. Bu da ülkemiz adına sevindirici bir şeydir.

Geçtiğimiz yıllarda çokça tartışılan, tabiatı ve biyolojik çeşitliliği koruma kanunu tasarısında geldiğiniz son aşama nedir? Bu alanda çalışan birçok ulusal ve yerel sivil toplum kuruluşu yasa taslağına karşı çıkmıştı. Yanı sıra Avrupa Birliği ilerleme raporlarında da bu taslağa çok ciddi eleştiriler getirilmişti. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz de o dönemde, Çevre Komisyonunda arkadaşlarımız yasanın eksiklerinin olduğunu, koruma vizyonundan çok uzakta olduğunu ve hâliyle çıkması gerektiği durumunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, ek süre veriyorum, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

...ülkemizin doğal alanlarının tahribatının önünün açılacağını dile getirmiştik. Bu kanunla ilgili son durum nedir? Aradan geçen bu zaman zarfında sivil toplum örgütlerinden görüş alıp dünya kriterlerine uygun eksikimizi giderir bir hâle getirebildik mi, bunu öğrenmek istiyoruz.

Yine, Türkiye'nin taraf olduğu çevre alanında onlarca uluslararası sözleşme var, işte Ramsar Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Bern Sözleşmesi ilk akla gelen örnekler. Söz konusu sözleşmelerin gereklerini yerine getirmekte az önceki sunum gibi kararlı mısınız Sayın Bakanım? Bunu sivil toplum örgütleri, çevreci kuruluşlar sizden, bütçeden merakla bekliyorlar. Bu konuda attığınız somut adımları da öğrenmek istiyoruz.

Korunan alanlar konusunda bazı konuları pas geçmek elbette mümkün değil. Örneğin, Avrupa'nın en büyük subasar ormanı olan Kırklareli'ndeki İğneada Subasar Ormanı'ndaki nükleer santralden limana kadar birçok projenin yapılacağı, bu konuda çeşitli projelerin geliştirildiği biliniyor. Bu noktada, Sayın Bakanım, bu kadar hassas, aynı zamanda koruma statüsü olan bir alana nasıl olur da böylesine tartışmalı, çevresel tahribatı son derece yüksek olan projelere izin veriliyor, bunu merak ediyorum.

Benzer şekilde, Doğu Karadeniz'deki birçok dereye peş peşe sıralanmış HES'lerin lisansları tartışılıyor. Üst havzalarda el değmemiş doğal ormanlarımız ve bitki örtümüz inanılmaz tahribata uğruyor. Vadideki yaban hayat oldukça tahribat ve zarar görüyor. Söz konusu alanlar arasında, taraf olduğumuz birçok sözleşme ve mevzuat varken bu konuda denetim mekanizmalarının yeteri kadar çalıştırılmadığına da tanık oluyoruz.

Türkiye Kasım 2014'te ve Mayıs 2013'ten sonra başlayan projeler için çevresel etki değerlendirmesi gereklilikleri yerine getirmek suretiyle çevre alanındaki yatay mevzuatı değiştirmişti. Sivil toplum ve kamuoyu yetersiz düzeyde işaret edilmesini ve usule ilişkin gerekliliklerin yetersizliğini eleştirmeye devam etmekte.

Akkuyu Nükleer Santrali ve hidroelektrik santralleri dâhil olmak üzere birçok açılmış dava da var. Bu davalar bize, doğru şeyleri yapma adına -dilerim- sonuçları kesinleşmeden doğru yol gösterir diye düşünüyorum.

2017 bütçemizin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını, hedefini yakalamasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Durmaz.

Sayın Gürer, buyurun.

Süreniz beş dakika.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Niğde'ye en çok gelen bakanlarımızdansınız ama Niğde'de sizin adınıza geriye bırakabileceğiniz çok önemli 3 tane projemizin 3'ü de söylendiği hâlde bir türlü bitmiyor. Örneğin, çevre felaketi Akkaya'yla ilgili ilk söylediğiniz demeç 2009 yılına ait. Aradan geçen yedi yılda 100 bin kişinin risk altında olduğu, çevre felaketi Akkaya'yla ilgili bir düzenleme olmadığı... 2007 programında bununla ilgili bir çalışma olacak mı, böyle bir çalışma yürüyecek mi? Çünkü, orası gerçekten fecaat bir durumda. Burayla ilgili, Ramsar Sözleşmesi'nde olduğu yönünde 2008'de filan basında haberler çıktı. Benim yazılı soru önergene gelen yanıtta böyle bir şey olmadığı belirtildi. O bölgenin bu anlamda da değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Erzurum'da, başka bir şehirde olsa yer yerinden oynar. Zaten, Erdoğan Bayraktar Bakanımızın da o dönem geldiğinde "Niğdeliler, siz Ankara'ya nasıl yürümediniz?" diye demeç verdiği bir konu bu konu. Bunun çözülmesini diliyorum.

Ecemiş Suyu biliyorsunuz Aladağlar'dan çıkıyor, Akdeniz'e akıyor ama Niğde'nin ovalarında hâlâ su yer altından kuyu suyuyla çıkıyor ve burada elektrik parası nedeniyle maliyet artıyor, üretici de mağdurdur. Bu suyun değerlendirilmesi konusunda 2017 için umutlanabilir miyiz?

Şekerpınarı suyuna siz gelmişsiniz. Öğrendiğim kadarıyla bu su Niğde ve Ulukışla'ya içme suyu olarak da getirilecekti. İlk defa ben 1992'de bu konuda bir köşe yazısı da yazmıştım olabilirliği yönünde. Ancak, şu anda Kalkınma Bakanlığının 2017 yılı bütçesinde sanırım ödenek ayrılmamış. Bu konuyu da dikkatinize sunuyoruz çünkü bölgenin gerçekten içme suyuyla ilgili sorunu var. Bildiğiniz gibi, geçenlerde bir köyümüz "Abdest alacak suyumuz yok." diye gazetelere, televizyonlara çıktı, Yelatan köyü. Bu Yelatan köyünün de içme suyu sorunu var; Porsuk'un var, Kılan'ın var, Çardacık'ın var, Burç'un var, Mahmatlı'nın var. Bir de içme suları, doğru, getiriliyor ama kalite sorunu var. Niğde ve Bor'da dahi ambalajlı su içimi arttı. Buralarda böyle olunca, bu suyu getirmekten çok kalitesini de arttırmak gerekiyor.

Şimdi, gölet bekleyen köylerimiz var. Siz bizim bu bölgede göletleri yaptınız ama mesela yapılan göletlerden Akçaören'de, Karacaören'de gölet var, içinde su yok. Ama suyu olup da gölet yapılmayan Karanlıkdere var, Himmetli var, Havuzlu, Halaç, Tepeköy, Horoz, Elmalı, Maden, Gedelli, İmrahor, Handeresi, Şeyhömerli, Kolsuz, Toraman, Eminlik gölet bekliyor. Bunları söylüyorum ki bölgeyle ilgili yapılan çalışmalar var, biraz evvel belirttim. Bizim bölge Konya'ya bağlı. Konya kendine düşen payı alıyor, Niğde sonra herhâlde akla geliyor çünkü Konya'ya Obruk köyümüz sınır. Obruk köyüne kuyu açmaya izin veriliyor, 8 kilometre ötede Konya'daki köye kuyu açma izni veriliyor.

Sulama suyu sorunu olan Dikilitaş var, Kıçağaç var, Obruk var; buralarda da sulama suyu sorun, yani gölet değil de su sorunu var. Bir de bu toplulaştırma nedeniyle kuyuların kullanılmaması, kapatılması, Dikilitaş'taki gibi suların alanlara verilmemesi var. Bu bağlamda, bu su konusunda Niğde'nin ciddi anlamda bir ele alınmasını talep ediyoruz.

Bunun yanında, Koçak'ın orman alanına taşınmasıyla ilgili sizinle görüşmüştüm, iletmiştim de. Siz de "O konuyu ben gittim, orada konuştum, ilgi alanımda." demiştiniz. Koçak'ın durumu ne oldu? Koçak yer arıyordu, böyle bir yer verilmesi yönünde çalışma devam ediyor mu?

Şimdi, kesilen ağaçlar var, yok olan ağaçlar var. Rakamsal olarak dikilen ağaçlar veriliyor ama bir yıl içinde ne kadar kesilen ağaç oluyor yani yok edilen ağaç oluyor? Örneğin, Türkiye'de basına yansıdı, önemli oranda zeytin ağaçlarının olduğu bölgelerde tahribatlar oldu madenle ilgili. Çünkü, bizim bölgemizde de meralar filan yok ediliyor, artık, maden sahaları içinde ağaçların da bir kısmı gidiyor. Bunlar rakamsal olarak var mı? Yani yangında kaç adet ağaç yandı, kaç ağaç dikildi? Öyle bir mukayese yaparsak herhâlde orada da verimli olur.

Bir de bu taşeron çalıştırma olayı; bunların kadro sorunlarının çözümlenerek kadroya alınmalarının doğru olduğunu düşünüyorum. Çünkü, seçim zamanında köylere gittiğimizde sulama ve benzer işler için çalışanlar alınıyor, daha sonra seçimden altı yedi ay sonra bunlar çıkarılıyor, çıkarılınca o dikilen ağaçları sulayacak, bakacak eleman sorunu da oluşuyor. Orada da bu anlamda bir sıkıntı var.

Bir de bu don ve benzeri olaylarla ilgili bölgedeki değerlendirme ve metroloji üzerinde yapılan değerlendirmelerle ilgili, Niğde'ye sanırım son 3 tane daha istasyon yapıldı ama bununla ilgili de bölgede daha önceki olanların da modernize edilmesi ve bu bağlamda üreticiyi daha önce uyaracak sistemin geliştirilmesi gerekiyor. Çünkü bu yıl o kadar dondan ve doludan üretici etkilendi ki şu anda elma 10 kuruşa satılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürer, ek süre veriyorum.

Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ben bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Bakanımız, Niğde'yle ilgili olduğunu biliyorum ama geliş gidişlerinin dışında artık Niğde'nin de sorunlarının 2017 yılında çözümünü temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Gürer.

Sayın Aksu, buyurun.

Süreniz on dakika.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“Su kıtlığı ve su kirliliği” şeklinde özetlenen ülkemizin suyla ilgili mevcut sorunlarını su kaynaklarının geliştirilmesi, denetimi ve yönetimine ilişkin sorunlar olarak ifade etmek gerekir.

Öncelikle ifade etmeliyim ki Türkiye Su Enstitüsünün 2011 yılında 6223 sayılı Kanun'la kurulmasını önemsiyoruz. Ancak, Enstitünün daha etkin faaliyet yürütmesi gerekiyor. Misyonu doğrultusunda su yönetimine ilişkin çalışmalarıyla birlikte, su eğitimi, su okuryazarlığının artırılması gibi faaliyetlere de ağırlık vermelidir. Suyun plansız ve aşırı kullanımı yer yüzünde birçok tatlı su eko sisteminin zarar görmesine neden olmaktadır. Nüfus artışıyla birlikte artan gıda ve enerji talebiyle iklim değişikliğinin hidrolojik sistemler üzerinde yaratacağı etkiler gelecekte çok daha fazla riskle karşı karşıya kalacağımızı gösteriyor. Bu nedenle, su kaynaklarının iyi yönetimi ve sürdürülebilirliği günümüzün üzerinde önemle durulması gereken öncelikli konuları arasındadır. Türkiye’de kişi başına düşen su miktarı 2030 yılına kadar azalacağı ve 1.100 metreküp/yıla düşeceği öngörülüyor. Her geçen gün sulak alanların kaybedilmesi, biyolojik çeşitlilik kaybıyla birlikte daha az tarım, daha az balıkçılık ve daha az ekonomik getiri anlamına geliyor.

Artan nüfus, büyüyen ekonomi ve su talebi düşünüldüğünde, su kaynaklarının akılcı kullanımı ve iyi yönetimi suyla ilişkili risklerin bertaraf edilmesinin de ön şartıdır.

Bu çerçevede, ülkemizin de kısıtlı su kaynaklarının korunması ve su kaynakları üzerinde bugün ve gelecekte oluşabilecek risklerin bertaraf edilmesi gerekir. Kısıtlı olan su kaynaklarıyla ilgili tartışmayı sadece miktar ve kalite yönüyle değil, aynı zamanda yarattığı riskler açısından da değerlendirmek kuşkusuz gereklidir.

Temiz, sağlıklı ve yeterli suya ulaşamama sorunu ölümle sonuçlanan suya bağlı hastalıkların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Su kıtlığı ve suyun kirletilmesi doğal ekosistemleri olumsuz etkilemekte ve bazı türlerin tamamen yok olmasına yol açmaktadır.

Tarım en fazla su kullanılan sektör olduğu hâlde tarımsal sulamanın büyük bir kısmı hâlâ geleneksel yöntemlerle yapılmaktadır. Su kaynaklarının verimli kullanıldığı modern sulama yöntemlerinin kullanımı ise sınırlıdır. Tarımsal faaliyetler için kaynaklardan aşırı su çekilmesi de başka bir problemdir. Türkiye nüfusunun yüzde 90’ından fazlası yeni yasal düzenleme sonucunda belediye sınırları içerisinde yaşamaktadır ve içme suyu arzı da daha büyük bir sorun hâline gelmiştir. Su kaynakları, evsel, endüstriyel ve tarımsal atıklarla her geçen gün kirlenmektedir. Belediyelerin azında atık su arıtma tesisi bulunmaktadır. Kirlenen su kaynakları yalnız biyolojik çeşitliliği değil, aynı zamanda geçim kaynakları suya bağlı olan çok sayıda insanı da doğrudan etkilemektedir.

Büyük ölçekli altyapı projeleri ve madencilik faaliyetleri de su kaynaklarını ve sulak alanları olumsuz etkilemektedir. Türkiye’de Bakanlığınızla birlikte su yönetimi konusunda çok sayıda kurum ve kuruluş yetki ve sorumluluk sahibidir. Bu kurumların suyun korunması ve kullanılmasıyla ilgili görev, yetki ve sorumlulukları ilgili yasalarda tanımlanmıştır. İfade etmeye çalıştığım sorunlar da farklı bakanlıklarla ilgilidir.

Şöyle bir baktığımızda suyla ilgili kendi kanununda görev ve yetki verilmiş kurumlar nelerdir diye, Dışişleri Bakanlığı var, Kalkınma Bakanlığı var, Bakanlığınız var, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı var, Sağlık Bakanlığı var, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı var, il özel idareleri, köylere hizmet götürme birlikleri var, dolayısıyla İçişleri Bakanlığı var, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı var, Enerji ve Tabii kaynaklar Bakanlığı var, Kültür ve Turizm Bakanlığı var, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı var, büyükşehir belediyeleri ve diğer belediyeler var. Sulama birlikleri ve kooperatifler var ve araştırma kuruluşları var; üniversiteler, TÜBİTAK, Su Enstitüsü vesaire gibi.

Şimdi, bu kadar çok görev, yetki ve sorumlüğün olduğu, paylaşıldığı bir yerde bu su meselesinin sevk ve idaresi nasıl yapılıyor? Burada sanıyorum bir yetki geçişi, yetki tedahülü de var kurumlar arasında. O sebeple, kurumunuzun teşkilat yapısında daha etkin bir koordinasyon görevi oluşturulmasına yönelik bir beklentiniz veya bu yönde bir çalışmanız var mı, bunu da merak ediyorum. Ayrıca, buradaki senkron nasıl sağlanıyor? Aksi takdirde, buradan olumlu sonuçlar çıkması da çok mümkün gözüküyor bu kadar karmaşa içerisinde.

Bir başka değinmek istediğim konu, artan su talebine karşılık tatlı su kaynaklarını artırmak çok mümkün olmadığına göre ya da sınırlı olduğuna göre, sürdürülebilir kalkınma için bu konuda yeni çözümler üretmek anlamında, artırılmış atık suyun tekrar kullanılması, özellikle tarımda kullanılması anlamında ne tür çalışmalar yapılıyor? Bu şekilde deşarj edilmiş atık suların çevreye etkilerinin de azaltılması anlamında katkı sağlayacak bu yönde özellikle Devlet Su İşlerinin anlamlı çalışmaları var mı, bunu da öğrenmek istiyorum.

Şimdi, İstanbul’da yapılan büyük projeler var, bu projeler İstanbul’un su havzalarını ve orman alanlarını da kapsayarak bu peyzajlar üzerinde kentleşmeyi teşvik ediyor. Bunun kuşkusuz önüne geçilmeli.

Bir başka konu da bu Kanal İstanbul Projesi’nin, Karadeniz ve Akdeniz havzalarının ekolojik sistemini etkileyecek bir proje olduğu değerlendiriliyor. Meselenin bu boyutuyla yeterince ve objektif ölçütlerde bir araştırılması, değerlendirilmesi yapılmış mıdır, bunun kamuoyuna inandırıcı bir şekilde anlatılması yerinde olacaktır.

Bir başka konu, bu orman kadastrosu meselesinin, yüzde 82 oranında orman arazilerinin tescil edildiğini konuşmanızda ifade ettiniz. Ancak, birçok yörede karşılaşılan bir sorun var, orman kadastrosu ile genel kadastro arasında bir mülkiyet anlaşmazlığı meselesi var. Bunların giderilmesine dönük de bir çalışma var mıdır, bunu da öğrenmek istiyorum.

Su yönetimi, uluslararası politikaların millî çıkarlarımız ve toplumsal gerçeklerimiz ışığında değerlendirilmesi ve sürdürülebilir bir su politikasının uygulanması esasına dayanmalıdır. Bu kapsamda, kaynak ile talebi buluşturacak olan su yolları projesinin uygulamaya konulması gerekir. Bu su yolları projesi her ne kadar İstanbul’daki proje için öngörüldü, adı bu oldu ama biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak 2002 yılından beri beyannamemizde bu su yolları projesini bu amaçla, ifade etmeye çalıştığımız amaçla öngörmüş ve belirtmiştik. Suyun kaynağından itibaren korunması, kirletilmemesi, barajların çevreyle uyum içinde bulunması, baraj göllerinin erozyonun etkileri ile kentsel atıklardan korunması, sağlıklı içme ve kullanma suyunun uluslararası standartlarda sağlanması esas olmalıdır. Ülkemizin

önceliklerine göre tüm su kaynaklarımızın planlanması, yönetimi, geliştirilmesi ve işletilmesi ile su konusundaki ulusal politikaların ve uluslararası sözleşmelerin bütüncül bir anlayışla takip, değerlendirme ve koordinasyonu sağlanmalıdır.

Şimdi orman köyleriyle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. ormancılığın desteklenmesi amacıyla orman köylüsüne ve talep eden gerçek ve tüzel kişilere belirli şartlar ve sürelerle bedelsiz arazi tahsis edilerek özel ormancılık geliştirilmelidir. Ormanların doğal gelişim sahaları içinde yerleşmiş ve ormancılık dışında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aksu, ek süre veriyorum.

Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - ... başka bir iş yapamayan orman köylülerine tarımsal üretim yapabileceği arazi tahsisleri yapılarak iskânları temin edilmelidir. Bunlardan boşalan alanlar ormanlaştırılarak iskâna yasak bölgeye dönüştürülmelidir.

Sayın Bakanım, birkaç tane de Sayıştay raporuyla ilgili söyleyeceklerim var. Şimdi, Orman Genel Müdürlüğünün -bulgu 7- “Türkiye İş Kurumu, toplum yararına programlar kapsamında istihdam edilen kişilere yapılan ödemelerin Orman Genel Müdürlüğü tarafından muhasebeleştirilmemesi” diye bir eleştiri konusu var. Şimdi burada, bu toplum yararına çalıştırmayla ilgili kamuoyunda çok ciddi spekülasyonlar var. Sadece sizin Bakanlığımızda değil birçok bakanlıkta bu konu tartışılıyor, iki yönden tartışılıyor veya en önemli tartışma konusu bu insanların istihdamının nasıl sağlandığı, nerelerden bu elemanların temin edildiği, bir açık duyuru şeklinde mi yapıldığı yoksa Adalet ve Kalkınma Partisi il başkanlıklarının, ilçe başkanlıklarının takdir ettiği kişilerin mi buralarda çalıştırıldığı konusu çok tartışılan, spekülasyona açık bir konu. Hatta, işe yerleştirme simsarlarının bu konuyla ilgili türediği ve örneğin maaşı 1.500 liraysa yarısını bu simsarların aldığı yönünde ciddi iddialar var. Bu konuda bir açıklamanız olursa sevinirim; bir.

İkincisi de Bakanlığımızda bu kapsamda ne kadar kişi çalıştırılmıştır yıl içerisinde? Bunu da söylerseniz memnun olurum.

Yine, Bakanlığımızın... Orman ve Su İşleri Bakanlığı, bulgu 5: Antalya Beydağları Sahil Millî Parkı, Kemer Çamyuva’da bulunan alanda hak lehtarî şirket lehine verilen tahsisin iptal edilmemesi ve tesislere el konulmamasıyla, birikmiş kamu alacağının tahsilinin yapılmamasıyla ilgili bir eleştiri var.

Yine 7’nci eleştiri: Bakanlıkça el konulan Millî Park sınırları içerisinde bulunan plansız ve izinsiz yapıların yıktırılarak Millî Park sınırları dışına çıkarılmamasıyla ilgili bir eleştiri var.

Bu eleştiriler önemli, ciddi. Sayıştayımız bunu değerlendirmiş. Bunlarla ilgili de açıklamanız olursa sevinirim.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aksu.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

Süreniz on dakika.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlarım; Sayın Bakanım, sizin bu bütçenizde de Sayıştay raporlarında ciddi eksiklikler var. Biz bütün bakanlara soruyoruz ama konu Sayın Kuşoğlu’nun uzmanlık alanı olduğu için ona bırakıyorum. Önce bu su ve toprakla ilgili önemli çalışmalar yapan ve Türkiye’de bu konuda bilinçlenmenin ortaya çıkmasını sağlamada büyük katkısı olan TEMA Vakfının kurucuları

Hayrettin Karaca ve Nihat Gökyiğit'e teşekkür ediyorum. Tabii bütün çevrecilere teşekkür ediyorum. Size, Hükümetinize ve Sayın Cumhurbaşkanına da çevrecileri düşman olarak görmeyin önerisinde bulunuyorum. Çünkü ikide bir "Çevreciler filan Alman firmasının ajanı, filanın şeyi, hain..." Ya bunlar yanlış şeyler, bunlar tamamı vatansever, memleketsever, insansever insanlar. Dolayısıyla bunların bu şekilde karalanmasının hiç kimseye bir faydası olmuyor Sayın Bakanım.

Şimdi, Türkiye'nin... Güzel bir sunum yaptınız, teşekkür ediyorum, sizi tanıyorum. Gerçekten bu konuda nasıl çalıştığımızı biliyorum ama korkarım, maliyeciler ve mühendisler sizi yenecekler Sayın Bakanım, öyle görünüyor. Sizdeki rakamlar da güzel rakamlardı ama bendeki rakamlar biraz da farklı açıdan bakarak toplanmış rakamlar ama hepsi doğru rakamlar. Türkiye'de yılda ortalama 501 milyar metreküp suya eş değer yıllık ortalama yağışın yarısından fazlası su yüzeyleri ve bitkilerden oluşan buharlaşmayla gidiyor. 158 milyar metreküplük kısmıysa akışa geçerek akarsular vasıtasıyla denizlere ve kapalı havzalara, göllere dökülüyor. Komşu ülkelerden ülkemize 7 milyar metreküp su akışı var. Bütün bunları hesapladığımız zaman Türkiye bütün raporlarda su sıkıntısı çeken ülkeler arasında ve gelecek yıllarda su konusunda su fakiri ülke olacağımıza dair çok ciddi veriler var. Kişi başına yıllık kullanılabilir su miktarı 1.500 metreküp civarında Sayın Bakanım. Bunun 2030 yılında bin metreküplere düşebileceği ve bizim de artık su fakiri ülkeleri arasına gireceğimiz şeyi var. TMMOB'un Jeoloji Mühendisleri Odası su varlıklarının yanlış kullanımı konusunda yıllardan beri uyarılar yapıyor, raporları var. Burada dikkat çeken önemli konular var, tabii tek tek girmek durumunda değilim. Mesela göllerle ilgili, en büyük tatlı su gölü Beyşehir Gölü küçülüyor, Tuz Gölü küçülüyor, Bafa ve Van Göllerinde su seviyesi düşüyor. Bu konuda çok ciddi sıkıntılar var.

TEMA'nın su varlıklarına yönelik tehditler haritasını değerlendirme raporu var. Burada Türkiye yılda 643 mm... Mm derken yıllık ortalama yağış miktarı metrekareye kilogram olarak gösteriliyor. Türkiye'de kişi başına düşen su miktarına bakıldığında DSİ verilerine göre 112 milyar metreküp olan toplam kullanılabilir su miktarı, 2010 nüfus sayımı esas alındığında kişi başına 1.515, evet 1.500. Dünya da bunu söylüyor zaten. Son otuz yılda Türkiye'nin önemli su rezervleri olan su havzalarına düşen yağış miktarlarında yaklaşık yüzde 25 azalma kaydedilmiş Sayın Bakanım. Yağışlarda Doğu Akdeniz ve Doğu Karadeniz havzalarında yüzde 35-55 arasında, Marmara, Susurluk, Sakarya ve Kuzey Ege havzaları gibi Türkiye nüfusunun yoğunlukta yaşadığı havzalarda yüzde 20-30 arasında düşüşler var. Türkiye'nin 2050'ye doğru su fakiri ülkesi olacağını herhâlde siz de kabul ediyorsunuz Sayın Bakanım. Önemli riskler şey yapıyor. İşte burada maliyeciler ve mühendisler sizin altınızı oyuyor Sayın Bakanım.

Su varlığının niteliğine yönelik tehditler, akarsu kirlenmesi, göl kirlenmesi; su varlığının miktarına yönelik tehditler var, göl kuruması, akarsu kuruması, yer altı sularının azalması Sayın Bakanım. Su varlığına erişime engel olarak barajlar, HES'ler. Bu HES'ler konusunu konuşmak lazım. Özellikle bu boru tipi HES'ler üzerinde konuşmak lazım. Gene içme suyuna yönelik ciddi tehditler var.

Bu raporlamada tehditlerin ana nedenleri olarak şunlar sayılıyor Sayın Bakanım: Endüstriyel faaliyetler, havzalar arası su transferleri. MHP'li milletvekilimiz bütün Türkiye'nin sularını Konya'ya aktıran filan dedi yani bunların üzerinde oturup konuşmak lazım, doğru mu yanlış mı bunlar.

Yine barajlar, HES'ler tehdit olarak görülüyor, yanlış tarım uygulamaları, çöp doldurma alanları, tehlikeli atık işleme, planlı ve plansız yapılaşma –yapılaşma da çok önemli bir tehdit- maden işletme ve cevher konusu, kontrolsüz çöp döküm alanları, kömür çıkarma, işleme, kömür termik santraller, ulaştırma altyapı şebekeleri gibi çok ciddi mühendisler ve maliyeciler tarafından tehdit altındasınız Sayın Bakanım, uyanık olalım burada.

Dünya Su Forumu'nun şeyi var "Türkiye sanılanın tersine su zengini bir ülke değildir artan nüfusun, gelişen ekonomisi ve büyüyen kentlerle Türkiye su fakiri olma yolunda hızlı bir şekilde gidiyor." diyor ve orada da sürdürülebilir olmayı engelleyen konular arasında yine hidroelektrik santraller, barajlar ve havzalar arası su transferleri özellikle ciddi bir şekilde şey yapılıyor. Burada önemli bir konu var yani siz ÇED neredeyse artık zorunlu olmaktan çıktı, hele bu çıkarılan bir yasa var biliyorsunuz yatırımları teşvik, 80/4 meşhur madde yani istediğiniz zaman engeller, istisnalar getirebileceksiniz. Çok tehlikeli bir sorumluluk alıyorsunuz, hadi maliyeciler demeyeyim mühendisler size büyük baskı yapacak bu konuda.

Tarım yüzde 73'lük payla en fazla su kullanılan sektör. Burada da gerçekten doğru mu yapıyoruz yanlış mı yapıyoruz bunların ciddi bir şekilde değerlendirilmesi gerekiyor. Tabii kentleşme, insanların kentlerde toplanması bu da önemli bir sorun.

"Türkiye'de belediyelerin kaçında arıtma tesisi var?" diye bir soru var bu arada yani temiz suyla ilgili de çok ciddi sıkıntılar olduğu görülüyor.

Sayın Bakanım, ormanlarla ilgili, Türkiye, evet, yani rakamları verdiniz, ağaçlandırmaları yapıyorsunuz, Karadeniz örneğiyle birtakım şeyler söyleyeceğim orada ama Türkiye'nin toplam 21,5 milyon hektar orman alanının yüzde 48'i erozyona maruz kalıyor yani siz "Erozyon falan bitti." diyorsunuz ama raporlar öyle demiyor. Resmî verilere göre Türkiye'de orman kaybı görülüyor ama iş tam olarak öyle değil.

Bu 2/B uygulamalarıyla ilgili sıkıntılar devam ediyor, yeni şeyler açılmadı falan deniliyor ama ne kadar kontrol ediyorsunuz, bunları araştırmak gerekiyor.

Orman yangınları, evet, orman yangınlarıyla ilgili geçmişe göre çok önemli şeyler yaptınız ama tehdit, tehlike devam ediyor. 2014 yılında 2.149 adet orman yangını sonucu 3.117 hektar alan, 2015 yılında 2.150 adet orman yangını sonucu 3.217 hektar orman alanı yanmıştır. Yani bunlardan kasıtlı olarak 150 adet yangında, 167 hektar ihmal ve kaza sonucunda, doğal olarak meydana gelen ve en çok da faili meçhul yangınlarda gidiyor.

Birleşmiş Milletlerin belirttiği sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden bir tanesi olarak karasal yaşam maddesi kapsamında yapılan araştırmalara göre 2,6 milyar insanın yaşamını sürdürebilmesi toprağa ve tarıma bağlı. Yani Türkiye'de ne kadar toprağa ve tarıma bağlı gıda, gıdaya ulaşım, gıda güvenliği gibi çok ciddi sorunlarımız var ve bunlar sizin Bakanlığı bire bir ilgilendiriyor Sayın Bakanım.

Türkiye'nin tarım arazisi 2001 yılında 26,6 milyon hektarken 2014 yılında 24 milyon hektara gerilemiştir. Burada meralardan söz etmek istiyorum Sayın Bakanım tarım dediğimiz zaman. Yine, son zamanlarda çıkan bir kentleşme, kentsel dönüşümle ilgili yönetmelik ve yine sizin çıkardığınız şu meşhur yatırımları teşvik 80/4'e göre meralar çok ciddi bir baskı altında, meralar giderek azalıyor. Çünkü bu konuda o kanunda diyorsunuz ki: "Biz istediğimiz projelerde izin, ruhsat, değişik konularda istisna getireceğiz." Hatta ve hatta daha da ileri gidiyorsunuz, diyorsunuz ki: "Yasal ve idari düzenlemeler yapacağız." Hükümet nasıl yasal ve idari düzenlemeler yapacak, Hükümetin yasa çıkarma şeyi var mı, Meclisin değil mi bu gibi ciddi sorular ortada duruyor.

Zaman da sıkıştı dolayısıyla ben atlayarak bir Rize'ye geleyim. "Rize'nin nesi var?" diyeceksiniz. Bütün arkadaşlar öyle diyor Rize'nin her şeyi halledilmiş. Sonra "Sana ne, sen Rize Milletvekili değilsin ki." diyorlar. Rize'nin 1 nüfusuna karşılık dışarıda da 2 ve 3 nüfus var. Dolayısıyla ben İstanbul Milletvekiliyim ve Rize'de yaşayan Rizeliden çok İstanbul'da yaşıyor. Rize'yle birebir ilgiliyim. Bir de Rize'ye hiçbir şey de yapılması Sayın Bakanım. Rize'de hâlâ beş sene evvel meydana gelen o kenti

çamur basmasından sonra dereler kırıldı, duruyor. Yani Cumhurbaşkanının memleketinde ben başka kelime kullanmayayım ama Rize'nin içinde kanalizasyon akıyor Sayın Bakanım. Dolayısıyla Rize'ye çok fazla şey yapılmış değil.

Bu orman yolları çok ciddi bir problem Rize'de. Orman yolları yapıyorsunuz ama böyle olmaz yani. Yani memleket vatan toprağı, vatan toprağına böyle girilmez yani.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, ek süre veriyorum.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Canavarla giriyorlar, döküp gidiyorlar. Bu Yeşil Yol'da da aynı şekilde. Yani Yeşil Yol gerekli değil mi, ÇED alındı mı, alınmadı mı bir tarafa yani yol yapımı biraz insafli bir şekilde olması gerekiyor ki günümüz teknolojisinde böyle.

Şimdi, bu HES'lerle ilgili çok ciddi şikâyetler devam ediyor. Sayın Bakanım, defalarca soru sorduk sorularımıza cevap vermiyorsunuz. Siz değil, hiçbir bakan cevap vermiyor. Bu kanal tipi HES'lerle...

MUSA ÇAM (İzmir) - Veysel Hoca yapmaz öyle şey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle, duruyor. Kanal tipi HES'lerle ilgili çok ciddi problem var, insanlar hâlâ şunu soruyor: “Bu su kullanma hakkının devredilmesi ne anlama geliyor yani? Bir süre sonra değirmen kuramayacak mıyız, su alamayacak mıyız, ne yapacağız?” Bunları çok ciddi şekilde merak ediyoruz Sayın Bakanım.

Bir de sorumu burada da sorayım. Bu kanal tipi HES'ler bittiği zaman Karadeniz'deki Türkiye'nin enerjiye ihtiyacının ne kadarını karşılayacak? Değer mi bu yatırımlar?

“Dere ıslahları” dediniz Sayın Bakan. Çok yanlış dere ıslahı yapıyorsunuz. Şu anda Karadeniz'de yaşanan sel felaketlerinin bir sebebi dere ıslahı. Betonlarla dereleri kanallara alıyorsunuz, dışarıdan gelen tali derelerden, küçük derelerden şey giremiyor, onlar geri dönüyor hem evlere, konutlara zarar veriyor hem tarım alanlarına çok ciddi bir zarar geliyor. Yeri gelmişken söyleyeyim, Karadeniz Sahil Yolu'da bir set olarak duruyor. Dereler Karadeniz'e akamıyor, geri dönüyor ve sel zararlarının en büyük şeklini bu şekilde alıyoruz.

Taş ocakları var. Şimdi havaalanında dolgu çalışmaları var. Bu taş ocakları ve dere içinden malzeme almalar, bunlar nasıl yapılıyor, kim kontrol ediyor? İnanın kontrol edilmiyor. Bir tane şey alıyor. Taşkın oldu “Taşkından gelen malzemeyi alacağız.” diye özel idareden bir izin alıyorlar, onunla beraber iki sene derenin içini götürüyorlar Sayın Bakanım. Tamam, yani bizim bunlara ihtiyacımız var da ,nereden nasıl karşılayacağız, bunların ÇED'ini alıyor muyuz, almıyor muyuz, bunu denetlememiz gerekiyor.

Sayın Bakanım, dediniz ki: “İlk geldiğimizde fidan alıyorduk dışarıdan, şimdi almıyoruz.” Hâlâ alıyoruz Sayın Bakanım, az alıyoruz, doğru fidanlıklar yaptınız ama ne kadar alıyoruz? Yani hem ağaçlama için hem de süs bitkileri olarak ne kadar alıyoruz? Yılda ne kadar para, döviz dışarıya gidiyor, bunu merak ediyorum Sayın Bakanım.

Birkaç tane konu var. Kavrın Yaylası'nda bir teleferik şeyi dolaşılıyor, bu nedir? Kayak tesisi filan Kavrın'da, Kaçkar'da bu nedir? Bu konuyla ilgili sizin bir bilginiz var mı?

Bir de bu Palovit'te bir Macera Parkı diye bir şey kuruldu. Vatandaşlar buna isyan ediyor “ne demek bu macera ya, biz burada yirmi senedir, otuz senedir, elli senedir seviyoruz bu keçileri, bunları vurmak için insanlar mı gelecek?” diye soru soruyorlar.

Son olarak bir şey söyleyeyim Sayın Bakanım. Bu “Van’dan Edirne’ye kanal açarız.” Açarsınız Sayın Bakanım yani bugünün teknolojisiyle filan mümkün ama yani bu havzalardaki su aktarımıyla beraber soruyorum: Bunlar gerçekten yaparken bu topraklara elbette iyi niyetle yapıyorsunuz; ihtiyacımız var, kalkınmaya gelişmeye, istihdama, dünya kadar şeye ihtiyacımız var. Güzel de yani bunlar sadece bizim değil ki, sadece şimdi yaşayanların değil ki bu çevre, doğa, bu vatan, gelecek kuşakların emaneti Sayın Bakanım. Bunları yaparken bunlar on sene, yirmi sene, otuz sene sonra nasıl bir etki yapacak? Sonra yani çok da şey konuşmayın Sayın Bakanım, siz mütevazı bir insansınız, çok iddialı konuşuyorsunuz “Yaptık, ettik” Yani neredeyse haşa filan yani bir noktaya kadar geliyorsunuz. Değil, öyle değil ama yani bu tarzınız da yanlış.

Bir son cümleyle bitireyim bu ÇED işini...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yaptık ama her şey ortada.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Yapmadınız” demedim kardeşim, yaptınız ama bir taraftan da mahvediyorsunuz. Gelecek kuşaklardan alıyorsunuz, bunlar gelecek kuşaklardan almaz, çalmaz, bu emanettir emanet arkadaşlar, emanet üzerinde ne kadar tasarruf kullanabileceğimiz bellidir.

Bu zorunlu ÇED meselesine tekrar dönüyorum. 80/4’e tekrar dönüyorum Sayın Bakanım. Enerji Bakanı “Henüz kullanmadık.” dedi ama kim kullanacak bu 80/4’ü? Niye aldınız Sayın Bakanım? Maden aramalarında Artvin’de, Rize’de, HES’lerde ne kadar kullanılacak bu? Bunu merak ediyorum, soruyorum.

Geçen size bir soru önergesi verdim Sayın Bakan. Bu, Rize’de yapılan bir dere ıslahıyla ilgili bir konu. Rize, Çayeli, Sarısu ve Yamaç köyleri, Çataldere ve Uzundere köyleri arasındaki bir problem. DSİ bunu ihale etti. Bir yerde bir havzada ihale edilmiş, ihalenin adı bu ama daha sonra işin yapılacağı yer Hayati Yazıcı’nın havzası, köyü Sayın Bakanım. İnsanlar isyanda “Ne oluyor? Yıllardan beri uğraşıyoruz.” Aşıklar Vadisi, yıllardan beri uğraşılıyor oranın köylüleri, Aşıklar Vadisi olarak ihale edildi ama işin yapılacağı yer bu kurnazlıkla olmaz ya. İşin yapılacağı yer daha evvel zaten iş yapılan yerlerde Senoz Vadisi’ndeki ıslah şey yapacak. Vatandaşlar soruyor “Hiç bizim Bakanımız yok da böyle mi yapıyor?” Bir bakana da bu yakışmaz, eski bir bakana Sayın Bakanım. Bu soruya cevap vermediniz. Bir buçuk ay oldu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bekaroğlu.

Sayın Aydemir, buyurun.

Süreniz on dakika.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Bakanım, Sevgili Bakanım sizi tebrik ediyorum, hakikaten tebrik ediyorum. Şunun için başlarken: Sayın Bekaroğlu Hocam gibi muteriz, siyasette böyle itirazın bayraktarı bir isim bile başlarken size teşekkür etti ya, helal olsun vallahi. Gerçi bitirirken o teşekkürü epeyce bir silme cihetine de gitti.

Tabii başlarken Zekeriya Temizel Bakanım özellikle hem hürmetimi sunuyorum hem de yaklaşık bir yıldır kendinden çok şey öğreniyoruz. Töre öğreniyoruz, edep öğreniyoruz, hâl diliyle, ifadeleriyle çok şey öğretiyor. Burada da hakşinas olmanın ne olduğunu bugün öğretti. Başlarken kendisine huzurlarımızda teşekkür ediyorum, sağ olsun.

Efendim, ben siz sunumunuzda zaten çok berrak, çok net her şeyi söylediniz ama ben de birtakım tespitler ve teklifler babında bir şeyler söylemek istiyorum.

Tespitler noktasında, bir defa başlarken hayatın vazgeçilmez bir unsuru olan suyu sınırlı ve stratejik, doğal bir kaynak olarak kabul ettiğimiz kayda geçelim. Çağımızda göz kamaştırıcı bir ihtişama erişen ileri teknoloji, suyun yerine geçebilecek yapay bir madde bulabilmiş değil ve bulacağı da yok bu gidişle.

Türkiye’de ekonomik, sosyal ve sürdürülebilir kalkınma açısından büyük önem taşıyan diğer bir alan da ormancılıktır. Bütçesini görüştüğümüz bakanlığımız işte böylesine stratejik alanlarda faaliyet gösteriyor. Size tarifte de şöyle söyleyeceğim Sayın Bakanım: İstanbul Belediyesinde kazandığınız üstün görev şuurunu DSİ Genel Müdürlüğünde ustalığa dönüştürdünüz ve Bakanlığınız döneminde de göz kamaştırıcı başarılarla taçlandırdınız. Bundan dolayı sizi yürekten kutluyorum Değerli Bakanım. Sayın Cumhurbaşkanımızın, Sayın Başbakanımızın destek ve himayesini arkanıza alarak mega projeleri ardı ardına hayata geçirdiniz. Hem su hem de orman yatırımlarında rekordun rekora koştuk Hükümet olarak. AK PARTİ İktidarında orman ve suya, sizin sunumunuzda da ifade ettiğiniz gibi 145 milyarı aşan yatırım gerçekleşti, ülkemizin gururu dev tesisler tamamlanıp hizmete alındı, ülkemizde nice ilke imza atıldı, dünyanın gıptaıyla ile takip ettiği sayısız eserler vücuda getirildi. Bu büyük hizmet atılımının bereketi denizleri aştı, Kıbrıs’a ulaştı. Dünyada bir ilk gerçekleştirildi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Su Temin Projesi asrın projesi olarak tarihe geçti.

Sunumunuzda işin bu kısmını izlerken hakikaten müthiş bir inşirah duydum Değerli Bakanım, Allah razı olsun.

“Kıyametin koptuğunu işitseniz bile ağaç dikmeye devam edin.” buyuran bir Yüce Peygamberin ümmetine de cennet vatani karış karış ağaçlandırmak yakışırdı, döneminizde bu da başarıldı.

Bakanımız sunumunda bu hâli çok net biçimde ifade etti. Türkiye dünyanın en çok ağaçlandırma yapan ilk üç ülkesi arasına girdi. Bu çok muhteşem bir sonuç.

Değerli arkadaşlarım, Orman ve Su İşleri Bakanlığımızın başarıları saymakla bitmez, bunu biliyorum. Sadece eser adlarını saymanın bile bir konuşma hacmine sığmayacağı farkındayım. Muradım genel bir çerçeve çizerek marifet ehline takdir hislerimizi sunmak, bunu da sunduk. Ve talepler noktasına gelelim.

Bu vesileyle seçim bölgem Erzurum’da Bakanlığımızın başarıyla yürüttüğü çalışmalara ayrıca teşekkür ediyorum. Ama bu bapta bazı öneri ve talepleri dile getirmek de niyetindeyim Değerli Bakanım.

Memnuniyetle ifade edeyim ki, Bakanlığımızın görev alanlarında son on dört yılda Erzurum’a yapılan yatırımlar rekor seviyededir. Bu büyük projelerden devam eden Demirdöven sulaması, Daphan Ovası cazibe sulaması 1’inci kısım, Olur Ürnlü Göleti sulaması, Demirdöven Projesi Pasinler regülatör sulaması burada bir rehabilitasyon çalışması var Değerli Bakanım. Daphan Ovası cazibe sulaması 2’nci kısım, şu an işletmede. Pazaryolu Barajı tamamlama işlerinde mesafe alınmıştır. Ama Sayın Bakanım sıkıntı var orada. Özellikle Sayın Bakanım, bu noktada bir şey söyleyeceğim: Ben Sakalikesik Ovası’yla ilgili -Murat Bey biliyor onunla çok bu işin sohbetini yaptım, hatta utanır hâle geldim artık aramaktan- müteahhitlerden yana sıkıntı yaşıyoruz. Yani işi yüklenenler belli bir müddet sonra işi bırakıyorlar ve aradan yıllar geçiyor, malumunuz mahkeme süreçleri filan. Bundan dolayı da biz seçmene, vatandaşa vardığımızda sanki Hükümet bu işleri bilerek aksatıyormuş gibi bir algı var. Elbette biliyorum ki Kamu İhale Kurumunun yetki sahasında bu işler ama nasıl yapılır bilmiyorum, bir şekilde bu işe çözüm bulunması lazım. Yani bu hakikaten özellikle sizin sahasında sizi çok daha...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Yapıldı, temel atıldı, çok hızlı yapacağız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yani daha üretken olabilirsiniz, daha velut olabilirsiniz ama bu büyük bir sıkıntı Sayın Bakanım. Murat Bey biliyor zaten, şimdi ihale yapıldı gerçi.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Yapıldı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet biliyorum ama inşallah gene bu yüklenici de sıkıntı çıkarmaz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İşletme mecburiyeti...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Uçsuz bucaksız Erzurum bozkırlarını yeşile, çimene çeviren bu büyük işlerin tamamlanması için daha çok emeğe ve ödeneğe ihtiyaç var. Bunu biliyoruz, gereğinin yapılacağına inanıyorum.

“Sakalikesik Ovası ve Pazaryolu sulaması ile toprak suya doyacak” diyoruz ve bu işlerin tamamlanması için sürdürülen çabalara hız verilmesini bekliyoruz.

Değerli Bakanım, Palandöken ile Aziziye ilçelerine bağlı –demin söyledim- Sakalikesik Ovası’nda on altı köy çok büyük bir beklenti içerisinde. İnşallah bu defa hallolacak Allah’ın izniyle Sayın Bakanım. Allah razı olsun Sayın Bakanım, inşallah.

Ayrıca Bakanlığınızca yapımı kararlaştırılan Söylemez Barajı 408.200 dekarlık. Bunun özellikle Sayın Bakanım 2017 yılı yatırım bütçesi içerisine alınması özel istirhamımızdır.

Sancaktar Barajı proje aşamasında Çat-Yavi Barajı hakeza proje aşamasında.

Bir de bu efendim Pasinler Alvar Barajı var. Ben 2011’de de adaydım. Gittiğimde oradaki insanlardan bu anlamda müthiş bir beklenti gördüm. Her seçim dönemimde bununla karşılaşıyorum. Bunu da ben size arz ediyorum bu vesileyle.

Efendim, inşallah barajlarıyla Erzurum’da sulanmayan arazi kalmayacak. Bu bahsettiğim tesislerle toplam 642.930 dekar zirai arazi suya doyacak inşallah. Bu büyük eserlerle Erzurum da hizmete inşallah doyacak.

Yemyeşil bir Türkiye ve daha yeşil bir Erzurum için başlatılan seferberliğin artarak devamını tabii ki talep ediyoruz.

Palandöken ve Konaklı’da beyazın ihtişamıyla tanışan misafirlerimizin yeşil bir Erzurum görmelerini de arzu ediyoruz.

Bunun yanı sıra Sayın Bakanım, İspir Verçenik Dağı yaban hayatı geliştirme sahası.

Çat yaban hayatı geliştirme sahası.

Oltu yaban hayatı geliştirme sahası için yapılan hizmetlere müteşekkirimiz. Buralara Bakanlığımızın ilgi ve yatırımının devamını önemli buluyoruz.

Ve sunumunuzda ifade ettiğiniz Nene Hatun Tarihi Millî Parkı, bu ak hizmet döneminin önemli bir projesidir.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ben de bekliyordum ak baraj falan söyleyeceksiniz diye.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Vekilimin ak kavramına karşı hususi bir ilgisi var.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - Yok yok, sizin ilginiz var.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Zannediyorum ki buraya plase olacak, öyle görüyorum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - Yüce Allah esirgesin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakanlar Kurulunun 2009 yılında Resmî gazetede yayımlanarak Erzurum Nene Hatun Tarihi Millî Parkı adını alan bu park sadece şehrin tanıtımına değil Sayın Bakanım, turizm gelirlerine de katkıda bulunacak hâle gelebilir. Özellikle şu sunumunuzda Erzurum kültür sokağı projeniz bende müthiş bir sürür oluşturdu, Allah razı olsun. Burası için benim

özellikle burada bir kayıt düşmek istiyorum. Atatürk Üniversitesinden emekli bir hocamız, çok yetkin, çok nitelikli bir kültür adamı, aynı zamanda doğa aşığı bir isim. Geçtiğimiz yıl seksen dokuz yaşında vefat etti, Erzurum'da herkes bilir, kanaat önderi özel bir isimdi, Yunus Kaya, burada kayda geçiyorum. Bu sokağa özellikle onun isminin verilmesini hassaten burada rica ediyorum. Çok çok özel olur. Bir araştırma yaptığınızda Erzurum'da bunun kabul göreceğini de ben biliyorum.

Bir de bize göre şehir ve tabyalar arasında oluşturulacak gondol koridoru, bu kış turizmiyle ilgili belediyeye irtibatlı yapılabilir Sayın Bakanım. Kış turizmine de renk katacak ve ziyaretçilerin çok ilgisini çekecektir. Bu konunun uzmanlarca araştırılmasında da ayrıca yarar görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Bakanım, tam da bitirmiştik ki sürem de bitti.

Bakanlığımızın 2017 yılı bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum. Hazırına saygı sunuyorum. Başarılarınızın da devamını temenni ediyorum Sayın Bakanım. Allah razı olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Aydemir.

Sayın Aydın, buyurun.

Süreniz beş dakika.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sunumunuz için Sayın Bakana da teşekkür ederiz ayrıntılı ve detaylı sunum için.

Orman alanların giderek azaldığı, yeşilin yerini griye bıraktığı, kapitalist anlayışın doğal kaynaklarımızı yok ettiği böyle bir dönemde Bakanlık bütçesini konuşuyoruz. Keşke imkân olsaydı da böyle bir toplantıyı Uludağ'ın eteklerinde, köylerinde yapabilseydik. Sanırım bu salonda bulunan herkesin ciğeri yanardı. Mermer ocakları, taş ocakları, moloz taşıyan ağır kamyonlar, kuruyan ağaçlar, yok olan orman arazileri ve çamura dönen su kaynakları ki suyla ilgili de geniş bilgi verdiniz. Ve giderek yoksullaşan dağ köylüleri. Korku filmine benzeyen bu tablo karşısında hepimizin tüyleri ürperdi. Ben buraya gelirken sadece İnternet'ten çıkarttığım şu fotoğrafın Uludağ'ın dağ köylerinin hemen hemen her yerinde karşınıza çıkacağını ve hem doğal yaşamı hem de insanların yaşamını çok kötü ve olumsuz şekilde etkileyeceğini de görecektiniz. Ben de bir ormancı çocuğu olarak -rahmetli babam da bir orman mühendisiydi- bu tür tablolar karşısında ormanın içinde büyümüş -ki gene dağ köylerinden birinden olarak- gerçekten ciğerim yanıyor diyebilirim. Oralarda bir sürü yetiştirilen, ağaçlandırılan ormanlar var ama bir taraftan da bu taş ocakları ve mermer ocakları yüzünden heba olan ve çölleşen bölgeler de var. Hâlen birçok sayıda taş ocağı ve mermer ocağı faaliyet gösteriyor. En büyük sıkıntı da bunların birçoğunun ruhsatsız olması, izinlerinin olmaması ve birebir araştırdığımızda da çoğunun Ankara'dan işi hallettiği ve o Bursa'nın doğal su kaynaklarına da zarar verdiğini de hep birlikte defalarca tespit ettik. Bilmiyorum bu konudan haberleriniz var mı, Hükümette bunlarla ilgili nasıl bir takip yapılıyor? Onları da sanırım fırsat olunca açıklarsınız diye düşünüyorum.

İşletme sahipleriyle ilgili özellikle kendi köyünün içerisinde bulunan muhtarların birçok sıkıntı yaşadığı, tehditler aldığı ve en sonunda çözüm olarak da muhtarlığı bırakıp en azından tehditlerden kurtulma yoluna gittiğine de birçok defa şahit olduk. Tabii bu ocaklar sadece çevre katliamı yapmıyor, özellikle sizin sunumunuzda da yer alan Doğancı Barajı, Nilüfer Barajı gibi 3 milyonluk Bursa'nın su kaynaklarını da direkt etkiliyor. Osmangazi'ye bağlı Dağakça köyündeki bu mermer ve taş ocaklarının su kaynaklarını kirlettiği defalarca kamuoyuna yansımış olmasına rağmen, ulusal basında da çıkmış olmasına rağmen bunlarla ilgili yeteri kadar önlem alınmıyor. Bizim Orhaneli Başköy'e bağlı köylü

kadınlarımızın, Başköy kadınlarının verdiği mücadele sonucunda iki tane mermer ocağı, yeraltı su kaynakları açısından da çok fazla Bursa için önemi haiz olan bölgede, yıllarca verdikleri mücadele, bütün köy dava edilerek köylü kadınların mücadelesi sonucunda en azından iki mermer ocağı kapatıldı ve bir nebze de olsa bu bölgede birazcık rahatlama sağlandı.

Sayın Bakan, bir de millî parklara getirilen bu elektronik geçiş sistemi var Uludağ'a girerken. Buranın bir otoban olmadığı, dolayısıyla insan millî parka girerken bir EGS, HGS ya da OGS'yle geçişinin doğru olmadığı konusunda ilgili de size bir soru önergesi vermiştik ama ona da hâlen cevap alamadık. İnsanlar burada dağ köylüleri gününbirlik defalarca girip çıkıp kısa sezonda, özellikle de kış sezonunda hayatlarını idame ettirebilmek adına da burada doğal olarak giderken para ödemek zorunda kalacaklar, bu da aslında çok yanlış bir sistem, umarım bu da kaldırılır.

Gene, sunumunuzda aslında toprakla ilgili erozyonun bitirildiğini ama Sayın Bekaroğlu'nun da söylediği TEMA Vakfı gibi bu konuyu yakından araştıran birçok kuruluşların da dünyada kullanılabilir arazilerin yüzde 33'ünün toprak bozulumuna uğramış olduğunu Türkiye'de ise toprak bozulum tiplerinden sadece erozyon dikkate alındığında bile topraklarımızda yüzde 86 oranında erozyon olduğu istatistiği var maalesef. O yüzden bu toprak bozulumunun da su kıtlığına, gıda güvensizliği, iklim değişikliğinde hızlanma, yoksulluk, göç, toprak ve toprağa bağlı diğer ekosistem hizmetlerinde de azalmalara yol açtığı gibi sonuçları var. Bu konunun da aslında sizin sunumunuzla bu verilerin örtüşmediğinden dolayı açıklığa kavuşturulmasında büyük fayda var diyorum.

Gene, bu sulama göletleriyle ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın, toparlamanız için ek süre veriyorum.

Buyurun.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Bursa Harmancık Ballısaray Göleti yıllardır gene o bölgenin, dağ yöresi bölgesinin umudu olmasına rağmen hâlâ kullanıma açılmamış olması bölgenin de hızla göç vermesine ve bölgedeki yapılabilecek tarımın ve diğer hayvancılık faaliyetlerinin olmamasına sebebiyet veriyor diyorum.

Aslında çok konu var ama süremiz de dolduğu için tekrardan bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aydın.

Sayın Yedekci.

Süreniz beş dakika.

Buyurun.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle Sayın Bakana 2017 bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını dileyerek başlamak istiyorum.

Bir ön kabulde başlamak istiyorum. Bölge ve bölgenin ekolojisine zarar vermeyen bütün yatırımların yanındayız, hiçbirinin asla karşısında değiliz. Ama bölge ekolojisini bozacak, bölgedeki bazı endemik türleri yok edecek atıklar çıkaran yatırımların o bölgelerde yapılmasına karşıyız. Bu tür yapıların yapılabileceği bölgeler de var ülkemizde. Gereken önlemlerin alınarak bu yatırımların bu çalışmaların o bölgelere aktarılmasının vatanımız ve milletimiz için daha hayırlı olacağı kanaatindeyiz. Örneğin Dünya Doğayı Koruma Birliğinin insan kaynaklı suistimaller sonucu kaybedilen hayvan

ve bitki türleriyle ilgili Türkiye'nin ekosistem karnesi on yedi hayvan ve bitki türünün yok olduğu yönünde. Bunun önemli olduğu ve sizin tarafınızdan da göz önüne alınacağı umuduyla konuşmama başlıyorum.

Bizler şehirlerde kirlı ve pahalı su kullanmak zorunda bırakılanlar, suyun piyasada alınıp satılmasına karşı çıkanlar ve suyun bir insan hakkı olduğunu savunanlar olarak inşaat, kentsel dönüşüm ve enerji üzerinden gerçekleşen yıkıcı inşaatların ekolojik yıkımları arttırdığı düşüncesindeyiz. Öncelikle 80'inci maddeden bahsetmek isteriz. 80'inci maddeyle birlikte gelen özellikle meraların, su havzalarının yok edilmesi, 80'inci maddeyle birlikte yine gelen ÇED raporlarının istenmeme durumu ve bu yatırımcıların önünü açmayla ilgili olarak herhangi bir orada yaşayan insanların hukuki taleplerde bulunamama durumu, Cerattepe, Samistal, Akkuyu, Kamilet gibi tartışmalı pek çok projede açılan davalar da sonuçsuzluğa sebep olabilecektir. Ekosisteme, biyolojik tür ve çeşitliliğe, kısacası hepimizin, insanlığın var oluşuna dönük çok ciddi ve geri dönüşü olmayan suistimallere sebep olacaktır. Yatırım ve yatırımcıyı koruyan, doğayı metalaştırarak sermaye talanının açılmasına yol açan önemli bir yasadır. Bu konuda gerekli çalışmalarını sizin de yapacağımıza inanıyoruz. Biz zaten Anayasa Mahkemesinin iptal edeceğine inanmaktayız.

Size hep tabii bulmuşken bir şeyler de söylemek isterim. Bu soruları sorduk ama cevaplarımı alamadık. Mesela Orman Bakanı olarak kuzey ormanlarının akıbetiyle ilgili ne düşünüyorsunuz? İstanbul'da kuzey ormanları yok edildi ve oraya gökdelenler dikildi. Artık İstanbul Milletvekili olarak İstanbul'da nefes alamadığımı söyleyebilirim. Üçüncü köprü bağlantı yollarının imara açılma durumu nedir? Toplanan kupon arazilerle ilgili basında çalışmalar var. Ordu Fatsa'da siyanürlü altın aramalarının sonucunda fındıkların zarar gördüğü söyleniyor. Fındıkların kanserojen madde ihtiva edip etmediğine dair herhangi bir çalışma var mıdır?

Bir de tabii orman köylülerimizle de ilgili bilgi almak isteriz sizden, orman köylülerimizin durumu nedir? Kent içi bostanları, kent içi yeşil alanları, mesela Osmanlı ziraatının en gelişmiş örneklerinden biri olan Yedikule Bostanları imara açılmak isteniyor.

Cerattepe'de maden aramayla ilgili çok ciddi bir yeşillerin yok edilmesi var. Havva Ana bağırıyor, biz de buradan bağırıyoruz: "Devlet kimdir, nedir; yeşile, doğaya sahip çıkan mıdır, talan eden midir?" Yeşil Yol projeleri ve Yeşil Yol projelerinin ülkemize yaşattığı sıkıntılar ortadadır.

Dere ıslahıyla ilgili küçük bir şey söylemek isterim. İSKİ bir yönetmelik çıkardı biliyorsunuz. Dere taşma mesafesini 100 metreden 10 metreye çıkardı. Yalnız bir şeyi unuttu: Dereye haber vermedi. Dere 10 metre taşması gerektiğini bilmiyor.

Eski tarım arazilerinde yapılan madenlerin oradaki tarıma etkisi ve maden bittiğinde o bölgenin nasıl düzenlendiğiyle ilgili bir sıkıntı ciddi anlamda var.

Kanal İstanbul, İstanbul için ve Türkiye için önemli ve geri dönüşmez sonuçları oluşturacak. Havzaları, su havzalarını, biyoçeşitliliği ve hatta Marmara Denizi'ni bir sülfür gölüne çevirecek çok ciddi bir çalışmadır. Oraya harcanacak bütçeyle doğuda, güneydoğuda, İç Anadolu'da, hatta Ege'de çok güzel çalışmalar yapabilirsiniz. O paraları boşa, doğayı katletmek için kullanmamanızı tavsiye ediyoruz.

Kentlerin çok önemli su sorunları var. Herkes memleketinden bahsetti. Ben Malatya Arapgirliyim. Arapgir'de ayağınızı biraz sert bassanız su çıkardı, şimdi üzüm bağlarımız kurumuş. Köylüler birbirleriyle kavga hâlinde "Suyu sen alacaksın, ben alacağım." Ülkemiz gerçekten sizin anlattığınızın çok dışında bir su durumuna sahip.

Barajların su toplama havzalarında ağaçlandırma şartı aranırdı eskiden, bizim bildiğimiz kadarıyla müteahhitlere böyle bir şart getirilirdi. Artık o şart ortadan kaldırıldı mı?

Atatürk Orman Çiftliği'nin bir bölümünü Ankara'da ağaçlandırmak için kiraya verilmiş diye duymuştuk. Acaba buraya sonra şantiye kurulmuş. Acaba böyle bir durum gerçek mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yedekci, toparlamanız için ek süre veriyorum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Kabataş'ta, tabii İstanbul'da Martı Projesi var. O Martı Projesi Boğaz'ı büyük ölçüde kirletecek ve yok edecek, çeşitli canlıları yok edecek. Bununla ilgili bir çalışmanız olacak mı? İnşallah, durduracaksınız. İyi niyetinize istinaden söylüyorum.

Dicle'nin üzerine 40 kent'in atık suyu boşaltılıyor, 40 kent. Bu konuda bir çalışmanız olacak mı?

İstanbul'un su sorunu var. İstanbul'da kullanma suyu...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Nereye 40 kent?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – 40, evet, Dicle Nehri'nin üzerine 40 ayrı... Listesini veririm kentlerin. Zaman vermiyor çünkü Başkan, bana söz hakkı vermediği için bu kadar hızlıca söyleyebiliyorum.

Üçüncü hava limanı için sadece İstanbul değil, Tekirdağ'da da doğayı koruma dernekleri ayağa kalktı. Kanal İstanbul da sadece İstanbul'u değil, çevresindeki bütün kentleri de etkileyecek.

Ayrıca, kuzey ormanlarında aynı firma taş ocakları kurmak için de ayrıca ruhsat başvurusunda bulundu ve böyle bir çalışma yapıyor mu? Bunun da çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Türkiye'nin ormanlarının yatırım için kesildiğiyle ilgili ciddi veriler var elimizde. Türkiye'de ormanların tahribatı pahasına yapılmak istenen bizim elimizdeki belli başlı projeler İstanbul'un kuzey ormanları, köprü ve hava limanı tehdidinin altında. Belgrad Ormanı muhafaza ormanı statüsünden çıkarıldı.

Bartın'da termik santral planı doğa orman alanında. Çanakkale'de termik santral projesi orman alanı içinde. Denge bozulursa geri dönüşü yok. İğneada'da Longoz Ormanları nükleere kurban edilebilir. Mersin'de nükleer santral çalışmaları ormana taşmış durumda. Sinop'ta 1.051 hektarlık orman alanı Enerji Bakanlığına niçin verildi? Bugün Türkiye'de kurulması planlanan 3 nükleer sahası için de ormanlık alanlar belirleniyor. Pek çok termik santral projesi de yine orman alanları içerisinde. Kamu yararı gerekçesi gösterilerek bu ormanlar tahrip ediliyor. Nasıl bir kamu yararı vardır? Üçüncü köprü İstanbul'un kalan son orman alanlarının üzerine inşa ediliyor. Siz bir Orman Bakanı olarak bu konuya dur demeyecek misiniz?

Bir de kitapçığınızı inceledim arada, çok güzel şeyler yazmışsınız. Mesela, bazı projelerden bahsetmişsiniz tarımla ilgili. Ama tarımla ilgili bizim elimizdeki verilerde ülkemizde hâlâ sulama alanlarının yüzde 97'si yüzeysel sulamayla sulanıyor, damla sulama kullanılmıyor. Bir de sürdürülebilir olmayan su altyapı projeleri kullanıyorsunuz. Bence bunu değiştireniz, bütüncül bir anlayışla baksanız ve bakanlıklar olarak ortak çalışsanız buradan kurtulabilirsiniz diye düşünüyorum. Havza ölçeğinde yapmıyorsunuz planlama çalışmalarını.

İçme suyuyla ilgili olarak da on dört yeni Büyükşehir Yasası'ndan sonra İstanbul ve Ankara gibi büyükşehirlerde ortaya çıkan su yetersizliği havzalar arasında su alışverişini zorunlu kıldı ancak bu müdahalelerle ekolojik ve sosyal çokça sorun yaşandı. Türkiye'deki 3.225 belediyeden sadece 296'sında atık su arıtma tesisi bulunmaktadır. Büyük Menderes Nehri, Eğirdir Gölü, Bafa Gölü, Tuz Gölü, Gediz Deltası, Ulubat Gölü, Burdur Gölü, Göksu Deltası kirlilikten etkilenen sulak alanların sadece

bir iki tanesi. Diğer yatırımlar ve kaynak kullanımıyla ilgili olarak da büyük ölçekli altyapı projeleri, otoyollar, kentleşme gibi çalışmalar ve madencilik faaliyetleri, su kaynakları ve özellikle sulak alanları ekosistemleri doğrudan etkilemektedir. Havzalardaki akış miktarı ile bu havzalardan faydalanan nüfus oranı arasında ciddi bir fark vardır. Mesela yüzde 28’i Marmara Bölgesi’nde yaşamaktadır insanların ama yüzde 4’lük kısmını buradaki havzalar toplamaktadır. Türkiye’de su yönetimi konusunda da çokça birim üst üste çalıştığı için siz belki de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yedekci, son bir dakika, lütfen...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Dokuz dakika oldu.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - HES’lerle ilgili o zaman, son bir dakikamı HES’lere ve çevre katliamlarına ayırmak isterim. Türkiye özellikle 80’inci maddeden sonra çevre katliamlarına daha da açık hâle gelmiştir. 80’inci madde çevrenin idam yasasıdır ve su riskleri ve hidroelektrik santrallerle ilgili çalışmaların bir an önce yapılması gerekmektedir. Yaptığımız hidroelektrik santrallerin bir kısmı bir süre sonra işlevsiz hâle gelecektir. Yapılan çalışmaların bilime, fenne, teknolojiye uygun olarak yapılması, çevreyi ve doğayı katletmemesi önemlidir.

Teşekkür eder, başarılar dilerim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Yıldız, buyurun.

Süreniz beş dakika.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim, değerli basın, değerli bürokratlar; hepimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, daha önce de Mecliste gündeme getirmiştim. Sizin seçim bölgesinden doğan ve bizim Aydın’dan geçen Menderes Çayı’na değinmiştik. Biliyorsunuz, Türkiye’nin ikinci büyük ovası. Aydınlılar şunu der: “Dağları yağ, ovaları bal verir.” Ama maalesef Menderes Çayı’nın durumunu burada anlatmakla bitmez. Sayın Bakanım, biliyorsunuz, Dinar’da doğup Denizli ve Uşak’tan geçen Menderes Çayı Ege Denizi’ne dökülüyor. Emin olun ki şu an Menderes Çayı’nın kenarında yaşamını sürdüren bütün vatandaşların çoğu kansere doğru gidiyor. Ektiğimiz sebze meyveler gerçek yiyemeyecek duruma geliyor. Yani sizin çocuklarınız da o sebzeden faydalıyor. O Menderes Çayı’nın muhakkak ve muhakkak bir temizlenme sorununu halletmemiz lazım. Size birkaç tane öneri vereceğim: Uşak’taki tabakhane yani deri tabakhaneleri maalesef arıtmasını çalıştırmıyor. Neden çalıştırmıyor? Çünkü enerjinin pahalı olmasından dolayı. Özellikle ben Uşak’a gittim, o bölgeleri Ulubey’e kadar incelettirdim ve yüzde 80’i arıtmasını çalıştırmıyor. Gelin, Denizli’nin alt kısmında Buharkent var, sizinle orada bir arıtma kuralım, en azından bu şekilde bu Menderes Çayı’nı kurtaralım. Çünkü gerçekten Türkiye’nin en büyük ikinci ovası olan Aydın’da araştırmamıza göre, önümüzdeki beş yılın içerisinde ekilen bütün sebze ve meyvelerde zehirleneceğimize, karşılığı budur.

Şimdi, bir de o yetmiyormuş gibi, maalesef jeotermal elektrik santraller açıldı biliyorsunuz Aydın’da. Buharkent’te başlıyor, ta Söke’ye kadar yavaşmış. Bunlar da ne hikmetse 2007 yılında gece bir kanun çıkararak ÇED raporu kaldırdınız. Orada çıkan o kirli suların kullanılmayan buharı komple doğaya salınıyor ve komple Menderes Çayı’na akıyor. Ya -en azından- bir önerge verdik, araştırma önergesi verdik, dedik ki: “Bir komisyon kuralım, gidelim Aydın’a bunlarla ilgili bir araştırma yapalım.

Gerçekte bu, doğaya, tarıma ne kadar faydalı ne kadar zararlı beraber çıkaralım.” Sonuçta bu araştırma komisyonu kurulduğunda başkanlığı sizin elinizde olacak. Demin Sayın Bakanım Temizel bir konuşma yaptı, gerçekten ben o konuşmaya hayran kaldım. Kendisi de ara sıra gelip, Aydın’a gelip görüyor. Ben burada Sayın Bakanım sizden rica ediyorum, sizin Aydın’ı sevdiğinize inanıyorum. Gerçekten bir gece gelin, şöyle Söke’den çıkalım, Germencik, ta İncirliova’dan gece Aydın’a kadar gelelim, bir de araba camımızı açık bırakalım, bakalım o kokuda durabilecek miyiz? Yani, arkadaşlar, şehrin merkezinde maalesef jeotermal enerji kuyularını kazıyorlar ve bunlardan da ÇED raporunu istemiyorlar.

Şimdi, önümüzdeki dönem, Aydın’ın geçim kaynağı birinci derece incirdir, zeytindir ve bir de tarımcılıktır ama maalesef, üzülerek söylüyorum şu anda ihraç ettiğimiz incirlerin çoğu geri döndü. Neden? Bu jeotermallerin yüzünden. Kükürt oranı müthiş derecede, dışarı veriyorlar ve buradaki yatırım yapan firmaların hiçbirisi Aydın’da değil, hiçbirisi. İstanbul, Ankara’dan gelip bizim öz kaynaklarımızı kullanıyorlar, paraları kazanıyorlar, Aydın’a kuruş faydası yok, bütün pisliğini, yükünü Aydınlılar çekiyor, parayı da İstanbullular götürüyor. Böyle bir yatırım olabilir mi?

Sayın Bakanım, bizim doğal gazımız yok. Allah aşkına, ben size şunu soruyorum: Ya, mevcut Aydın’da çıkan bu jeotermal suyu neden ısıtmada kullanmıyoruz, neden? Bana bir söyleyin. Neden orada seracılığı geliştirmiyoruz? Yani orada 80 bin aile incirden ve zeytinden geçimini sağlıyor, 80 bin aile. Peki, ben size soruyorum: Şu an Aydın’a doğal gaz getirdiniz. Bedava mı veriyorsunuz vatandaşa? Hayır. Doğal gazın yaptığı işi jeotermal, o çıkan su da yapıyor. Biz 200-300 bin, 400 bin konutu bu şekilde ısıtalım, bunun örnekleri var.

Sayın Bakanım, biliyorsunuz, daha önce İkizdere’ye yaptınız, teşekkür ediyoruz içme suyu için. O zaman normalde beldeydi, şimdi büyükşehir geçti. Şu anda aşağı yukarı 350 milyon TL büyükşehir belediyesine fatura ettiniz. ASKİ’ye... Şimdi ben size soruyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldız, ek süre veriyorum, buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Yeni büyükşehir olmuş bir belediye, 496 köyle birleşen, mahalle olan bir ilin büyükşehir belediyesi bu 350 milyon TL’yi nasıl ödeyecek? Yani bu konuda özellikle rica ediyorum; Aydınlılar adına bu parayı bağış olarak veya almamanızı istiyoruz. Aksi takdirde orada ne köylüye ne Maliye ne de vatandaşımıza hizmet etme şansımız yok. Yani bu da çok uçuk bir rakam. Bana göre 350 milyon lira o İkizdere Barajı için çok büyük para.

Bu vesileyle 2017 bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, hepimize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Yıldız.

Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.12

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.19

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 12'nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi söz sırası Sayın Çam'da.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, Orman ve Su İşleri Bakanlığımızın çok değerli yöneticileri, bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

2017 yılı bütçesinin Orman ve Su İşleri Bakanlığımıza, halkımıza, orman köylümüş ve çalışanlarına hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Ben tabii ki benden önce konuşan özellikle iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımız İbrahim Aydemir ve Eski Orman Genel Müdürü İbrahim Bey gibi çok güzel şeyler söyleyemeyeceğim, daha farklı şeyler söyleyeceğim.

On dört yıldır tek başına iktidarda bulunan ve Türkiye'yi yöneten AKP ormancılık alanında önemli yıkımlara neden olmuştur. Yüz yetmiş altı yıllık geleneği bulunan ormancılık kurumunu içler acısı durumlara düşürmüştür. Köyden kente göç nedeniyle insan baskısının azalmasına, önemli sorun odakları ve alanlarının gündemden düşmesine karşın, ormanlarımız ve ormancılığımızı geriye gitmiştir. Köyden kente göç, orman içinde ve bitişiğinde yaşayan yurttaşlarımızın yakacak ihtiyacını karşılamak amacıyla ormanlardan kaçak ve düzensiz yararlanmasını önemli ölçüde düşürmüştür. Göçle birlikte hayvancılık da neredeyse ortadan kalkmış, otlama baskısı azalmıştır. Geçmişte kaçakçılık ve keçiyile sembolleşen sorunlar günümüzde ihmal edilebilir boyuttadır. Bu nedenledir ki köylülerin terk ettikleri tarlalar yeniden orman ağaçlarıyla kaplanmaya başlamış, aşırı ve düzensiz otlama nedeniyle baskı altında kalan ve dejenere olmuş ormanlar toparlanabilmiştir. AKP'nin övündüğü son yirmi yılda yaklaşık 1 milyon hektarlık orman artışı sadece ormancılık kuruluşlarının başarısı ve yapılan ağaçlandırmalar sayesinde değil, köyden kente göçün bir sonucudur.

Sayın Bakan Veysel Eroğlu ve Orman Genel Müdürlüğü yetkilileri her orman talanı ve ağaç katliamı sonrasında kendilerinin milyarlarca fidan diktiğini ifade etmektedir. Bugün, bu sabah da sunumunda 3 milyar 750 milyona kadar çıkmış. Bundan tabii ki seviniyoruz ama kamuoyunun gözünü boyamaya yönelik bu söylemler bana göre dayanaksızdır. Bu fidanlar hangi süre içerisinde dikilmiştir? Hangi kurumlar, ne kadar dikmiştir? Nereye dikmiştir? Maliyeti ne kadardır? Dikilen fidanların ne kadarı tutmuştur, tutmayan fidanlar nedeniyle ekonomik kayıp ne kadardır? “Şu kadar fidan diktik.” diyerek bu tür bilgileri hasıraltı etmeye çalışmak doğru değildir.

Eskiden hektar birimiyle alan bazında ifade edilen ağaçlandırma çalışmalarının fidan sayısı ile ifade edilmesi bile başlı başına bir sorundur. Örneğin, 1 hektar alana bilimsel olarak 10 bin fidan dikilmesi gerekiyorken 20 bin fidan dikilmesi sayısal olarak büyük bir iş yapıldığı kanaatini doğursa da, aslında israfı ve savurganlığı gösterir; kimi belediyelerin yaptıkları ağaçlandırmalar gibi.

Dolayısıyla, bu dikilen ağaçlar, -Sayın Bakanın söylediği gibi- 3 milyar 700 milyonluk ağaçlar hangi yıllar arasında, kaç yılda dikildi? Nerelere dikildi? Hangi amaçlarla dikildi? Hangi tür kullanıldı? Belediyelerin, kamu kurumlarının, özel ve tüzel kişilerin diktikleri fidanlar da buna dâhil midir? Dikilen fidanların ağaçları ne kadar tuttu? Başarısız ağaçlandırmanın, tutmayan fidanların yerine yeniden, bazen 3-4 kez aynı yere dikilen fidan ağaç bu sayının içinde mi?

BAŞKAN – Sayın Çam “Ne kadar tuttu?”yu 6 sefer söyledin ağabey, bunu aldık kayda.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yanan alanların ağaçlandırılması için dikilen fidanlar bu sayının içinde midir?

Rahatsızlık duyduunuz, değil mi Başkan?

BAŞKAN – Yani, hiç dikemeseydi Sayın Bakan sorun yoktu, bunu sormazdınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Önce “Ormanlar artıyor.” ne demek? Artan nedir? Ağaçlarla kaplı alan mıdır, orman sayılan alan mıdır, orman ekosistemi midir? Elbette çoğu arkadaşım “Ne fark eder ya, hepsi aynı şey değil mi?” diyebilirler. Çoğumuz bilmediğimizden, AKP’li milletvekili arkadaşlar ise ya bilerek ya da işlerine geldiği için ormanı ağaç topluluğu olarak algılar, algılatmaya çalışır.

Ormanı ekosistem olarak algılamayan sadece bizler değiliz. Dikilen fidan, sayılarıyla konuşur. Bir ağaç yerine 3-5 fidan dikmek, bir hektar ormanı yok edip 5 hektar ağaçlandırma yapacağını vadetmek maalesef kamuoyunu yanıltır. Oysa orman sadece ağaç topluluğu değildir, milyonlarca canlı ve cansız ögenin karşılıklı ilişki içinde olduğu dinamik bir sistemdir. Ormanda sadece ağaçlar değil; çalılar, otsu bitkiler, hayvanlar, böcekler, mantarlar, likenler, mikroorganizmalar yaşar. Toprağın altı da üstü kadar çeşitlilik barındırır. Solucanlar ve organik maddeleri ayrıştıran bakteriler, mantarlar olmasa hiçbir canlı yaşayamaz. Orman ekosisteminin bulunduğu toprak, taş, kaya ve her türlü cansız öge hem tüm canlıları doğrudan etkiler hem de canlıların etkisi altındadır. Öylesine zincirleme bir ilişki vardır ki, mesela bir ot türünün yok olması, bir etçil hayvan türünün yok olmasına neden olabilir. Demem o ki yok edilen küçük bir orman ekosistemi sadece birkaç ağacın eksilmesi demek değildir. Diktiğiniz milyonlarca fidan da üç beş yılda orman ekosistemi oluşturmaz.

AKP’nin doğaya ve orman varlığını en küçük bir sevgi ve saygısı olmadığı yaptıkları icraatlarla tescillenmiştir. Onlar için rant ve kâr uğruna her şey feda edilebilir. İstanbul’a yapılan üçüncü boğaz köprüsü ve üçüncü havalimanı İstanbul’un ciğerlerini yok etmektir. Her iki proje de büyük oranda orman alanlarına inşa ediliyor. AKP’nin doğa ve orman sevgisi işte budur.

Son on dört yılda 12 kez Orman Kanunu’nda değişiklik yapılmıştır. Torba yasalara sıkıştırılan tapu kadastro, kara yolları, enerji, madencilik gibi konularla ilgili yasal düzenlemelerle Orman Kanunu delik deşik edilmiştir ve her düzenleme orman alanlarımızın daraltılmasına, çıkar çevrelerine peşkeş çekilmesine olanak sağlayacak niteliktedir. Bu düzenlemelerle orman alanlarından ormancılık dışı amaçlarla yararlanma -deyim yerindeyse- ayağa düşürülmüştür. 6831 sayılı Orman Kanunu’nun izinlerle ilgili 16, 17 ve 18’inci maddeleri ve ilgili yönetmelikleri defalarca değiştirilmiştir ve bu sayede en küçük bir ekonomik getiri için ormanlar rahatlıkla feda edilebilmektedir. Ormanlar yolgeçen hanına dönüştürülmüştür. Ormanlarımız şantiye hâline getirilmiştir. Her yerde ormandan izin verilen taş ve mermer ocakları, HES’ler, yollar, değişik tesisler karşımıza çıkabilmektedir.

Doğal olarak, eskiden Orman Bakanlığı denince akla orman muhafaza memurları gelirdi. Bu memurlar ormanı vatandaşın korurdu. Bir orman köylüsü merkebiyle iki kucak odun yapmaya görsün, başına gelmedik kalmazdı. O odunları hayvanla taşıyışsa hayvanına, traktörle taşıyışsa traktörüne el konur, tutuklanır, mahkeme mahkeme sürünürdü. Halk arasında böyle bir kanaat oluşmuştu. Her suçun affı olur ama orman suçunun affı olmaz. Şimdi olay tam tersine döndü. Vatandaş devletten ormanını

koruyor. Cerattepe başta olmak üzere durum budur. Orman köylüsü ormana verilecek tahribatı engellemek için canını dişine takmış; kadını, yaşlısıyla dipçiklenmeyi, tartaklanmayı, tutuklanmayı göze almış, ormanı korumak için direniyor ve mücadele ediyor.

Günümüzde iyi iş yapmak, hatta iş yapmak kaygısı kalmamıştır. Yalan yanlış istatistikî bilgilerle kamuoyunu aldatmaya dayalı bir tarz egemen olmuştur. Türkiye'nin ilk ve en kapsamlı planlı çalışmalarını yapan bir kurum bugün “plan değil, pilav” şiarıyla yönetilmektedir.

Bilindiği gibi, ülkemiz ormanları, orman amenajman planlarına göre işletilmekte, nerede ne kadar kesim yapılacağı, orman gençleştirileceği, ağaçlandırma yapılacağı bu planlara göre düzenlenmektedir. Ancak, AKP hükümetleri orman amenajman planlarını işlevsiz hâle getirmişlerdir. Plan değiştirme yetkisi uygulayıcı birimlere devredilmiş, böylece uygulayıcılar da planları istedikleri gibi değiştirerek plansız çalışma anlayışı egemen kılınmıştır.

Bütün kamu kurumlarında olduğu gibi, AKP'nin ormancılık kurumlarında da yandaş değilseniz, Hükümet güdümlü sarı sendikaya üye değilseniz artık en küçük idari bir birimde yönetici olamıyorsunuz. Türkiye’de yıllardır kadrolaşma olagelmıştır. Buna karşın kadrolaşmanın da bir adabı, ölçüsü vardı. Kendi adamınızı getirirsiniz ama en azından işten anlayan bir adamı, liyakat sahibini getirmenizi öneriyoruz. Bugün sadece AKP yandaşı olmak başka hiçbir ölçü aranmaksızın yeterli olmuştur. 2014 yılı Mayıs ayında “rotasyon” diye bir uygulama gündeme getirildi. Bilgi, deneyim, beceri birikimlerine bakılmaksızın muhalif gördüğünüz idari ve teknik kadroları sürgün ediyorsunuz. Şimdilik 1.500 dolayında mühendis bu sürgün furcasından nasibini aldı. Rotasyon uygulamasından en çok etkilenen birimlerden biri de ormancılık araştırma müdürlükleri oldu. Yöresel-ekolojik projeler yapan kadrolar darmadağın edildi. AKP asla ödeyemeyeceği kul hakkı vebalinin altına girmiştir.

Millî Parklar Kanunu’nda yapılan değişikliklerle koruma kapsamında olduğu kabul edilen millî parklar ve tabiat parkları “kiralama” adı altında özelleştirilmiş; deyim yerindeyse korunduğu varsayılan bu yerler rant alanlarına dönüştürülmüştür. Maden Kanunu, Turizmi Teşvik Kanunu ve benzeri kanunlarda yapılan değişiklikler ormanların yapısal özellikleri, işlevleri ve önemi dikkate alınmaksızın her yerde maden araması ve işletmesinin açılması olanağı getirilmiştir. Bunların en önemli yerlerinden bir tanesi, 2015 Haziranında aday olduğunuz İzmir ve ilçelerindedir. Selçuk’undan, Karaburun’undan, Çeşme’sinden, Urla’sından Bergama’sına bu ilçelerde taş ocakları ve mıcır ocakları rüzgâr gülleriyle ormanlar âdeta yağma edilmektedir. Her ilin ormanlarının yüzde 0,5’inin turizm yatırımlarına ayrılması olanağı getirilmiş, bu nedenle ormanlar madencilik, HES uygulamalarıyla delik deşik edilmiştir. Yapısal özellikleri bozulan ormanların rüzgâr, böcek ve mantar zararlılarıyla karşılaşması şaşırtıcı olmayacaktır.

İşin düşündürücü bir tarafı ise Başbakanlık genelgesiyle ormanlarda verilecek bu türden izinlerin Başbakanlık tarafından verilmesi engellenmiştir. 6831 Sayılı Orman Kanunu görevi Orman Genel Müdürlüğüne vermiş olmasına karşın, Başbakanlık genelgeyle yasayı uygulamadan kaldırmış görünüyor.

İktidar, döneminde, 116 adet orman fidanlığından 39 tanesini kapatma ve satma kararı almış, Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği bu kararı ormancılığa zarar vereceği gerekçesiyle yargıya götürmüştür. Yargı sürecinde 6 fidanlığı sattı, 1961 yılında Atatürk Orman Çiftliğinden alınarak fidanlık yapılan Söğütözü ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine satıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yargı bu kararı önce durdurdu sonra da iptal etti. Yargı kararına aykırı olarak bir fidanlığı daha sattılar. 7 tanesi satılan 39 fidanlığın birçoğu da işlevsiz hâle getirildi.

Atatürk, bağımsızlık mücadelesi tüm yoğunluğuyla devam ederken “uygarlık savaşı” diye adlandırdığı, barıştan sonraki savaşı düşünmeye başlamıştır. Bu düşüncesinin ilk uygulama alanlarından biri de Ankara’ya yerleştikten sonra tasarlamaya başladığı çağdaş başkent projesidir. Atatürk, yeni Ankara’yı cumhuriyet Türkiye’sine örnek bir kent modeli olarak geliştirmeyi planlamıştır. Atatürk devrimleri arasında düşünülmesi gereken çağdaş Ankara, onun en çok önem verdiği projelerden biri olmuştur. Bu nedenle, Atatürk Orman Çiftliği bizzat Atatürk tarafından bu çağdaş kent projesinin merkezine oturtulmuştur.

Atatürk Orman Çiftliğinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, 11 Haziran 1937 yılında, sahibi olduğu AOC’yle ilişkisine vasiyetindeki şu ifadelerle son vermiştir: “Ziraat ve zirai iktisat sahasında fenni ve amelî tecrübeler yapmak amacıyla muhtelif zamanlarda memleketin muhtelif mıntıklarında çiftlikler tesis etmişim. On üç sene süren çetin çalışmalar sonucunda kooperatif teşkiline de yer veren, muhitlerini güzelleştirecek, halka gezecek, eğlenecek, dinlenecek, sıhhi yerler ve hilesiz gıda maddeleri temin etmek amacıyla kurulan çiftliklerin taşıdıkları kanaatle örnek olmaları için hazineye hediye ediyorum.” demiştir.

Başvekilliğe yazılan bu yazıyla Atatürk Orman Çiftliğinin üzerindeki tesisler, demirbaşlar ve hayvan varlığı hazineye bağışlanmıştır. Atatürk’ün Orman Çiftliğini ulusa armağan edışı nedeniyle kendisine teşekkür telgrafi çeken Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Abdülhalik Renda’ya, Atatürk kısa bir yanıt göndermiştir: “Yapılan bir vazifedir.”

Kaçak saray, Atatürk’ün kurmuş olduğu o yere, Atatürk Orman Çiftliğine vurulan en son ve en büyük darbe olmuştur. Bu, cumhuriyetin başat simgelerinden olan AOC’nin yok edilmesi girişimidir. Cumhurbaşkanlığı makamının da yer değiştirmesiyle, Çankaya Köşkü de itibarsızlaştırılmakta ve bir taşla iki kuş vurulmaktadır.

Kaçak saray, büyük bir çevre katliamıdır. Resmî açıklamalara göre, bu yapının inşa edilebilmesi için 10 bin ağaç sökülüştür. Bu uygulama, ormanları, meraları, otlakları ve yaylakları yağma ve talana açan, dereleri tutsak ederek tüm çevreyi betonlaştıran AKP iktidarının durmak ve doymak bilmeyen rant avcılığının örneklerinden biridir.

Kaçak saray, bir hukuksuzluk anıtıdır. Kaçak saray için defalarca yargı kararı alınmış ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, her defasında “Bize kimse mani olamaz, burayı açacağım, içine oturacağım.” demiştir. Yargı kararları tümenden reddedilmiştir, yargı kararlarına uyulmamıştır. Yargı kararları, bugün çiğnenmektedir.

Kaçak saray, çok boyutlu bir hak ihlalidir. Atatürk, Atatürk Orman Çiftliğini topluma açık bir mekân olarak tasarlamış ve topluma armağan etmiştir. AOC’nin geniş bir kısmında, etrafı demirlerle çevrili, komando taburuyla korunan, yanına dahi yaklaşılamaz bir saray yaptırılması, Atatürk’ün vasiyetini hiçe saymaktır.

Kaçak saray, demokratik rejimlerde örneği bulunmayan bir gösteriş abidesidir. Maliyeti çok yüksek olmuştur. Tanesi 70 bin lira tutarındaki koltukların yanı sıra, sarayın iç mekânlarında yurt dışından getirilmiş, tanesi 2-3 bin avro olan ağaçlar bulunması oldukça düşündürücüdür.

Kısacası, Atatürk Orman Çiftliğinin tarihi, resmî kurumlar ve yerel yönetimler eliyle gerçekleştirilmiş bir talanın öyküsüdür. Bu süreç içerisinde Atatürk Orman Çiftliği sadece topraklarını değil, bütünlüğünü ve anlamını da yitirmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; demin konuşmanın içerisinde söyledim. Sunumuzda, özellikle seçim bölgemizle ilgili, İzmir’le ilgili doğru dürüst bir şey göremedik, birçok yerle ilgili var. Tabii ki Türkiye’nin 81 iline, ilçelerine yapılan her türlü hizmetin başımızın üstünde yeri var ama İzmir’le ilgili çok ayrıntılı bir dokümanı burada göremedim. Kaldı ki, 7 Haziran 2015’te de İzmir Milletvekiliydiniz. Orada birçok projeyi söylediniz ama onların burada yer almadığını görüyoruz.

Biz, çok fazla hizmeti değil, İzmir’in korunmasını ve kollanmasını, ormanların talan edilmemesini, yağma edilmemesini, taş ocağı ve mıcır ocaklarına kurban edilmemesini, Selçuk’un Gökçealan’ının, Urla’nın Ovacık’ının, Çeşme’nin ve Karaburun’un, Bergama’nın köylerinin, yaylalarının, ormanların talan edilmemesini istiyoruz.

2017 bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Türkiye’nin, Anadolu’nun ormanlaştırılması, verimli, sulak bir hâle getirilmesi, doğasının korunması çok güzel bir görev, çok mübarek bir görev. Onun size nasip olması, uzun yıllardır bu işi yapıyor olduğunuz için de şükretmeniz, hamdetmeniz gerekir tabii ki, çok güzel bir görev. Türkiye Cumhuriyeti’nin de parasının bol olduğu bir zamanda böyle bir işi yaptınız, yapıyorsunuz. Dolayısıyla da bol bol yatırım yapma imkânına sahipsiniz ve biraz önce söylediniz “En çok tesis yapan Bakan” unvanı da sizde. Devamını diliyorum.

Tekrar bu konuya döneceğim ama bir konu var. Yatırımlarınız çoğu İstanbul’a yani Bakanlık olarak değil sadece, Ulaştırma Bakanlığının yatırımlarını, diğer bakanlıkların yatırımlarını hesaba kattığımızda İstanbul’a çok fazla yatırım yapılıyor. Yatırımların neredeyse yarıya yakını, yüzde 40’a yakını İstanbul’a yapılıyor ve doğanın en fazla, ormanların en fazla tahrip edildiği yerlerin başında da İstanbul geliyor Sayın Bakan. Bunu da dikkate almamız lazım.

Bir tartışmamız var sizinle. Ben dört beş yıldır her bütçede söylüyorum. Global Forest Watch’ın çalışması var Türkiye’yle ilgili. “Türkiye’de orman kaybı var.” diyor, siz “Yok, bizim ormanlarımızda artış var.” diyorsunuz. Bilmiyorum, o orman mıdır yoksa ağaçlandırma çalışmalarını da mı buna dâhil ediyorsunuz? Oradan mı farklılık doğuyor? Ama hiçbir bütçede de bu konuyla ilgili net bir açıklama yapmadınız. Bu farklılık nereden doğuyor? Onlar da bilimsel bir çalışma yapıyorlar. Neden böyle farklı bir durum söz konusu, tezat bir durum söz konusu? Açıklayabilirseniz memnun olurum.

Sayın Bakanım, şimdi, tekrar geleyim şu yaptığınız işe ve en fazla tesis yapan Bakan olma unvanına sahip olmanıza: Sayın Bakanım, bir holding sahibi olsaydınız, holdingin başında olsaydınız, yönetici olsaydınız, yaptığınız yatırımlar güzel, yatırımlarınızla övünürdünüz ama bu yatırımların ardından sizin holdinginizde, şirketlerinizde hiç bunlarla ilgili kayıt olmasa, doğru dürüst kayıt tutulmasa, yapılan işler, alacaklarınız, verecekleriniz belli olmasa, daha sonraki yıllarla ilgili planlama yapabilir misiniz? Daha sonraki yıllarla karşılaştırma yapabilir misiniz? Daha sonraki yıllarda yapacağınız yeni yatırımları planlayabilir misiniz? Denetim yok, yaptığınız işler kâğıda dökülmemiş, kayıtlara dökülmemiş, muhasebeye belli değil, alacağınız belli değil. Böyle bir durumda başarısız olmanız kaçınılmaz olurdu, özel sektörde bir holdingin başında bulunan bir “ceo” olarak, sorumlu olarak sıkıntınız olurdu. Bunu neden söylüyorum? Çünkü Sayıştay raporları bize öyle söylüyor Sayın Bakanım.

Bakanlığımızın, Orman ve Su İşleri Bakanlığının 2015 Sayıştay Denetim Raporu, şartlı görüş verilmiş. Bütün kuruluşlarınıza, Bakanlığa bağlı kuruluşlara şartlı görüş verilmiş yani hiçbirisinde “Tam, yerli yerindedir.” sonucuna ulaşılmamış Sayıştay tarafından, hepsinde şartlı görüş var.

Bakın, Bakanlığımızla ilgili olarak şöyle diyor: “4916 Sayılı Kanun gereğince tanınan haklardan yararlanan bir kısım işletmecinin taahhüt ettikleri yükümlülükleri yerine getirmemeleri...” Çeşitli kanunlarla bazı işletmecilere bazı haklar veriyorsunuz, protokol yapıyor, bir sözleşme yapıyor, ona istinaden de bir iş yapıyor ama daha sonra onun o sözleşme şartlarına uygun olması lazım, o şartları yerine getirip getirmediğinin denetlenmesi lazım, yerine getirmemişse gereğinin yapılması lazım ki sonraki yıllarda da bu işi yapacak, benzeri işleri yapacak kişiler kurallara uyabilsinler. Bu denetimin olması lazım. Bunu yapmamışsınız. Örnekleri var.

Marmaris Milli Park alanı içerisinde bu tür bir aksama söz konusu. Yine, Marmaris ilçesi Adaköy Aktaş mevkinde yine benzeri bir durum söz konusu.

Sonuç itibarıyla diyor ki: “İzin lehtarları şirket af kanunu kapsamındaki taahhüdünü zamanında yerine getirmeyerek kanundan yararlanma hakkını kaybettiğinden 4916 sayılı Kanun’un geçici 2’nci maddesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar uyarınca tahsis izninin iptal edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.” Edilmemiş, senelerdir bu sürüncemede kalıyor. Bunun gibi çok konu var.

Bakın, hemen 2’nci maddede de “Marmaris Milli Parkı sınırları içerisinde bulunan tahsisli alanlarda belediyelerce yapılan imar planı revizyonları için Bakanlığın uygun görüşünün alınmamış olması, Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsis edilen Milli Park alanında yer alan sahalarda altyapı ve yatırım planlarının Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Kültür Bakanlığı arasında müştereken yürütülememesi, Bakanlıkça el konulan Milli Park sınırları içerisinde bulunan plansız ve izinsiz yapıların yıktırılarak Milli Park sınırları dışına çıkarılmaması...” Milli park alanı ilan ediyorsunuz, güzel ama buralara izinsiz yapı yapıyor, plansız, izinsiz yapılar var, bunları milli park alanının dışına çıkaramıyorsunuz. Bunlarla da uğraşmanız lazım. Bunlar da çok önemli konular. Aksi takdirde, hiçbir değeri kalmaz ki Sayın Bakan.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne de şartlı görüş verilmiş. Bakın, burada çok önemli konular var. Müsaadenizle bunların biraz detayına girmek istiyorum. “Melen ve Yeşilçay projelerinde -Melen ve Yeşilçay projelerini biliyorsunuz arkadaşlar- bunlarla ilgili olarak 1053 sayılı Kanun kapsamında İSKİ’ye su temini sağlandığı hâlde protokol yapılmadığından alacakların tahsil işlemine başlanmaması...” diyor. Melen ve Yeşilçay’dan İSKİ’ye su temini sağlanmış. Bunlar için yabancı kaynaklardan 44 milyon Kuveyt dinarı, 94 milyar 738 milyon Japon yeni JICA kredisi kullanılmış. Bunları kullanmışsınız ve İSKİ’ye de su temin etmişsiniz Melen’den ve Yeşilçay’dan. Bunlarla ilgili olarak müşavirlik hizmetleri dâhil 215 milyon 923 bin lira Yeşilçay için, 2 milyar liraya yakın -1 milyar 979 milyon- Melen’le ilgili olarak bir meblağ ortaya çıkmış. Bunun protokole göre otuz yıl içerisinde İSKİ tarafından size ödenmesi gerekiyor. 2010’lu yıllardan itibaren hâlâ bu protokol yapılmamış, imzalanmamış. Bakanlar Kurulu kararı çıkarmışsınız. Aslında, bu skandal Sayın Bakanım. Gerçekten, bu geçmiş yıllarda olsaydı, sizden, 2002 öncesinde olsaydı bu nedenlerle birçok bürokrat görevden alınır ya da siyasi bazı büyük sıkıntılar söz konusu olurdu.

Bakın, Bakanlar Kurulu kararı çıkarmışsınız, demişsiniz ki: “Otuz yıl içerisinde geri ödenecek ama faizsiz ödenecek.” Hazine buna uymamış. Hazineye de dolaylı bir yükümlülük getiriyorsunuz. Hazine de burada haklı. Peki, ilave kur farkları ne olacak? Çok da önemli kur farkları var. Siz de verdiğiniz görüşte bunu kabul ediyorsunuz. Bu konuyla ilgili olarak Hazine Müsteşarlığıyla da epey bir yazışma yapılmış, hâlâ sürüncemede, yıllardan beri bu konu sürüncemede, hâlbuki bir an önce başlanması lazım. Buradan gelecek, bakın 2 milyar oradan, 200 milyon da oradan, 2 milyar 200 milyon liradan fazla bir

meblağ. Bu meblağı alacaksın, başka yerlerde kullanacaksın. Kaynakların boştan yere atıl durması bu. Bunların yapılması lazım. Bunlar kamu açısından bir skandal. 2 milyar 200 milyon yani az buz bir para da değil. Bir an önce ödemenin yapılması lazım. İSKİ, baştan böyle mi düşünüyordu Sayın Bakanım? Ya da İSKİ sizden dolayı torpilli de mi böyle oluyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siyaseten sorarım tabii yani sizin iyi niyetinizi biliyorum ama orayla bağlantınızı bilen birisi olarak da bunu sormak hakkım. Bunun olmaması lazım yani devlette böyle bir durumun ortaya çıkmaması lazım. Bunun gereğinin yapılması lazım.

Yine, Bulgu 5, DSİ’yle ilgili rapor: “Belediyelerden 1053 Sayılı Kanun uyarınca geri alınması gereken içme suyu yatırım bedellerinin tahsil edilmemesi...”

Bazı belediyelere Bakanlık olarak içme suyu tesisleri yapmışsınız, güzel. Yaptığınız bu tesislerin bedelini geri almıyorsunuz. Neden geri alınmaz Sayın Bakanım? Bunlar niye geri alınmıyor da daha sonraki yatırımlar için kaynak oluşturulmuyor?

Ben, belediyelere bakıyorum, 80 küsur belediye. Bir İzmir Büyükşehir Belediyesi var CHP’nin başka yok, hepsi aşağı yukarı size yakın belediyeler ve önemli meblağlar var burada da. Niye bu paraları tahsil etmiyoruz? Şöyle bir şey var: Sonuçta, belediyelere yardımcı olacaksak daha doğru dürüst, bir hakkaniyet çerçevesinde bu belediyelere yardımcı olalım. Hem bunların içme suyu tesislerini yapacaksınız hem parasını ödemeyecekler; olmaz ki öyle bir şey. En azından, kuralları uygulamakla yükümlü bir bakanlık olarak, kurum olarak DSİ’nin bu takibatı yapabilmesi lazım. Olmaz böyle bir şey. Siyasi bir baskı mı var Sayın Bakanım? Bunu sizin göğüslemeniz lazım öyleyse de. Belediye başkanlarından gelen bir baskı varsa da sizin bunu göğüslemeniz lazım. Olmaz, bu kadar büyük bir alacak... Bakanlığa, devlete yaptırırsınlar, ondan sonra ödemesinler. Dediğim gibi, belediyeler yardımcı... Yabancı değil, bunlar da kamu kuruluşu, devlete hizmet ediyor, öyleyse bu kaynak tahsisinin daha bilinçli bir şekilde yapılması lazım, belki daha fazla ihtiyacı olan belediyeler var, onlara yardımcı olunması lazım. Bu şekilde olmaz bu.

Sayın Bakanım, yine Orman Genel Müdürlüğüyle ilgili olarak 8 bulgu var. Sizin Bakanlığınızın ve bağlı kuruluşlarının geçen yıl da Sayıştay raporlarında çok fazla tenkit edilen konuları vardı. Bunların birçoğu düzelmemiş vaziyette ve hâlâ bu sıkıntı devam ediyor. Yani yatırımları yapıyorsunuz, güzel, takdir ediyoruz, alkışlıyoruz, “Allah razı olsun.” diyoruz ama gerisini de getirmeniz lazım. Dediğim gibi, bu bir özel sektör şirketi olsa, holdingi olsa döküldü şimdiye kadar, maazallah iflas ederdi, inanın böyle. Bu taraflarına dikkat edilmesi lazım. Bunları çok önemseyin. Yatırımcısınız, mühendissiniz, geriye bakmadan gidiyorsunuz ama bakmanız lazım Sayın Bakanım. Mevzuata da denetim konularına da asgari hassasiyeti göstermeniz lazım.

Bakin: “Bakanlıkların yeniden yapılandırılması kapsamında bağlı olduğu kurumu değişen özel ağaçlandırma kredileriyle ilgili iş ve işlemlerin usulüne uygun devralınmaması ve kurumun mali tablolarında yer almaması...” Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü Orman Genel Müdürlüğüne bağlanmış, devredilmiş ama devredildikten sonra Ağaçlandırma ve Erozyon Genel Müdürlüğünün alacaklarının takibi yapılmamış. O zaman niye birleştirdik biz bu kurumları? Onun takibi yapılmamış. Demek ki orada bu işi bilen kadrolar da yok edilmiş. Bu taraftan, hiçbir şekilde takibi yapılmamış, önemsenmemiş. Demek ki yanlış bir iş yapmışız. Bunun sorumlusu kimdir Sayın Bakanım? Bununla ilgili bir soruşturma açtınız mı? Sorumlusu kimdir bunların tahsil edilmemesinin, takip edilmemesinin?

“İdari alacakların tahakkuk kayıtlarının bazı bölgelerde yapılmaması, bazı bölgelerde hatalı yapılması nedeniyle bu alacaklara ilişkin kayıtların kurumun mali tablolarında eksik yer alması..” 105 milyon lira bu şekilde bir toplam var, bir yekûn oluşmuş Sayın Bakanım. Bunlar önemli.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, toparlarsanız, lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, toparlayacağım da...

BAŞKAN – “Önemli” dediğiniz için “Toparlar mısınız” demedim, süreniz kalmadığı için.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

Bunlar, bir kesin hesap komisyonu kurulduğu zaman özellikle ele alınması gereken somut konular. Burada bütçeyle ilgili konuşuyoruz. Evet, iyisiniz, hoşsunuz, güzelsiniz, yatırımlarınız iyi, öyle böyle, bunları söyleyebiliriz. Hepimiz kendi bakış açımıza göre eleştiri yaparız veya takdir edebiliriz ama bunlar somut konular, bunlar işler yapıp bittikten sonra -Sayın Bakanım, hiç 2015’e girmediniz- aynı zamanda hesap vermeniz gereken konular. Evet, 2015’te ben, devletin 10 milyar lirasını harcadım ama bu 10 milyar lira karşılığı şu işleri yaptım diyebilmeniz lazım. Bu tarafı yok sizde, bu tarafına girmiyorsunuz. Yatırımcı bakanlıkların çoğunda yok, sizde de hiç yok Sayın Bakanım. Bu konularla ilgili olarak hesap verebilir bir durumda olmanız lazım.

DSİ’yle ilgili, biz, burada, geçen torba kanunda -yılbaşından sonraydı- DSİ’deki maliye kadrosunu beş yıl daha görevlendirdik ama gördüğüm kadarıyla şöyle bir şey var: Onlar da -yine 5018’in eksikliklerinden biri- kendilerine gelen bütün evrakı kayıtlara koymak zorunda kalıyorlar. Bu yanlış. Böyle bir evrak olmaz. Bu, yapılan projenin, yapılan işlerin doğruluğunu yansıtmıyor. Bu projeyi bu şekilde kayda alamam diyemiyor arkadaşlar da, böyle sıkıntı var. DSİ maalesef, en fazla sıkıntısı olan, bulgusu olan, eleştiri yiyen kurumlardan bir tanesi, Orman Genel Müdürlüğü de öyle.

Çok ayrıntıya girmeyeyim ama kesin hesap komisyonu olsaydı, inanım, bu kurumlarımızın hiçbirinin ibra edilmemesi lazımdı. Meteoroloji Genel Müdürlüğü hariç diyeceğim ama Meteorolojinin de tabloları yanlış. Birçoğunda var, hâlâ bizim kurumlarımız -sizin kurumlarınızda da var- vergi gelirlerini gelir olarak kaydediyor. Vergi geliri gelir değil ki, kurumun geliri değil ki gelir olarak kaydediliyor, hâlâ yapılıyor bu yanlış.

Bunlar, muhakkak düzeltilmesi gereken konular Sayın Bakanım.

Özellikle İSKİ konusunda, konuşmanız sırasında cevap vermenizi diliyorum. Belediyeler konusunda, o 82 belediyeyle ilgili olarak cevap vermenizi diliyorum. Diğer konularla ilgili olarak da yazılı cevap verirseniz memnun oluruz.

Bütçelerinizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Son konuşmacımız Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Bakanım, Bakan Yardımcım, Müsteşarım, müsteşar yardımcılarım, sayın genel müdürlerim...

BAŞKAN – Sayın Bak, konuşma talebiniz mi var?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet efendim.

BAŞKAN – Tamam, söz vereceğim.

Sayın Çaturoğlu, buyurun.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – ...Orman ve Su İşleri Bakanlığımızın kıymetli çalışanları, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet tarihimizin en başarılı bakanlarından birisinin bütçesi üzerinde müzakerelerde bulunuyoruz. Ben, öncelikle Sayın Bakanım ve Sayın Bakanımın şahsında bütün Bakanlık çalışanlarına ülkemiz için yapmış oldukları önemli çalışmalar ve katkılardan dolayı teşekkür ediyorum.

Gerçekten, Orman ve Su İşleri Bakanlığımız ülkemizin en büyük yatırımcı bakanlıklarından bir tanesidir ve gerek ormancılık ve çölleşmeyle mücadelede gerek tabiatı koruma ve biyolojik çeşitlilik çalışmaları, gerekse su yatırımları -ülkemizin en büyük yatırımcı kuruluşu DSİ- ve bölgesel kalkınma ve gelişme projeleriyle önemli bir görev icra etmektedir. Bu görevleri icra ederken göstermiş oldukları fedakârlıktan dolayı kendilerine teşekkür ediyoruz.

Ben, burada, özellikle birkaç konunun altını çizmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi, ormanlarımızda azalma değil artış olduğuna dair Bakanımın beyanı var, buna bizler de katılıyoruz, ağaç varlığı azaldığından daha fazla bu konuda Bakanlığımızın çalışmaları var.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Biz de katılıyoruz gülmekten.

BAŞKAN – Rica ediyorum Sayın Yedekci...

Allah'tan Sayın Çaturoğlu duymadı, kavga sebebiydi.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Nasıl efendim?

BAŞKAN – Yok bir şey Sayın Çaturoğlu. Aramızda...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Söyle, söyle, iyi niyetlerini söyle Başkan.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Arkadaşlar, dersi kaynatmayalım.

Yine, Sayın Bakanımın da işaret ettiği, her il için tabiat turizmi master planlarının çıkartılması ve hazırlanması konusunu önemsiyoruz.

Burada, mesela Zonguldak'ta yapılan bir çalışmadan örnek vermek istiyorum: Bizim Alaplı ilçemize bağlı Gümeli beldesinde ta Nuh Nebiyi bile görmüş bir ağacın varlığı ortaya çıkartıldı. 4.112 yaşında bir adi porsuk ağacı bu. Gerçekten muhteşem bir...

BAŞKAN – Ne ağacı?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – 4.112 yaşında bir adi porsuk ağacı. Nuh Peygamberi görmüş ve ondan sonraki bütün peygamberleri görmüş bir ağaç. Gerçekten muhteşem bir tabiat anıtı, herkesin de görmesini tavsiye ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, bu birleşimden sonra sizinle biz özel bir seans yapalım burada Komisyon olarak.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yapalım.

Gerçekten sadece 4.112 yaşında olan değil, 2.100 yaşında bir tane daha var ve bin küsur yaşında olmak üzere 3 tanesi tespit edildi, daha girilmemiş yerler var. Muhtemelen orada daha farklı yaşlarda bu tür ağaçları da tespit etmek mümkün.

BAŞKAN – Bu ağacı Veysel Hocam da gördü mü?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Veysel Hocamı götüreceğiz oraya. Veysel Hocamı davet ettik Zonguldak'a geldiğinde ama bir fırsat bulduğumuz zaman Sayın Orman Genel Müdürümüz ve Millî Parklar Genel Müdürümüzle birlikte inşallah oralara çıkacağız.

Tabii, mesela, Sayın Orman Genel Müdürümüz sağ olsun Bölge Müdürümüze talimat verdi, oradaki turizmin geliştirilebilmesi için gerçekten bir kültür ve doğa turizmi yapılması noktasında bir çalışma başlatıldı. Bunun her il için olmasında fayda var. Tabii, yapılan yerler var ama yapılacak yerlerimiz de var. Gerçekten, turizmi sadece sahil turizmi olmaktan çıkarmak lazım; yaylalarımız var, çok güzel tabiat varlıklarımız var, şelalelerimiz var, dağlarda mağaralarımız var, yaban hayatı var. Bütün bunlarla ilgili bir master planı çıkarılmasını önemsiyoruz. Bu konuda da Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz.

Gerçekten “Zonguldak” denilince akla kömür geliyor ama Zonguldak, ülkemizin ormanlarla kaplı -yüzde 56’sı ormanlarla kaplı- vilayetlerimizden bir tanesi, hem ormanı hem denizi hem ırmakları hem şelaleleri olan çok özellikli bir ilimiz ama bunu biz tanıtamamışız maalesef.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, bu anlatmakla olmuyor, siz bence konuşmayı kesin, bizi bir Zonguldak’a götürün.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – İnşallah.

BAŞKAN – Teşekkür ederim size.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanımızın başkanlığında inşallah.

BAŞKAN – Konuşmanızı toparlarsanız sevineceğim.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hep beraber inşallah gideriz.

Tabii, Sayın Bakanım kendisi Zonguldak’ımıza geldi, önemli müjdelere de verdi. Sayın Bakanım orada bir nükte anlattım, bunu da burada anlatayım, toparlayayım işi. Biz, 1994’te belediye meclis üyesi adayı olduğumuz zaman bir televizyon programına katılmıştık. O zamanlar tabii, İstanbul susuzluktan kırılıyor. “Belediyeye nasıl gelir sağlayacaksınız?” diye bize sorduklarında biz de “Bir tanker filosu kuracağız, Zonguldak’ta bu su kaynakları bol dağlarda, İstanbul’a, su istasyonlarına satış yapmak suretiyle belediyeyi kazandığımız zaman belediyeye gelir sağlayacağız.” diye böyle bir vaatte bulduk ama Sayın Bakanım bizim bu vaadimizi suya düşürdü çünkü İSKİ’nin başına geldi, 1994 senesinde İstanbul’daki su problemini çözdü.

BAŞKAN – Vallahi Sayın Çaturoğlu alkışlamak yasak burada ama ben bile alkışlayacağım bu konuşmayı.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bizim de İstanbul’a su satın para kazanma hayalimiz suya düştü. Bizim hayalimizi suya düşürdüğü için kendisine kızmıyoruz ama bilakis İstanbulluları susuzluktan kurtardığı için ve bütün Türkiye’yi susuzluktan kurtarma çalışmalarını devam ettirdiği için de Sayın Bakanımıza ve bütün çalışanlarına huzurlarınızda teşekkür ediyoruz.

Zonguldak’ımızda çalışılan projeler var, onlar için kendisine teşekkür ediyoruz. Özellikle Alaplı Çayı’ndaki çalışmaları Sayın Genel Müdürümüzle görüştük, Ereğli Güllüç Irmağı’ndaki çalışmalarımız çok önemli. Süleymanbeyler köyümüz var, onun bir ıslahı var, geçiş yapılması mutlaka gerekiyor. Alaplı Irmağı’nda da menfezlerimiz, ıslahlarımız ve tekrar yapılması gereken göletler var. Alaplı Barajı’mız devam ediyor. Onun ödeneğinin artırılmasını ve su isale hattı ile su arıtma tesisi çalışmalarının da yapılması için bir çalışma Sayın Bakanımızdan bekliyoruz.

Ben, bu duygu ve düşünceler içerisinde Sayın Bakanımızın...

Bir şey daha unuttum. Bu Ereğli Güllüç Irmağı’ndaki ikinci kısım ıslahın yapılabilmesi için ERDEMİR’le masaya oturulması gerekiyor. O konuda Bölge Müdürümüz çalışıyor. Sayın Bakanım, siz de bu konuda bir şey yaparsanız beraber o projeyi de... Zaten programı da hataya geçiremiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çaturoğlu.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Ben, bu duygu ve düşünceler içerisinde 2017 bütçemizin Bakanlığımıza ve ülkemize hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan temenni ediyor, hepinize tekrar sevgi ve saygılarımı sunuyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Cenab-ı Allah yâr ve yardımcımız olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bak, siz soru mu soracaksınız?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Efendim, ilimizle ilgili görüşlerimiz var.

BAŞKAN – Buyurunuz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, Rize, orman ve suyun şehri, derelerin, ırmakların, tabiat parkların şehri. Biz Rize milletvekilleri olarak buradayız. Tabii, Rize'mizin ve bölgemizin tüm dereleri üzerinde yoğun bir çalışma başlatıldı. Sayın Bakanımız sık sık Rize'ye geliyor, bölgeye geliyor, Artvin'e geliyor, Trabzon'a geliyor, önümüzdeki hafta da DSİ'nin organizasyonunda yoğun bir çalışma olacak, sempozyum var Rize'de. Tabii, ilimize DSİ'nin ve Orman Genel Müdürlüğünün, Millî Parklar Genel Müdürlüğünün yaptığı projeler için Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz.

Tabii, Sayın Bakanımızı ben de çok eskiden tanıyorum, 1994'ten beri tanıyorum. Birlikte de çalışmışlığımız var, ortaya koyduğu çalışmaları hepimiz takdir ediyoruz. Tabii, Rize'de derelerimizin ıslahıyla ilgili çok yoğun bir çalışma yürütülüyor, bu zamana kadar verdikleri destekten dolayı Orman ve Su İşleri Bakanlığımıza, Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz. Sadece Rize'de değil, Karadeniz'de değil, sulamayla ilgili, diğer projelerle ilgili tüm ülkemizde gösterdikleri çabalardan dolayı çok teşekkür ediyoruz. İnanıyoruz ki gelecekte hem bölgemiz turizm açısından gelişirken hem de tabiatıyla barışık bir şekilde yaşamaya devam edecek. Bakanlığımızın Rize'yle, bölgemizle ilgili projeleri için ayrı ayrı teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Orman ve Su İşleri Bakanlığının 2017 bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, son konuşmacı -başka kimseye söz vermeyeceğim- Sayın Kavcıoğlu.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, çok kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle geçen hafta Başbakanımızla birlikte Bayburt'a teşrif ettiğiniz için ve Bayburt'ta önemli yatırımlara imza attığınız için Bayburtlular adına teşekkür ediyorum. Tabii, sıcağı sıcağına en önemli teşekkürümüzü de dün Kop Dağı'nın millî park ilan edilmesi yıllardır Bayburtluların üzerinde hassasiyetle durduğu bir konuydu, bunu da Bayburtlulara armağan ettiğiniz için ayrıca teşekkür ediyoruz. Şehitlerimizin ruhunu bir kez daha şad ettiniz, bundan dolayı tekrar teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Bayburt'la ilgili tabii, sizin döneminizde gerçekten çok güzel şeyler oldu. Bunların en önemlisi bizim çocukluğumuzdan beri tabii iki şey çok önemliydi. Benim çocukluğum Bayburt'ta, ondan sonra İstanbul'da geçti. Çocukluğumuzu hatırladığımızda susuzluğu, suyu hallettiğimizde de Veysel Eroğlu'nun hatırlıyoruz. Dolayısıyla insanların hayatında böyle bir yer edindiniz, çocukluğumuzun eğer Bayburt'ta bugünkü konuşulan işte Demirözü Barajı ta 1970'li

yıllarda konuşulurdu, bizim köy çocukluğumuzda, Kırklartepe Barajı, Çamur Barajı, göletler, onların bir kısmı bile gerçekleştirilmiş olsaydı Bayburt'ta bugünkü nüfus ya da göç olmamış olacaktı. İstanbul'a geldiğimizde de çocukluğumuzda bizim için en korkulu şey işte gece olduğunda çeşmelere kuyruğa gitmekti. Kanarya'da oturuyorduk, ta Söğütlüçeşme'ye su kuyruklarına gider, gece sabaha kadar oralarda çeşme başında bekleyerek su taşırdık. Bunların hepsi sizin döneminizde halledildi ve gerçekten hem İstanbul yıllardır susuzluğu yendi hem de Anadolu, özellikle ben kendi ilimle ilgili söyleyeyim, Bayburt'ta iklim dahi değişti yani Bayburt'taki arazilerin -siz de çok iyi biliyorsunuz- yüzde 80-85'i ekilebilir arazi fakat susuzluktan dolayı sulama noktasında sıkıntı olduğu için yıllardır insanlar emeğinin karşılığını alamıyordu. Şimdi, son yıllarda gerçekten hem yapılan göletler hem Demirözü Barajı sayesinde önemli bir oranda arazilerimiz sulanmaya başlandı ama hâlâ eksikliklerimiz var, onları biliyorsunuz. Özellikle Demirözü Barajı'nın sulama kanallarında eğer kısa sürede onu bir talimat vererseniz biraz eksiklerimiz var, halledildiğinde inanın Bayburt'ta özellikle Demirözü tarafında çok insanlar emeğinin karşılığını çok fazlasıyla alacaklar. Bir de orada toplulaştırma problemimiz var, tabii direkt sizin Bakanlığınızla -hem sizinle ilgili hem Tarım Bakanlığıyla ilgili- o konuda da yine sizin desteğinizi istiyoruz. Bu ikisi halledildiğinde Bayburt gerçekten tarım alanında önemli bir merhale kazanmış olacak.

Yine, Sayın Bakanım, hem Çamur Barajı için -Gümüşhane'de ama Bayburt'u da sulayacağı için- hem de şimdi ihalesine çıkılacak olan Kırklartepe Barajı'yla ilgili de teşekkür ediyoruz. Biraz huzlanmasını, insanlar gerçekten oraları dört gözle bekliyorlar. Yıllardır konuşulan...

Yine, Bayburt'ta yapımı devam eden göletler var, biz Aydıntepe tarafı özellikle orada biraz sıkıntımız var, oraya biraz öncelik verilirse Aydıntepe Hart Ovası denir siz de bilirsiniz Aydıntepe orası gerçekten çok verimli arazisi olan bir bölge. Orada hem cazibeli sulamaya geçmede pompa olarak çok elektrik parasından dolayı sıkıntılar var, bu sene sağ olsunlar bölge müdürümüz DSİ orada bize önemli bir destek sağladı, kısmen çözdük ama onun artık devamlı olarak çözümü için oradaki hem göletlerin bir an önce bitirilmesi hem de bu sulama birliklerinin bir çözüme kavuşması. Tarım Bakanlığının bütçesinde de, orada da ifade edeceğim yani bu konuda tarıma gerçekten çok önemli sübvansiyonlar, destekler veriliyor. Siz çok önemli -biraz önce ifade ettim- yatırımlar yapıyorsunuz ama bu elektrikli pompalı sulama konusunda gerçekten sıkıntılarımız var, onların bir an önce çözülmesi cazibeli suya geçilmesi ve o göletlerin kısa sürede orada bitirildiğinde bizim Bayburt'ta insanların ekilebilir alan olarak biraz önce ifade ettiğim yüzde 80'ini çok verimli bir şekilde insanların hayatına etki edeceğini ifade etmiş olayım.

Ben Bayburt'la ilgili bunları belirttikten sonra ülkemiz açısından bir konuda da teşekkür edip konuşmamı bitirmek istiyorum. Özellikle uluslararası alanda çok önemli olduğunu düşündüğüm Kıbrıs'a su taşıma projesi gerçekten herkes söyledi ama ben de bir kez böyle bir fırsat olduğu için ifade etmek istiyorum. Yıllardır yani uluslararası arenada Kıbrıs konusunda böyle bir yatırımın gerçekleşmiş olmasının bizim Türkiye adına çok önemli bir proje olduğunu düşünüyorum. Bundan dolayı da hem sizi hem Bakanlığınızı tebrik ediyorum.

Bu vesileyle de 2017 bütçenizin ülkemize, Bakanlığımıza hayırlı uğurlu olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçeler üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, soru işlemine geçeceğim, lütfen soru sormak isteyen milletvekillerimiz sisteme giriş yapınlar.

Sayın Yedekci...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Başkanım teşekkür ediyoruz.

Şimdi, biz tabii, sorularımıza cevap alabilme ihtimaline karşı soruyoruz yani şimdiye kadarki soru önergelerimize cevap alamadık ama öncelikle şunu söylemek isterim. Bu hidroelektrik santralleriyle ilgili olarak uluslararası düzeyde bir çalışma düşünüyor musunuz? Derelerin kurutulmasını engellemekle ilgili ya da nehirlerin kurutulmasını engellemekle ilgili bir çalışmanız var mı? Türkiye’de su yönetimi anlayışını değiştirmeyi planlıyor musunuz? 80’inci maddenin merayı, çevreyi, ormanları ve su havzasını yok edeceğini öngörerek bir çalışmada bulunacak mısınız? Bu kanunun iptali için bir çalışma siz de ayrıca yapacak mısınız? Çevreyi, ormanı ve suyu yok eden çeşitli yasalar geçti, bir kısmı kanun hükmünde kararnameyle geçti, bir kısmı da torba yasalarla geçti, bu konuda Bakanlığınızın tavrı çevreden, ormandan, sudan yana mı olacaktır; sermayeden, ranttan yana mı olacaktır?

Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Önce demokrasi böyle bir şey, muhalefet milletvekilleri konuşunca Rize milletvekilleri koşu koşu Komisyona geldiler, güzel bir şey bu, hoş geldiler.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, muhalefet milletvekilleri değil, kendinize haksızlık etmeyin, Sayın Bekaroğlu konuştuğu için koştu geldi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Neyse, teşekkür ediyorum Rize milletvekillerine, zaman zaman Rize’nin sorunlarıyla da ilgileniyorlar.

Şimdi, sorum şu: Sayın Bakanım, Rize’de ve birçok yerde fidanlama çalışması yapıyorsunuz. Rize’nin dağlarını geziyorum, bu fidanlama yapıldıktan sonra beş yıl bakım oluyor, ondan sonra kalkıyor bu bakım ama bu dikenler, çalılar fidanlardan çok daha çabuk büyüyor ve yok ediyor. Dolayısıyla ben bu sene yani saymaya da kalktım, 100 fidandan kaç tanesi diye? Yüzde 50’leri fidan bulmamış; bu konuyla ilgili bir şey yapmayı düşünür müsünüz?

Başka bir şey, bu dere ıslahlarında bazı yerlerde perde betonlar kullanılıyor, bunlar son derece sıkıntılı çünkü taşkınlarda yan dereler, küçük derelerin suları kanala gelemiyor, geriye dönüyor, evleri ve ekim alanlarını ciddi bir şekilde rahatsız ediyor, Rize’de çay alanları çamur altında kalıyor. Bu konuyla ilgili bir çalışma yapacak mısınız? Tabii, kara duvar dediğimiz zaman da taş ocakları sorunu geliyor, taş ocağı sorununu nasıl çözeceksiniz Rize’de çünkü heyelanların bir şeyi de onlar, hepsi birbirine bağlı, dolayısıyla yani gerçekten entegre, çok ciddi bir araştırma yapılarak çalışmaların yapılması gerekiyor, bu konularda neler yapacaksınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Gürer.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Doğal yollardan yeryüzüne çıkmayan suların ambalajlı su olarak kullanılmasına olanak tanındı. Dünya hızla bir su krizine giderken doğal kaynak suları denizlere akarken bu doğal yollarla yeryüzüne çıkmayan suların ambalajlı su ve meşrubat için kullanılmasıyla ilgili izni yeniden değerlendirmeyi düşünüyor musunuz? Genelde uluslararası firmalar daha çok insanların bulunduğu bölgelere yakın yerlerdeki bu suları çekerek yer altını boşaltıyorlar veya işte doğayı tahrip ediyorlar. Bu bağlamda

yapılacak bir çalışmayı da Türkiye’de yeterli bir miktarda kaynak suyu var, onların ambalajlanması gerekirken bu yer altı sularının, yeryüzüne doğal yöntemlerle çıkmayan suların kullanılmasının engellenmesi düşünülmüyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Taşçı.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Evet, Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle Sayın Bakanımızın şahsında Bakanlığımızın, ülkemizin her bir köşesindeki güzel eserleri için, çalışmaları için teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, 5 Bin Köye 5 Bin Orman Projesi’yle ilgili bu projenin amacı nedir? İkincisi: 1071 gölet kapsamında, Ordu’da yapılacak göletler nelerdir? Özellikle Ordu’daki sel felaketi sonrası, taşkın felaketi sonrası yapmış olduğunuz çalışmalar için çok çok teşekkür ediyoruz. Yine, Millî Parklar Genel Müdürlüğümüzün Ordu’nun dört bir tarafındaki mesire yerleriyle ilgili çalışmaları için de tekrar teşekkür ediyoruz, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, ben de şu ana kadarki yaptığımız hizmetlerden dolayı sizlere ve ekibinize teşekkür ediyorum.

Trabzon ili Maçka ilçesi Altındere Vadisi Coşandere üzerinde bulunan hidroelektrik santrallerindeki inşaat çalışmaları nedeniyle yine aynı dereler üzerinde bulunan balık çiftlikleri zarar görmekte ve korunmakta olan benekli alabalıkların toplu ölümüne neden olmaktadır. Bu konuda önleyici bir tedbir alınmasını düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, bu ağaçlandırmada yöresel özelliklere, bitki örtüsüne dikkat ediliyor mu? Mesela Karadeniz’de, şimdi Ergün Bey söyledi, Ordu’da bu çimento fabrikaları, işte bakır, azot fabrikaları yapıldıktan sonra kestanelerin kökü kurudu. Şimdi o bölgede yeniden bir kestane yetiştirilmesi gibi bir düşünce var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Tekin.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Artvin’den başlayıp Samsun’a kadara uzanacağı düşünülen, dağlardan geçerek yani ismi bir nebze yeşil yol, bir yerde turizm yolu diye değerlendirilen yolun projelendirilmesi ne âlemde, bu konuda ne düşünüyorsunuz, gerçekleşecek mi? Karşı olduğumdan da söylemiyorum, fikrinizi öğrenmek istiyorum.

Ayrıca Samsun’da yıllardır devam eden Bafra ve Çarşamba Ovalarının sulama kanalları çok yavaş hareket etmekte ve neticelenmesi uzun yıllar aldı, bundan sonra da uzun süreceğe benziyor. Bu konuyu hızlandırmayı düşünüyor musunuz? Aynı zamanda burada buharlaşmadan büyük su kayıpları olduğu vatandaşlar tarafından bize zikrediliyor ve teknik takipler de bunu gösteriyor. Bu noktalarda kapalı kanallar ne zaman tamamlanır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Kavcıoğlu.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, sunumda da vardı, yine sizin faaliyetlerinize baktığımızda son dönemde önemli hizmetlerinizden bir tanesi de yanlış hatırlamıyorsam 286 bal ormanı kurduğunuzu söylemişsiniz. Bayburt da bal konusunda çok potansiyelli yerlerden bir tanesi. Bal ormanı Bayburt'ta talep etsek nasıl olur diye...

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Kavaklıoğlu.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle Sayın Bakanımıza, Değerli Hocamıza çok teşekkür ediyorum.

Ben çok uzun süre milletvekilliği yapmadım ama milletvekilliğim boyunca en az 5-6 sefer Niğde'ye geldi, gerçekten öyle yani çok hizmet edildi ama birkaç kronik problemimiz...

BAŞKAN – Biz de Sayın Bakanı sadece Isparta'nın fahri hemşehrisi zannediyorduk.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Sağ olsun fakat çözülemeyen birkaç problemimiz var, kronikleşti. Bir tanesi bu Kızılca Deresi ıslahı vardı, ihale edildi ve bir türlü bitmiyor. Müteahhit başladı...

BAŞKAN – Bunu bölge müdürüyle halledeceğin işi Sayın Bakana soruyorsun Sayın Kavaklıoğlu.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Yok, kayıtlara geçsin diye söylüyorum Sayın Başkanım.

İkincisi, bu Akkaya Barajı'nın kirliliği de kayıtlara geçsin diye söylüyorum. 5 tane Çevre ve Şehircilik bakanı değişti, çözemedik Sayın Bakanım biliyorsunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Çözeceğiz.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – İnşallah.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, soru işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Sayın Bakan, yarım saat yeter mi cevaplamak için?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Vallahi bir saat lütfederseniz.

BAŞKAN – Yok, Sayın Bakanım, yani maksimum kırk beş dakika verebilirim, hepsini bir seferde vereyim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam efendim.

BAŞKAN – Çünkü Sayın Bakanım, sizden sonra bir ikinci turumuz var, Kültür Bakanlığının bütçesine başlayacağız, o yüzden süreyi kırk beş dakikayı aşırma şansına sahip değiliz.

Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

Esasen bu birtakım sualler, tenkitler tarzı şeyler bizim için çok faydalı gerçekten. Başta Komisyon Başkanımız olmak üzere bütün Komisyon üyelerine ve katkıda bulunan herkese teşekkür ediyorum.

Tabii, Zekeriya Bey yok burada.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Aşağıda Sayın Bakanım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Aşağıda kanun görüşülüyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İlk konuşmayı o yaptı ama şöyle yapalım, kendisi olmadığı için gerçekten kendisi çok önemli katkılarda bulundu, teşekkür ediyorum Bakanımıza, büyük tecrübe sahibi hakikaten.

Şimdi efendim, özellikle kendisi KOP'tan bahsetmişti ama hakikaten Konya Ovası Projesi muhteşem bir proje ama bu Konya Ovası Projesi'ni ilk defa biz hayata geçirdik. Ta, Osmanlı Devleti zamanında düşünülen bir projeydi, bu projede özellikle Konya'ya... Aynı zamanda Konya Milletvekilimiz Mustafa Bey'e de cevap vermiş oluyorum, kendisi yok herhâlde, o da aşağıda. Şimdi, dolayısıyla bu KOP projesinde 3 tane büyük adımı gerçekleştirdik. Bakın, Derebucak'ta bir baraj inşa ederek Profesör Doktor Yılmaz Muslu Barajı, Beyşehir'e su verdik, Beyşehir Gölü'nü kurtardık, oradan taşan fazla suları muhteşem bir suni Beyşehir-Suğla-Apa ta Konya Ovası'na kadar bir suni nehir inşa ederek Suğla depolamasıyla birlikte Konya Ovası'na aktardık. Ayrıca Akdeniz'e boşa akan suları özellikle Konya Ovası'na yönlendirmek amacıyla mavi rüya denilen Mavi Tünel Projesi'ni gerçekleştirdik. Bu boşan akan sular, orada Bağbaşı Barajı'nı ve o zaman Türkiye'nin en uzun sulama tüneli olan 17.034 metre uzunluğundaki dev Mavi Tüneli inşa ettik ve neticede Konya Ovası'na -yaklaşık olarak söylüyorum- 700 milyon metreküp su aktarma imkânı hasıl oldu. Ayrıca Hotamış depolamasına kadar suları da götürüyoruz, ayrıca buradan, bu suların yılda 100 milyon metreküp de Konya için içme suyu hazırlıyoruz, arıtma tesisi ve isale hattı inşallah önümüzdeki yıl bitecek, Konya'nın 2070 yılına kadar su meselesi kökünden çözülecek.

Hatta, bazı arkadaşlarımız, milletvekillerimiz sormuştu, özellikle bu atık suların sulamada kullanılması konusunda da bir çalışma yaptık, ona da cevap vermiş olayım. Akarçay havzasında Ergene'de, Konya havzasında, su eksikliği olan yerlerde atık suların ileri arıtılarak sulama suyu olarak kullanılması çalışmalarını başlattık; Konya Ovası'ndaki durum bu.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Sayın Bakanım özür diliyorum, bunun çok ileriki tarihte insan sağlığına, o tarımda sulamanın ne gibi eksiler yaratacağı değerlendirildi mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bunları toparlayayım, size de cevap vereyim efendim.

Mustafa Bey'in sorduğu sorulara da bu arada cevap vermiş oluyorum. Konya İvriz sağ ve sol sahil sulaması rotasyonu KOP kapsamında, ayrıca Aksaray, Ulurmak, Mamasın sulaması yenileme, Konya İlgin projeleri, bu projeler özellikle KOP kapsamında, Konya kapalı havzasında kendisi şeyden bahsetmişti. Daha önce biz özel idareyle bir anlaşma yaptık, dedik ki: Devlet Su İşleri Konya Ovası'ndaki iptidai sulama sistemlerini kapalı sisteme dönüştürsün ama biz bunu size aktaralım, bir kısmına da özel idare olarak siz destek verin yani onlar yüzde 50-60 nispetinde sulama kooperatiflerine destek verelim dediler ama bunu DSİ'ye borçlanacakları çünkü aşağı yukarı 350 milyon civarında -takriben söylüyorum- bir para aktarmıştık. Ancak özel idare büyükşehir olunca özel idareler kapandı, dolayısıyla DSİ bu paraları hakikaten sulama birlik ve kooperatiflerinden talep ediyor ama bu konuyu büyükşehirle görüşüyoruz, inşallah bir çözüme kavuşturacağız, bunu özetle vurgulamak istiyorum. Konya Kapalı havzasında yenileme projesi... Çok sayıda var, bunları biz Mustafa Bey'e elden, hatta elden vereyim çünkü vakit alacak.

İŞKUR'la ilgili efendim, “Kaç işçi çalışıyor?” diye bir soru vardı. Genellikle biz İŞKUR'da yani toplum yararına çalışma kapsamında fidanlık ve ağaçlandırma işlerinde -bunlar mevsimlik biliyorsunuz- yaklaşık 20 bin eleman almışız, fidanlıklarda 2.500, ağaçlandırmada 12.500 kişi istihdam edilmiş. Bunun alındığını şu şekilde sordu, bu tamamen efendim kati surette herhangi bir yani partiden gelmiyor bunlar, normalde bunlar İŞKUR tarafından gönderiliyor, vasıfları uygunsa bunları istihdam ediyoruz, kesinlikle bunu özetle vurgulamak istiyorum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – AKP il başkanlarından gidiyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İŞKUR'da yani çoğu kere de biz eleman alımında kura çekiyoruz, vasfı uygun olanlar arasında bizim ormanda mevsimlik işçi alacağımız zaman müracaat ediliyor, herhangi bir haksızlık olmasın diye kura çekerek kurada kazananları alıyoruz, dolayısıyla bir sıkıntı olmuyor.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Bakanım, kurayı AKP il başkanından gelen...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır efendim, öyle bir şey yok, kura da herkesin gözü önünde yapılıyor, kusura bakma, öyle bir şey olmaz bizde, biz Adalet ve Kalkınma Partisiyiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – O isimler torbaya konuluyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, müsaade ederseniz su kanununu hazırladık ama bütün kurum ve kuruluşların -Kadim Bey sormuştu- görüşünü aldık efendim, sadece kamu kuruluşları değil üniversiteler, sivil toplum kuruluşlarının görüşünü aldık. Ayrıca 25 havzanın koruma eylem planını hazırlayıp uygulamaya başladık.

Özellikle tabii, ben biliyorsunuz Tokat'a gerçekten güzel hizmetler verdim, hatta Tokat'la ilgili çalışmalarında Tokat'ın ayrı bir önemi var, onu biliyorum. Şimdi, sulamada çok iyi gidiyoruz, göletler... Yeşilirmak'la ilgili zarif bir ıslah yapıyoruz bakın, etrafını yeşillendireceğiz yani siz de o konuda bizim özellikle arazideki denetimimiz olursanız seviniriz yani bu konuda bir yanlışlık varsa. Efendim, OMGİ otomatik meteoroloji ölçüm istasyonu daha önce yoktu ama biz şu anda Tokat'a 16 tane otomatik meteoroloji ölçüm istasyonu kurduk. Kazova'da 4 tane OMGİ'den veri alınmış, Niksar'da da OMGİ var ama eksik kalsa onu da tamamlarız. Yani şu anda herhâlde şöyle bir sıkıntı var, OMGİ'lerden çiftçilerimiz yeteri kadar istifade etmiyor, bunu fark ettik, bütün okullarda otomatik meteoroloji istasyonu verileri nasıl kullanılır, bunu okullarda eğitim vermeye başladık Millî Eğitim Bakanlığıyla. Ayrıca çiftçiler talep ederse özellikle Tokat'ta ben arkadaşlara talimat veriyorum şu anda bütün çiftçilerde akıllı bilgisayarlara sistemi yüklesinler, radar görüntüler, ikazlar oradan otomatik olarak görülsün. Tamam mı efendim?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim.

Sadece bir sorum var Sayın Bakanım...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim ben bitireyim.

Kum çakıl ocaklarında malzeme alımı. Tabii, bu konuda bu ruhsatların çoğunu iptal ettik, özellikle şu anda ruhsatlı eskiden yapılmış ocaklar ama çok sıkı takip ederiz. Bu konuda da DSİ'ye Tokat'a gidince de talimat verdim, bir daha böyle oyulmuş dere istemiyorum diye, varsa eskiden olabilir ama şu anda bunlara müsaade etmiyoruz, her derenin sorumlusu, DSİ'de bir mühendis var; lütfen bunları sizler de arazide söylerseniz memnun oluruz.

Efendim, bu Aşağı Çekerek Projesi'yle özellikle Maşat, Reşadiye, Çekerek ve Mamure Ovaları Sulama Projesi'yle alakalı bunun söz konusu projede ana iletim hattı, 16.170 metre uzunluğundaki boru hattı ve inşaatı ve bu kısımda yer alan 7.579 hektar alanın sulanmasını sağlayacak birinci kısım yapım işi ihalesi 24 Kasım 2016 tarihinde gerçekleştiriliyor, dolayısıyla inşallah onu da sulayacağız.

Ayrıca diğer makinelerin çalışmaları devam ediyor, bu bilgileri size ben göndereyim çünkü çok detaylı onu da...

HES'lerle ilgili çalışmaları da size gönderiyorum.

Niksar kır gazinosu talebi...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Kazova efendim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kazova'ya biliyorsunuz gelmiştik o çok güzel bir alan yaptık ama orada bir kır lokantasını 2017'de onu yapacağız, onun sözünü veriyorum.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ormanla ilgili, son yangınla ilgili.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ormanla ilgili, son yangınla ilgili efendim, yangınla ilgili hakikaten beklemediğimiz bir yangın oldu ama bu konuda helikopter geldi çünkü yangın mevsimi geçmişti fakat yetişti, kara ekipleri çok hızlı müdahale etti. Beklemediğimiz bir yangın hatta bu resimleri var, size de ben gönderiyorum efendim.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, sadece bir ayrıntıyı paylaşayım...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, onları şöyle yapalım en çok siz sordunuz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – 1 Kasım'da bu helikopterlerle yapılan anlaşmalar bitiyormuş, böyle bir şeye rastladık, bir teknik şeymiş.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, efendim belki onu bu mevsimler değişince hakikaten yangın mevsimi bitti derken bazı yerlerde beklemediğimiz yangınlar çıktı. Dolayısıyla belki bunun süresini uzatmamız lazım hatta maalesef bize verilen tahsise göre yangın mevsiminde kiralayabiliyoruz, belki bazı bölgelerde yedek mutlaka... Hep yaz kış, bazen şehir ormanları oluyor, müdahale edilmesi gerekiyor, onun için böyle sizin ikazınızla inşallah bazı helikopterleri sürekli olarak bulunduralım.

Kaz Gölü temizliği, bunun talimatını verdim yani çevreyle uyumlu bir temizlik yapılacak.

İğneada longoz ormanlarında nükleer santral ve limanların yapımı, böyle bir talep yok bizde, orada İğneada'da buna millî parklar içinde müsaade etmiyoruz, onun dışında onu bilemem.

HES'lerin etkileri inceleniyor.

Diğerleri çok var, onları size yazılı olarak göndereyim.

Şimdi, Ömer Fethi Gürer Beyefendi, şimdi biliyorsunuz Niğde hakikaten Akkaya Barajı'yla alakalı daha önce bir temizlik yapılması gerekiyordu, bunu yaptık ama esas problem Niğde'mizin atık su gideri arıtma tesisi yapılması lazım. Bununla ilgili Alpaslan Bey de takip ediyor, inşallah bunun projeleri bitti, aslında bizim vazifemiz değil ama bunu özellikle...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakanım, o yapılanlarla çözülmez orası.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Çözülecek, göreceksiniz çok ileri bir arıtma tesisi yapacağız, hatta çıkan suları sulamada kullanacağız, çok modern, ileri bir arıtma tesisini yapacağız. 2017 yatırım programına şey yaptık. Bakın biz Ergene’yi temizliyoruz, tertemiz oluyor yani dolayısıyla merak etme, bu işin uzmanıyım, kitabını yazan bir kişiyim, isterseniz size bir kitap da hemen göndereyim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – O zaman 2017 yılında başlayacak değil mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yatırım programında teklif ettik. Sağ olsun, burada Değerli Milletvekili Alpaslan Bey de takip ediyor, siz de takip edin. Biz yapmak istiyoruz, onu özetle belirteyim.

Niğde’de şu anda 14 tane otomatik meteoroloji gözlem istasyonu var. Bunlar hakikaten...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şu Ecemiş içme suyu var...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ecemiş suyuyla ilgili projeler yapılıyor. Biz şu kararı aldık: Hakikaten Niğde ve Aksaray’ın birlikte suyunun temin edilmesi için en uygun... Ben çok çalışma yaptım, hatta gittim yerinde gördüm Niğde ve Aksaray’ı. Bu suyun getirilmesi şart -çok maliyetli suyun fizibilite araştırılması ama- o kanaattemim. Dolayısıyla, bunu getireceğiz.

Ulukışla için de... O aslında İller Bankasının ama Kalkınma Bakanlığı -bu projeyi biz yapıyoruz- eğer müsaade ettiği takdirde Ulukışla’nın Şekerpinarı kaynağından... Şekerpinarı’na ben gittim, yerinde gözledim, orada çok yüksek terfi var ama Ulukışla’ya da bu suyu getirmek şarttır. Şöyle bir talep oldu: “Acaba bu su Niğde’ye de yeter mi?” diye. Fakat ben inceledim zamanla değişimi, yaz aylarında su çok azalıyor maalesef. Niğde’nin ihtiyacını karşılayacak değil, dolayısıyla sadece Ulukışla’nın ihtiyacını karşılayabilir. Onu özetle vurgulamak istiyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Programa alınan göletler var Sayın Bakanım...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Göletlerin tamamını yapacağız. Arzu ederseniz hemen Niğde’de yapılan... O kadar çok gölet yapıyoruz ki.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yapılacak olanları söylüyorum, biliyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Niğde’de bir köy taşınması var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Koçak Köyü.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet, hazine arazisi bulunduğu gerekçesiyle talebi reddedilmiş ama -hazine arazileri varmı- tekrar bakayım. Bunu ben size gönderiyorum, özel bir şey.

Su kaynaklarının korunmasıyla ilgili gereğini yapıyoruz.

Kanal İstanbul’la alakalı olarak, bunu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı gerekli, etkileri araştırma çalışmaları yapıyor. Dolayısıyla, onlar bir çalışma yapıyor, onu da özetle...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sizin görüşünüz, tavrınız ne olacak Sayın Bakan?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Onların sunumunda kendilerine sorarsanız daha isabetli olur.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Orman Bakanlığının görüşünü merak ediyoruz, su havzalarını koruyorsunuz ya.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Su havzalarını koruyoruz.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Korunamaz, mümkün değil korunamaz, geçtiği yer su havzası değil.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, müsaade edin, havzaları koruyoruz, su kaynaklarına zarar vermeyecek şekilde.

Siz mi karar vereceksiniz yoksa...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Geçtiği hat belli.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şu anda geçtiği yer bile tam açıklanmadı.

Şimdi, İsmail Faruk Bey, az önce söyledim ama şu anda atık suların sulamada kullanılması önemli. Su kaynaklarımız azalıyor. Ergene’de su sıkıntısı vardı, biz buna Akarçay havzası ve Konya Kapalı havzasında başladık, çalışmalar yapılıyor. Hatta, bu konuda da bir Avrupa Birliği projesi yürüttük.

Şimdi, “mülkiyet ihtilafları...” Efendim, geçmişte Orman Kadastro su kendi başına çalışmış. İlk defa bizim Hükümetimiz zamanında Orman Kadastro ile Tapu Kadastro nun kadastro işlemlerini birleştirdik, ihtilaflar kalmadı. O ihtilaflar eskiden... Ama 2/B’yle bunların da çoğunu tespit ettik. Biliyorsunuz, 31 Aralık 1981 tarihinden önce orman vasfını kaybettiği tespit edilen yerleri çıkarılan kanunla –bu kanun da ittifakla çıktı- bunlar özellikle değerlendirildi ama bunun dışında ihtilaflar varsa onları da mahkemeler marifetiyle çözüyoruz. Açıklık yoksa mahkemeye müracaat ediyor, mahkemenin verdiği kararı uyguluyoruz.

Sayın Bekaroğlu, bu HES’lerle ilgili şunu ifade edeyim: HES’ler elektriğin sigortası bakın, çok açık söylüyorum. Bütün dünyada hidroelektrik...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kanal tipi HES’leri soruyorum Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kanal tipi HES’lerden ziyade, kanal biriktirmelilerden vatandaş memnun ama sadece itiraz neye biliyor musunuz? Karadeniz’de dereyi bir taraftan alıyor, tünelle öbür havzaya aktarıyor. “Bu artık yapılmasın.” diye arkadaşlara talimat verdim ama bununla ilgili de şunu ifade edeyim...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu tarihî bir açıklamadır.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kanal tipi değil, o suyun, deredeki suyun başka havzaya HES’lerle aktarılması.

İkincisi, bir de şu kararı aldık: Kesinlikle, derelerde canlı hayatın devamı için DSİ tarafından otomatik meteoroloji ölçüm istasyonu kurup on-line şekilde, bunun takibi şeklinde ve yaz aylarında gerekirse HES’in durdurulması ve bütün suyun akarsuya verilmesi şeklinde bizim kararlarımız alındı, bir.

İkincisi, vatandaşlar endişe etmesin, HES’leri alan firmalar sadece suyun gücünden istifade edebilir, suyun 1 metreküpünü dahi kullanamaz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Kullanma hakkı” diye bir şey konuşuluyor, “Sürekli kullanma hakkı aldı.” deniliyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, değil.

Bakarsanız, vatandaşın sulama, köyün içme suyu, şu, bu, bütün hakları orada saklıdır, önceliklidir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yirmi sene evvel paketleyip satabilecek mi bu suyu ihaleyi alan?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Vatandaşa verilecek suyun sadece... Sayın vekillerim, suyu kullanamıyor sadece suyun gücünden istifade etme hakkı veriyoruz. Bakın, bu su kullanım anlaşmasından size örnek göndereyim, bakın. Yani, 1 litre suyu satamaz veya kullanamaz. Bu çok önemli, kayda geçsin. Yani bu konuda...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kayda geçsin, çok önemli bu açıklama, “Kullanamaz, satamaz.”

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sataşma var Sayın Başkan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, Rize’de...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yüzde 76 oy aldık efendim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Bakanın konuşması bittikten sonra sataşmadan size söz vereceğim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Çok soru var, çok hızlı cevap vereyim müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, sizin sürenizden götürüyorlar, yirmi dakikanız kaldı.

Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, hemen hızlı devam edeyim.

Taşkınlarla ilgili şöyle bir çözüm ürettik: Bilhassa ben DSİ Genel Müdürü olduğum zaman, hakikaten Sayın Bakanımız -yok burada- çok güzel bir tespit yaptı, dedi ki: “Suyun yukarıda tutulması lazım.”, biz buna “Membada, yukarı havzada tutulması gerekir.” diyoruz. Bu arada Rize’de bir hatıramı anlatayım: Taşlıdere’de ha bire taşkın oluyor...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, izin verirseniz Sayın Bak’ı göndersem de gitse Genel Kurulda biraz destek verse.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Çok isabet olur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 2019 seçimlerine çalış, git hadi git!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Başkanım, biz çalışıyoruz. Halkımız memnun, sonuç yüzde 76.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade ederseniz, şimdi bir hatıramı anlatayım: DSİ Genel Müdüriyüm, bakıyorum, Taşlıdere’de yukarıdan ha bire taş geliyor, DSİ aşağıda, denize yakın kısımda taşları bir tarafa topluyor. Dedim ki: “Ya, siz yukarı havzaya hiç çıkmadınız mı?” Çıkmamış hiç kimse ne önceki genel müdür ne bölge müdürü ne şube müdürü. “Hadi, ta tepeye kadar çıkıyoruz.” dedim. Hakikaten zor şartlarda -yol da yok o zaman- çıktık. Tam köprünün başında oradaki bir vatandaş geldi –ben biliyorum tabii, yukarı havzada tutmamız lazım her şeyi- ben de dinliyorum, vatandaş böyle haykırarak diyor ki: “Siz yanlış yapıyorsunuz. Balık başından tutulur. Siz şuradaki vadiyi kapatacaksınız.” Ben de gülüyorum tabii. Arkadaşlara dedim ki: “Bak, bu vatandaş hepimize bir mühendislik dersi veriyor, tam bir mühendislik dersi. Bundan sonra kati surette mansapta, denize yakın kısımlarda değil, yukarı havzada çalışacaksınız.” Nitekim, biz şu anda havzanın bütününe dikkate alarak bir çalışma başlattık –hepsi bize ait değil ama- kurumlara taksim ettik. Bir koordinasyon, mesela, orman teşkilatıyla, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü yukarı havzada çalışmalar yapacak, küçük bentler vesaire yapacak, ağaçlandırma, teraslama, mera ıslahı vesaire. Diğer derede ise DSİ dere ıslahları yapacak. Kamulaştırma gereken, kentsel dönüşümün yapılması gereken yerlerde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, belediyeler... Bu konuda karar aldık. Yani,

havzanın sadece derede değil, o su havzasının bütününde bir çalışma yapılması şeklinde karar aldık. Nitekim, önümüzdeki çarşamba da -sizi de davet ediyoruz, teşrif ederseniz seviniriz- Rize’de böyle bir toplantı yapacağız bütün kurumların katılımıyla, üniversitelerin katılımıyla. Onu özellikle belirteyim. Artık yukarı havza çalışmaları başlıyor.

“Fatsa ilçesinde maden izni...”

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Siyanürle altın aranması...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bu, yine, Ordu’nun Fatsa ilçesinde 2013 yılında bir altın madeni işletme izni verilmiş ama bu herhangi bir şekilde orada dereleri kirliletmiyor, gereken tedbir alındı, ÇED raporu alınmış.

Yeşil Yol’a gelince... Yeşil Yol’la ilgili birkaç arkadaş soru sordu. Bu Yeşil Yol aslında yaylaları birleştiren mevcut yolların düzenlenmesi ama yukarı kısımlarda zaten ciddi bir ağaç yok. Biz dedik ki: “Bunu aşağı yukarı 6,5-7 metrelik yol yapalım sadece gidiş geliş, etrafını ağaçlandıralım. Bu baştan aşağı yaylalara ulaşan turistlerin de rahatça geçebilecekleri bir yol hâline gelsin.” Meselenin özü budur. Hatta -130 kilometre şu anda- yol güzergâhının 57 kilometresi ormanlık alandan geçmiyor zaten, orman yok. Bugüne kadar verilen izinler kapsamında 204 adet ağaç kesilmiş ve bunun da miktarı 91 metreküp. Bunu da özellikle vurgulamak istiyorum.

Ayrıca, Yeşil Yol yapılacak alana Rize İkizdere Diktaş mevkinde 2015 yılında 3 bin adet ve 2016 yılında 11 bin adet olmak üzere toplam 14 bin adet fidan yol kenarına dikilmiş.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - Sayın Bakanım, ormanı kesip fidan dikemezsiniz. Böyle bir mantık yok.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, orman değil. Ben anlatamıyorum mu?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Anlatamıyorsunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hanımefendi, bakın, o güzergâhta orman yok. Sizi bir zahmet oraya götürülim...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ben gittim, gördüm. Hatta, fotoğraflarını çektim. Fotoğrafları size de göstermek...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok kesinlikle. Bakın, ben ne diyorum işte... Burada, size göndereyim isterseniz.

Aslında Sayın Bekaroğlu’na cevap da... Bunu arkadaşlar Sayın Bekaroğlu’na verelim.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Orada ormanlar kesiliyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Orman falan kesilmiyor, kesilen miktar belli. Bunun ispatı, buyurun.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Fotoğrafları var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Halep oradaysa ispat burada.

Şimdi, “Erozyonla ilgili çalışmalar...” Erozyonla ilgili büyük çalışma yapıyoruz. Yani, biz yılda 500 milyon tondan 168’e indirdik. Bu çalışmalar...

Mehmet Bekaroğlu Beyefendi, mesela kırk bir yılda 565 bin hektar alanda çalışma yapılmış. Biz on dört yılda 988 bin hektar alanda yani kırk bir yılda yapılanın 2 katını yapmış. Bunu da size gönderiyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ama hâlâ sorun var dedim size.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – “Dışarıdan fidan alımı...” Efendim, dışarıdan fidan alımını ben de reddediyorum, çok yanlış bir şey. Bu maksatla, biz Sakarya’da alım garantili fidan üretimi ve fidan ve süs bitkileri borsası kurduk. Maalesef, 2015 yılında 82 milyon dolarlık ithalata harcanmış. Belediyeleri ikaz ettik. Hatta belediyelerin inadına biz ücretsiz fidan veriyoruz bütün belediyelere. Onu özellikle vurgulamak istiyorum.

Şimdi, belediyelerle ilgili evsel atık su arıtma tesisi sayısı müşterek bir sualdî. Efendim, bakın, şunu söyleyeyim: Ben İSKİ Genel Müdürü olduğum zaman İstanbul’un atık sularının sadece yüzde 4,5’u toplanıyordu, geri kalanı derelerden denizlere rastgele boca ediliyordu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Osman Bey, Rize’ye yaptırın.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, hayhay, yapalım.

Efendim, 653 tane arıtma tesisi var, hizmet edilen nüfus şu anda yüzde 79’a çıktı. Daha yapılacak var. Şu anda, bu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığında. Ama, biz de tecrübemiz dolayısıyla bu konuda destek veriyoruz. Mesela, Ergene havzasındaki bütün atık su arıtma tesislerini, belediyelerin mesuliyetinde olmasına rağmen, biz yapıyoruz. Şu anda, 13 tane büyük arıtma tesisinden 10 tanesi bitti, 3’ü de bu yılın sonunda bitecek.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ergene ne zaman teslim edilecek?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ergene 2017 yılında bitiyor. Bizim vazifemiz bitiyor. Sadece sanayinin... O da bitmek üzere.

İbrahim Bey’e teşekkür ediyorum, sağ olun. Söylemez Barajı, Ambar Barajı’ndan bahsettiler. İnşallah, bunları biz teklif edeceğiz. Ayrıca, Sakalikesik gerçekten... Çok önemli bu. Biz orada, Çat Barajı’nda bir tünel açarak Palandöken tüneliyle oraya su getirdik, Erzurum’a su verdik. Ancak, maalesef, bu, ihale Kanunu’nda en düşük veriyor, mecburen ona veriyoruz ama yapamadı, iflas etti. Neticede yeniden ihale ettik çok hızlı şekilde, takip edeceğim. Hakikaten oradaki vatandaşın ihtiyacı var. Tabii, diğer sulamalar, Daphan, 2’nci kısım, bunlar da bitecek. Onu da söyleyeyim.

Bursa Vekilim, bakın, Uludağ’la alakalı gerçekten... Ben de Bursa aşığı bir kişiyim çünkü ilk stajımı teknik üniversitedeyken Bursa’da yaptım, apayrı bir hayranlığım var.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Gene bekleriz efendim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Geliyorum zaten.

Hatta, isterseniz size Bursa’da yapılanları bir göstereyim. Bursa’da çok büyük yatırım yaptık. Uludağ’ı korumak bizim vazifemiz. Uludağ’la ilgili çalışmalarından biri, oradaki kaçak yapılar şu bu. Bunları gerçekten başta kendi Bakanlığımın yapıları, DSİ gibi, Doğa Koruma, Milli Parklar, hatta Millî İstihbarat Teşkilatını, onları yıkararak, kaçak otellerin hepsini yıkararak, yıkılmayanları teslim alarak muhteşem bir dönüşüm yaptık. Biliyorsunuz, orada orman köşkleri yaptık Sarıalan’da ve diğer şeylerde. Kamp alanında çok sayıda “küçük orman evi” dediğimiz evler kurduk yani yollarını yapıyoruz, altyapıyı yapıyoruz.

“Orada ruhsatsız ocaklar var.” diyorsunuz. Ormanlık alanda ruhsatsız ocak olamaz, mümkün değil varsa...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Dalıca Köyü’nde var efendim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ormanlık alan değildir, ruhsatsız olamaz. Bizde ruhsat almayan hiçbir kimse ormana giremez, girse Orman Kanunu'na göre her ne varsa alet, cihaz el koyarız. Arkadaşlarımıza sordum, şu anda yok.

Biliyorsunuz, Bursa'da su sıkıntısı vardı. Ben yıldırım hızıyla Nilüfer Barajı'nı inşa ettim oraya, gerçekten çok isabet oldu. Onun etrafında bazı taş ocakları vardı, bir şikâyet gelince bunların yakın olanlarını kapattık, biliyorsunuz ama diğerlerinde de gerekli tedbirler alındı. Bunu özellikle belirtiyim. Bir de girişle ilgili, otomatik giriş sistemi var ama orada yaşayanlar ücretsiz girecek, arkadaşta talimat verdik. Tamam? Orada yaşayan adamlar otomatik...

İyi oldu onu söylediğiniz.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Benim sorularım da var Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – “TEMA kaynaklarına göre Türkiye'nin yüzde 80'inde erozyon var. Planınız var mı?” Şimdi, biz araziye bilen biziz, her yeri karış karış... Bakın, bizde öyle bir sistem var ki bütün Türkiye... Ben ilk önce coğrafi bilgi sistemini -teknoloji aşığı bir kişiyim- İSKİ'de kurmuştum. Daha önce hiçbir altyapı nerede, belli değildi, kazarak buluyorduk nerede olduğunu. Bütün sistemi en güzel şekilde yaptık, daha sonra bunu Bakanlığa getirdik. Şu anda bizim, bütün Türkiye'nin her türlü tesisleri, barajları, gölleri, dağları, orman örtüleri avcumuzun içinde, arzu ederseniz arkadaşlarımız şimdi bile size bilgisayar ortamında gösterirler. Böyle bir şey yok. Bizim rakamlarımız doğrudur.

“Ballısaray Göleti...” Evet, proje yapılıyor. Biliyorsunuz, aşağı yukarı 40-45 tane baraj ve gölet yapıyoruz Bursa'ya. Bunlardan biri de Harmancık'taki Ballısaray Göleti. Bunun proje yapımı inşallah 2017'nin ikinci yarısında biter bitmez ihale edeceğiz. Tamam, onun da sözünü verelim.

Malatya'da Arapgir Göleti'nin sulaması 2008'de tamamlanarak işletmeye açıldı. 2003 yılı öncesine kadar kapalı sistem sulama şebeke oranı yüzde 6'yken bugün bunu büyük ölçüde kapalı sisteme çevirdik. Herhangi başka bir problem varsa inşallah bakarız.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Su yok.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Nükleer tesislerle ilgili olarak biliyorsunuz, az önce söyledim, İğneada'daki bizim millî park alanında herhangi bir izin talebi yok.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Akkuyu, orada da çokça orman şeyi var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şunu açıkça ifade edeyim bakın, o zaman mademki bu meseleyi açtınız: Enerjiyle ilgili ta ben üniversitedeyken uğraşan bir kişiyim. Hatta, rahmetli Demirel bir tarihte bir rapor istedi, en güzel raporu da... Türkiye'nin enerji ihtiyacı nedir, 2050 yılına kadar ne olması lazım, hangi sistemlerin kurulması lazım, bunu söyledim.

Türkiye enerjide dışa bağımlı. Onun için de bu bağımlılığı azaltmak, arz güvenliği, enerji çeşitliliği şarttır, elzemdir. Dolayısıyla...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Siz “Nükleer enerji.” diyorsunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) –Nükleer enerji bana göre en temiz çevre... Bakın, “Nükleer Enerji ve Çevre” diye benim makalem var. Nükleer enerji en çevreci enerjidir bakın.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Dünya terk etti Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, öyle bir şey yok. Bakın, şu anda Fransa...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – İnsanlar kanser oluyorlar.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hiç öyle bir şey yok.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ben de size karşı olduğuna dair 50 tane makale...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade eder misiniz?

Hanımefendi, ben bu işi bilen bir kişiyim.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ben de bilen bir kişiyim Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – O zaman, ilmî olarak konuşalım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Konuşalım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, bakın, Fransa enerjisinin yüzde 80’ini nükleer enerjiden sağlıyor, hatta şehrin içinde.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Yüz yıl önce yapmış orayı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Amerika, Almanya, bunlar...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Yıllar önce yapmış ama.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok efendim, şu anda hâlâ inşa ediliyor.

Dolayısıyla, nükleer enerji Türkiye’de şarttır, elzemdir ve yapılacaktır, onu özellikle vurgulamak istiyorum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sürdürülebilir enerji olmalıdır.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Gelelim, Artvin’de Cerattepe’deki duruma. Efendim, Artvin Cerattepe’deki işletme geldiği zaman biz bu işletmenin; galeri olmasını talep ettik, açık değil, galeri. Sadece bir ağızdan giriyor ve işletmesini de orada yapmayacak. Onu taşıyarak Murgul’daki kendi mevcut tesislerinde yapacak; bir. İkincisi: Yol yapacaktı, “Yol da yapma.” dedik, Artvin ormanları önemli, onu teleferikle yapacak. Sadece biz bu galeri dediğimiz tünellere giriş ağızını ve teleferiğin ayakları için yer veriyoruz, onun dışında... Ve dünyada belki bu en çevreci bir işletme olacak. Elbette biz de çevreyi koruyoruz bakın. Bunu bir incelerseniz, dünyada gerçekten önemli.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – ÇED raporları ortada Cerattepe’yle ilgili.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Raporu kimin hazırladığı da önemli.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bilim adamları, AKP’liler değil.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hanımefendi, bir defa, ben de bilim adamıyım -kusura bakmayın- ben bunu...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın vekile cevap verdim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – ...çok iyi inceledim, açık işletmeyi yasakladık, yol açılmasını yasakladık, tamamı teleferikle.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Az önce “Halk bir şey öğretti.” demiştiniz, orada halk niye ayaklandı acaba Sayın Bakan?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Niye ayaklandığımı daha sonra ben size izah edeyim, olur mu?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, son beş altı dakikanız, daha sonra sizi Gülay Hanım’la özel, baş başa bir sohbete davet edeceğim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam efendim, hayhay. Nasıl olsa İstanbul’a gidemiyoruz, gidince inşallah...

BAŞKAN – Yok, benim odada bir kahveyle olur bu iş.

Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kuzey ormanlarıyla ilgili... Efendim, şuna inanın: Ormanlık alanda kesinlikle yapılaşma yok, sadece biz yol için izin verdik ama kesilen fidanların 5 katı kadar ağaçlandırma yapılıyor.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ağaç kesilip yerine ağaç dikilebilir mi? Böyle bir şey var mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ya, olur mu? Yol geçecek hanımefendi, yol geçecek, yapılaşmadan.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Üçüncü köprüünün ayağını yanlış yere yaptınız diye kaç ağaç kestiniz Sayın Bakanım?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Orman köyleri ve mahallelerinin sayısı, şimdi onları da konuşuruz. 22.343 tane orman köyü ve mahallesi var. Bu da yaklaşık 7 milyon... ORKÖY kredi olarak biz bunlara gerek kredi gerekse hibe olarak kredi veriyoruz. Şu anda, özellikle, 2016 yılında 108 milyonu kredi, 24,4 milyonu hibe olmak üzere 132 milyon kredi ve hibe vermişiz.

Gelir getirici tür ağaçlandırmasını nasıl yaptığımızı soruyorsunuz. Gelir getirici tür ağaçlandırmasını şu şekilde yapıyoruz: Orman köyüne en yakın ormanlık alanda gelir getirici türleri dikiyoruz, üç yıllık bakım masrafları bize ait, geliri kırk dokuz yıl vatandaşa ait olmak üzere parselleyip ama herkesin gözü önünde kura çekerek, hiç kimsenin itirazı olmayacak şekilde bu şekilde bir çalışma yapıyoruz.

“Barajların, göl alanlarının ağaçlandırma durumu nedir?” Efendim, şöyle: Biz bütün baraj ve göllerin etrafında yeşil kuşak ağaçlandırması yapıyoruz. Arkadaşlar bu konuda, yeşil kuşak ağaçlandırmasıyla ilgili eylem planı var, size ondan bir kitapçık versinler, varsa burada hemen verelim, yoksa size gönderelim.

Evet, Aydın Vekilimiz Hüseyin Bey burada mı? Hüseyin Bey yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Genel Kurulda.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, efendim, Hüseyin Bey jeotermal sularla ilgili bana göre haklı çünkü onun mutlaka denetim altına alınması lazım. Ayrıca, jeotermal suların şehri ısıtmada, seracılıkta kullanılması şart. Biz bunu Afyonkarahisar’da başardık. Yani daha önce jeotermal su dolanıyordu, şimdi eşanjör yaparak, tamamen ısıtarak tekrar reenjekt ederek, bir kayıp olmadan, sadece ısısını alarak şehir içinde ısıtmada kullanıyoruz. Ayrıca, seracılıkta, otellerin tamamının sıcak su ihtiyacının karşılanmasında kullanıyoruz. Ben Aydın’a gittiğimde Sayın Valiye de bunu söyledim, bu sistemi getirmemiz lazım, sıkı bir denetim yapılması lazım. Burada Su Yönetimi Genel Müdürümüz ve DSİ Genel Müdürümüz, Büyük Menderes’in korunması için gereken ne varsa yapacaklar, onu söyleyeyim.

Sayın Musa Çam, CHP Milletvekilimiz, İzmir ilinde verilen maden izinleri... Şimdi, İzmir ilinde 1.884 hektar alanda maden izni mevcut ama ormanlık alanı binde 4. Yani ben de İzmir Milletvekilliği yaptım, o bölgenin evladıyım. Çok hassasiyetle, bilhassa, bizim Coğrafi Bilgi Sistemi'nden bakıyorum kendim, ona göre izin veriyoruz, her yere izin vermiyoruz.

Şimdi, efendim...

MUSA ÇAM (İzmir) – Hamza Dağ, İzmir Milletvekili arkadaşımız, bir destek at.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Peki, o zaman, hemen size, buyurun, İzmir'de en büyük yatırımı... Ben tabii, burada diğer vekillerimiz kıskanmasın diye söylemedim, buyurun size göndereyim İzmir'e ne yaptığımı.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, daha Isparta'yı konuşmadık, ben en sona bıraktım kendimi. Biliyorsunuz, Başkan olarak öyle bir hakkım var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, müsaade ederseniz, hızla devam edeyim.

Sayın Bülent Kuşoğlu, özellikle, sizin geçen sene Sayıştayla ilgili tenkitlerinizden çok istifade ettim, hatta, arkadaşları topladım, “Bunlara bakın.” diye söyledim. Hatta, muhasebeleşme konusunda... Tabii, bazı kurumların muhasebe işlerini –DSİ gibi- Maliye Bakanlığı yürütüyor, Maliye Bakanlığının elemanları yürütüyor. Orman teşkilatına da şu talimatı verdik: Bunların mutlaka düzgün şekilde kayda alınması, hatta, şu anda benim, bütün genel müdürlerin, bütün birimlerin görebileceği şekilde bir bilgisayar programı uygulanmaya başlandı. Yani bu tenkitler zaten azaldı ama ben teşekkür ediyorum, bunları dikkate alacağız.

İkincisi: 1053 sayılı Kanun'a gelince, 1053 sayılı Kanun daha önce İstanbul, Ankara, İzmir ve nüfusu 100 binden büyük şehirlere su teminine dair kanundu. Geçmişte de devlet bunu büyükşehirlere âdeta devletin bir yardımı olarak düşünmüş. Ama biz bunların parasını almaya başlıyoruz. İlk önce ben DSİ Genel Müdürü olduğum zaman, büyükşehirle Sazlıdere Barajı'nın tahsilatı konusunda kavga ettik, mahkemelik olduk. Neticede sırf Sazlıdere Barajı'nın geri ödemesinden şu anda Maliye paraları yatırdı. Melen Barajı'ndan da 400 milyon TL parayı özellikle, Büyükşehir Belediyesinden tahsil ettik. Toplam içme suyu alacağımız, yıllara yaygın olarak, evet, yaklaşık 4 milyar TL. 2016 yılı tahsilatı ise 409 milyon TL. Bunu özellikle takip ediyoruz. Yani, hakikaten bazı belediyeler bunu ödemiyor. Mesela, Aydın'a da baraj yaptık, “Bu para çok.” deyip o da ödemiyor. Yani, belediyelerde ödememe alışkanlığı var ama İSKİ'den tahsil etmeye başladık, ediyoruz.

Bunun dışında, “Bu niye faizsiz?” diye...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İSKİ'yle protokol imzalandı mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hangisiyle?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Melen ve Yeşilçay.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bütün hepsiyle, Sazlıdere'yle imzaladık, Melen'in protokolü de daha önce imzalandı hatırladığım kadarıyla.

Şimdi, kur farkından dolayı bir anlaşmazlık var, bunda da aşağı yukarı anlaşma noktasına geldik, onu da imzalayacaklar, onun sözünü verdiler.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlar mısınız.

Süremiz bitti, kapatıyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, müsaade ederseniz, diğer konuları...

BAŞKAN – Yazılı olarak rica edelim Sayın Bakan.

Çok teşekkür ediyoruz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Peki.

Bülent Bey’in epeyce vardı, bunları olmazsa...

BAŞKAN – Yazılı olarak lütfen...

Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz, sorulara ve eleştirilere verdiği cevaplardan dolayı.

Evet, değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

Orman ve Su İşleri Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Orman Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Orman Genel Müdürlüğü 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Meteoroloji Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Türkiye Su Enstitüsü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Su Enstitüsü 2017 yılı bütçesi ve 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Böylece gündemimizde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, ikinci bölümdeki bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek üzere birleşime saat 17.00’ye kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.06

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.19

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Çok Değerli Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 12'nci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Nabi Avcı'ya söz veriyorum.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakikadır.

Buyurun Sayın Avcı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, bilmiyorum, teamüllere uygun mu arkadaşlarımızın kendilerini tanıtmaları?

BAŞKAN – Sizin sunumunuzdan sonra yapacağız efendim, önce sunumunuzu alıyoruz.

II.- SUNUMLAR (Devam)

2.- Kültür ve Turizm Bakanı Nabi Avcı'nın 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Peki, önce sunumumu arz edeyim. O zaman hemen, vakit kaybetmeden otuz dakikayı değerlendirmeye çalışayım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; Kültür ve Turizm Bakanı olarak, mesai arkadaşlarımla birlikte Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarımızın 2016 yılı bütçesi içerisinde gerçekleştirdiği ve 2017 bütçe yılında planladığı faaliyetleri sizlerle paylaşmak üzere huzurlarınızdayız.

Acıların, ayrılıkların, sürgünlerin, savaşların bizi kuşattığı bir dünyada 2016 yılı hem uluslararası toplum hem de Türkiye için insanlık sınavının verildiği bir dönem olarak tarihe geçmiştir. Türkiye olarak, bu savaştan, bu mücadeleden başarıyla geçtiğimizi düşünüyorum. Çünkü sömüren, ezen, yok eden değil, yaşatan, imar ve ihya eden, adaletle hükmeden ve acının rengi, ırkı, dili, dini olmadığına inanan bir medeniyetin vârisleri olarak davrandık. Her fırsatta huzurlu, adil ve barış dolu bir dünyanın kapılarını aralayan, akan gözyaşlarını, yaralı yürekleri, kanayan vicdanları görmezlikten gelmeyen bir milletin evlatları olarak davrandık. Bununla birlikte, Türkiye olarak biz bu insanlık sınavını geçerken, uluslararası toplum, dünyada yaşanan olumsuzluklar karşısında, kemikleşmiş önyargılarından kurtulamamış, çelişkilerinden arınamamış ve gelişmeler karşısında maalesef iyi bir sınav verememiştir.

2016 yılı sadece Türkiye’de değil, Suriye’de, Irak’ta, Fransa’da, Pakistan’da, Belçika’da ve dünyanın birçok başka köşesinde bombaların ardı ardına patlatıldığı bir yıl olurken, maalesef, yaşanan bu acılara ve küresel teröre karşı insanlık ailesi olarak ortak bir duruş ve söylem geliştiremedik ve çağrılarımıza uluslararası toplumdan gerekli yanıt alamadık.

Terörizm yalnızca insanları öldürmüyor, aynı zamanda demokratik kurumlara gözdağı veriyor, ekonomilerin altını oyuyor ve bölgeleri istikrarsızlaştırıyor. Küresel olan turizm sektörünü son zamanlarda terörizmin hedef alması şaşırtıcı değil. Son yıllarda artan terör bütün insanlığı hedef alırken, aynı zamanda, özellikle güvenlik kaygısıyla seyahatlere engel olarak, pek çok ülkede turizm sektöründe de durgunluğa neden olmuştur.

Dünya Seyahat ve Turizm Örgütü’nün 2014 yılı rakamlarına göre, Avrupa’nın gayrisafı yurt içi hasılasına katkısı 780 milyar dolar olan ve gayrisafı yurt içi hasılanın yüzde 3,4’ünü oluşturan turizm sektörü, 2016 yılında bütün dünyada turistik menzillerde zorlu bir sürece girmiştir.

Türkiye, 2016 yılında sadece “konvansiyonel” diyebileceğimiz terör biçimine maruz kalmamıştır. Başkent’in göbeğinde bomba patlatan, kendi insanına silah sıkan ve tanklarla halkın üzerine yürüyen, devlet kurumlarına sızmış yeni bir terör yapılanması olan Fetullahçı terör örgütü darbe girişimine de tanık olmuştur. Ancak millet, 15 Temmuzda tek yürek, tek vücut olmuş, kendisini esarete, zulme, kaosa mahkûm etmek isteyenlerin heveslerini kursaklarında bırakarak bir kahramanlık destanına imza atmıştır.

Yine, 2016 yılı Rusya’yla geçici bir kriz döneminin yaşandığı bir yıl olmuştur. Ancak bu sorunun çözümü yönünde karşılıklı olarak önemli adımların atıldığı, geleceğe daha güvenle bakacağımız ve sektörde karşılıklı olarak yararlarımızı saracağımız yeni bir döneme “merhaba” dedik. Dünyanın en fazla turist çeken 6’ncı, Avrupa’nın ise 4’üncü ülkesi konumunda olan ülkemizin turizm sektöründe, 2023 hedeflerine ulaşabilmesi, niteliği itibarıyla kırılgan bir sektör olan turizmin, dünya genelinde yaşanan olumsuzluklardan ve bölgesel gelişmelerden en az düzeyde etkilenmesi amacıyla etkin tedbirler aldık.

Bu kapsamda, toplam maliyeti 543 milyon Türk lirası olan, sektöre 255 milyon Türk lirası hibe desteğiyle 280 milyon Türk lirası ödeme yapılmasını içeren Turizm Acil Eylem Planı Destek Paketi’ni 2016 yılı içerisinde uygulamaya koyduk.

Bakanlık olarak, varış noktalarımızı tek bir pazara bağlı kılmadan, pazar ve ürün çeşitliliğini destekleyecek, böylece kriz dönemlerindeki yönetimi etkinleştirecek bir yaklaşımla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Turizm sektöründe küresel gelişmelere anında cevap veren bir refleksle hareket eden Bakanlığımız, kültürel değerlerimizi ön plana çıkararak, ürün ve varış noktası çeşitliliğini sağlayarak kültür ekonomisiyle turizm sektörünü buluşturmak için etkin tedbirler almaktadır. Ayrıca, illerimizdeki kültür girişimcileri ve kültür endüstrilerini hibe ve kredilerle destekleyerek, istihdam ve hayat kalitesini artırmayı hedeflemekteyiz. Böylelikle ortaya çıkacak kültürel zenginlik ve çeşitlilik ülkemizin refahına, birlikte yaşama kültürüne ve toplumsal uyuma, ahenge önemli katkılarda bulunacaktır.

Gençlerimizin kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılımını artırmak ve sanatın çeşitli dallarında geliştirecekleri projeleri hayata geçirebilmelerini sağlamak amacıyla GENÇDES Projesi başlatılarak 2016 yılı için 50 milyon Türk lirası ödenek ayrılmıştır.

Küreselleşme süreciyle birlikte tek tipleştirici etkisi daha da artan evrensel kültür karşısında yerel, millî kültür öğelerinin kırılgan olduğu günümüz şartlarında, kadim Anadolu coğrafyasına yüklenen medeniyetler beşiği misyonunu her zamankinden daha çok savunmak ve bunu ülkü hâline getirmek temel amacımız olmuştur.

Türkiye, bugün bütün insanlığın yararlanabileceği zengin bir kültürel bellek ve birikime sahiptir. Bu birikimi yaşatırken, evrensel kültür öğeleri ile yerel kültürü harmanlayarak zengin bir kültür atmosferi oluşturmak, belki de karşı karşıya olduğumuz sorunları çözebilmenin en kısa ve en etkili yoludur.

Bakanlığımız kültür politikasının önceliği, bu coğrafyada hayat bulmuş medeniyetlerin mirası olan kültür varlıklarının şehir ve kültür, şehir ve insan üzerinden somutlaştırılarak korunmasıdır. Böylelikle, kimliğimize bir hafıza, o hafıza üzerinden yeni bir tasavvur ve tahayyül, onun üzerinden de kurumsal yapıların inşa edilmesi hedeflenmektedir. Bu zengin kültürel mirasımız aynı zamanda bize büyük sorumluluklar yüklemektedir. Bu doğrultuda, tarihimize, geleceğimize, çocuklarımıza ve insanlığa karşı sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmek amacıyla kapsamlı bir faaliyet programı yürütüyoruz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Bakanlığımızın 2016 yılı bütçesi ile 2017 yılı için öngörülen bütçe ödenekleriyle ilgili bilgi vererek konuşmama devam etmek istiyorum.

Bakanlığımızın 2016 yılı bütçesi -bağlı ve ilgili kuruluşlar dâhil- 2 milyar 777 milyon 769 bin Türk lirasıdır. Toplam yatırım bütçemiz 759 milyon 970 bin Türk lirası olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlara oransal olarak bakıldığında, 2016 yılı Bakanlığımız bütçesinin yüzde 27'si yatırım, yüzde 73'ü ise cari bütçeden oluşmaktadır.

Bakanlığımızın 2017 yılı bütçesi -bağlı ve ilgili kuruluşlar dâhil- 3 milyar 459 milyon 754 bin Türk lirası olarak öngörülmektedir. Bu miktarın 864 milyon 688 bin Türk lirası yatırım bütçesi olarak planlanmaktadır. Planlanan 2017 yılı Bakanlık bütçesinin yüzde 25'i yatırım, yüzde 75'i ise cari bütçeden oluşmaktadır.

Bakanlığımız bütçesinin genel bütçeden aldığı pay 2016 yılında yüzde 0,49'ken, 2017 yılında yüzde 0,55'e ulaşmıştır. Aslında burada konuşmayı bitirmem lazım ama devam ediyorum.

Şimdi, Bakanlığımıza bağlı birimlerle ilgili ayrıntılı...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, benim uyarı yapmam lazım: Süremizin on dakikasını ilk 5 sayfada harcadık, geride bir 95 sayfa daha var, son yirmi dakikayı ona göre kullanırsak mutlu olacağız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Ben bu konuda Başkanlığımızın maharetine, ferasetine, civanmertliğine ve cömertliğine güveniyorum. Ya süreyi ya da konuşmayı bir şekilde dengeleyeceğinizi ümit ediyorum, hızlandırıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, o sizin elinizde, biz buradan bir şey yapamıyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Şimdi, Bakanlığımıza bağlı birimlerle ilgili ayrıntılı bilgileri hepinizle paylaşmak istiyorum.

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü... Bakanlığımız kültür politikasının önceliği, Anadolu coğrafyasında hayat bulmuş bütün medeniyetlerin müstesna ürünlerini sorumluluk bilinciyle açığa çıkarmak, korumak, yaşatmak ve gelecek nesillere aktarılmasını sağlamaktır. Kültür varlıklarımızın evrensel niteliğini ön plana çıkarmak, değerini bütün dünyada görünür kılarak kültürel alanda da muasır medeniyetin üzerine çıkmak, öncelikli hedeflerimiz arasındadır.

Müzelerimizi yalnızca kültür varlıklarının sergilendiği mekânlar olmaktan çıkararak eğitim, kültür ve hayatta iç içe geçmiş mekânlar hâline dönüştürmeye yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Amacımız, müzelerin şehirlerle bütünleşerek şehir kültürüne de katkı sağlayan mekânlar haline gelmesidir.

Kültürel farkındalığı yüksek, koruma bilincine sahip gençlerin yetiştirilmesi amacıyla, eğitim öncelikli bir müzecilik hizmeti yürütüyoruz. Özellikle ana sınıfı seviyesinden itibaren okul çağındaki gençlerimizin müzelerimizde gerçekleştirdikleri uygulamalı, görsel içerikli etkinlikleri ülkemiz geneline yayma gayreti içerisindeyiz. Zira, günümüzde müzelerin modern teşhir ve tanzim uygulamalarının yanı sıra eğitim ve kültürel iletişim işlevi de önem kazanmıştır.

Bu bakış açısıyla, Bakanlığımıza bağlı 198 müze, 138 ören yeri ve 220 özel müze faaliyetlerini sürdürmektedir. Müze ve ören yerlerimizi 2016 yılının ilk dokuz ayında 14,4 milyon kişi ziyaret etmiştir. Bunları da sayısal olarak sıraladığımızda; Konya Mevlana Müzesi, Topkapı Sarayı Müzesi ve Ayasofya Müzesi en çok rağbet gören müzelerimizdir. Bunlara ilişkin ayrıntılı rakamlar sizlere dağıtılan konuşma kitapçığımızda var. Ben, vakitten tasarruf etmek için oraya girmiyorum.

Ayrıca, 2016 yılı içerisinde ziyarete açmayı planladığımız 10'u yeni ve 6'sı yenilenmekte olan toplam 16 müzeden; Burdur Doğa Tarihi Müzesi, Antalya Demre Likya Uygarlıkları Müzesi ve Sakarya Müzesi olmak üzere 3'ünün açılışı gerçekleştirilmiştir. 6 müze açılışa hazır olup 7 müzeninse 2016 yılı sonuna kadar tamamlanarak açılışa hazır hâle getirilmesi planlanıyor. 2016 yılında 27 yeni müze yapımı ve yenileme projesine ek olarak 55 uygulama işiyle toplam 82 müzede çalışmalar devam ediyor. Bu çalışmalarını da 2017 yılı içerisinde tamamlamayı öngörüyoruz.

Ören yerlerimizin turizm hizmetine sunulması kapsamında, karşılama merkezi, satış üniteleri, yürüyüş yolları ve seyir terasları yapımları için 2016 yılının ilk sekiz ayında 11 milyon 600 bin lira ödenek kullanılmıştır. 17 proje ve 10 uygulama işi devam ediyor. Uygulama işi tamamlanan 10 ören yerinin ise ziyarete açılmasını planlıyoruz.

Ayrıca, uygun iklim, depolama ve teşhir ortamlarının oluşturularak eserlerin sağlıklı bir biçimde gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla kurulan 10 restorasyon ve konservasyon bölge laboratuvarı müdürlüğü tarafından son üç yılda müzelerimizin envanterinde bulunan yaklaşık 32 bin eserin restorasyon ve konservasyonu tamamlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; yasa dışı yollarla yurt dışına çıkarılan kültür varlıklarının iadesine yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Bunlarla ilgili ayrıntılı bilgiler de yine sizlere dağıttığımız konuşma kitapçığımızda var.

Onun dışında, ülkemiz, 1972 tarihli UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme'ye 1983 yılında taraf olmuştur. Biz de bu sözleşme çerçevesinde, Dünya Miras Komitesinin belirlediği kriterler çerçevesinde çalışmalarımızı yürütmekteyiz. Bu çalışmalar neticesinde Dünya Miras Listesi'ndeki varlık sayımız, 2016 yılında listeye alınan Ani Arkeolojik Alanı'yla 16'ya yükselmiştir. Bunun dışında Dünya Miras Listesi'nde yer alan varlıklarımız kitapçıkta da sayılıyor, kısaca söyleyeyim: İstanbul'un Tarihî Alanları, Göreme, Divriği, Hattuşa, Nemrut Dağı, Xanthos-Letoon, Pamukkale-Hierapolis, Safranbolu Şehri, Troya Arkeolojik Siti, Edirne Selimiye Camii, Çatalhöyük Neolitik Kenti, Bursa ve Cumalıkızık, Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı, Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri, Efes ve en son eklenenle birlikte Ani.

Ayrıca, geçici listemizde yer alan Afrodisiyas Arkeolojik Alanı'na ait Dünya Miras Listesi adaylık dosyası, Dünya Miras Merkezine iletildi. Geçici Miras Listemizde yer alan Göbeklitepe'ye ait Dünya Miras Listesi adaylık dosyasının da 1 Şubat 2017 tarihi itibarıyla Dünya Miras Merkezine gönderilmesi planlandı.

Ayrıca, bunun dışında Geçici Miras Listesi'ne dâhil edilmesi için yaptığımız çalışmalar kitapçıkta liste olarak var, vakitten kazanmak için onları tek tek okumuyorum. Böylece, bütün bu çalışmalar neticesinde, UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ndeki varlık sayımız 69'a ulaşmış durumda.

Sayın Başkan, değerli Komisyonu üyeleri; ayrıca, Bakanlığımızca yurtdışındaki kültür varlıklarımızdan oluşan sergiler açılıyor veya sergilere eser gönderilerek katılım sağlanıyor. Bu kapsamda; 2016 yılında uluslararası nitelikte 2 sergi yurtdışında, 1 sergiyse yurt içinde gerçekleştirilmiştir. 2016 yılında, Amerika Birleşik Devletleri'nde "Kral Midas'ın Altın Çağı" ve "Kur'an Sanatı: Türk ve İslam Eserleri Müzesinden Hazinesel" adlı 2 serginin açılışı gerçekleştirildi. Yurt içinde de, sizlerin de şahit olduğu üzere Meclisimizin Şeref Holü'nde "Geçmişten Günümüze Tutanak Belge ve Materyalleri" sergisi düzenlendi. 2017 yılının ilk aylarında "Kur'an Sanatı: Türk ve İslam Eserleri Müzesinden Hazinesel" adlı sergi Amerika Birleşik Devletlerinde devam edecek. Ayrıca, yurt içinde ve yurt dışında yıl boyunca kültürel zenginliklerimizin tanıtılmasına yönelik sergi çalışmalarımız sürdürülecektir.

Sayın Başkan, değerli Komisyonu üyeleri; 2016 yılında tespit ve tescil çalışmaları kapsamında, kültür varlıklarını koruma bölge kurulları tarafından 914 sit alanı ile 1.531 taşınmaz kültür varlığı tescillenmiştir. Ülkemizde toplam 15.754 sit alanı, 102.280 taşınmaz kültür varlığı bulunmaktadır. Bunlarla ilgili çalışmaların bilimsel esaslara göre yürütülmesini sağlamak üzere Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ile 35 adet kültür varlıklarını koruma bölge kurulu görev yapmaktadır. Kurullarımızda 2016 yılının ilk altı ayında 722 toplantı yapılarak 15.079 karar alınmıştır.

Kültür varlıklarının ve sit alanlarının, etkileşim çevreleriyle birlikte korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla, 2016 yılında koruma amaçlı 7 imar planı çalışmasına devam edilmiş, 6 yeni koruma amaçlı imar planı, yatırım programına alınmıştır. 2017 yılındaysa 7 planın daha yatırım programına alınması planlanmaktadır.

Kazı ve araştırma faaliyetlerimizle ilgili olarak da, 2016 yılında 108 Bakanlar Kurulu kararlı Türk kazısı, 29 Bakanlar Kurulu kararlı yabancı kazı, 57 müze kazısı, 22 kamu yatırım alanı kurtarma kazısı, 149 kurtarma kazısı, 103 Türk yüzey araştırması, 7 yabancı yüzey araştırması -yani Türkler ve yabancılar tarafından yapılan anlamında- 5 su altı araştırması, 1 kamu yatırım alanları yüzey araştırması, 25 yüzey temizlik çalışması olmak üzere toplam 509 kazı ve araştırma faaliyeti gerçekleştirilmiş ve bunlar için 18 milyon 200 bin Türk lirası ödenek kullanılmıştır. 2017 yılında da 600'e yakın kazı ve araştırma çalışması planlanmıştır. Yerli bilim heyetlerince gerçekleştirilecek kazılara 40 milyon lira ödenek aktarılması öngörülmektedir.

Ayrıca, 2017 yılında Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu'nun 39'uncusu, "Müze Kurtarma Kazıları Sempozyumu'nunsa 26'ncisini gerçekleştirmeyi planladık.

2016 yılında 12 restorasyon projesi tamamladık. Bu projeler için 2,5 milyon Türk lirası, 9 uygulama işi içinse 20,5 milyon Türk lirası ödenek kullanılmıştır. Hâlen 32 restorasyon, 35 proje olmak üzere toplam 67 iş devam ediyor. 2016 yılında Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB) bulunan büyükşehirlerde toplanan 28 milyon 700 bin Türk lirası katkı payı Bakanlığımız bütçesine aktarılmıştır. 2016 yılında toplanan katkı paylarıyla birlikte 2 proje, 1 uygulama olmak üzere toplam 3 iş tamamlanmıştır. Hâlen 5 proje ve 5 uygulama olmak üzere toplam 10 iş devam ediyor.

Ayrıca, 2005 yılından itibaren tescilli taşınmaz kültür varlıkları proje ve restorasyonları için taşınmaz sahiplerine hibe desteği sağlıyoruz. Bu kapsamda, 214 taşınmaz için 4,9 milyon proje yardımı, 213 taşınmaz için 11,3 milyon uygulama yardımı olmak üzere toplam 16,2 milyon Türk lirası destek sağlandı.

Bakanlığımızca yurt dışında bulunan kültür varlıklarının proje bakım onarım ve restorasyon işleri kapsamında toplam 7 iş için 2016 yılında 5 milyon lira ödenek ayrıldı.

Bakanlığımızca üzerinde taşınmaz kültür varlığı bulunan tescilli taşınmazlar ile sit alanlarında kalan ve kesin yapılanma yasağı getirilen özel mülkiyetteki taşınmazlar kamulaştırılmakta veya hazine arazileriyle takas edilmektedir. Yapılan bu çalışmalarla, sit alanlarında kalan taşınmaz maliklerinin mağduriyetleri giderilmektedir.

Bakanlığımız kamulaştırma ödeneği 2003 yılına kıyasla 2016 yılında 38 kat artmış, bugüne kadar toplam 198,5 milyon Türk lirası kamulaştırma ödeneği kullanılmıştır. 2016 yılında 17 ilde toplam 88 taşınmazın kamulaştırma çalışmalarına başlanmıştır. 2017 yılında da, önceki yıllarda başlatılan kamulaştırma çalışmalarına devam edilecektir.

Kültür ve sanat alanında faaliyet gösteren yatırımcı ve girişimcileri teşvik kapsamında, 2006 yılından bugüne kadar 94 kültür belgesi düzenlenerek 2009-2016 yılları arasında 16 tesise toplam 868 bin Türk lirası enerji desteği geri ödemesi yapılmıştır. Ayrıca, kültürel alanda sponsorluğun teşviki amacıyla, 2008 yılından bugüne kadar 86 kurum ve kuruluşa vergi indirimi sağlanmıştır. 2017 yılında da bu teşviklerin artırılarak devam ettirilmesi planlanmaktadır.

2017’de planlanan restorasyon faaliyetleri de proje işleri olarak, Ankara Augustus Mabedi rölöve, restitüsyon, restorasyon, statik ve çevre düzenleme projeleri, Bursa İznik Surları 2. Etap rölöve, restitüsyon, restorasyon, mühendislik ve çevre düzenleme projeleri, İzmir Basmane Semti Sokak Sağlıklaştırma Projesi, Samsun Gazi Müzesi rölöve, restitüsyon, restorasyon, teşhir, tanzim, inşaat, makine ve elektrik projeleri, Edirne Eski Saray Cihannüma Köşkü revize projelerinin yapımı, Topkapı Sarayı Deavi Kasrı, İncili Köşk ve Bâb-ı Hümayun Köşkü proje yapımı, Topkapı Sarayı Müzesi 1’inci Avlu’da bulunan 9’uncu ve 10’uncu yüzyıllara ait kalıntıların rölöve, restitüsyon, restorasyon, mühendislik ve alana ait çevre düzenleme projelerinin yapımı. Uygulama işleri olarak da, Kayseri Güpgüpoğlu Konağı...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu detayların hepsi yazılı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Evet, var bunlar.

BAŞKAN – Yoksa, süreyi...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Bunları müsaadenizle geçiyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sataşma var.

BAŞKAN – Sataşıyorum, evet, doğru Sayın Kalaycı.

Benim sataştığımı söyledi efendim, önemli değil.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Önemli olmaz olur mu, kime sataştığı önemli.

BAŞKAN – Yok, estağfurullah efendim, estağfurullah.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Müzecilik eğitimi konusunda Japon Vakfı ile Japon Anadolu Arkeoloji Enstitüsü ve ICOM’le iş birliği içerisinde gerçekleştirilen müzecilik eğitimlerine 2017 yılında da devam edeceğiz. 2.Uluslararası Müzecilik Çalıştayı’nı da 11-15 Nisan 2016 tarihinde gerçekleştirdik, çalıştayı 2017 yılında da devamını yapacağız.

Ülkemiz, 2015 yılı itibarıyla -dediğim gibi- dünyanın en fazla turist çeken 6’ncı ülkesi konumunda. Dünyada ve bölgemizde yaşanan ekonomik ve siyasi sorunlar nedeniyle 2015 yılında ülkemizi ziyaret eden turist sayısı 2014 yılına göre yüzde 0,84’lük bir azalışla 39 milyon 478 bin kişi olmuştur. 2016 yılı Ocak-Haziran döneminde ülkemizi ziyaret eden turist sayısı, 2015 yılının aynı dönemine göre yüzde 20,71 azalış göstererek 13 milyon 62 bin kişi olarak gerçekleşmiştir.

Turizm gelirimiz 2015 yılı itibarıyla, TÜİK verilerine göre, 31,5 milyar dolardır. 2015 yılı Ocak-Haziran döneminde 12 milyar dolar olan turizm gelirimiz, 2016 yılı aynı döneminde, Ocak-Haziran döneminde yüzde 28'lik bir azalış göstererek 9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu olumsuz gelişmelere rağmen, Dünya Turizm Örgütü verilerine göre, ülkemiz turizm gelirinde sıralamasını koruyarak -çünkü bütün dünyada benzer daralmalar oldu- 2015 yılında dünyada 12'nci sırada yer almayı sürdürmüştür. Bu nedenle, turizm sektörünün desteklenmesi çalışmaları kapsamında, 1 Nisan-31 Mayıs ve 15 Eylül-30 Kasım 2015 tarihleri arasında Antalya, Gazipaşa, Alanya, Dalaman, Milas Bodrum ve İzmir Adnan Menderes hava limanlarına tarifersiz uçak seferleriyle turist getiren seyahat acenteleri desteklenmiş, bu kapsamda 18 adet A grubu seyahat acentesine toplam 30 milyon ABD doları ödeme yapılmıştır.

2016 yılında da turizm sektörünün desteklenmesine devam edilmiştir. 1 Nisan-31 Aralık 2016 tarihlerinde, yine bunlara ilave olarak Kütahya Zafer Havalimanı'nda da tarifersiz (charter) uçak seferleriyle turist getiren A grubu seyahat acentelerine uçak seferi başına 6 bin Amerikan doları destek verilmesi uygulamasına devam edilmektedir. Destekleme kapsamında ayrıca, 200 ve daha fazla koltuk sayısına sahip uçaklarla yapılan tarifersiz uçak seferlerinde en az 150 yolcu getirmek kaydıyla, 1 Haziran-31 Aralık 2016 tarihleri arasında, uçak seferi başına 7.800 ABD doları ödenmesi uygun görülmüştür.

Ayrıca enerji desteklerimiz var. Bunların ayrıntılarını da 2016 için söyleyeyim, 13,3 milyon Türk lirası enerji desteği verdik.

Ayrıca, turizm merkezleri, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm potansiyeli arz eden yerlerde çevre düzenlemesi ve altyapı uygulamalarında yerel yönetimlere maddi, teknik ve kontrollük desteği veriyoruz. Turizm yatırımlarını desteklemek için 48 milyon, kış turizmi altyapısı için 50 milyon, termal turizm altyapısı için 32,5 milyon lira ödeneğin yıl sonuna kadar kullanılması planlanmaktadır.

Ülkemizde 2016 yılında plajlarda uygulanan mavi bayrak kapsamında 444 plaj, 21 marina, 12 yat limanı mavi bayrak almaya hak kazanmıştır. Mavi bayrak sıralamasında ülkemiz 444 plajla 2016 yılında da dünya genelinde 2'nciliğini korumuştur.

Bakanlığımızca turizmi teşvik çalışmaları kapsamında kamu taşınmazlarının tahsisine ilişkin iş ve işlemler de yürütülüyor. 2016 yılında 25 ilde toplam 93 taşınmaz için başvuru yapılmış ve 17 taşınmaz için ön izin verilmiştir.

2016 yılı Ağustos ayı sonu itibarıyla, 6.778 merkez, 2.400 şube olmak üzere, toplam 9.178 seyahat acentesi işletme belgesiyle faaliyet göstermektedir.

Ayrıca, konaklama tesisleri bakımından da 2016 yılı Eylül ayı itibarıyla, işletme belgeli 873 bin yataklı 3.471 tesis; yatırım belgeli 304 bin yataklı 1.037 tesis bulunmaktadır. Bunların 357'si de çevreye duyarlı konaklama tesisi belgesi almaya hak kazanmıştır.

Ayrıca Bakanlığımızın deniz turizmi rakamları da yine kitapçıkta var, bunların da ayrıntılarına girmiyorum çünkü her birinin rakamları ayrıntılı olarak kitapçığımızda var.

Sayın Başkan, ayrıca, sağlık ve kış turizmiyle ilgili kısa bir bilgi de arz etmek istiyorum. Bakanlığımızca bugüne kadar 73 termal turizm merkezi ve 3 kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ilan edilmiştir. Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Programı kapsamında Bakanlığımızca ülke genelinde ilan edilen 73 termal turizm merkezi ve 3 kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesinde termal sağlık turizmi hizmeti sunan veya sunabilecek tesislerin envanterinin çıkartılması, potansiyellerinin tespiti ve fizibilite çalışmalarının tamamlanması için 2016 yılı bütçesinden 1,5 milyon lira ayrılmıştır.

Ayrıca program kapsamında, Bakanlığımızca önerilen 5 bölgede, Afyonkarahisar Ömer Gecek, Ankara Haymana, Yalova, Nevşehir Kozaklı ve Eskişehir Kızılınler termal turizm merkezlerinde çevre düzeni planı, imar planı çalışmaları ve jeotermal su dağıtım projeleri hazırlanarak yapılmıştır. Bununla birlikte, ülke genelindeki termal bölge ve merkezlerde kaynak koruma alanı etüt çalışmaları, jeolojik ve jeoteknik etüt, sondaj, su dağıtım proje ve uygulamalarının yapılması hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca kış sporları turizminin geliştirilmesi amacıyla ilan edilen toplam 28 turizm merkezi, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesinin 23'ünün planları tamamlanmış olup yaklaşık 80 bin yatak kapasitesine ulaşılması hedeflenmektedir. Yani 28 hedeften 23'ü gerçekleşmiş durumda.

Öte yandan, turizmin çeşitlendirilmesi kapsamında, kış turizminin ülkemizdeki potansiyelinin tespiti ve öncelikli alanların belirlenmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından Kış Turizmi Strateji Belgesi ve Eylem Planı hazırlanmaktadır.

Bunun yanı sıra, Kayak Federasyonuyla yaptığımız görüşmeler neticesinde ayrıca ülkemizin kayak potansiyelinin tespiti için de çok kapsamlı bir araştırmayı başlatıyoruz.

Karadeniz Bölgesi'nde yer alan yaylaların bütüncül bir planlama yaklaşımıyla değerlendirilmesi, yayla turizminin konaklama olanaklarının geliştirilmesi ve konaklama sürelerinin arttırılmasına yönelik planlama çalışmaları Bakanlığımızca sürdürülmektedir. Bununla ilgili ayrıntılı bilgiler de yine kitapçığımızda...

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Bu çok önemli efendim, Karadeniz için.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Evet, kitapçığımızda var.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Çok önemli, bekliyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – İlla “Okuyun.” dersiniz...

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Yok yok, güzel haberlerini bekliyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Kitapçıkta var ayrıntılarıyla Karadeniz Bölgesi'nde yapılan çalışmalar.

Kültür ve doğa turizmi çerçevesinde de Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'nde fiziki planların tamamlanması ve alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, Kuzey Van Gölü Selçuklu Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'nde 350 bin hektarlık alanda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, süre tamamlandı, size ilave on beş dakika süre vereceğim. Lütfen toparlarsanız...

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – O zaman sadece başlıkları söyleyeyim.

Elazığ-Tunceli Fırat Havzası Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'ne ilişkin bilgiler de kitapçığımızda var.

Ayrıca, Bakanlığımızca yapılan çok amaçlı salonlar, kütüphane, müze, sergi salonları, atölyeler, müzik, bale ve halk oyunları çalışma salonları, yönetim mekânları ve teknik mekânlar bulunan... Bunlarla ilgili bilgiler yine kitapçığımızda var.

Ayrıca, kültür merkezlerimizle ilgili, 2003-2015 yılları arasında yapılan çalışmalar, proje ve ihaleleri devam eden kültür merkezi çalışmaları kitapçığımızda var.

Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarının kültür merkezi ve kültür evi niteliğindeki projelerine ne tür destekler sağladığımız ve bu çerçevede oluşturduğumuz yeni konsept kültür tesisleriyle ilgili bilgiler var.

Yine kitapçığımızda, Tanıtma Genel Müdürlüğü bünyesinde yapılan ve dünyada 1,2 milyara yakın turist sayısını ve 1,4 trilyon dolarla önemli bir güce kavuşan turizm sektöründen pay almak için yapılan tanıtım, pazarlama, imaj, algı yönetimi ve markalaşma faaliyetlerine ilişkin bilgilerimiz ve bu çerçevede yapılan reklam faaliyetlerimiz, Turkuaz tanıtım filmine ilişkin bilgiler, kültürel diplomasi ve halkla ilişkiler araçlarının kullanımı; olimpiyatlarda ve UEFA'da yürütülen ülke tanıtım çalışmaları, Rio Olimpiyatları sırasında yaptığımız çalışmalar; Avrupa Meydanı'nda (Place de l'Europe) yaptığımız tanıtım faaliyetleri; İspanya'da katıldığımız San Sebastian Gastronomika Kongresi ve Fuarı ve aynı şekilde Taste of London ülkemizin gastronomi alanındaki potansiyelini tanıtmak bakımından değerlendirdiğimiz katılımlar olarak bu kitapçığımızda ayrıntılı olarak yer alıyor.

Ayrıca, uluslararası turizm fuarlarına katılımıla ilgili bilgilerimiz kitapçığımızda, 57 ülkede toplam 118 turizm fuarına katıldık, 2017 yılında da 56 ülkede 112 fuara katılmayı planlıyoruz.

Ayrıca ülkemizde kanaat önderleri ve sektör temsilcilerini ağırlıyoruz. Bu çerçevede geliştirdiğimiz, mesela Likya Yolunda Masallar Projesi'ne ilişkin bilgiler yine kitapçığımızda var. Yine, kitapçığımızda, zaman darlığı nedeniyle ayrıntılarını burada konuşamadığımız, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğüne ilişkin çocuk kütüphanelerimiz, il kütüphanelerimiz, edebiyat müze kütüphanelerimiz; toplamda 1.137 kütüphanemizin dökümü; bu kütüphanelerde verilen hizmetlere ilişkin bilgiler ve kütüphanelerimize ilişkin yeniden yapılandırma çalışmalarımız, bunlar için ayrılan ödenekler...

Ayrıca gezici kütüphanelerimize 2016 yılında 15 yeni araç ilave etmiştik, bunlarla birlikte 42 olan gezici kütüphanelerimizin sayısını inşallah önümüzdeki dönemde yeni ilavelerle daha da artıracacağız.

Bunun dışında, kütüphanelerde uygulamaya koyduğumuz yeni teknolojiler, radyo frekansıyla tanımlama çalışmaları gibi yeni teknolojiler; edebiyat müze kütüphanelerine ilişkin, bu çok önem verdiğimiz ve gerçekten illerimizde ciddi rağbet gören edebiyat müze kütüphanelerimize ilişkin bilgilerimiz yine kitapçığımızda var.

Bir diğer önemli uluslararası tanıtıma ve kalıcı tanıtıma yol açan bir proje de TEDA destekleri. TEDA: tanınmış Türk yazarların, Türk kültürünün, sanatının, edebiyatının yurt dışına açılması ve yeni kültür eserlerinin üretiminin teşvik edilmesi ve destekleyici tedbirler alınması. Burada yabancı yayın kuruluşlarıyla ilişkiye geçilerek 2005-2015 yılları arasında toplam 65 ülkeden başvuran 474 farklı yayınevi ve 483 yazarımıza ait 2.001 eser için destek verildi. Bu destekler ya çeviri desteği olarak veriliyor ya basım desteği olarak veriliyor. Böylece yazarlarımızın çok farklı dünya dillerinde de okunmasını sağlamış oluyoruz.

Onun dışında bir de yine sanatçılarımızın, yazarlarımızın yurt dışında tanınmasını sağlamak için düzenlenen edebî çeviri atölyesi var. 2015 yılında 10 farklı edebî çeviri atölyesinde 92 çevirmen 20 moderatör çalışmaya katıldılar. Ayrıca, yıl sonuna kadar 13 edebî çeviri atölyesi daha planlıyoruz.

Yazım desteği veriyoruz yazarlarımıza, özellikle genç yazarlarımıza. Kitap fuarlarına katılıyoruz. 2016 yılında 1'i onur konuğu statüsünde olmak üzere 10 uluslararası kitap fuarına iştirak ettik. Yıl sonuna kadar 3 uluslararası kitap fuarına daha katılacağız.

Kütüphanecilik hizmetlerimizi 1.131 halk ve çocuk kütüphanesi, 6 edebiyat müze kütüphanesi olmak üzere 1.137 kütüphanede devam ettiriyoruz. Bunun dışında, 2016 yılında kütüphanelerimizi kitap ve kitap dışı materyallerle zenginleştirmek amacıyla toplam 16 milyon lira ödenek ayrıldı. Kitap sayımız hepsinde 18,5 milyona ulaştı. Kütüphane güvenliği konusunda yaptığımız çalışmalar

var, bunları anlatıyoruz kitapçığımızda. Ayrıca kütüphanelerimizi yaşayan mekânlar hâline getirmek amacıyla 2016 yılında 3.102 çeşit kültürel etkinlik düzenlendi ve bu etkinliklere 591 bin kişi katıldı. Bunları önümüzdeki dönemde daha da artırmayı düşünüyoruz.

Ayrıca Millî Kütüphane Başkanlığımızın yaptığı çok değerli çalışmalar var. Nitekim, buraya gelmeden önce bu sabah TÜRKSOY'la birlikte düzenlediğimiz Türk Dili Konuşan Ülkeler Millî Kütüphane Başkanları Konferansı'nın 4'üncüsünü düzenledik. Şu anda devam ediyor. Türkçe konuşan ülkelerden ve Rusya dâhil gözlemci ülkelerden gelen millî kütüphane yöneticileri, müdürleri şu anda bizim Millî Kütüphanemizde bu konferansta tebliğlerini sunuyorlar. Ayrıca Millî Kütüphane koleksiyonunda bulunan milyonlarca basma kitap, nadir ve yazma eser, kitap dışı materyalleri, süreli yayınları dijitalize etmek için, sayısallaştırmak için çok ciddi bir çalışma yürütülüyor. Onun dışında, Millî Kütüphanemizde millî kültürün tanıtımına katkı sağlamak ve tarihî şahsiyetlerle ilgili yayın içeriklerini bir araya getirmek için bibliyografyalar hazırlıyoruz Hoca Ahmet Yesevî Bibliyografyası, Fuat Köprülü Bibliyografyası gibi. Millî Kütüphane Koleksiyonunun Görüntülü Sisteme Aktarılması Projesi devam ediyor. 4,5 milyon poz dijitalleştirme yapıldı bugüne kadar. Ayrıca, gelirken görüyorsunuz yol kenarında zaten Millî Kütüphane Ek Depo Yapım Projesi devam ediyor. O projeyi, şimdi, biraz daha elden geçirip daha derine inecek şekilde proje tadilatı yapmayı ve böylece daha geniş depo imkânları oluşturmayı hedefliyoruz. Ayrıca Millî Kütüphane, başta Türkçe konuşan ülkeler olmak üzere, kardeş ülkelerimiz olmak üzere bütün dünya millî kütüphanelerine ülkemizin ve kültürümüzün tanıtımına yönelik kitap destekleri yapıyor. 2016 yılında 16 bin kitap bağış olarak bu şekilde gönderildi.

Yazma Eserler Kurumu Başkanlığımızda en eskileri 10'uncu yüzyıla kadar tarihlendirilen ve bugüne kadar Bakanlığımıza bağlı 22 yazma eser kütüphanesinde binlerce yazma eserimiz var. Bunlardan pek çoğu hızla günümüz araştırmacılarının ve öğrencilerimizin de hizmetine sunuluyor. Bu çalışmalar kapsamında başta bilim ve felsefe, dinî ilimler, sanat ve edebiyat, tarih ve toplum bilimleri alanlarında olmak üzere ortalama 30 eserin tıpkıbasımı veya çevrim yazısı gerçekleştiriliyor. Bunun yanı sıra, Fatih Sultan Mehmet'in hususi kitaplığında bulunan temel bazı klasiklerin de yayımına yine devam ediyoruz. Bunların başta Arapça ve Farsça'dan olmak üzere tercümeleri yapılıyor, Osmanlıca yazılmış olan eserlerin transkripsiyon çalışmaları gerçekleştiriliyor. İşte, bu çerçevede Mütercim Asım Efendi'nin altı ciltlik Kamusu'l-Muhit Tercümesi, Vankulu Lügati... Bunlar hep listede var zaten.

Yazma Eserlerin Korunması Projesi kapsamında 137 yazma eserin konservasyonu tamamlandı. 5885 esere düşük sıcaklık uygulaması, 13.271 esere de kuru temizlik yapıldı. Bunların Topkapı'da, İstanbul Arkeoloji Müzeleri Kütüphanesindeki ayrıntılarını yine kitapçığımızda bulabilirsiniz.

Öte yandan, şahısların ellerinde bulunan, sahaflarda ve müzayedelerde satışa sunulan eserler de satın alınıyor. Bu vesileyle hem kültürel mirasımızın kaybolmaması sağlanıyor hem de kütüphane koleksiyonları zenginleştirilmiş oluyor. Bugüne kadar yaklaşık 10 bin eser satın alınarak kütüphane koleksiyonlarına yerleştirilmiştir.

Sinema Genel Müdürlüğümüzün yaptığı çalışmalar burada, kitapçıkta ayrıntılı olarak yer alıyor. Sevindirici bir şey, Türkiye şu anda Avrupa ülkeleri arasında kendi filmlerini izleme bakımından yani yerli yapım izleme oranı bakımından Türkiye Avrupa'da 1'inci sırada. Türk sinema seyircisinin yüzde 57'si Türk yapımlarını tercih ediyor. Bu gerçekten çok sevindirici. 2002 yılında teşviklerimizle gerçekleşmiş olan 9 yapım, bugün 139'a çıkmış vaziyette. Yurt dışında da sinemamızın tanıtımı için bütün etkinliklere destek veriyoruz. 2016 Ekim ayı itibarıyla 111 yeni yerli film vizyona girdi ve bunların izlenme oranları yüzde 48. Toplam izleyici sayısı 43 milyonu aştı. Son beş yılda yerli film izleme oranında Avrupa'da 1'inci sıradayız.

Bakanlığımızın sinema sektörüne aktardığı desteğin etkisiyle 2002 yılında -biraz önce söylediğim gibi- vizyona giren yerli film sayısı sadece 9'du, 2015 yılında rekor kırıldı, 139 yeni film vizyona girdi, 2016'da Ekim ayı itibarıyla 111'i buldu. Özellikle, küçük yaş gruplarına hitap eden filmler sömestr tatilini beklediği için aslında bu 111 daha artacak ama vizyona girmekte biraz geciktiriyorlar, sömestr tatilini bekliyorlar.

Film üretiminde Bakanlığımızın katkısıyla sayısal artışın yanı sıra nitelikli yapımların da ortaya çıkması ve Cannes, Berlin, Venedik, Busan gibi dünyanın en önemli uluslararası festivallerinde ödüller alması -Eurimages'dan mesela, bu sene 2 tane filmimize 848 bin avro ki ciddi bir katkı demektir, Avrupa Konseyi Eurimages kapsamında- Türk sinemasının geldiği noktayı göstermesi bakımından da çok önemli bir gelişme.

Telif Hakları Genel Müdürlüğümüzün özellikle, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun değişikliğine ilişkin çalışmaları devam ediyor. Korsanla mücadelede en etkili araçlardan biri olduğu için bandrol uygulamalarımız geliştirilerek devam ediyor. 2016 yılında 310 milyonu kitap bandrolü, 7 milyonu sinema, müzik, bilgisayar oyunu bandrolü olmak üzere 317 milyon bandrol kullanıldı.

Ayrıca, etkileşimli telefonlarla bandrol denetimi projesi de geliştirildi. Korsanla mücadelede bu çok önemli bir gelişme. Bu kapsamda, 2016 yılının ilk sekiz ayında 546 korsanla mücadele operasyonu gerçekleştirildi ve 1,5 milyon korsan materyal ele geçirildi. Ayrıca, 2017 yılı içerisinde "karekod okuyucu" dediğimiz, korsanla mücadelede çok etkili olan teknik cihazlardan 100 adedini daha il denetim komisyonlarına dağıtılmasını planladık.

Ayrıca, Dünya Fikri Mülkiyet Örgütünün 2016'da gerçekleştirilen 56'ncı Genel Kurulunda ülkemizin kültürel değerlerinin tanıtılması amacıyla "Türk Kültürü ve Coğrafi İşaretler" sergisi açtık.

Fikri mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi kapsamında, kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yürütülmesine yönelik olarak 2016 yılı ilk dokuz ayında 63 projeye 22 milyon lira mali destek sağladık.

Ayrıca, "Emek Veriyorum" gibi, korsanla mücadelede özellikle çocuklarımızın, gençlerimizin çok rağbet ettikleri eğitim ve bilinçlendirme, kampanya çalışmaları var. Bunun bir diğer örneği de "Aklıma Bir Fikir Geldi" korsanla mücadele temalı Üniversiteler Arası İletişim Fikirleri Yarışması. Bununla ilgili ayrıntılar; ayrıca, korsanla mücadele temalı, "Esere Saygılı, Korsana Karşısız" Slogan ve Logo Yarışması gibi kampanyalarımızın ayrıntılı bilgileri kitapçığımızda var.

Bunun dışında, "Medeniyet Köprüsü Beş Şehirli" kitabı tanıtım filmlerimiz, dijital arşiv projemiz, "Telif Haklarına Dayalı ve Kreatif Endüstrilerin Teşvik Edilmesi Odaklı Olarak Türkiye Telif Hakları Sisteminin Güçlendirilmesi" başlıklı Avrupa Birliği eşleştirme projesi var. Bu büyük bir proje, on sekiz ay sürecek bir proje, 617 bin liralık bütçesi var.

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğümüzde müzik ve sahne sanatlarında 6 senfoni orkestrası, 13 koro, 9 topluluk, 1.266 sanatçıyla hizmetlerine devam ediyor. Plastik sanatlarda da 3 resim ve heykel müzesi, 47 güzel sanatlar galerisi var. 2016 yılında 406 periyodik konser, 580 yurt içi turne, 182 yurt dışı turne gerçekleştirildi; toplamda 1.168 etkinlik anlamına geliyor. Ayrıca, bu yıla mahsus olmak üzere, Tamburi Cemil Bey'in vefatının 100'üncü yıl dönümü anısına Genç Sazendeler Yarışması düzenledik.

2016 yılında plastik sanatlar alanında 73'üncü Devlet Resim ve Heykel Yarışması, 17'nci Devlet Fotoğraf Yarışması, 16'ncı Şefik Bursalı Resim Yarışması, 2'nci Genç Sanat-Güncel Sanat Proje Yarışması ve bu yıl ilk defa gerçekleştirilen Genç Sanat Afiş Tasarım ve Video Sanatı Yarışması; bu, "15 Temmuz" temalı olmak üzere tasarlandı. 5 yarışma gerçekleştiriliyor. 2017 yılında da plastik sanatlar alanında ulusal yarışmaların gerçekleştirilmesini planlıyoruz.

Ayrıca, müzik ve sahne sanatlarında millî bayramlar, Mehmet Âkif Ersoy’u anma, İstiklal Marşı’nın kabulüyle ilgili etkinlikler, Çanakkale Savaşı’nın yıl dönümü etkinlikleri, Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri, zafer yolu etkinlikleri, 10 Kasım Atatürk’ü anma etkinlikleri, Mevlâna’yı anma etkinlikleri, Nevruz kutlamaları, Hıdırellez bahar şenlikleri, eğitim konserleri gibi 2.800 etkinlik planlanıyor.

Araştırma Genel Müdürlüğümüz tarafından da UNESCO Hükümetler Arası Komite üyeliğinde bulunan Türkiye, yaptığı başarılı çalışmalardan dolayı 2014-2018 dönemi için ikinci kez Dünya Miras Komitesi üyeliğine seçildi. UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi’nde Türkiye adına kayıtlı 12 somut olmayan kültürel miras unsuru var. Mevlevî sema törenleri... Şimdi, buraya, maalesef, müracaat edilirken “sema törenleri” diye yazıldığı için biz de burada böyle telaffuz ediyoruz ama bu zaman zaman pek çok yanlış anlamaya ve uygulamaya yol açıyor. Ehliyetli ehliyetsiz, bilir bilmez insanlar hem de turistik şov amaçlı “sema gösterisi” filan diye, aslında, UNESCO nezdinde tescil edilmiş olan Mevlevî ayinişerifini dejenere edecek uygulamalara sapabiliyorlar. Bu, onunla karıştırılmamalıdır. Mevlevî kültürünün asli unsurları Türkiye’nin millî komisyonu tarafından UNESCO’ya Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi’ne tescil ettirilmiştir. Dolayısıyla, aslında, bu tür gösterilerin, turistik amaçlı gösterilerin... Aynı şey “Alevî-Bektaşî ritüeli semah” diye kaydedilen ritüelimiz veya ayinler için de geçerlidir. Bunlar usulünce ve erbabınca ehliyetli kişiler tarafından yapılmak zorundadır. Onun dışında, ehliyetli ehliyetsiz, bilir bilmez insanların, özellikle bazı turistik tesislerde bunları turistik gösteri malzemesi gibi yapmaları... Yasaktır aslında, genelgelerimizde bunu müteaddit defalar hatırlatmamıza rağmen burada bir kere daha vurgulama ihtiyacını onun için duyuyorum. “Sema gösterisi”, “semah gösterisi” adı altında ehliyetsiz kişiler tarafından, tescille uygun olmayan, tescil edilmiş kriterlere uymayan bu tür etkinlikler düzenlenmesi yasal değildir. Ve il kültür müdürlüklerimiz, bu tür çalışmalar yapılan turistik tesisleri de denetlemekle görevlidirler ve müeyyidelerini de uygulamakla görevlidirler. Bu çerçevede, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi, temsil listesinde yer alan Mevlevî sema ayinleri, meddahlık, Karagöz, âşıklık geleneği, Nevruz -ki Nevruz’u Azerbaycan, Hindistan, İran, Kırgızistan, Pakistan, Özbekistan’la birlikte çok uluslu dosya olarak tescil ettirdik- Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali, Alevî-Bektaşî ritüeli semah, geleneksel sohbet toplantıları, yâran, barana, kürsü başı sohbetleri, sıra geceleri, yârenler gibi, tören keşkeği geleneği, Mesir Macunu Festivali, Türk kahvesi kültürü ve geleneği, ebru, Türk kâğıt süsleme sanatı bu çerçevede temsil listesine girmiştir.

Ayrıca, Geleneksel Çini Ustalığı Ulusal Dosyası’yla Azerbaycan moderatörlüğünde hazırlanan ince ekmek yapma ve paylaşma kültürü, lavaş, katırma, yufka, yupka; değişik yörelerde değişik isimler alıyor. Burada Ermenistan’la biraz sıkıntı yaşıyoruz, onlar da lavaşı kendi adlarına tescil ettirme gayreti içerisinde. Aslında, birlikte de tescil ettirilebilirdi. İran moderatörlüğünde 2009 yılında temsili listeye alınan Nevruz dosyası Afganistan, Irak, Kazakistan, Tacikistan ve Türkmenistan’ın katılımıyla genişletiliyor. Bunlarla ilgili ayrıntılı bilgiler, ulusal envanter çalışmamız, somut olmayan kültürel miras envanterimiz... Burada envantere kayıtlı unsurların sayısı 110’a ulaştı, daha da artacak inşallah bu derleme çalışmamız.

Ayrıca, geçenlerde Cumhurbaşkanlığı külliyesinde ödül törenini gerçekleştirdiğimiz Yaşayan İnsan Hazinesi Ulusal Envanteri’imize ilişkin çalışmalarımız devam ediyor. 30 yaşayan insan hazinesi kaydedilmiştir listeye.

Ayrıca, halk kültürü araştırma faaliyetlerimiz, bu çerçevede yapılan alan araştırmaları, Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi ki “Millî Folklor Enstitüsü” adı altında kurulan bu bilgi ve belge merkezimiz gittikçe genişliyor. Bu kapsamda, halk şairlerimiz, zâkirlerimiz, mahallî sanatçılarımız, geleneksel el

sanatçılarımız, Türk süsleme sanatçılarımız, geleneksel tiyatro sanatçılarımız olmak üzere toplam 3.110 sanatçımız kayıt altına alınarak kendilerine sanatçı tanıtım kartı da verdik. Ayrıca, Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinde 188.318 kayıtlı belge, eser var. Araştırmacılarımız bakımından bu önemli bir birikim temsil ediyor. Ayrıca, 2017 yılında Bakanlığımız folklor araştırmaları, alan araştırmalarından elde ettikleri verilerin bilimsel platformda değerlendirilmesi ve kamuoyuna sunulması bakımından önem arz eden 6'ncı Halk Kültürü Araştırma Sonuçları Sempozyumu ve 1975'ten beri beş yılda bir yapılan, ulusal ve uluslararası alanda prestij sahibi Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi'nin 9'uncusunu gerçekleştirmeyi planladık.

Bunun dışında, kültürel etkinliklerimiz -Geleneksel Altıneller El Sanatları Festivali gibi- bunlara sağladığımız maddi destekler, yaygın mesleki turizm eğitimi çalışmaları, turist rehberliği faaliyetleri, Bakanlığımıza bağlı 10.193 turist rehberine ilişkin yaptığımız ruhsatname düzenlemeleri, hizmet içi eğitim faaliyetleri; ayrıca, kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya olan geleneksel el sanatlarının yaşatılması için geliştirilmiş olan "Bir Usta Bin Usta" projesi, bunlarla ilgili yapılan çalışmalar; "Turizm Sektöründe İşverenlerin ve Çalışanların Uyum Yeteneklerinin Artırılması" konulu Avrupa Birliği katılım öncesi mali yardımı kapsamında gerçekleştirilen proje; ayrıca, Bakanlığımızla ilgili hizmetlerin 7/24 tanıtımının sürdürüldüğü, vatandaşların ve misafirlerimizin müracaat ettikleri 176 iletişim merkeziyle ilgili bilgiler; ayrıca, Kültür İstatistiklerini Geliştirme Projemiz, TÜİK'le ve Bilgi Üniversitesi iş birliğinde yürütülen projemiz; GENÇDES Projemiz, bunlarla ilgili yapılan destekler; devlet tiyatrolarımızın çalışmaları, bugüne kadar sergiledikleri ve bundan sonra sergilemeyi planladıkları, yeni sezonda sergilemeyi planladıkları oyunlarla ilgili ayrıntılı bilgiler yine kitapçığımızda var.

Ayrıca, sosyal sorumluluk projesi kapsamında, Bakanlığımız ile Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü iş birliğinde cezaevlerinde yürütülen teatral faaliyetler ve bunların eğitsel amaçları, yapım işlerine ilişkin çalışmalarımız; Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü'nün bugüne kadar gerçekleştirdiği ve gerçekleştirmeyi planladığı festivaller, bunlara ilişkin ayrıntılı bilgiler sizlere takdim ettiğimiz kitapçıkta var.

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığının yaptığı çalışmalar, bu alandaki düzenlemeler, buna ilişkin harcamalar, 2016 yılında gerçekleştirilen sergiler, konservasyon çalışmaları; ayrıca, kalelerin, Kilitbahir ve Seddülbahir kalelerinin restorasyonu gibi konular; bunun dışında, Bigalı, Çamburnu kaleleri, Mecidiye ve Yıldız tabyalarının restorasyon çalışmalarına ilişkin Tarihi Alan Başkanlığı çerçevesinde yapılan çalışmalar yine kitapçığımızda ayrıntılı olarak var.

Yunus Emre Enstitüsüne ilişkin çalışmalarımız var. Yunus Emreyle ilgili yapmayı düşündüğümüz düzenlemeyi de ilgili sorularda açarım diye şimdiden fazla ayrıntılarına girmiyorum. Yurt içinde ve yurt dışında, özellikle yurt dışında Yunus Emre Enstitüsünün gerçekleştirdiği eğitim faaliyetleri, Türkçe Yeterlilik Sınavı, Türk Koleji Projesi, Türkçe Yaz Okulu Projesi, Türkçenin Sesi Radyosu Projesi ve yayınlarımız, Yunus Emre bünyesinde yapılan Yunus Emre Enstitüsü Bülteni, Türkiye Dergisi, bunlarla ilgili çalışmalar.

Onun dışında, Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı tarafından yapılan ikili ve çok taraflı çalışmalarımız. UNESCO kapsamında yapılan çalışmalarımız. UNESCO Dünya Miras Komitesini, biliyorsunuz, 10-17 Temmuz 2016'da İstanbul'da gerçekleştirdik. Gerçekten, çok büyük bir katılımı gerçekleştirdi ve maalesef, bitmesine bir gün kala 15 Temmuz melaneti ortaya çıktı ve bir gün ancak uzatabildik. Daha sonra, kapanışını da geçtiğimiz ay Paris'te yaptık maalesef.

MUSA ÇAM (İzmir) – Amasra'yı çıkardınız mı Sayın Bakan?

BAŞKAN – Sayın Çam, zaten elli beş dakika oldu, Allah rızası için yani... Sorularda sorun lütfen.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ NABİ AVCI (Eskişehir) – Onun dışında, Türkiye-Avrupa Birliği Arasında Sivil Toplum Diyalogu Projesi-Sinop Modeli, Avrupa-Türkiye Anadolu Arkeolojisi ve Kültürel Miras Enstitüsü Projesi, Erzurum-Erzincan Kış Turizminin Geliştirilmesi Projesi, Türkiye-Avrupa Birliği müzakerelerinde... Müsaadenizle bunu kısaca okuyayım: Taslak müzakere çerçeve belgesinde müzakerenin 35 fasıl altında yürütülmesi öngörülüyor, Bakanlığımız 15'inci fasıldan sorumlu, fikrî mülkiyet hukuku faslında Bakanlığımız Türkiye Patent Enstitüsüyle eş başkanlık yapıyor. Bu kapsamda, müktesebat uyum çalışmaları devam ediyor.

Mali tablolar kitapçıkta var, onları zaten istesem de okuyamam.

Süreyi aştığının farkındayım, gösterdiğiniz hoşgörü ve sabır için sizlere çok teşekkür ediyorum.

Değinemediğim, ayrıntılarına giremediğim konularla ilgili hususları da inşallah, sorular çerçevesinde açma fırsatını buluruz diye ümit ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz sunumları için.

Şimdi müzakerelere geçeceğiz.

Sayın Bakanım, bu arada, bürokrat arkadaşlarımızın kendilerini Komisyona tanıtmalarını rica edeceğim.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Bürokrat arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

e) Kültür ve Turizm Bakanlığı

f) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü

g) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü

h) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

BAŞKAN - Şimdi müzakerelere geçiyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun ilk söz sizin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Millî Eğitim Bakanlığından sonra Kültür Bakanlığına geldiniz. Kültür Bakanlığı da Millî Eğitim gibi çok önemli bir bakanlık muhakkak. İlk bütçe sunumunuz bu, şöyle: İsterdim ki burada kültürle ilgili, özellikle kültürle ilgili, turizm daha somut politikalar içeriyor ama kültürle ilgili vizyonunuzu, felsefi düşüncenizi, tasavvurunuzu öğrenelim, ne düşünüyorsunuz? Çünkü diğer bakanlıklardan, politikarlardan daha farklı yani Kültür Bakanlığı olmasa kültür olmayacak mı, kültür gelişmeyecek mi? Muhakkak geliyor, her gün her faaliyet kültürle ilgili ama bunların yönlendirilmesi gerekiyor. Nasıl yönlendirileceği, özellikle hangi alanlarda yönlendirileceği bunlar çok önemli. Dolayısıyla bakanların vizyonu, tasavvuru bu açıdan çok önemli. Sizin konuyla ilgili tasavvurunuzu

-tecrübeli bir kişisiniz, siyasisiniz, birikimi olan birisiniz- bunu önemsiyorum, onun için özellikle öğrenmek isterdik. Buna ilişkin olarak da politikaların, bundan sonrasında ilgili Bakanlığımızın harcamalarının nasıl gerçekleşeceğini bilmiş olurduk.

Şimdiye kadar gördüğüm kadarıyla değerli arkadaşlar, en fazla değişen bakanlıklardan bir tanesi Kültür Bakanlığı. Dolayısıyla bu on dört yıllık iktidar döneminde de Bakanlık çok net olarak politikalarını göremediğimiz, net olarak ne yapmak istediğini anlayamadığımız ya da çok net olmadığı alanlardan bir tanesi maalesef, sıkıntılar olan yerlerden bir tanesi. Onun için, sizin bu konudaki vizyonunuzu önemsiyordum. Belki son bölümde düşüncelerinizi özetleyen böyle bir sunum yapabilirsiniz, memnun oluruz.

Tabii, kültür deyince ben iki konu görüyorum özellikle: Bir, geçmişte yaşadığımız, geçmişimize ait olan kültürün bugüne aktarılması, bugün yaşatılması, yeni nesillerin onları öğrenebilmesi yani geçmişteki kişilerle ilgili, olaylarla ilgili ve mekânlarla ilgili, fiziki mekânlarla ilgili kültürün bugüne aktarılması. Ve bugün -özellikle çok daha zor bir bölümü sizin göreviniz- yaşadıklarımızın, her gün yaşadığımız olayların kişilerin ve mekânların kültür olarak benimsenmesi, benimsetilmesi; bu, çok önemli bir hadise. Her gün milyonlarca olay yaşıyoruz, söz söyleniyor ve bütün bunlar çeşitli mekânlarda gerçekleşiyor. Bunların hangisi bizim kültürümüz olacak? Bunları işte sizin politikalarınız belirleyecek, bunlarla oluşacak, ön plana çıkanlar hangileri olacak; bunların net olarak ortaya konabilmesi lazım. Bunları işte Devlet Tiyatrolarında ya da Devlet Opera ve Balesinde göreceğiz, topluma ayna tutulacak, o aynadan kendimize bakacağız, kendimizi göreceğiz, görmek istediğimiz bölümlerini özellikle, almak istediğimiz bölümleri; böyle bir göreviniz var sizin.

Biraz önce söylediniz, Avrupa’da kendi filmlerini, kendi yerli dizilerini izleyen, en fazla izleyen ülkelerden biriyiz. Ben hatırlıyorum, yirmi otuz yıl önce de “Ne kadar çok yabancı yayın izliyoruz, sinema, yerli dizi izliyoruz, bu gidişle kültürümüz yok olacak.” diye şikâyet ediyorduk. Hâlbuki bugüne gelindiğinde kendi sinemamızla, belli bir noktaya kadar kendi yerli dizilerimizle, kendimizi anlatmayı başarmış durumdayız, o bakımdan da övünüyoruz, bu da güzel bir şey. Biz siyaseti şimdiye kadar hep kültür üzerinden yaptık ağırlıklı olarak, kültür siyaseti yapıyoruz. Kültürümüzün yok olacağını, özellikle bazı politikalar, Batılı politikalar karşısında biteceğimizi, yok olacağımızı anlatmaya çalışıyoruz ama bunların çok anlamı yok yani biz gerçekten köklü, geçmişine bağlı bir topluluksak, milletsek, bunların farkındaysak, fevkindeyse zamanı gelince kendi kültürümüzü diğer dünya kültürleriyle birlikte öğreniyoruz, ön plana çıkarıyoruz, yaşıyoruz, yaşatıyoruz. Demek ki o bakımdan korkulacak bir toplum değiliz, bu kadar korkmamamız lazım, bunun özellikle korkulacak şekilde siyasete malzeme yapılmaması lazım; öyle bir sonuç elde ediyorum. Bu da güzel, olumlu bir durumdur diye düşünüyorum. Ama şöyle bir şey de var filmler için söylediğiniz konu: Şu anda ben bakıyorum Avrupa’ya, Batı’ya giden insanların içinde kendi ülkesinden yani Türkiye’den çok daha fazla müze ziyaretini biz Batı’da yapıyoruz, oralara gittiğimizde yapıyoruz. İnşallah önümüzdeki yıllarda da kendi kültürümüzü öğrenmek için müze ziyaretlerini daha sıklaştırırız, çok daha fazla müze ziyareti yapan, kendi kültürüyle ilgili mekânları ziyaret eden bir toplum oluruz, aynı paralelde, dediğiniz paralelde Avrupa’da en ön sıraya geçeriz diye düşünüyorum inşallah.

Sizin Bakanlık olarak özellikle yönlendirmeniz gereken konulardan bir tanesi de hani geçmişin kültürünü yaşamamızı sağlayacaksınız ama, öğrenmemizi sağlayacaksınız ama onunla beraber -bizim kent kültürümüz içerisinde özellikle çok önemli yer tutuyor, kültür oluşması için çok önemli- bana göre bir trafik kültürü oluşturulması lazım, böyle bir politikanızın olması lazım. Trafik kültürü, kentteki trafik kültürü, bir hızası olması lazım onun. Günlük yaşantımızda apartmanda yaşıyoruz çoğumuz,

apartman kültürü; iş kültürü, bizim babalarımız, atalarımız bu iş masalarında çalışmadılar, bizler çalışıyoruz, bir iki nesildir bunları görüyoruz, öğrenmeye çalışıyoruz, bir kültür oluşturmamız gerekir. Bu konularda yardımcı olacaksınız.

Teknoloji konusunda yardımcı olacaksınız Sayın Bakanım. Şu telefon, İnternet, bilgisayar, bunlar konusunda, bunların kullanımı konusunda bize ait bir kültür oluşması konusunda yardımcı olacaksınız, destek olacaksınız.

Tabii, bütün bunları da bizlerin, yine biraz önce söylediğim şekilde, görsel sanatlarla kendimizin görmesi, anlayabilmesi lazım. Bunun için de Devlet Tiyatrolarına, Devlet Opera ve Balesine çok önemli görevler düşüyor, onların da daha özgür bir ortamda, daha bağımsız bir ortamda çalışabilmesi lazım, sansürün mümkün olduğunca olmaması, hiç olmaması lazım. Dolayısıyla sanatçıya kendimizi, kültürümüzü anlayabilmemiz için, görebilmemiz için, yaşayabilmemiz, yaşatabilmemiz, oluşturabilmemiz için daha fazla yer vermemiz lazım, çok daha fazla bu konularla ilgili anlayışlı olmamız lazım. Belki de dolayısıyla, bu kurumların sadece özel bütçeli değil de mali açıdan özel bütçeli değil özerk olmasını da, sanatçıların özellikle daha bağımsız, daha özgür olmasını da sağlayabilmemiz lazım. Özellikle bu kuruluşların daha farklı bir statüde çalışmalarını temin etmeniz lazım diye düşünüyorum, çok daha faydalı olacaklardır.

Siz, yine sunumunuzda değinmediniz, 2015’le ilgili olarak da biliyorsunuz hesap vermeniz gerekiyor, kesin hesabınızı, yaptığımız bundan önceki harcamalarımızın hesabını vermeniz gerekiyor. Onunla ilgili olarak bakıyorum Sayıştay raporlarına, sizin Bakanlığınızla ilgili özellikle faaliyet sonuçları tablosu yanlış düzenlenmiş. Sayıştayın bazı eleştirileri var ama benim gördüğüm kadarıyla da faaliyet sonuçları tablonuzda, mesela gelirler hesabında “vergi gelirleri” diye bir bölüm var, 111 milyon, bu sizin geliriniz değil, Bakanlığımızın geliri değil, bunun burada olmaması lazım, bu şekilde düzenlenmemesi lazım.

Ben bir de bu faaliyet sonuçları tablosunda diğer çeşitli gelirler var, 56 milyon liralık, onu sormak istiyorum, nedir, arkadaşlarımız çıkarırlarsa memnun olurum.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün faaliyetleriyle ilgili olarak da teşebbüs ve mülkiyet gelirleri var, 3 milyon 966 bin. Sayın Bakan, bunların özellikle Devlet Opera Balesi ve Devlet Tiyatrolarının ne kadar hasılat elde ettiğini, 2015 yılını en azından öğrenmek istiyorum. Özellikle onun için soruyorum, faaliyet tablolarındaki teşebbüs ve mülkiyet gelirleri mi bu rakamları oluşturuyor? Gişe hasılatı ne kadar? Mesela 7 milyon 161 bin lira ona mı tekabül ediyor Devlet Tiyatrolarında, öğrenmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun toparlar mısınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığıyla ilgili olarak şartlı görüş verilmiş Sayıştay tarafından. Burada da faaliyet tablosunda yanlışlıklar var, bunların düzenlenmesi lazım. Sayıştayın da 3 tane önemli eleştirisi var, bunların da dikkate alınması lazım.

Sayın Bakanım, E cetvelinde bu sene yine fazla taşıt istememişsiniz, 26 taşıt aracı istemişsiniz, makul onlar ama E cetvelinden özellikle öğrenmek istediğim bazı kalemler var. 3 konu var sizinle ilgili:

40’ıncı madde, E cetveli 40’ıncı madde sizinle ilgili. “Yurt içi ve yurt dışında yetiştirileceklerin ders, araç ve enstrüman giderleri, bunlara ilişkin öğretmen, uzman ve yabancı uzman ücretleri ve yurt dışında veya yurt içinde verecekleri konser giderleri, sergiler için ödenecek giderler...” vesaire denmiş bunun için bir madde konmuş, ödenek konmuş. Kaç kişi, kimler, hangi sanatçılar yararlandı bundan, şimdye kadar E cetveli 40’ıncı maddeden kimler yararlandı?

Bir de 41'inci madde de aynı şekilde "Türk tarihinin önemli şahsiyetleri, olayları, masal kahramanları, belgesel çizgi filmlere dönüştürülmesi ve tanıtılması." diyor bunlarla ilgili yapımlarda bunları üretenleri destekliyorsunuz. Şimdiye kadar kimler ne kadar yararlandı, ne kadar para ödendi; onu öğrenmek istiyorum.

Bir de son olarak E cetvelinin 56'ncı maddesi. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüne sahnelenen eserlere ait telif ücretleri buna göre ödeniyor. Ne kadar ödendi? Aslında bunun E cetveline alınmasına gerek yok bunun, onun için özellikle soruyorum.

Sayın Bakanım, ben kültürle ilgili konulara daha fazla değindim, kültür politikalarınızın olması gerektiğine değindim ama turizm konusunda değerli arkadaşlarım var, Osman Bey gibi, onlar turizmle ilgili daha fazla eleştiride bulunacaklar ya da fikirlerini anlatacaklar. Gördüğümüz kadarıyla en azından turist sayısında yüzde 30'luk bir düşme, yüzde 40'da gelirlerde düşme söz konusu. Gelecek yıllarla ilgili olarak da telafi çalışmaları yeterli değil diye düşünüyoruz önemli meblağlar ayrılmasına rağmen. O konuları diğer arkadaşlarıma bırakıyorum.

Sayın Başkan, ikramı da tam bu sırada yaptırınız, böyle bir kültür olmaması lazım Sayın Bakanım, işte, Plan ve Bütçe Komisyonundaki kültürümüzün de böyle olmaması lazım. Muhalefet özellikle konuşurken böyle şeyin dağıtılmaması lazımdı, ara verip yememiz lazımdı.

Hayırlı uğurlu olmasını diliyorum bütçelerinizin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu eleştirim de Sayın Başkana yönelikti.

BAŞKAN – Bu bir sabotaj değildi tabii ki yani.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Bu konuda ben kısa bir açıklama yapabilir miyim Kültür Bakanı olarak?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Şimdi, bu takdim ettiğimiz çi börekler Eskişehir'in yerel böreğidir.

BAŞKAN – Bir şey anlamadık Sayın Bakanım ama öyle galiba, evet.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Bir şey anlaşılıyor çünkü dağıtımda biraz gecikildiği için soğumuş. Bu çok sıcak sıcak yenir.

BAŞKAN – Yok, biz miktarsal olarak konuşmuştuk efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Yok, arkası geliyor.

BAŞKAN – Ha, tamam, mesele yok.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Orada bir sorun yok, miktarda sorun yok ama kaliteyle ilgili, bir soğuma var. Bu böyle yenmez yani böyle soğuk yenmez, sıcak yenir, hatta çok sıcak yenir ama maalesef, program akışı nedeniyle soğudu. Onun için, bunu telafi için misafirimiz olarak Eskişehir'de ocak başında sıcak sıcak yemeye davet ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, biz de size ve şahsınızda bütün Eskişehir'e teşekkür ediyoruz. Gerçekten, son derece lezzetliydi.

Sayın İhsanoğlu, buyurun lütfen.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; afiyet olsun diyerek başlayalım.

Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcısı, Sayın Müsteşar, Kültür ve Turizm Bakanlığının değerli bürokratları; hepiniz hoş geldiniz, hepinizi saygıyla selamlarım.

Bendenizin Kültür Bakanlığıyla kurulduğu günden, takriben 1974'ten bu yana değişik zamanlarda ilişkim oldu. Daha genç, asistan olarak mürekkep yalama faslının en yoğun zamanlarında bile Bakanlığın içinde organik bağı olan, komisyonlarda vesaire... Ve hayatımız boyunca kültürün hizmetinde bulunduk. Onun için Kültür Bakanlığı deyince benim gönlümde çok önemli bir yer vardır ve benim temennim odur ki, Kültür Bakanlığının tekrar müstakil bir bakanlık olmasını temenni ederim.

Şimdi, Bakanlık 1974'te kuruldu, 1982'ye kadar müstakil bakanlık hâlinde kaldı ve çok önemli hizmetler yapıldı. Yani bugün millî kültür adına ne varsa o gün yapıldı, o dönem yapıldı. Klasik Türk müziği korosundan, konservatuarından, halk oyunlarından, Ziya Gökalp neşriyatından çok önemli dünya eserlerinin tercümesine -1.000 temel eser vesaire- çok çok farklı şeyler yapıldı. Şimdi, 1982'de askerî dönem zamanında -ikisi de rahmeti Rahman'a kavuştu; ikisi de çok kıymetli, ülkemizin mümtaz insanlarından- Başbakan ile Kültür Bakanı arasında o zaman bir şey oldu, ben onun ne olduğunu burada söylemek istemiyorum ve Bakan kabul etmedi, ondan sonra Bakanlık ilga edildi ve Turizme bağlandı. Şimdi, 1982'den 1989'a kadar birleşik kaldı, 1989'da denildi ki: "Ya, bu yanlış iş, bunları tekrar ayıralım; Kültür ayrı olsun, Turizm ayrı olsun." Ve nitekim öyle oldu fakat nedense dört sene sonra, 2003'te bunlar tekrar bağlandı.

Şimdi, turizm çok mühim, kültür de çok mühim ama ikisinin de ayrı ayrı yerde olması lazım çünkü turizm farklı bir sektör, bir nevi bir sanayidir para getiren; kültür para getirmiyor, para götürüyor, harcıyorsunuz. Şimdi, aynı Bakanlık içerisinde iki tane dev kuruluş var. Bir tane Bakan var, bir tane Müsteşar, bir de şimdi Sayın Bakan Yardımcısı bu üst kısımda, bir de genel müdürler falan var. Şimdi, Bakan, Bakan Yardımcısı, Müsteşar, aynı insan, yirmi dört saat, aynı enerji, iki bakanlık. Bu çok mühim bir şeydir. Bunun tekrar eskisine dönmesi lazım.

Şimdi, her ülkede Kültür Bakanlığı yok, çibörek de yok ama olduğu yerde de Kültür Bakanlığı müstakildir. Bizim mesela devlet yapısında, hükümet teşkilatında eskiden beri örnek teşkil eden Fransa'da Kültür Bakanlığı var. Başka Avrupa ülkelerinde Kültür Bakanlığı yok, Amerika'da Kültür Bakanlığı yok. Biz bunu kabul etmişiz, doğru da yapmışız, ben bunun yanlış olduğuna inanmıyorum fakat bunu tekrar, yeniden düşünmek lazım. Sayın Bakanım, siz sıradan bir Kültür Bakanı değilsiniz, siz bir kültür adamısınız, bir öğretim üyesisiniz; bir düşünürsünüz ve biz sizden bu hamleyi yapmanızı temenni ediyoruz.

Diğer kültür meselelerine girmeden önce bir hususa işaret etmek istiyorum, bu hepimizin üzüldüğü bir husustur. Menhus, meşum ve melun darbenin neticesinde 100 bin kadar kişi görevden alındı vesaire. Bunların bir kısmı iade ediliyor, bir kısmı edilmiyor, bir kısmı mahkemelerde falan, yargıda. Fakat Kültür Bakanlığındaki durumu biz bilmiyoruz ve tanıdığımız bazı çok kıymetli insanlar var ki bunlar hakikaten mesleklerinin erbabıdır ve hiç, böyle, darbe yapacak bilmem ne yapacak... Belki Bank Asyadan bir kredi almıştır ama onu herkes almıştır. Ben almadım gerçi ama bu memlekette çok alan vardır ve böyle bir kriter olamaz. O hususta bize birtakım bilgiler sunarsanız Sayın Bakanım çok müteşekkir olurum.

Şimdi, müsaadenizle, esas meselelere geçmek istiyorum. Şimdi, biraz önce zataliniz konuşurken şehir ve kültürden bahsettiniz, Anadolu medeniyetleri ve kültür varlıklarının öneminden bahsettiniz. Burada şubat ayında selefimiz Sayın Mahir Ünal Beyefendi de konuşurken, Bakanlığın Sürdürülebilir

Kültürel Kalkınma Programı'nın çatısını oluşturan stratejik alanları belirtirken, birinci alan şehrin tarihî dokusunun ihyası, kültür alanlarının canlandırılması ve şehir kültürünün zenginleştirilmesi ve tanıtımı... Bu hususta çok mühim şey bunlar. Bunları biz gerçekten destekliyoruz ve temenni ediyoruz ki bu program geniş bir şekilde yapılsın.

Ben burada bunun içinde biraz daha spesifik bir iki şeyi söylemek istiyorum. Şimdi, Anadolu'daki şehirlerimiz, bilhassa Orta Anadolu'daki şehirlerimizde modernleşme, şehirleşme çirkinleşme manasında gelişti, betonlaşma manasına geldi. Hâlâ birkaç yerde konaklar var, tarihî evler var; bunların ilgiye ihtiyacı var. Mesela bizim Yozgat'ta İstanbulluoğlu Mahallesi var, İstanbulluoğlu Mahallesi'nde birkaç tane şey var, Başçavuş Camisi, Ulu Cami, Çapanoğlu Camisi arasındaki bölgede falan ve orada bunlar... Yani Bakanlık bunlara belirli program içerisinde destek verirse gerçekten çok kıymetli... Tekrar o bölgeler yeşillenir, o bölgeler hayat bulur ve başka başarılı yerlerde olduğu gibi -mesela Beypazarı'nda, şurada burada- bu şehirlerimizde de birtakım kültürel şeyler canlanır. Bu kapsamda, Yozgat'ta varlığı unutulmaya yüz tutmuş tarihî konakların aslına uygun hâlde yeniden canlandırılması, rekonstrüksiyon, restorasyon yapılması önem arz etmektedir. Böylece hem sosyal değerlerin güncelleşmesi hem de nesiller arasında kopmaların önlenmesi sağlanabilir.

Bundan sonra, kütüphanelerle ilgili, müzelerle ilgili bir iki şeyi arz etmek istiyorum. Şimdi, Bakanlık kurulduğu günden beri en önemli hususlardan biri bu iki büyük müessese gruplarına yani kütüphanelere ve müzelere eleman yetiştirmek, teknik eleman yetiştirmek, müzeci yetiştirmek veya o değişik seksiyonlarda "creator" dedikleri o konunun uzmanı, işte silah uzmanı, kitap yazma uzmanı, kumaş uzmanı, mücevherat uzmanı vesaire vesaire, bunların yetiştirilmesi... Bunların, tabii, uzun vadeli bir şeyi yapılması lazım veya planlanması lazım. Bazı konuların Türkiye'de eğitimi yapılabiliyor ama birçok konu var ki eğitimi burada yapılamıyor. Bu konuda acaba nasıl bir planlama yapılabilir?

Şimdi, bir de envanter meselesi... Yani müzelerin envanterleri var, biliyoruz ama bunları böyle modern kataloglama şeklinde her objeden ayrı bir resmiyle, detaylarıyla, tarihçesiyle vesairenin olması hakikaten dikkate değer bir husustur.

Bir de kitaplar... Şimdi, mesela, ben çok iyi hatırlıyorum, TÜYATOK diye bir proje vardı yani Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu, Türkiye basmalar... Bu basmaları da rahmetli Müjgan Hanım yapıyordu. Müjgan Hanım'ın vefatıyla ne oldu bu, bitti mi, devam ediyor mu bilmiyorum. Bu konuda bilgi verilirse çok minnettar olurum.

Tiyatrolarla ilgili, Sayın Bakanım, 1999 senesindeki temennimi burada tekrarlamak istiyorum, olmadı maalesef. 1999 senesinde Osmanlı Devleti'nin 700'üncü yıl dönümü müydü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İhsanoğlu, bir dakika lütfen.

İlave süre vereceğim ama toparlarsanız...

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Toparlıyorum Sayın Başkan, iki nokta kaldı.

Osmanlı Dönemi'ne ait tiyatro eserlerinin sahnelenmesi yani Şinasi'den, Namık Kemal'den, Abdülhak Hamit'ten falan, bu dönemden bazı eserlerin... Evet, zorlukları var bunun ama bunu biz kültür mirası olarak... Biz şimdi Latince opera dinliyoruz, İtalyanca opera dinliyoruz, Almanca opera dinliyoruz ve dinliyoruz ve gidiyoruz, seviyoruz; ben şahsen bayılıyorum. Ama bir de Osmanlıca bir tiyatro, bir Hamit'in Finten'ini, Tarık Bin Ziyad'ını; Şinasi'nin Şair Evlenmesi'ni, Namık Kemal'in Vatan Yahut Silistre'sini; ben bunları ailemin, çocuklarımın, arkadaşlarımla, öğrencilerimin görmesini, halkımızın görmesini temenni ederim.

Bir de Süleymaniye Kütüphanesi'yle bir teklifim var. Bu çok eski bir teklif, 1980'li yıllarda Süleymaniye Kütüphanesi'nde yazmaların korunmasıyla ilgili. Biz o zaman IRCICA olarak bir proje başlattık -birtakım aletler, malzemeler- uluslararası kurslar yaptık vesaire, oradan birkaç insan yetişti. Daha sonra baktık ki bu hakikaten çok önemli, ihtiyaç da var. Ben de bu arada yurt dışında, Avrupa'da falan çok ileri teknolojiler gördüm. Bu teknolojilerin Türkiye'ye gelmesi ve Süleymaniye'de olması lazım geldiğini ve bu teknoloji... Sırf yazma eser değil, yani bizim bildiğimiz, o güzelim Osmanlı Dönemi parlak aharlı kâğıtları değil, yazma eserler çok, hatta basma eserlerin bir kısmı da tehlikede. Şimdi, siz de bilirsiniz mesela Beyazıt Kütüphanesi'ne gidiniz, 19'uncu yüzyıla ve 18'inci yüzyıla ait bir basma kitabı alın, açın, un gibi düşer, un; bitti, o kitap öldü, o gazete öldü. Şimdi, bunları kurtarmanın yolları var. Bu ancak büyük çaplı bir işle olur. Ben o zaman şunu düşündüm, teklif ettim: Süleymaniye'ye bağlı, uluslararası -ama uluslararası- bir kitap hastanesi, uluslararası. UNESCO'yla beraber temaslara geçtik, o zaman Bakanlık, sizin Bakanlığımız, Dışişleri, IRCICA ve UNESCO. Ben kendim bizzat UNESCO'ya gittim ve temaslara başladık, projeleşti, uzmanlar geldi ve bunun çatısı yapıldı ve Türkiye Hükümeti ile UNESCO arasında "memorandum of understanding" mutabakat zaptı imzalandı, Bakanlar Kurulundan geçti, Sayın Cumhurbaşkanımızın imzasıyla, onayıyla Resmî Gazete'de neşredildi fakat maalesef bu olmadı, bu akim kaldı.

Şimdi, tabii, Bakanlık 2010 senesinde bu Yazma Eserler Kurumunu kurdu. Bu çok mühim bir şey, çok güzel neşriyat yapıyorlar, biraz da restorasyon var falan ama bu, hâlâ, "Japon kâğıdı" dediğimiz -çok klasik artık, kırk senelik, elli senelik, yüz senelik teknoloji- bu bahsettiğim değişik kâğıtlar, asidik basılmış kâğıtlar, parşömen üzerindeki, taş üzerindeki, papirüs üzerindeki eski eserlerin korunması meselesi. Bunlar çok mühim şeylerdir, bunlar bin senelik arkeolojik şeylerden çıkarlar falan. Bunu ben zatinalinizin ve Bakanlığınızın dikkatine sunmak istiyorum.

Son olarak, turizm ve kültürün ayrılmasını savundum. Kültür Müsteşarımız benim turizme karşı olduğumu zannetmesinler fakat bu ikisinin ayrılmasının gerçekten sizin açımızdan da... Daha da fazla para alırsın Sayın Bakanım, bakınız, daha fazla para alırsınız 2 bakanlık için.

Alternatif turizm için Türkiye'de, tabii, büyük gelişme var yani 1980'li yıllardan bugüne muhteşem... Arızı bir meseledir bu sene olan hadiseler. Ben diyorum ki zengin turist turizmini şey etmek lazım. Yani, o kitle turizmleri, tamam, 800 mark harcıyor, 1.000 euro harcıyor falan iyi de yani bir harcamada 50 bin dolar, 100 bin dolar, daha fazlasını harcayan potansiyel var. Ben size bir örnek vereyim: Sardunya Adası. Dünyanın bütün zenginleri orada ve muazzam para harcıyorlar, korkunç para harcıyorlar, çok lüks oteller vesaire. Bizim, burada, kanaatimce, Büyükada o tarihî atmosferiyle, ambiyansıya, o güzellik şaheseri olan konumuyla dünyada benzeri olmayan bir mekân. Biraz daha itina edilirse, biraz daha para harcanırsa, biraz güzel plan yapılırsa gününbirlik turistlerin yanında böyle büyük paralar harcayacak turistler gelebilir. Ben bu hususu arz etmek istiyorum ve düşünülmesini temenni ediyorum.

Bir de sizin konuşmanızın başındaki temennilerinize katılmak istediğimi söyleyeyim ve şunu sorayım: Bana eskiden Bakanlığın kitapları geliyordu. Acaba beni niye cezalandırdılar Sayın Bakan, neden bana kitap göndermiyorlar?

Çok teşekkür ediyorum.

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İhsanoğlu.

Sayın Cevheri, buyurun lütfen.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Kıymetli Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum. Sayın Bakanım, şahsınızda bütün Bakanlık camiasını selamlıyorum.

Tarihsel açıdan baktığımızda, insanlık tarihine yön veren milletler ve devletler vardır. Kadim medeniyetlerin ve uygarlıkların mirasından gelen Türkiye, 114 devlet ve beylikle tarihte en çok devlet veya beylik kuran millettir. Bundan dolayıdır ki sadece ülkelerde değil, kıtalarda medeniyetine dair binlerce eser bırakmıştır. Ecdat yadigarı olan eserleri ve beraberindeki kültürleri yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak, kültürel mirasa sahip olmanın gereğidir. Devletimiz bu hassasiyetini hep canlı tutmuştur. Başta Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak kültürel mirasımıza sahip çıkan, koruyan, yaşatan, tanıtan bütün kurum ve kuruluşlarımıza ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; takdir buyursunuz ki devletler ve milletler hafızalarıyla yaşarlar. Bu yüzdendir ki kültürel değerlerimiz, eserlerimiz önemlidir. Hafızasına sahip çıkmayan milletler ve devletler tarih sayfasında yok olup gitmişlerdir. Birçok ülkenin tarihi bile Urfa sokaklarındaki bir sadaka taşı, bir soluk taşı kadar eski değildir. Aztekler ve İnkaları mevcut Amerikalılardan saymazsak Amerika'nın üç yüz yıllık bir tarih ortaya çıkar. 639 yılında Hazreti Ömer döneminde İslam'la şereflenen Urfa sokaklarındaki bir sadaka taşı en az bin yıllıktır.

Eğer tarihiniz, kültürünüz, efsaneleriniz, öykü ve hikayeleriniz, yaşayan ve yaşatılan geleneksel sanatımız ve insanların gibi köklü kültürel değerleriniz varsa bunu turizmle paylaşma imkânına sahip olabilirsiniz. Bu hususu memleketimden örneklerinizle pekiştireceğim.

Şanlıurfa merkezde bulunan Göbeklitepe on iki bin yıllık bir tarihe sahip olup dünyanın en eski tapınağıdır. Bu tapınak, Sümerlerden altı bin beş yüz yıl önce, Nuh tufanından yedi bin yıl önce, Mısır Piramitlerinden yedi bin beş yüz yıl önce, Hazreti İbrahim'den sekiz bin yıl önce ve Roma İmparatorluğu'ndan dokuz bin beş yüz yıl önce vardı. Kısacası, Göbeklitepe, tarihin yeniden yazılmasına sebep olan, dünyanın en önemli arkeolojik keşfidir. Urfa ve Göbeklitepe, insanlık medeniyeti tarihinin başlangıcı sayılan, "Bereketli Hilal" olarak adlandırılan Mezopotamya'nın en önemli kilit taşlarıdır.

Yeryüzünde önemli ve kadim şehirler vardır. Bu şehirler, bilim, inanç, sanat, kültür, tarih ve hukuk gibi insanlık âleminin ortak medeniyetine mekân olmuş önemli merkezlerdir. Bu şehirler batıda Atina ve Roma, doğuda ise Mekke, Medine, Kudüs, İskenderiye ve Şanlıurfa'dır. Arkeolojik bulgulara göre Şanlıurfa, dünyanın en eski kenti, insanlık tarihinin başlangıcı, peygamberlerin ve tüm insanlığın ortak ata yurdudur. Sahip olduğumuz özgün kültür varlıkları bakımından Şanlıurfa merkezi, Göbeklitepe ve Harran Dünya Kültür Mirası Aday Listesi'ne alınmıştır.

Son arkeolojik araştırmalarda MÖ 7000 yılına ait bulgular veren Harran şehri, 3 semavi dinin de kabul ettiği ve "Ceddül Enbiya" olarak vasıflandırılan Hazreti İbrahim'in vatanıdır. Hazreti İbrahim Şanlıurfa'da doğmuş ve Nemrut'la efsanevi mücadeleye girmiş, putperest zihniyeti Şanlıurfa'da yerle bir etmiştir. Hazreti Yakup Harran'da yaşamış, Harran'da dayısının kızıyla evlenmiş ve Hazreti Yusuf 2 yaşında iken Kenan bölgesine göç etmiştir. Hazreti Musa, Hazreti Şuayb, Hazreti Eyyüp, Hazreti Elyasa hep Şanlıurfa'da yaşamışlardır.

Bu arada, yine bölgemizde önemli bazı tarihî değerlerin yok olmaması adına birtakım çalışmaların yapılmasını, şahsınızda, Bakanlığımıza arz ediyoruz.

Sayın Bakanım, yerel yönetimlerin katkılarıyla Şanlıurfa merkezindeki Germuş Kilisesi ve Deyr Yakup Manastırı Restorasyon ve Çevre Düzenlemesi Projesi ilk defa hazırlandı, kurul onayından geçti, yatırım programına alınması gerekmektedir.

Sayırsız kültürel değerlere sahip olan Şanlıurfa'da kültür merkezi projesinin ihale edilmesi Şanlıurfalılar tarafından beklenmektedir.

Bu arada, tabii, Şanlıurfa adına, memleketin adına, özellikle şahsınıza ve Bakanlığımıza çok teşekkürlerimi, şükranlarımı arz ediyorum. Çünkü, en büyük müzesini Şanlıurfa'da kurdular. Bu da bizim için bir övünç kaynağıdır.

Yerel yönetimlerin katkılarıyla Birecik Sahil Şeridi Çevre Düzenlemesi ve Sosyal Donatılar Projesi'nin birinci etabı tamamlandı. İkinci etabının yatırım programına alınması gerekmektedir. Bu husus, Fırat sahil havzasını çirkin bir görüntüden kurtaracaktır.

Yine Halfeti sahil şeridi çevre düzenlemesi "saklı kent" diye vasıflandırılan Halfeti ilçemizin turizmine canlılık kazandıracak, bölgemiz ve ilçemiz için önemli bir katkı sağlayacaktır.

Sayın Bakanım, Siverek, Suruç, Akçakale, Ceylanpınar ve Halfeti ilçelerimize birer kültür merkezinin yapılması için programa alınmasını özellikle takdirlerinize arz ediyorum.

İlçe kütüphanelerimizde personel sıkıntısı had safhadadır. Bir çok kütüphanemiz tek personelle hizmet vermeye çalışmakta, bazı ilçelerimizde ise -Hilvan, Bozova gibi- başka kurumlardan geçici olarak istihdam edilen personelle hizmet verilmeye çalışılmaktadır. Buralara özellikle personel verilmesini arz ediyoruz.

Ceylanpınar ilçemizde ise ilçe halk kütüphanesi bulunmamaktadır. Halfeti ve Birecik ilçelerinde bakanlığa tahsisli bina bulunmamaktadır. Farklı kurumların binalarında hizmet verilmeye çalışılmaktadır. Bilgilerinize arz ediyoruz.

İlimizde faaliyet gösteren Devlet Türk Halk Müziği korosunun norm kadrosu 45 olup, hâlihazırda yaklaşık bunun dörtte 1'i kadroyla hizmet verilmeye çalışılmaktadır. Eğer yeterli sayıda kadro ataması yapılırsa Şanlıurfa müziğine önemli bir katkı sağlanacak ve güzel bir şekilde icra edilmesi sağlanacaktır.

Yine, Kültür ve Turizm Bakanlığımızın yaptığı çalışmayla Urfa sıra gecesi geleneğinin UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi kapsamına alınmasıyla bu gelenek sadece Şanlıurfa'nın değil, Türkiye'nin kültürel mirası hâline gelmiştir. Bu hususta katkı sağlayan, başta şahsınız olmak üzere bütün Bakanlık personeline ilim adına şükranlarımı arz ediyorum.

Diğer bir hususu da arz etmekte fayda görüyorum. Hacı Bektaş'ta olduğu gibi, Bakanlığımıza bağlı personelin istihdam edildiği, mizansenli icra yapan, geçmişten geleceğe, geleneği özüne bağlı kalarak aktaran Urfa sıra gecesi topluluğu oluşturulursa zannedersen zengin olan Şanlıurfa folkloruna önemli bir katkı sağlanacaktır.

Ayrıca, Şanlıurfa'nın bütün kültürel değer ve miraslarımızı kapsayan bir tanıtım filminin yapılmasını özellikle arz ediyoruz.

Sayın Bakanım, müsaadenizle Bakanlığımıza önemli bir teklifte de bulunmak istiyorum. Şanlıurfa, inanç turizmi bağlamında muazzam kültürel ve manevi değerlere sahiptir. Bu değerlerimizi özellikle yurt dışında tanıtarak ülkemize ve bölgemize turist çekebiliriz. Bunun için, şehir kimliği ve inanç turizmiyle ilgili ciddi çalışmalar yapabiliriz. Bu bağlamda, Şanlıurfa orjinli ve Türkiye teklifi olarak UNESCO'ya insanlığın ciddi manada ihtiyacı olan sabrı insanlık âleminde canlı tutmak ve yerleştirmek adına bir günü "Sabır Günü" ilan edebiliriz. Çünkü, Hazreti Eyyüp'ün makamıdır. Orada, malum, biliyorsunuz, çile çektiği mağara vardır. Yine Eyüp Nebi beldesinde mezarı vardır. "Uluslararası Sabır Günü" etkinliği olarak Şanlıurfa merkez olmak üzere dünyada ve Türkiye'de kutlarsak özellikle bölgeye ciddi manada bir katkı sağlarız.

Sayın Bakanım, turizmle ilgili bir iki hususu da arz ederek sözlerimi bitirmek istiyorum. Malum, Şanlıurfa'da turizm işletmeleri var ve bunların çok büyük bir kısmı da özellikle umre turizmiyle ilgileniyorlar. Bu işletmelere yönelik olarak mesleki eğitim kurs ve seminerleri verilirse özellikle personellerin kalitesi, eğitim seviyesi ve kültürü yükselmiş olur.

Şanlıurfa Kültür ve Turizm Müdürlüğü bünyesinde yükseköğrenim görmüş gençlere yönelik Arapça, İngilizce, Almanca ve Farsça dillerini içeren kokartlı turist rehberliği kursu açılırsa bölge gençlerimiz için de ciddi bir istihdam sağlanmış olur, hem de mesleğe bir kalite getirilmiş olur.

Yine, Bakanlar Kurulu kararıyla Şanlıurfa’da 2014 yılında kurulan Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü bir an önce gerekli kadrolar atanarak faal hâle getirilirse zannedersem Şanlıurfa’ya da yine ciddi manada bir katkı sağlanmış olur.

Sözlerimi nihayetlendirirken Bakanlığımızın 2017 bütçesinin Bakanlığımıza, ülkemize, milletimize ve sanat camiasına hayırlı olmasını saygıyla arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Cevheri.

Sayın Budak, buyurun lütfen.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ağırlıklı olarak kültür konuşuldu. Ben de konuşmama kültürle başlayayım, daha sonra turizm rakamlarıyla... Sayın Bakanımıza ve önümüzdeki yıllla ilgili verecekleri bilgilere ihtiyacımız olduğunu da buradan belirteyim.

Şimdi, Antalya’da yirmi üç yıldır süre gelen Opera ve Bale Festivali vardı. Aspendos Opera ve Bale Festivali, adından da belli olacağı gibi, Aspendos’ta yapılıyordu ve sadece Aspendos’taki opera ve bale için gelen önemli sayıda ziyaretçi vardı Antalya’ya ve bu bir markaydı, dünya bunu tanıyordu, dünya bunu biliyordu. Bu sene, maalesef, sizin aldığınız bir kararla iptal edildi. Bunun gerekçesini merak ediyorum. Çünkü, hep konuşuruz; turizmde deniz, kum, güneş deriz, aslında Türkiye açık hava müzesi deriz. Türkiye açık hava müzesi ise, biraz önce sayın vekilim de söyledi, niye biz kültürden daha çok pay almamız diye hep sorarız kendimize. Böylesine medeniyetlerin yaşadığı topraklardayız, binlerce yıldır medeniyetler yaşamış bu topraklarda ve yapılan bazı şeyleri de bozuyoruz maalesef. Örneğin, Antalya’da bir piyano festivali vardı. Antalya Piyano Festivali devam ediyor, 11’incisi, 12’ncisi yapıldı ama, aslında, marka olduğu bir hâli vardı yani bunun için piyano festivaline dünyanın her yerinden ziyaretçiler ve sanatçılar gelirdi. Onları takip eden sanatseverler de onlarla birlikte Antalya’ya gelirdi. Orada ideolojik sebepler gösterildi -sanatta sanatçı her zaman kendi görüşlerini çekinmeden söyler-orada bir değişiklik yapıldı; Fazıl Say gönderildi, yerine başka bir sanatçıyla devam ettiriliyor şimdi. Ama, bana göre kapatılıp tekrar açılmış bir durum söz konusudur. Özellikle Aspendos’taki festivale biz -daha önceki bulunduğum kurumlarda- sadece Antalya’nın dinamikleriyle 400 bin euro gibi bir bütçeyle Viyana Filarmoni Orkestrası’nı getirmiştik. Böylesine önemli etkinlikler yapılıyordu. İki bin yıllık geçmişli olan Aspendos’un iki bin yıl boyunca sanata hizmet ettiğini de buradan görüyoruz. Ha, şunu da yanına hemen ilave edeyim: Hâlâ Aspendos kalitesinde bir açık hava tiyatromuz bizim yok, hâlâ. Ki Antalya turizmde çok önemli bir destinasyon, 100’ün üstünde ülke ziyaretçi ve biz burada, maalesef, böyle bir ortamda deniz, kum, güneş yapıyoruz. Buradaki soru: Opera ve bale hangi gerekçeyle kapatıldı, tekrar devam ettirmeyi düşünüyor musunuz?

Şimdi turizm rakamlarına gelince; 2014 yılında Türkiye’ye yabancı ziyaretçi 30 milyon 88 bin kişi gelmiş. 2015 yılında -Rusya’nın ekonomik krizinden dolayı Rusya’da ufak tefek kayıplar yaşanmıştı- 29 milyon 758 bin kişi gelmiş. 2016 yılındaki rakam dramatik bir şekilde 20 milyonlara düşmüş; 20 milyon 246 bin. Türkiye rakamları bunlar, yüzde 32 eksi yazmış. İstanbul, Antalya, İzmir, Muğla rakamlarında da farklı bir tablo yok. İstanbul birazcık daha şanslı, yüzde 26,8 eksi yazmış. Antalya yüzde 43 eksi yazmış. İzmir 41,1 eksi yazmış. En önemli, deniz, kum, güneşte ikinci destinasyon Muğla da yüzde 41 gibi eksi yazmış, yüzde 36 gibi eksi yazmış. Şimdi ben buradan gelirler kalemine

giriyorum. Türkiye cari açık veren bir ülkedir. Doğrudan döviz kazandıran ana sektörümüz turizmdir. Doğrudan döviz kazandırdığı rakam da çok ciddi bir rakamdır ve bu yıl bizim kaybımız, bizim tahminlerimize göre direkt konaklamadan 7,6 milyar dolar şu anda gerçekleşmiş durumda. Bunlar hep TÜİK'ten alınmış rakamlar Sayın Bakanım. Yabancı turist harcaması 2014 yılında 775 dolar, bu yıl verilen rakam -biliyorsunuz istatistiklerle hesaplanıyor- 621 dolar. Konaklama fiyatlarında düşüş var, konaklama günlerinde kısalma var ama sayı olarak da aşağı yukarı 9 milyon 511 bin kişi kaybetmişiz, hem maddi anlamda hem sayısal olarak büyük bir kayıp var.

Şimdi, geçen yıl, sizden önceki Bakanımıza da ben bunları şöyle izah ettim: Bu iş milli bir mesele. Burada bizim derdimiz muhalefet falan üretmek değil. Çünkü çok ciddi istihdam sağlayan bir sektör, aynı zamanda doğrudan döviz kazandıran bir sektör. Şimdi, Sayın Mahir Ünal'a o zaman bir dosya vermiştik ve demiştik ki yani bunlara, şu kalemlere dikkat edilmesi lazım, büyük bir kriz geliyor. Bu iş sadece Rusya meselesi değil; imajla ilgili, Türkiye'nin imajıyla ilgili son derece önemli sıkıntılar var. Bunların aşılması için de PR çalışmaları yapılması gerekiyor, fuar sayısının artırılması gerekiyor. Avrupa pazarı bizim için en olgunlaşmış pazar ve Rusya pazarı. Bu pazarlarda oranın en önemli televizyon kanallarına, gazetelerine ilanlar verilmesi, haberler yaptırılması ve bu imajla ilgili sıkıntının aşılması gerekir demiştik. O zaman çok iyimser bakılmıştı ve sanıyorum farkında değildi yani farkında olunamadı. Hatta o zaman Sayın Mahir Ünal dedi ki: "Bu yıl biz yüzde 20 kayıpla kapatırız. Rusya'dan da 2 milyon ziyaretçi gelir." Bu 24 Kasımdan sonraki yaptığımız konuşmaydı. Ben de o zaman demiştim ki 500 bin gelirse çok iyidir, bunun için tedbir alınması lazım. Şimdi, Rusya'daki kayıp ortada, Antalya'da yüzde 85-88 seviyesinde ki en çok Antalya'ya geliyorlardı, Türkiye'de de çok büyük rakamlar oluştu. Çok şükür, krizleri atlattık, Rusya'yla bir şekilde ilişkileri düzelttik ama artık sezon bitmişti, yüksek sezon bitmişti, şu anda da 400 bin civarında Rus gelmiş. Önümüzdeki sene eğer sadece Rusya'ya güveniyorsak, bakın arkadaşlar burada uyarıyorum, sadece Rusya'yla Türk turizmi kurtulmaz. Yani, Rusya'dan gelecek turist sayısında, size verilen bilgileri biliyorum "5 milyon civarında Rus gelir." demiş, Rusya'da da ekonomik bir sıkıntı var, 2 milyonun üstünde olmaz efendim. Avrupa'dan özellikle, tamam, hadi Rusya'yla büyük krize girmiştik, Almanya'yla ya da Belçika'yla ya da Hollanda'yla neden eksi yazdık? Yüzde 30'lar civarında Avrupa pazarında da eksi var. Şimdi, burada yapılacaklarla ilgili... Geçen sene biliyorsunuz büyük bir şeyle bir paket açıkladık, bir istihdam paketi, bir de acil eylem paketi. Şimdi, burada benim de o zaman sorduğum şeydu: Bu doğru değil; uçak, benzin desteği ya da yakıt desteği doğru değil koltuğa göre vermek lazım ve bunu bütün yıla yaymak lazım. Yayıdınız, sağ olun ama burada faydalananlar, 100 binin üzerindeki acenteler de, küçük acentelerin hepsi battı efendim, küçük acente diye bir şey kalmadı. Ben buradan şunu da soruyorum: Bu yıl, 2016 yılında biz bu desteklerde kaç firmaya faydalandırma yaptık? KGF desteklerinden kaç firma faydalandı? Eximbank desteklerinden, kredilerinden kaç firma faydalandı? Bunun büyük krizin içindeki destek payının ne olduğunu merak ediyorum, bunu da açıklarsanız sevinirim.

Şimdi, bu sene dikkatimi çeken bir şey daha var. Geçtiğimiz yıl biz birçok fuara katılmışız, 118 turizm ihtisas fuarına katılmışız. Bu yıl Bakanlığınızın açıkladığı turizm fuarlarıyla ilgili sayıda bir azalma görüyorum. İmaj önemli ise, tanıtım bu kadar önemli ise bu fuarlar neden azaltıldı, bunu çok merak ediyorum.

Yurt dışı temsilciliklerimiz tanıtımla ilgili bir şey yapıyor mu? Bu sene madem bu kadar imajımız bozuk, birçok ülkede tanıtımla ilgili en azından onların büyük televizyonlarında, bizdeki TRT gibi, CNN gibi kanallarda Türkiye'nin imajına yönelik bir şeyler yapmayı planlıyor musunuz?

Erken rezervasyonlarla ilgili de bilgi almak istiyorum. Biliyorsunuz son Londra'daki fuardan insanların, turizm sektöründen o fuara katılan firmaların ya da temsilcilerin moralleri son derece bozuk geldi. Erken rezervasyonlarda, özellikle Avrupa pazarında hiçbir şey yok, yaprak kıvıldamıyor. Ben burada kısa bir bilgi vereyim. Erken rezervasyonlar ekim ayında başlar, yüzde 20 indirimle tüketiciye sunulur; ocak ayında ikinci segmente geçilir, yüzde 15 iskontoyla tüketiciye sunulur ve talep toplanır ve bütün yılı orada tahmin edersiniz. Bu yılki ilk fuarlardan itibaren tahminler önümüzdeki yılın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Eğer tedbir alınmazsa -2016 yılında aşağı yukarı benim tahminime göre TEPAV'ın rakamlarında çarpan 1,86'dır, şu ana kadar 15 milyar dolarlık bir kayıp var- önümüzdeki yıl daha kötü olabilir. Bu konularla ilgili acil eylem planlarınızın ne olduğunu çok merak ediyorum.

Tabii, daha birçok şey var turizmle ilgili tabii söylenebilecek. En önemlisi çalışan tarafıdır Sayın Bakanım. Tahmini çarpan etkisiyle birlikte turizm sektöründen etkilenen diğer sektörleri koyduğunuz zaman 500 bin civarında çalışanımız işsiz kalmıştır ve sadece turizm rakamları değil işsizlikteki yükselişi görüyorsunuz, yüzde 11,3 işsiz seviyesine ulaştık, genç işsizlerin durumu ortada. Turizm sektörü sadece turizme hitap etmez, aynı zamanda istihdama da büyük katkı sağlar. Bununla ilgili çalışmalarınız var mıdır?

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokrat arkadaşlarım ve kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Bakana da, Bakan Yardımcımıza da, arkadaşlara da yeni görevleri hayırlı olsun diyelim. Tabii, biz yeni bakanlara avans veriyoruz ama siz bayağı kıdemli bakan oldunuz yani bakanlık değiştirdeniz de çok yeni sayılmazsınız Sayın Bakanım. Olayların en azından kültür kısmını öncesinden, danışmanlığımızdan sonra millî eğitim kısmından biraz biliyorsunuz.

Az önce Sayın Budak belirtti. Ben Antalya Milletvekili olarak ben de hemen onun kaldığı yerden biraz tamamlama yapayım, sonra diğer konulara girerim. Çünkü en fazla canı yanan, sorunlar olduğu zaman en fazla şikâyetler gelen milletvekilleriyiz. Doğal olarak turizmin başkenti Antalya olunca da böyle en fazla etkilenen, canımız yanan yer de orası oluyor. Tabii, aslında son yaşadığımız Rusya krizinden sonra bir tetiklemeydi, onun öncesi de vardı. Şimdi uzun uzun vaktimiz yok, onu... Biz kriz olduktan sonra Çetin Bey de oradaydı, Gökçen Hanım da oradaydı, arkadaşlarımız... İbrahim Bey'e baktım ama o yoktu o gün, hatırlıyorum çünkü. Yani, o gün orada olan bütün milletvekillerimiz, her partiden bir değerlendirme yaptık; sonra hem o günkü Bakanımızla hem Tarım Bakanıyla hem burada Sayın Şimşek'le birtakım görüşmeler yapıp acil önlemleri konuştuk. Bir kısmı, dediğimiz gibi, alındı ama onlar o anda geçici önlemlerdi, biz daha kalıcı yapısal önlemlerin alınması gerektiğini düşünüyoruz. Bu kapsamda da Antalya'daki bütün sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları tek vücut hâlinde o konuda sizlerle beraber zaten çalışıyor ama yeni yapılacak şeylerde arkadaşlarımız çalışmaya hazır. Sorun hepimizin sorunu, onun için de hep beraber çözüm bulmamız lazım.

Turizmle ilgili kısmında bu sorunun çözümü için -ben rakamlara falan girmeyeceğim, onları siz de biliyorsunuz, biz de biliyoruz- gelirlerle ilgili kısımda analiz yapmamız lazım. Nerede gelirimiz azalıyor? Sadece sayıya bakarak değil de belli bir çalışma yaparken turist başına gelirimiz nereye gidiyor? Hedeflerken de yine gelirimizi hedeflememiz lazım, onu çeşitlendirmemiz lazım. Tabii, onun için de biz sadece bir boyutuna yoğunlaştığımız zaman... Ki pazarlamamızı yaparken de büyük ölçüde daha çok deniz, kum, güneş tarafı ağırlık kazanıyor. Sürekli söylüyoruz, siz de yazıyorsunuz, herkes de konuşuyor: “Alternatif turizm var.” Yani 2004 yılında ben kampanyamda çalıştım, arkadaşlar da getirdiler, “Dört mevsim Antalya” dedik, bir sürü konsept vardı. Sonraki arkadaşlarla da konuştuk, basınla da konuştuk ama olmuyor. Yani, söylesek de -işte EXPO geldi, o geldi, bu gitti- geçici bir şey yapıyoruz ama sonrasında maalesef o potansiyeli değerlendiremiyoruz. Yani, dört mevsim turizm potansiyeli olan bir ülkemiz. Sadece Antalya için değil, bütün illerimizde bu var. Biz hemen yukarı çıkınca Beydağlarında kış turizmi yapabiliyoruz. Yukarıda Davraz’dan hemen Isparta’ya çıkılabilir. Yine Akseki’ye, Gündoğmuş’a, yukarılara çıkarsak Toroslarda farklı dağ turizmi yapma şansımız var yani geniş.

Ama sıkıntımız ne? Birincisi, bir turizm anlayışımız yok, maalesef. Anlayışımız derken Bakanlığımızın politika oluşturması ayrı bir şey. Ben 2007 yılından beri buradayım Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunda Atilla Bey’le başladık, sonra Sayın Günay’la, sonrasında Sayın Ünal’la ve sizinle devam ediyoruz. Bakanlığımızın da Turizm Eylem Planı 2007’de başlayıp 2013’te bitecekti. Eski bürokratlar biliyor, sürekli gelip gidenler. 1’inci maddesi, kurumsal yapıyla ve hukuki düzenlemelerle ilgiliydi. Biz maalesef hâlen daha turizm... Arkadaşlar, dilimde tüy bitti; milletvekili arkadaşlarımız da biliyor, medya da biliyor; diyorum ki eksik de olsa bir kanun çıkaralım. Mesela, Millî Eğitim Bakanırken size de söyledik, araştırma merkezleriyle ilgili YÖK Başkanımıza da söyledik. Eksik ama çıktı bir şeyler, sonra tamamlayacağız yani bir yerinden yapmamız lazım. Çünkü birinci maddemiz kurumsal yapıyla ilgili. Çerçeve kanun deyince de hemen arkadaşlar böyle ucube bir şey anlıyor. Bu eylem planının en başındaki şey organizasyon yapısıydı. İçinde eksik veya fazla öneriler vardı; turizm konseyi vardı, ulusal konsey vardı, alt şeyler vardı. Şimdi, herkes ayrı bir şeyden çalınca olmuyor. Şimdi kriz çıktı, herkes kendi canının derdine düşmüş, herkes kendi fiyatını bu sefer ayarlıyor. O fiyat düştüğü zaman bir daha ikinci sene çıkmıyor Sayın Bakanım, onun için gelire yoğunlaşalım diyorum. O koordinasyonu sağlayamazsanız herkes kendi canını kurtarmak için uğraşiyor çünkü kredi borcu var; birçok otel devralmıyor, devrediliyor veya sıkıntıda veya iflase gidiyor, iflas ertelemeye gidiyor, hepsi var. Şimdi, bizim yani lokal olarak bakmamamız lazım, benim söylediğim bu. Getirin ne varsa, yeniden bu tasarımı gündeme alın Sayın Bakanım, bütçe bitsin getirin, neyse... Biz her zaman Milliyetçi Hareket Partisi olarak diyoruz ki: Yapısal önlem ne gerekiyorsa gelin, eksikliğini fazlasını tartışalım, anlatalım, sektör temsilcilerini de çağıralım, gerekirse bir atölye çalışması yapalım, kapanalım üç dört gün, sonra da getirip buradan geçirelim Sayın Bakan. Bakın, yapamayız. Yani ben bazı yerlere gittiğim zaman Antalya ili içerisinde verilen ruhsatlara, yapılan otele bakınca utanıyorum, gecekondular gibi. Kusura bakmasın Bakanlığımız. Onun hatırına onu ver, bunun hatırına bunu ver, sonra... Bir konsept yok, yeni bir şey yok. Ta, 1980’lerin başında başladığımız Güney Antalya Turizm Projesi’nin dışında böyle köklü bir şeyimiz yok Sayın Bakanım, maalesef, bir konsept planlaması yok. Allah’tan Belek’te işte biraz daha golf turizmi, yeşil alan biraz daha farklı bir şey oldu ama şimdi, her yerde veriyor, bir daha yapıyorlar, yanına bakıyorum... Ben şöyle anlatıyorum, gülüyor arkadaşlar: Siyasal bilgiler fakültesine geldiğimizde arkadaşlar hep Demetevler’de ucuz diye ev kiralarlardı, şöyle bahçeden çay versen yandaki balkona geçer yani. Şimdi, bazı otellere bakıyorum, ne girişi var ne çıkışı var, şey değil yani böyle bir şey. O zaman yarın daha büyük sıkıntıyla karşılaşacağız. Fiyatımız düşüyor. Yani belli bir konsept oluşturmazsak, kurumsal çatımız olmaz ise yani TÜRSAB bir yere

giderse, tur operatörleri bir yere giderse, otelciler bir yere giderse, rehberler başka bir yere giderse... Ha, bir iki tane kanun burada çıkardık ama onlar lokal, rehberlerle ilgili, seyahat acenteleri... O olmuyor. Onun sorumlusu sizsiniz. Kültür ve Turizm Bakanlığı devlet adına bu işin koordinasyonunu sağlamakla görevli. Ha, bunun yanında ne olacak? Az önce Çetin Bey de söyledi, tanıtım kısmımız komple bir anlayışla olması lazım, sadece işte “Şuraya 300 lira verdik, buraya şunu verdik. Bu şirket yaptı, şu şirket yaptı.” tartışmasıyla geçirmenin bir anlamı yok, bu aynı zamanda ülkenin tanıtımı. Öyle yaptığımız zaman, oluyor, biz burada işte “Bir EXPO yapacağız.” diye geldik, arkadaşlarımız “Şu da olsun, bu da olmasın.” çatışmasına girdiler. Çetin Bey kendisi o zaman ticaret odası başkanıydı. Kurumsal bakmadığımız zaman “Şunu çıkaralım, buna koyalım.”a döndü arkadaşlar. Yani diyorum ki: “Yarın bu arkadaşlarımız bırakacak, başkası...” Nitekim öyle oldu, işte şimdi milletvekili oldu, burada, orada başka bir arkadaşımız oturuyor, yarın başkası oturacak. Bu şeyi aşmamız lazım. Yani hepsinin koordinasyonunu sağlayacak bir şeyler yapabilirsek eğer o zaman turizmde bir aşama katetme şansımız var; aksi takdirde, bunu yapamayız. Biz o anlamda hem Antalya'nın bütün milletvekilleri olarak her türlü diyaloga açığız ama Milliyetçi Hareket Partisi olarak da yasal düzenlemeyle ilgili ne yapılması gerekiyorsa bir an önce bunu yeniden canlandırılalım, arkadaşlar çalışsın, bizlere de sunsun. Zaten, kafada bir tasarı taslağı vardı, üzerinde biraz daha çalışsınlar, diğer kurumlarla da görüş alışverişi yapalım ve bu dönemde biz bu yasamızı çıkaralım yoksa başıboşluk devam edecek. O düşen fiyatları bir daha geri getiremeyiz. En az beş altı yıllık bir süre olur, yeni konseptlerle yeni bir ekonomik gelişme, dünyada yeni bir trend olursa, farklı destinasyonlarda farklı şeyler olursa o zaman ancak canlandırabileceğiz. Fiyatlarımız çok düştü. O nedenle de kurumsal bakmamız lazım diyorum.

Kültür kısmına baktığımız zaman da tabii ki birtakım şeyler –Ekmeleddin Bey arada “yayınlar gelmiyor” dedi, haklı olabilir- bazı yayınlar yapılıyor ama bunu sadece yayın olarak değil Sayın Bakanım, birtakım üniversiteleri yani Bakanlık olarak -üniversiteler ayrı ama- belli bir koordinasyon içerisinde belli kültürel değerlerimizle ilgili uluslararası konferanslara, sempozyumlara biraz daha cesaretlendirmek... Bakanlık belki bazı şeylerde daha bir yönlendirici olabilir diye düşünüyorum. Yani herkes yapıyor ama ana stratejide kültür politikamıza uygun olarak bazı kendi tarihsel değerlerimizi, “değerler eğitimi” diyorum çünkü hem Millî Eğitim Bakanımıza söyledik hem siz bakanken size söylemiştik, şimdi Diyanet İşleri Başkanımıza söyledik. Birtakım bu sosyal yozlaşmayı önlemenin yolu kendi kültürümüze sahip çıkmakla başlıyor. Onu da yine Millî Eğitim Bakanlığımızla beraber ama üst düzeyde de yine üniversitelerle beraber -sizin geçmişten kalan tecrübeleriniz de var, kurumlarla ilişkileriniz de var- buna biraz daha değerler eğitimi veya kültürel değerlerimizi de katarak kendi millî şahsiyetlerimizi, tarihî şahsiyetlerimizi bu işin içerisine katarak biraz daha o kültür politikası üzerinde çalışmazsak o küreselleşmenin getirdiği aşırı yozlaşmayı engelleme şansımız maalesef olmayacak. Bu konuda da geçmiş tecrübelerinize dayanarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım, müsaade ederseniz bir iki cümlem kaldı.

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Günal...

Buyurunuz lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

...hem sizin millî eğitimde hem Bakan Yardımcımızın akademik çalışmalarının da olduğunu bildiğimiz için biraz daha hem üniversite boyutuyla hem Millî Eğitim Bakanlığı boyutuyla biraz bu şeyi yukarı doğru çıkarmamız lazım. Gayretler var, biliyoruz ama daha koordineli olursa hepimizin aynı hedefe doğru beraber çalışma imkânı olur, ülkemiz açısından da bu zorlukları aşma açısından da

önemli bir gayret sarf etmiş oluruz diyorum. Oradaki yeni bazı çalışmaları da arkadaşlar bize getiriyor; inşallah bu kültürel şeylerle ilgili, müzecilikle ilgili, sergilerle ilgili daha güzel şeyler yapılır; biz de onlara da katkıda bulunmaya hazırız.

Tekrar bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günal.

Değerli arkadaşlar, süre konusunda biraz titiz olacağım çünkü yaklaşık 24 arkadaşımız daha var söz isteyen.

Sayın Enç, süreniz beş dakikadır.

Buyurunuz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli milletvekillerimiz, değerli katılımcılar; üçüncü Antalya milletvekili arkaya oldu, güzel bir tevafuk.

BAŞKAN – Özür diliyorum.

Bir de aşağıda görüşülen kanunda 8’inci maddeden sonra grupların ortak mutabakatıyla süre uzatımına ilişkin bir madde ilavemiz var, bir de arada oraya geldiklerinde Komisyona ara verip aşağıda komisyon sıralarında salt çoğunluğu oluşturmamız gerekiyor çünkü öyle de bir on beş yirmi dakika aram olacak.

Sizin sürenizi tekrar başlatıyorum.

Buyurunuz lütfen.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

3 Antalya milletvekillinin arkaya gelmesi de güzel bir tevafuk oldu.

BAŞKAN – 4, Sayın Aydın’a da sizden sonra söz vereceğim.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Peki, çok güzel.

Şimdi, tabii, Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesini bir kere azın ötesinde, yok gibi bulduğumu ifade etmek istiyorum. İşte, İspanya’nın ayırdığı bütçe 6,5; bazen 9’a da çıkabiliyor; bizim 0,55-65, 1 bile değil. Tabii, bu bütçeyle neler yapılabilir, nasıl yapılabilir? Mucize yaratmak lazım. On dört yılda bir şekilde kotarılmış ama Bakanlığın bu noktada eli çok güçlü değil.

Ben özellikle, Mehmet Günal’ın, Mehmet ağabeyin söylediğine tamamen katılıyorum, çerçeve kanunla ilgili olarak bir üstyapı, altyapı, daha önce de bunun taslak çalışmaları olmuş...

Sayın Bakanım, biz hep şuna meylediyoruz: Bir kriz olduğu zaman ya da başka bir şey olduğu zaman hemen böyle pansuman tedaviler, teşvikler... A sınıfı acenteler kaç tane teşvik aldı? Mesela, ben şunu beklerdim: Bu teşvikler, evet, sıkıntıdaysa verilmeli ama bu teşvik almayacak bir şeyi nasıl yapabiliriz biz, yasal anlamda bir altyapı, üstyapı nasıl çalışabiliriz? İşte nedir mesela: Bu kanunla birlikte daha önce çalışması yapılmış üst birlikten bahsediliyor hem turizm profesyonelleri hem de kamu bileşik bir şekilde tanıtım yapabilir mi? Tanıtım sadece hani bireysel –siz de Antalya’dan biliyorsunuz- otellerin kendi kataloglarına girdikleri tanıtımlar var, acente kataloglarına girdikleri tanıtımlar var. Bunların hepsini tek bir çatı altında toplayıp... Mesela, Hindistan’a gittiğim zaman Hindistanlı bana Mardan’ı söyleyebiliyor. Bunda reklam da oluyor biraz ama mesela, burada şunu söylemiyor: “Antalya, Aspendos, Kapadokya” demiyor. Burada kesinlikle eksiklerimiz var, o konuda hemfikiriz. Yani bölgesel bazı tanıtımlar yapılması gerektiğini düşünüyorum. Bir Van’ın tanıtımıyla ya da işte Edirne’nin tanıtımıyla Antalya’nın tanıtımı aynı şey değil. Biz Antalya olarak Türkiye’nin en

büyük yatak kapasitesine sahibiz, aşağı yukarı 80 milyar dolarlık bir altyapımız var, bunlar çok ciddi rakamlar ve bu dönem, bu sezon özellikle tabii ki de istediğimiz gibi gitmedi. Buna “Orta Doğu’daki politikalar” deyin, “Batı Avrupa” deyin ama bir şekilde bizim turizmcimiz gerçekten bu dönemi çok zor atlatıyor, hatta –o ifadenize katılıyorum- iş yerini kapatan, otel satanlar da var, sayılarını “yüzlerce” diyerek abartmak da istemiyorum, yaşadığımız, hissettiğimiz bir sıkıntı var. Ama, bu krizden bizim bir şeyler çıkartabilmemiz lazım Sayın Bakanım ama artık teşvik, günlük, günü kurtaracak önlemler değil. Destinasyon, markalaşmamız lazım mesela, o anlamda da bizim eksikliklerimizin olduğunu düşünüyorum.

Bir de tabii ki de şunu da ifade etmek lazım: Bu bütçeyle neler yapılabilir? Yapılabilenler bunlar. Bütçeyi de turizmcilerden de yani profesyonellerden de... Çünkü, acente kataloglarına ya da reklama harcanan parayla onların da kendi ifadeleri var, “Tamam, biz hazırız.” noktasındalar. Bilemiyorum, bununla ilgili mutlaka bir çalışmanız vardır diye düşünüyorum.

Onun dışında, Tekelioğlu Kütüphanesi’nin yapımıyla ilgili... Antalya’nın çok önemli değerlerinden bir tanesidir, çok eski bir kütüphanedir. Çok az olan Turizm Bakanlığının bütçesinden pay ayırıp tekrar yenilenmesine de olanak tanındı. Çok güzel ve bilgi kokuyor kütüphanenin içine girdiğiniz zaman. Onun için de ben teşekkür etmek istiyorum.

Tek bir cümleyle bitireceğim Sayın Başkanım.

Ayrıca, “Türkiye’nin imajı” diye hep konuştuk. İmaj tek başına Turizm Bakanlığının yapabileceği bir şey değil. Birileri gidip yurt dışında, oralarda, buralarda ülkesini şikâyet edip, ondan sonra “Burada OHAL var, terör var burada. Neler oluyor...” deyip kanallarda boy boy açıklamalar yaparsa doğal olarak da bundan en fazla Antalya etkilenir. O yüzden, lütfen, hiç kimse yanlış anlamasın, birisini işaret ederek de söylemiyorum. Bunu yapanlar da Antalya’yı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Toparlar mısınız lütfen.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – ...bu anlamda da zor durumda bırakıyorlar. İmaj sadece bizim oluşturduğumuz bir şey değil, bütün bir bakış açısıyla oluşturulabilen bir şey. Bunu da dikkatlerinize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Enç.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir kişinin yaptığını bin kişi düzeltemiyor mu?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ben söyledim söyleyeceğimi ama siz istediğinizi alabilirsiniz.

BAŞKAN – Antalya’yı bitirelim.

Sayın Aydın, buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Başkanım, çok Kıymetli Bakanım ve Komisyonumuzun değerli üyeleri, bürokrat arkadaşlarım, basınımızın seçkin temsilcileri; öncelikle hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki Antalya turizmin başkenti ve bu konuda da Komisyonumuz hassas davranıp 4 Antalya vekiline arka arkaya söz hakkı verdi.

Bizim için 24 Kasım günü çok önemli bir gündü. Bir yandan Hükümetimiz kurulmuş, bir yandan da Rus uçağı düşürülmüş. Tabii ki ateş düştüğü yeri yakar, aslında Antakya'ya değil, Antalya'ya düşmüş gibi oldu. Düşer düşmez tüm sektör zaten "Eyvah! Bundan sonra Rus turist gelmez, bizim işimiz zor." diye başladı ama şunu da söyleyeyim: Biz milletvekili arkadaşlarımızla beraber Sayın Bakanımıza hayırlı olsuna gittik ve arkasından "Sayın Bakanım, ne olursun!" deyince dedi ki: "Arkadaşlar, rahat olun, biz bu işe el koyduk. Bizim gece bile rüyamıza giriyor bu iş. Bu iş çözülecek. Siz biraz daha şey olun, iki ay sonra falan düzeler." Ve gerçekten de öyle oldu. Tabii, Türkiye'deki 30 milyon turistin 13 milyonu Antalya'ya geliyordu geçtiğimiz yıllarda. Bu sene yalnızca Rusya'dan 3 milyon turist gelirken 450 bine düştü ki belki biz ümitliydik, anlaşılır anlaşılmaz birden bu iş 1 milyona ulaşırsız dedik ama zor. İnşallah, önümüzdeki sene tabii, 5 milyon hedef konmuş, iyi şey olursa bu 3 milyonu, 4 milyonu bulur diye düşünüyoruz. Ama, tabii ki yalnızca Rusya'dan gelen turistler bizi kurtarmıyor, mutlaka – diğer arkadaşların da dediği gibi- imaj konusunda iyi çalışıp bu sayıyı artırmak lazım.

Ben rakamlara fazla girmeyeceğim, zaten Sayın Bakanımız da sunumunda anlattı. Ben, Bakanımızın bu hassasiyetine teşekkür ediyorum. Bize dedi ki: "Hemen gidelim Antalya'ya, toplantı yapalım." Gittik, sektörle toplantılar yaptık. Gerçekten de sektör derdini anlattı ve Sayın Bakanımızla, Sayın Dışişleri Bakanımızla beraber ne gerekiyorsa hem Bakanlar Kurulunda hem de Bakanlığın yapacağı işlerle ve kanunlarla sektörümüzü rahatlatmaya çalıştık. Tabii ki bunlar kökten bir çözüm değildi ama en azından rahatlatıldı, güven verildi. Bu sene de Rusya'yla anlaşılıktan sonra Antalya'da iyi bir hava esiyor ama tabii ki tereddütlerimiz de devam ediyor.

Antalya'da -dedik ya, turizmin başkenti- 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu uyarınca Bakanlığımızca ilan edilen 6 adet kültür ve turizm koruma ve geliştirme bölgesi ve 25 adet turizm merkezi bulunmaktadır. İlimizdeki bu tesislerin 400'ü 5 yıldızlı otel ve tatil köylerinden, 242'si 4 yıldızlı otel ve tatil köylerinden oluşmaktadır. Ayrıca, ilimizde belediye belgeli 1.574 konaklama tesisi bulunmakta olup bu tesislere ait yatak sayısı 120 bindir. İlimizdeki toplam konaklama tesisi sayısı 2.490'a, yatak sayısı da 628 bine ulaşmıştır. Bizde, Antalya'da şöyle bir olay var: Tabii ki daha önce, 1984 yılında, Belek, Türk ormancısının Türk turizmine en büyük katkısıdır. Orası kumul hareketlerin olduğu bir yerd. Türk ormancısı orada 1960'lı, 1970'li yıllarda çalışmaya başladı, 2 bin hektar alanda kumulu zapt etti ve 1984'te de Belek turizm merkezi, turizm alanı ilan edildi. İlimizde 16 tane golf sahası... Daha önce de orada 30'un üzerinde 5 yıldızlı otel var ve gerçekten de Türkiye'nin değil, dünyanın en güzel otelleri. Buralar yapıldı ve hatta en son G20 Zirvesi'nde Çinlilerin dedikler olay şuydu: "Ya, burası öyle güzel yer oldu ki biz sizin yaptığımız seviyede bir zirveyi yapamayız." demişti. Bizim Antalya'nın böyle köklü otelleri olmasına rağmen -biraz önce Mehmet Günel arkadaşımın da söylediği gibi- bizde öyle bir şey oldu ki mesela -Manavgatlıyız biz ikimiz de- her sene kışın inşaat yaptılar, yazın otelcilik yaptılar. Çünkü niye? Son on dört yılda siyasi istikrar var, ona bağlı olarak ekonomik istikrar oldu, bankalar kredi vermeye başladı. Zaten turizm için her şey hazır. Güvenlikte sıkıntı yok, havaalanlarımız iyi, ulaşım iyi, denizimiz temiz ve arka arkaya oteller yapmaya başladılar. Şunu söyleyeyim: Manavgat'ta köşe başında bir iş yeri olan kişi baktı ki 7-8 bin yataklı otel sahibi olma durumuna geldi. Tabii ki bu sevindiriciydi ama en ufak bir krizde de şimdi bunu çevirme şansları kalmadı. Her ne kadar bankalar bu sene ucuz verelim diye uğraşıyorlar ama mümkün değil. Şimdi, adamın 10 liralık malı olsa bile 2 liralık şeyi var, kredi almış; buna 1 lira daha vermediğiniz zaman dönmüyor bu çark. Antalya'ya 13 milyon turist gelmediği sürece -şu anki otel kapasitesiyle- bizim bu çarkı çevirme şansımız yok şu anda. Onun için biz ne yapıp edip ne kadar yardımcı olursak olalım, ne kadar yüzdürmeye çalışırsak çalışalım, önümüzdeki yıllarda işimiz zor olacak. Bakanımızın ve bürokrat arkadaşlarımızın, Hükümetimizin aldığı önlemlerle iyi olacağını düşünüyoruz çünkü iyi

düşünürsek iyi olacağımızı söylemiştim. Sayın Bakanım da yani “Diğerleri de duysun.” diye espri yaptı. İyi diyeceğiz ama gerekli önlemleri alacağız. Mutlaka da bu çerçeve kanun dediğimiz kanunu da çıkaralım ki düzgün, planlı bir iş olsun.

Ben bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. İnşallah, güzel şeyler olacak. İyi düşünelim, iyi olacak inşallah.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın, çok teşekkür ediyorum.

Tekrar Sayın Yıldız, buyurunuz.

Süreniz beş dakikadır.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye için Turizm Bakanlığı çok önemli bir Bakanlıktır ama bunu anlayana. On dört yıldan beri AKP iktidarı Turizm Bakanlığının öneminin ne olduğunu maalesef bilmiyor. Turizm Bakanlığı... Şu an Türkiye’de 150 milyar dolar özel sektör yatırım yapmış, 150 milyar dolar. Dünyada turizm pastası 1 trilyon dolar ve Türkiye’nin, şu an -dış açık- döviz açığını -30-35 milyar dolar- turizm kapatıyordu. Maalesef, Rus uçağı düştükten sonra Sayın Cumhurbaşkanımızın çıkıp televizyona böyle konuşması bu dönem Antalya’ya gelen 4-5 milyon Rus turisti önledi. Sayın Vekilim Gökçen Hanım bir şey söyledi. Dün akşam Avrupa tur operatörü beni aradı -ben de eski bir turizmciyim- dedi ki: “Allah aşkına, şu AKP’li milletvekiline bir söyleyin. Sayın Cumhurbaşkanımız şöyle üç dört ay Avrupa’yla uğraşmasın...”

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Demedi.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – “...İnan ki şu an 56 tane ofisim var Almanya’da. Türkiye’yi satamıyorum.” dedi.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) - Sataşmadan söz alabiliyor muyuz?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Değerli arkadaşlar, Türkiye’nin turizmi bu durumda, samimi söylüyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım -ben Gökçen Hanım’a katılıyorum- Turizm Bakanlığı çok önemli bir bakanlık. Bütçenin 0,55’i, evet, yetersiz, katılıyorum ama bunu yükseltecek mevcut iktidardır, AKP’dir, on dört yıldan beri bu ülkeyi yöneten sizlersiniz. Yani, turizmin ne kadar önemli olduğunu hepimiz bilmek zorundayız. Şu an, turizmde çalışan personel sayısı yan kuruluşlarla beraber 1,5 milyon insan çalışıyor, 1,5 milyon. Allah korusun, önümüzdeki Ruslar gibi Avrupalılar da gelmezse inanın ki Türkiye sahil çöplüğüne döner arkadaşlar. Şu an, satılık 1.500 tane 5 yıldızlı otel var. Sayın Bakanım, şu an, Antalya’da geçen sene kışın açık olan otellerin yüzde 60’ı kapandı. Şu an -ben Aydın Milletvekili olarak- Didim ve Kuşadası’nda 162 tane satılık otel var.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Elinizdeki verileri nereden aldınız?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ben turizmciyim, verileri her yerden alıyorum Gökçen Hanım.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Satılık otel varsa bilelim biz de.

BAŞKAN – Alacak mısınız?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Alacağım.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Bakanım, önümüzde iki ay içerisinde muhakkak ve muhakkak, bizim, Avrupa’daki tur operatörlerini ya Kuşadası’na ya Antalya’ya acil çağırıp konuşmamız lazım. Sizin, Turizm Bakanlığı olarak... Komisyondaki arkadaşlarımızın hepsi bu konuda uzman, turizmin içinde. Özellikle Turizm Komisyonunun üyeleriyle beraber sık sık toplantı yapalım, biz de önerilerimizi sunalım. Sizden önceki Bakan Mahir Bey -dürüstçe söyleyeyim- önerilerimizi götürdüğümüzde, acil eylem planına en az 6 tane önerimizi kabul ederek koydu. Bizim derdimiz CHP falan değil, bizim derdimiz Türkiye. Biz önümüzdeki yılı, 2017’yi nasıl kurtaracağız? Bu insanlara nasıl iş imkânı yaratacağız? Bizim derdimiz bu, yoksa burada muhalefet yapmak değil arkadaşlar. Hepimizin derdi Türkiye. Ben bir turizmci olarak, turizm ailesinden gelen bir arkadaşınız olarak gerçekten kan ağlıyorum, geceleri uyuyamıyorum, düşünüyorum. Binlerce otel kapandığı takdirde 1,5 milyon işsiz kaldığı zaman dış borçlarla bu açığı nasıl kapatacağız?

Değerli arkadaşlar, size bir örnek vereyim: Çek Cumhuriyeti... Aşağı yukarı bizim yüz ölçümümüz 10 kat daha büyük, nüfus olarak 7 kat daha büyüğüz. Prag’da bir şey yok, gittiniz gördünüz belki de; bir saat kulesi var, biraz da tarihî evler var. 10 milyon turist çekiyor, 10 milyon, dikkatinizi çekiyorum, 10 milyon. Türkiye’nin üç tarafı denizlerle sarılı, tarih kokuyor. Yani, yazın biz denize giderken diğer tarafta kayabiliyoruz ama biz, ne hikmetse on dört yıldan beri turizmi arkaya atmışız. Sayın Bakanım, 150 milyar dolardan bahsediyorum, özel sektörün turizme 150 milyar dolar yatırımından bahsediyorum. Bizim seferberlik ilan etmemiz lazım. Her gün Avrupa’da konsoloslara, hatta Dışişleri Bakanlığıyla çalışmamız gerekiyor; oradaki, Avrupa’daki temsilcilerimizle beraber iş birliği yapmamız gerekiyor. Bunu yapmadığımız takdirde inanın ki önümüzdeki 2017 kriziyle gerçekten patlama olacak. Bir şansımız var Sayın Bakanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldız, son cümlelerinizi alayım.

Buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Şu anda kur da yüksek durumda; dolar, euro. Bir avantaj bu, bunu değerlendirelim ama çalışmadan bu olmaz. İlk önce turizmin ne olduğunu bilmemiz gerekiyor.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben size teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum.

Turizmci... Bir dokunduk, bin ah işittik. Antalya konuştular, deniz, güneş, kum...

BAŞKAN – Rize’ye gelelim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben başka bir şeye geleceğim şimdi. Bütün rakamlar filan verildi. Sayın Bakanımız, Turizm Bakanı Sayın Avcı, “Hükûmetin rehaveti sonucu 2016’yi kaybettik...” Böyle bir şey söylediniz mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Hayır.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Rehavetle ilgili bir şey dediniz mi?

Neyse... Ben söyleyeyim...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Şöyle bir şey söyledim eğer bunu kastediyorsanız: Geçmişte Almanya, İngiltere ve Rusya rahatlığı içerisinde sektör bir rehavete kapılmıştı. Nasıl olsa buralar otomatige bağlanmıştı; Rusya’dan şu kadar gelecek, İngiltere’den bu kadar gelecek, Almanya’dan şu kadar gelecek diye. Bu, sektörde maalesef bir rehavete yol açmıştı dedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Evet, Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Peki, Sayın Bakanım, şimdi, ben hem turizmi hem de her şeyi vuracak en temel konulardan bir tanesinin -hiç konuşulmadı, konuşulacağını da düşünmüyorum- Türkiye’nin demokrasisi olduğu kanaatindeyim. Bakın bütün rakamlara, ekonomiyle ilgili, turizm, işte turist, her şeye bakın; Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri döneminde demokrasi, hak ve özgürlükler... İşte, bu dönem bu konularla ilgili önemli adımlar atılırken her konuda iyileşme vardı, her konuda iyi şeyler oluyordu, Türkiye büyüdü, 10 bin dolarlara kadar filan çıktı. Ne zaman ki bu konularla ilgili sorunlar ortaya çıktı, işte 2010’lardan itibaren Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri bu demokrasi, hak ve özgürlükler, hukuk devleti konusunda şeylerini kaybettiler -ben öyle düşünüyorum- her şeyde bir duraklama söz konusu. Dolayısıyla, siz turizmle ilgili bütün tedbirleri alsanız bile, Ruslarla kavganız bitse bile turizm ve diğer alanlarda çok ciddi problem olacak, öyle görünüyor. Dolayısıyla, Hükümet, işte “Rehavet filan vurdu...” Ama bu sefer bu OHAL, kanun hükmünde kararname; yazarların, akademisyenlerin hapsedilmesi, bütün bunlar önümüze büyük sıkıntı olarak çıkacak.

Efendim, “Dışarıya gittiler, şikâyet ettiler, orada Türkiye’yi...” Böyle bir şey yok, kimsenin şikâyetiyle kimse bir şey yapmaz. Dünya artık köy; herkes herkesi izliyor, kim ne yapıyor, ne yapmıyor biliyor. Yani, hukuk ortada, uluslararası anlaşmalar ortada, altına imza koyduğumuz şeyler ortada. Efendim, idam yok, yok; yok Sayın Bakanım yani ben filan söylemiyorum bunu. Yok, imza koyduğumuz, yöneldiğimiz dünyada idam yok yani. Siz idam çıkarırsanız, bırakın Avrupa Birliği yürüyüşünüzü, Avrupa Konseyinden sizi çıkaracaklar, herkes bir şeyler yayınlayacak. Yani, bu böyledir. O zaman, çıkın başka bir şey ilan edin, deyin ki: “Biz başka tarafa yöneldik.” filan. Dolayısıyla, bu konularla ilgili gerçekten, Türkiye oturup düşünmez ve kısa zamanda yönelimini tekrar -hak ve özgürlükler, hukuk devleti- bu çerçevede değiştirmezse Türkiye’nin bu turizm konusunda ve diğer konularda sıkıntısı çoktur.

“Orta gelir tuzağı” dediğiniz tuzak... Orta gelir tuzağı filan da çok sürekli bir şey değildir Sayın Bakanım, bilirsiniz -ekonomistler var- bir süre o tuzakta kalırsınız, ondan sonra batır gidirsiniz; durum bu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, kültürden falan şey yapıyoruz, Turizm Bakanlığı, devlet kültür konusunda ne yapar? Yani, kültür varlıkları filan, bunlarla ilgili bir şey mi yapar; yoksa, işte, geçmişte çok tartıştığımız, 70’li yıllarda çok tartıştığımız “millî kültür” filan, böyle şeyler mi yapar? Yani, devletin bir kültür politikası olur elbette ama işte, böyle tek tip bir kültür politikası olur mu, olmalı mı? Böyle bir şeye doğru yöneliyor mu Türkiye? Yoksa -biraz önce söylediklerimle bağlantılı olarak- bir özgürlük ortamı sağlar; herkesin kendisini kültür, sanat, bu konuda ifade edebileceği imkânları sağlar ve insanlar orada kültür ürünleri neyse onları yaparlar. Böyle mi olacak? Bana göre böyle olması gerekiyor. Millî kültürü yapan devlet. Yani, bundan yavaş yavaş vazgeçmemiz mi gerekiyor? Bir zamanlar Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin yönelimleri, vizyonları bu şekildedir. İşte, vesayetten bahsederdilerdi, tek tipçilikten bahsederdilerdi, bundan yakınlardı, geçmişte olanları söylerlerdi. Şimdi bakıyoruz, giderek yeni bir tek tipçilik, yeni bir vesayet yavaş yavaş Türkiye’de büyümeye başladı ve insanlar ürkmeye filan başladı. 2014 yılında bizim partinin, kültürle ilgili arkadaşların yaptığı çalışmalar var, yasaklama

ve sansürlerle ilgili sayılar var yani ciddi bir şekilde neredeyse 1970’li yıllardaki gibi sayılar ve olaylarla karşı karşıya kalıyoruz. Bir taraftan da çok kültürlü olmaktan filan, bundan yakınıyoruz. Evet, çok kültürlü olmak, çeşitlilik, bu da çoğulculukla olur, böyle çoğunlukçulukla değil. Yani, Türkiye’de şöyle bir kafa, anlayış yerleşti Sayın Bakanım: “Millî irade” tanımı bir dönem Türkiye’de çok büyük sıkıntı oluşturmuştu, gene aynı sıkıntıya geçtik yani fetişizm neredeyse. “Millî irade”, “millet”, eyvallah, “yerli”, buna da bir şey söylemiyoruz ama bu “millî irade” dediğimiz şey tek tip bir şey değildir, bir tane bir şey değildir yani bütün bir millet, bütün farklılıklarıyla... Gidiyoruz, turizm olarak diyoruz ki: Şurada şu eserimiz var, şu medeniyetten kalma, burada şu kalma filan ama öbür taraftan da böyle tek tip, tek renk bir kültür politikası izliyorsak çok ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalacağız demektir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetinin o 2002’lerden başlayıp 2010’lara doğru ortaya koyduğu vizyondan sonra -hatırlayın diye söylüyorum- bugün turizmde yaşadığımız sadece bir Rus uçağını düşürme meselesi değil, sadece turizmde yaşamıyoruz; kredide de yaşıyoruz, başka konularda yaşıyoruz.

Sayın Bakanım, bu uluslararası anlaşmaları filan, bunları biz icat etmedik, siz de AKP hükümetleri olarak çok uzak durmadınız. Şimdi çıkıyorsunuz... Ya, kardeşim, bu para verdiğimiz, aidat yatırdığımız kredi derecelendirme kuruluşlarına diyoruz ki: “Bunlara verirsin üç beş kuruş, yazarlar istedikleri raporu.” gibi. Yani, bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu? Yani, böyle bir şeyle karşı karşıyayız. Yani, bunu, dışarıdan birisinin şikâyet etmesiyle, hainlerle filan izah etmek mümkün değil. Siz bu ülkede ne kadar çok hain bulursanız bulun, her gün bir haini Silivri’ye gönderin, yine Antalya’daki turizmciilerin durumu düzelmez eğer bu konularla ilgili gerçekten tekrar aklımızı başımıza alarak kararlar alıp yeni bir Türkiye... Yani, 2023’ler filan diyoruz ama çok eski, çok dar, özgürlüklerden, çoğulculuktan, hukuk devletinden uzak bir cendere içinde 2023’lere doğru gidiyoruz. Gidemiyoruz Sayın Bakan, bu, 2023 filan değildir. Türkiye’de eğer 2023’lerde sizin Hükümet döneminizde yapılanlara edilenlere benzer -Türkiye’de geçmişte zaman zaman böyle sıçramalar olmuştur- sıçramalar olacaksa yeni bir vizyon ortaya koyacağız yani eğitim politikalarından, turizmden kültür politikalarına yeni bir vizyon ortaya konulması gerekiyor ve bu iş için dünyayı yeniden keşfetmeye gerek yok. Bakıyorsunuz, demokrasi işte. Demokrasi için de Amerika’yı, dünyayı yeniden keşfetmeye gerek yok. Seçim, eyvallah. Ondan sonra denetim, ondan sonra hukuk, hak ve özgürlükler, denge, denetleme mekanizmaları; bunlar ortada şeyler, bunun için bizim çok büyük gayret göstermemize filan gerek yok Sayın Bakanım. Bunları yapmadıkça sıkıntı yaşayacağız.

Bitiriyorum Sayın Başkanım. Biliyorum, sizin bu akşam şeyiniz çok.

Biliyorsunuz, biz bütçeleri Anayasa, Sayıştay Kanunu, 5018 sayılı Yasa, bunlarla yapıyoruz ve bu bütçelerin en önemli bölümlerinden bir tanesi de bu sene yapıp size verdiğimiz bütçeyi iki sene sonra burada... 2019 bütçesini görüşürken 2017 bütçesinin denetimini yapacağız Sayın Bakan ama hiçbir bakan, siz dâhil hiçbir bakan bu denetimle ilgili iki satır bir şey söylemiyor. Sayıştay raporlarıyla ilgili dünya kadar kısıtlamalar, süzgeçlerden sonra bize geliyor; o gelen raporlardan biz bile dünya kadar eksik, problem çıkarıyoruz ama hiçbir şey söylemiyorsunuz. Sayıştay raporlarına bakıyoruz, 2014’te ne yazmışsa 2015’te de aynı şeyi yazmış ve yazarken de demiş ki: “Ben 2014’te de yazmıştım.” Peki, o zaman bu Anayasa, bu yasalar, bunlar nedir Sayın Bakan? Yani, böyle bir ülkede turizm murizm filan yani bu orta geliri, şu... Orta demokrasi tuzağının da altındayız biz sadece orta gelir tuzağı değil, orta demokrasi tuzağının. Bunları aşamayız.

Şimdi, birkaç tane şey söyleyeyim. Sayın Kuşoğlu değişti, onun ihtisas alanı bu Sayıştay şeyleri ama ben birkaç tane bir şey söyleyeyim. Şimdi, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle ilgili denetim görüşünü etkilemeyen öyle şeyler yazılmış ki ama benim en çok taktıklarımın bir tanesi: Etik

Yönetmeliğe aykırı telif ödemesi. Sayın Bakanım, yani “Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve bağlı il müdürlüklerinin hesaplarının incelenmesinde Etik Yönetmeliğe aykırı olarak, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü Sayın Selman Ada tarafından operası yazılan 4 eserin Ankara, Mersin, İstanbul, Aspendos, Samsun, Antalya ve İzmir Müdürlükleri tarafından 2015-2016 programında repertuvara konulduğu, bunun için şu kadar para alındığı, şu kadar şey yapıldığı...” Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu? Yani, nasıl böyle etik kuralları uygulayacak böyle bir genel müdür? Bu konularla ilgili -Sayıştay bile tespit edebiliyor bunu Sayın Bakanım- ne yaptınız? Bir örnek olarak söylüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bekaroğlu.

Sayın Çakır, buyurun lütfen.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın kıymetli çalışanları, değerli basın; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Kültürel değerleri yaşatmak, geliştirmek, yaymak, tanıtmak, değerlendirmek ve benimsetmek, tarihî ve kültürel varlıkların tahribini ve yok edilmesini önlemek, yurdun turizme elverişli bütün imkânlarını ülke ekonomisine olumlu katkı sağlayacak şekilde değerlendirmek, turizmin geliştirilmesi, pazarlanması, teşvik ve desteklenmesi için gerekli önlemleri almak, kültür ve turizm konularıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını yönlendirmek ve bu kuruluşlarla iş birliğinde bulunmak, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörle iletişimi geliştirmek ve iş birliği yapmak amacıyla hareket eden Kültür ve Turizm Bakanlığının böyle geniş bir amaca yönelik çalışma alanı dolayısıyla, yaptığı ve yapacağı faaliyetlerden dolayı olumlu ve olumsuz değerlendirme, eleştiri ve takdirle karşılanacağı konular olması doğal karşılanmalıdır.

Elbette 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde bir bütçe çalışması yaparken ilgili bakanlığın öngörülen yıllık rakamları, harcamaları, planları değerlendirmeye tabi tutulacak, bir önceki yıla ait gerçekleştirmeler, dönemsel olarak sapmalar, beklentilerin gerçekleşip gerçekleşmediği burada masaya yatırılacak, değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Bu bakımdan, Bakanımızın sunumu ayrıca önem arz etmektedir.

Bugün Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. Jeopolitik konumu itibarıyla ülkemizin ciddi bir tarihî geçmişe ve kültürel miras zenginliğine sahip olduğunu ve bu mirası yarına taşıyacak kodları işlemek, ayarlamak ve gerçekleştirmekle yükümlü bir Bakanlığın bütçesini değerlendireceğiz.

Bakanlık, hem kültürel mirası yaşatmak, geleceğe taşımak gibi millî bir vazifeyi yürütmekle sorumlu olduğu gibi, aynı zamanda bu mirası, ülkeyi dışa açma ve tanıtmak gibi ekonomik olarak ciddi bir girdiye de katkı sağlamak yönünde temel bir çalışmayı da yürütmek ve başarmakla mükelleftir.

Ülkemizin son yıllarda çevresinde yaşanan olaylar, iç karışıklıklar bizi de her alanda ilgilendirmekte; terörün içeride tırmandırılışına bağlı olarak etkisi hissedilir bir sonuçla karşı karşıya kalmamıza sebebiyet vermiştir. Bütün bunların etkilerinin bertaraf edilmesi için başlatılan yoğun güvenlik tedbirleri, siyasi çözüm arayışları Kültür ve Turizm Bakanlığımızın da yoğun mesai harcayacağı bir alan açma mecburiyetini doğurmaktadır.

Yoğun karşı propagandalara, içeride ve dışarıda Kültür ve Turizm Bakanlığının eylem ve faaliyetlerini engelleyecek her türlü negatif girişimlere anında “Dur!” diyebilmek özellikle turizmde yaşanan ve geçici olduğuna inandığımız sürecin süresinin kısaltılmasını sağlayacak performansın önemini ortaya koymaktadır.

Terör olayları çerçevesinde özellikle tarihî eserlerimizin tahrip olma riskini hep göz önünde tutma mecburiyeti artarak devam edecek bir hassasiyeti de gerekli kılmaktadır.

Elbette tek bir insanımızın canı dünyadan değerlidir, bu düşünce esas olmalıdır ama ilgili Bakanlığımızın bütçesi konuşulurken kültürel varlıklarımız üzerine hassasiyetimizin, onların üzerine titrediğimizin konuşulması kadar doğal bir şey olamaz.

Yine, hem çevremizde hem de ülkemizin bir bölümünde yaşanan olaylar ve Rusya'yla ilişkilerin olumsuz seyretmesi dolayısıyla turizm girdilerinin 2016 yılında nasıl olumsuz etkilendiği bilginiz dâhilindedir.

2017 yılı bütçesi görüşülürken Bakanlığımızın sunumundan da anlaşılacağı gibi, yeni stratejiler, yeni çalışma alanları oluşturmak, geliştirmek, Rusya'yla ilişkileri eskisinden daha iyi bir hâle getirmek için Bakanlık kanun amaç ve hedeflerine uygun çalışmalar yapması sevindiricidir.

Kültür etimolojik anlamda işlemek, ıslah etmek yoluyla bir toprağı daha verimli kılmak, bitki yetiştirmektir. Aslında kültürle anlatılmak istenen esas konu, insan yaşantısının insani bir görünüm kazanmasını sağlayan her şeyin kendisidir.

Bakanlığın amaç ve faaliyetleri çerçevesinde bütün insanlığın ortak mirası olarak kabul edilen evrensel değerlere sahip kültürel ve doğal varlıkları dünyaya tanıtmak, toplumda söz konusu evrensel mirasa sahip çıkacak bilinci oluşturmak ve çeşitli sebeplerle bozulan, yok olan kültürel ve doğal değerlerin yaşatılmasını için gerekli iş birliğini sağlamaya yönelik UNESCO'nun Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme'nin kabul edilmiş olması ayrıca dikkate şayan bir husustur.

2016 yılı itibarıyla dünya genelinde UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kayıtlı 1.052 kültürel ve doğal varlık bulunmakta olup bunların 814 tanesi kültürel, 203 tanesi doğal, 35 tanesi ise karma (kültürel/doğal) varlıktır. Ülkemizin bu listede 16 adet varlığı bulunmaktadır. Bu isimleri Sayın Bakanımız sunumda belirtmiş idi ve fakat ben bu varlıkların önemine binaen tekraren ve kayıtlara geçmesi açısından sizlerle paylaşmak istiyorum.

Kültürel olarak: İstanbul'un tarihi alanları, Divriği Ulu Camisi ve Darüşşifası, Hattuşa (Boğazköy)-Hitit Başkenti, Nemrut Dağı, Xanthos-Letoon (Antalya-Muğla), Safranbolu şehri, Troya Antik Kenti, Edirne Selimiye Camisi ve Külliyesi, Çatalhöyük Neolitik Kenti, Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı, Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğu'nun doğuşu, Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri, Efes, Ani Arkeolojik Alanı.

Hem kültürel hem doğal miras olarak: Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir), Pamukkale Hierapolis (Denizli).

Bakanlığımızın buralarla ilgili tanıtım ve bilgilendirme çalışmaları yanında bu tür kültürel varlıklara yeni eserlerin ilavesi için de gayret sarf ettiği bilinmektedir. Bu çalışmaların ülkenin tanıtımına katkı sağlayacağı aşikârdır.

UNESCO'nun somut olmayan kültürel miraslarının daha iyi korunmasını sağlamak adına dünya çapında farkındalık yaratmak amacıyla oluşturulan listede -ki Bakanımız sunumda bunları da belirtmişti ama bunun önemine binaen tekrar etmek istiyorum- Meddahlık, Mevlevi Sema Töreni, âşıklık geleneği, Karagöz, Nevruz, geleneksel sohbet toplantıları, Kırkpınar Yağlı Güreşleri, Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah, Geleneksel Tören Keşkeği, Mesir Macunu Festivali, Türk kahvesi kültürü ve geleneği, ebru, Türk kâğıt süsleme sanatı bulunmaktadır.

Kültürün her toplumun kendine özgü bir tarz olduğu, geçmişten günümüze süregeldiği... İnsan kaynaklı olması dolayısıyla insanlar hem kültürü oluşturur hem de kültürden etkilenirler. Durağan olmayan, zamanla da değişme özelliği gösterebilirler. Tarihi bir hazine olarak sahiplendiğimiz kültür yarına bırakılacak miras olarak kabul edilmektedir. Kurumsal kimlik olarak sahibi ve sorumluluğunu taşıyan Bakanlığımızın tüm çalışma ekibinin bu alanda bu ruhu yayacak bir anlayışla hareket ettiğini biliyoruz.

Turizm alanındaki sıkıntıların giderilmesi yönündeki çalışmaların hızlandırılması, tanıtım faaliyetlerinin artırılması, sanatın özgür ve özerk alanda daha verimli olacağı bilincinin işlenmesi, bu alanda istihdam edilen elemanların beklentilerini karşılamak, eleştiri ve değerlendirmeleri dikkate almak hedef ve amaçların gerçekleştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Daha önceki yıllarda kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri belirlenmişti. Kültür varlıkları üzerine kurulu bir coğrafyada olduğumuz için bu alanlarda neler yapıldığının, hangi projeler uygulandığının kamuoyuyla paylaşılmasının faydalı olacağı, bu alanların kapsamının genişletilerek, il ve bölgelerin envanteri yapılmışsa onun da paylaşılmasının faydalı olacağını düşünüyorum.

Turizm faaliyetlerinin doğal ve kültürel değerlerini koruma, kullanma dengesine önem vererek, potansiyelimizi değerlendirerek çeşitliliğin sağlanması önümüzdeki süreçte önem arz etmektedir. Bu, aynı zamanda varış noktalarımızın tek bir pazara bağlı kalmadan hem pazar hem de ürün çeşitliliğinin bu alanda ciddi katkılar sağlayacağını bir işarettir.

Kültür, insanoğlunun var olma adına tarihiyle kurmuş olduğu bağın bugüne yansıyan yüzü ve yarına taşıyacağı varlıklardır. Bakanlığımız kendisine ayrılan bütçeyi bu hedefler doğrultusunda ve hangi alanlarda kullanmış olduğunu ve kullanacağını sunumda ortaya koymuş bulunmaktadır. Bilimin ve teknolojinin geçişkenliğine bağlı olarak medeniyetler arasındaki dolaşımın ülkelerin gerek kendi kültürlerindeki değişiklik gerekse başkalarının değişiminin karşılıklı fayda hanesini pozitif veya negatif etkilediğini biliyoruz.

Dünya üzerinde parmak ısırtan bir eseri seyrederken, bir mekânı ziyaret ederken sadece “O zamanda bu nasıl yapılmış?” demiyoruz, aynı zamanda “Hangi zaman diliminde olursa olsun insan neleri yapmış.” da diyorsunuz. Ortaokul yıllarında bizleri İstanbul’un tarihi ve turistik yerlerini gezdiren hocaların anlatımları sadece bizi geçmişe götürmüyor, aynı zamanda hafızamızda derin bir tarihi de kazıyordu.

Bir ülkenin yarını, kalkınması yalnız başına ifade edilebilir mi? Tartışılan bir konu. Farklı yaklaşımları bulabilirsiniz ama kalkınmayı sadece iktisadi bir kavrama hapseder, onu kültürden, kültürümüzden ayırmaya kalkarsanız bir yanı eksik kalacaktır. Anayasa’mız “Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirler alır.” derken bir varlık olarak kabul ettiği bu alana nasıl bakmamız gerektiğini de belirlemektedir. 166’ncı maddeyle ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı da planlamayı devletin görevi olarak tarif etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Çakır, lütfen toparlayın.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Mimarlarınca taşı sanatla buluşturup Süleymaniye gibi, Selimiye gibi şaheserlere çeviren, çeliği işleyerek saza tel yapan, ona dokunup ruhu dinlendiren ozanlara, Yunus gibi berrak bir ırmağa, Hacı Bektaş gibi koca bir dünyaya, Mevlâna gibi yandıkça aydınlatan bir ışığa sahip bir kültür dünyası mirasçılarınız. Dünden aldıklarımızın güzelliğini itiraf ettiğimiz gibi yarına bıraktıklarımızın güzelliğiyle anılabilmek adına Bakanlığınızın yükünün ağır olduğunu kabul ediyoruz.

Yaşantımızı üzerine bina ettiğimiz böyle bir dünyanın hem bu güzelliklerini yarına taşıma hem de yepyeni güzellikleri miras bırakabilmek için yapacağınız çalışmalarda başarılar diliyorum, 2017 yılı bütçemizin hayırlı olması temennisiyle hazırunu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çakır.

Sayın Durmaz, buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz, Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlarımız, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyor, 2017 bütçesinin ülkemize özlener hedeflerini gerçekleştirmiş bir bütçe olmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlar, kültür ve turizm, bir ülkenin ekonomisinin, gelenek ve geleceğinin temelidir. Sanatını, kültür mirasını koruyamayan bir ülkede ekonominin de, özgürlüklerin de gelişmesini asla bekleyemeyiz. Sanat ve sanatçılar tarihten bugüne daima iktidarların, krallıkların karşısında eleştirel duruşlarını, sanatsal yetenekleriyle sergilemişlerdir. Bu yüzden iktidarlar en çok sanatın eleştirilerine katlanamazlar, en çok sanatı ve sanatçıyı susturmak isterler çünkü sanat, inceden, kimsenin yapamadığı eleştirileri yapar ve gerçeği korkusuzca yansıtır. Bu yüzden ki sanat, yaptıklarının doğru olmadığını bilen iktidarların en birinci hedefidir. Tıpkı bizim ülkemizde bugün örneklerini gördüğümüz gibi. “Ucube” sözcüğü bir sanat eserinin bizzat devlet yetkilisi tarafından tanımlamasıyla lügatimize girmiştir. Yine bir heykelden korku duyulduğu, heykel için davaların açıldığı bir ülke olmuşuz. Heykel hikâyesiyle başlayan serüven son bulmadı; karikatürlere davalar açıldı, konserler yasaklandı, dizi oyuncularını hedef gösterildi, diziler gösterimden kaldırıldı, “Gezi direnişini anlatıyor.” diye resim sergileri yasaklandı, sanatçılar, tiyatrocular bizzat iktidar tarafından hedef hâline geldi. İktidarın dünya görüşüne uymayan oyunlar repertuardan çıkarıldı, içeriklere müdahale edildi, iktidarın siyasi anlayışıyla örtüşmeyen tiyatrolara yardım ve destek kesildi. Muhalif duruşlu sanatçıların sahne almaları dahi devlet eliyle engellendi, hatta bazıları ülkeyi terk etmek zorunda bırakıldı.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Kültür Sanat Platformu 2015 Yılı Raporu’nda, sanat ve kültür alanında 104 ayrı ihlal tespit etti. 94 gazetecinin sürekli basın kartlarının iptal edilmesi, İstanbul Film Festivali’nde Bakur belgeselinin sansürlenmesi, Levent Üzümcü’nün Şehir Tiyatrolarından ihraç edilmesi gibi olaylar rapora yansdı. 2016 OHAL sürecinde yaşanan ihraçlar, engellenen oyunlar, kapatılan sergileri de sayarsak liste oldukça kabarmaktadır.

Sayın Bakanım, Devlet Opera ve Balesinin özelleştirilmesi için çeşitli çalışmalar yapıldığını geçtiğimiz günlerde basınla paylaşmıştınız. Net bilgi vermediniz. “Özelleştirme durumu belli değil ama çalışma yapılıyor.” demiştiniz. Bu, Devlet Opera ve Balesinin önümüzdeki süreçlerde özelleştirileceğinin bir sinyali midir? Bu konuda netlik istiyoruz. Neden çok değerli kültür varlıklarımızı özel sektöre terk ediyorsunuz? Sanatı, sanatçıyı yaşatmak, herkesin sanata erişim hakkını sağlamak ve kolaylaştırmak devletimizin en asli görevidir. Devlet Opera ve Balesine, Devlet Tiyatrolarına ait sahneler var, çok değerli tarihî yerlerimiz de var. Buralar rant kapısı değil, devletin ve halkın sosyal bir sanatsal hizmet kapısıdır. Bu değerler devlet korumasında olmalı, sübvansede edilmeli, özel sektöre açılıp bir rant kapısı olmaktan çıkarılmalıdır. Gerçi şu anda Devlet Opera ve Balesi, bir genel müdür eliyle, ona kaynak temin eden yarı özelleşmiş bir kurum gibi de bir görüntüyü resmen vermektedir.

Değerli milletvekilleri ve Sayın Bakanım; tarihî yapıtları, kültür varlıklarıyla değerli bir mirası yaşatmaya çalışıyoruz. Ama ne yazık ki, yok olmaya terk edilmiş, korunmayan, doğru planlama yapılmayan birçok değerimiz yok olmaktadır.

Ulus, Tarihi Bir Kent Merkezi Projesi kapsamında çeşitli restorasyon çalışmaları yapılan bir alan. Peki, bu çalışmalar yapılırken kentin tarihi dokusu gözetiliyor mu? Yani amaç yeni binalar dikmek değil, var olanın dokusuna uygun bir tarihî tadilat ve restorasyon yapmak olmalıdır. Kültür Bakanlığımızın bu konuda daha cesur, daha da ülkemiz tarihî dokusunu koruyucu hamleler yapması lazım.

Yine Ulus'ta, beş yüz yıllık tarihe sahip ve devamında cumhuriyetle yaşıt mahallelerde dönüşüm yapılırken çok değerli tarihî binalar yıkılmış, Kültür Bakanlığının bu konuda denetim mekanizması da yeteri kadar çalışmamıştır.

Yine Ulus'ta, âdeta cumhuriyetin simgesi niteliğinde Atatürk Heykeli var. Bu heykelin bakım ve onarımının neden gerçekleştirilmediğini bir türlü anlamakta zorlanıyoruz. Burayı, mimarlar odası ve sivil toplum örgütleri güncel bakımını yapıp olması gerektiği şekilde restorasyonunu düşündükleri hâlde Bakanlığın izin vermeyişini de anlamış değiliz.

Kültür varlıklarımızla ilgili vakıalar bitmiyor. Yine Çorlu'da, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yaptırılan ve sekiz yıl önce tamamlanan ama bir türlü açılmayan kültür merkezi açılmayı bekliyor.

Sayın Bakanım, devletimizin 7 milyon 372 bin 868 lira harcadığı bu güzel hizmet neden insanların kullanımına sunulmuyor?

Yine ASOS, Behramkale Antik Kenti'nin girişinde yer alan ve tahrip edildikten sonra yerine konmayan Aristo heykeliyle ilgili ne yapmayı düşünüyorsunuz? Bu eser neden yerine konmamıştır?

2016 yılı, ülkemizde, yüzlerce insanımızı terör saldırılarında kaybettiğimiz; en büyük turistik merkezlerimizde, meydanlarda, başkentlerde patlamalar yaşanan, hiç de arzu etmediğimiz bir yıl oldu. Turizm potansiyelimizi oluşturan ülkeler, yurttaşlarına, "Türkiye'ye gitmeyin." çağrısı yaptı. Turistik bölgeler boş kaldı, oteller kapasite daralttı ve sonuç, ülke ekonomisinde ve itibarında büyük kayıplar. Turistler düşünüyor tabii, "Bu ülke kendi yurttaşını koruyamıyor, bizi nasıl korusun?" diyor. Ülke İŞİD teröristlerinin örgütlenme yeri olmuş ve bu ülkeye turist gelmesi oldukça zorlaşıyor ve bu arada, tabii ki, PKK terörü zaten insanların canını yakmakta, bu anlamda da turistlerin gelmesi biraz hayal gibi görünüyor.

Değerli milletvekilleri, turizmdeki kayıplar 2017'de de devam edecek gibi gözüküyor. OHAL süreci, ülkede devam eden kaos süreci bunu göstermekte. Antalya, İstanbul, İzmir ve Muğla'da sekiz ayda 7 milyon turist kaybını hepimiz biliyoruz, değerli arkadaşlarımız söyledi. Ekim ayında başlayan 2017 rezervasyonlarında da büyük risk görünüyor. Bu konuda bilmediğimiz bilgiler varsa bizleri de bilgilendirirseniz seviniriz.

Turizmdeki bu gerileme, çalışmalara işsizlik, bölge halkına ve esnafa, yatırımcıya da büyük zarar olarak geri dönmüştür. Temmuz-ağustos döneminde o bölgede 500 bini aşkın, yine Kapadokya'da da 45 bin civarında işsizliğin olduğunu herkes bilmektedir.

Sayın Bakanım, turizm cenneti olan ülkemizin bu durumdan kurtulması için nasıl bir planınız var? Ülkenin genel durumunda düzellemeden turizm tek başına düzeler veya düzelterebilir miyiz? İşsiz kalan turizm çalışanları için ne yapacaksınız? Kredi taksitlerini ödeyemeyen, birçoğunun da bankalara geçeceği endişesi taşıyan otel mülkleriyle özel bir planınız var mı? Bu faturayı kim ödeyecek? Turizmde 2016 manzarasını tekrar yaşamamak için OHAL'in kalkması gerekiyor. Bu konuda da Turizm Bakanı olarak bir talepte bulunmayı düşünüyor musunuz?

Tokat milletvekili olarak birazcık da yöremden Sayın Bakanımı ve değerli heyeti bilgilendireyim.

Tokat, tarımdan sonra, kalkınma alanı, biz de Antalya, Ege ve Akdeniz'e özendik, turizm olarak bir beklenti içerisine koyduk. Bu doğru bir hedef. Klişe bir laf gibi de geliyor ama Tokat'ın da başka bir çaresi yok. Tokat bugün bir kültür merkezi. On beş yıldır da iktidar partisine sizin beklentilerinizin üzerinde de oy vermiş bir il. Ama bakıyorum, birçok ilçelere kültür merkezi yaparken ilimizin adının geçmemesi bir Tokatlı olarak beni üzmekte.

Yine, bir ara sözünün de edildiği turizm konseyleri, her nedense, yasal bir statüye kavuşturulup Türkiye'de tüm illerde bir eylem planına dönüştürülemedi. Ama bazı iller; Kahramanmaraş, Muğla, Antalya, Bolu, Kırşehir, Çanakkale, Yozgat, Ankara ve bazen de küçük ilçeler -Salihli dahi- bunu gerçekleştirdi ama biz Tokat'ta gerçekleştiremedik çünkü her gelen valimiz kendi alanına yönelik ve yeni...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, lütfen toparlar mısınız?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum.

...planlar yapmaktalar, bu yüzden de ivme kazanamıyoruz. Ve diyorum ki: Turizm, tarım ya da farklı sektörlerde destek alıp kalkınmayı hedefleyen illere, lütfen, atıyorum, Antalya'ya bir tane turizmden anlayan, yetişmiş, kendini kanıtlamış bir vali yardımcısı görevlendirin, Hükûmetin işini de kolaylaştırın, sektörel bazda çalışanları da. Tokat'ta "hayvancılık" diyorum, bir veteriner hekim ya da bu dalda özel master yapmış yüksek lisanslı olan böyle birileri gibi ülkeye bu şekilde riskleri yayabiliriz.

Sulusaray'da bizim yedi bin yıllık antik bir kentimiz var, gün ışığına çıkarılmasını bekliyor. Kazı işleri iğneyle kuyu kazmak demiyorum, kazı zaten öyle yapılıyor ama hiçbir şey yapılmıyor. Yine Tokat'ta Niksar Balıca Mağarası, Tokat'ın ayrıca "Veni Vidi Vici" diye Sezar'ın "Geldim, gördüm, yendim." dediği Zile Kalesi'nin tarihi taşları artık düşerek evlerde can ve mal kaybına neden olacak bir noktaya gelmektedir. Bu anlamda, bizim Zile ilçemizde, Sayın Bakanım ve değerli hazirun heyetine söylüyorum, Safranbolu, artı, Beypazarı, çarpıyorsunuz 10'la, 3.400 tane Bakanlığımızın tescillediği konut var, bunların birçoğu yıkılmak üzere. Eğer biz bunlara miras diyorsak, yapılacak, hiç değilse, Amasya'ya gelen 1 milyon hedeflenen turistin bir bölümü Balıca Mağarası'na Zile üzerinden geliyor. Amasya yolunda 90 tane evimizin cephelerinin aslına uygun orijinal restorasyonu noktasında Bakanlığımızın dikkatini çekmek istiyorum.

Yine Almus'ta kaymakamlık ve belediyemizin ortaklaşa bir projesi var. Almus Baraj Gölü'nde üzer restoran ve kütük evler. Bu konuda da desteklerinizi esirgemezseniz sevinirim diyorum.

Son, toparlıyorum.

Sayın Bakanım, dünyada turizmden pay alan ülkeler farklı yöntemleri deniyorlar. Mesela, bizler, dünyaya çok turistik gezi yapan ülkelerde birer tane lobi restoranlar açabilir miyiz? Çok düzgün, otantik Türk yemeklerini yapan iyi firmalarla düzgün taahhütler imzalayıp dünya merkezi olan kentlerde bunu yapabiliriz. Bu ilk etapta meyvesini vermeyebilir ama uzun vadede ülkemize ciddi katkısının olacağına yürekten inanıyorum.

Yine, ülkelerin sembolü başkentler. Ne acı ki, dünyada bizim başkentimiz, tarihle, kültürle, sanatla, heykelle ilgisi olmadığı için ilk 100 kentin arasında da yok. Ama burada övünçle isimlerini sayabileceğimiz illerimiz buna girmişlerdir.

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – 10 milyonun üzerinde olan kentlerde bizim ilk 3'te İstanbul'umuz var ama bir başkentimiz yok. Bu anlamda da başkente biraz daha yatırım yapıp başkenti yöneten erkin de sanat merkezli düşünmesini ancak Bakanlık eliyle sağlayabiliriz. Aksi hâlde, moda oldu, hemen "sandık" deniyor, "millet" deniyor ama ben tarihin, kültürün, mirasın çok önemli olduğuna inanıyorum.

Yine bizim yöremiz Alevi Türkmen, Bektaşî, Sırac kültürünün, Balkan Türklerinin, Gürcistan'dan gelen yurttaşlarımızın, Kafkasya'dan gelen yurttaşlarımızın, birçoğunun olduğu bir mozaik. Ama sizin programlarınızda bu yönde de bizim o noktayı inceleyip bu değerın ülkemize katkı sunması bakımından da bir şeyini görmedim programınızda. Lütfeder bu konuda da bir çalışma yaptırırsanız sevinirim diyorum.

Tekrar, şahsınızda, ülkemize tüm ekibinizle birlikte katkı sunacağınız bir 2017 olsun diyorum. Hayırlı, uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Durmaz.

Değerli arkadaşlar, 18 arkadaşımız var sırada bekleyen. Ben sözlerinize müdahalede bulunmak istemiyorum ama süreye riayet ederseniz çok memnun oluruz.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sadece bana uyarı değildir inşallah.

BAŞKAN – Hayır, geneldi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Tamam.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; Bakanlık ve kurumlarımızın, basınıımızın değerli temsilcileri; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ilk dokuz aylık verilere göre, gerek gelen turist sayısında gerekse turizm gelirlerimizde yüzde 30'u aşan bir azalma var. Tabii bunun, en önemli sorunlarımızdan biri olan cari açığın düşmesine olan katkısında da neticede azalma olacak. Tabii, bu yıl bu gerilemenin, turizmde yaşadığımız bu sorunların nedenini birçok arkadaşımız burada dile getirdi, ben bu ayrıntılara girmeyeceğim; tabii ki sorun yaşayan turizmcilerimize sahip çıkılmalı, onlara yönelik gerekli tedbirler alınmalı.

Genel olarak baktığımızda Türkiye'nin turizm potansiyelini yeterli şekilde değerlendiremediğini söyleyebiliriz. Şu an ülkemizde birçok medeniyete ait tarihî ve kültürel değerlerimiz var. Tabiat açısından baktığımız zaman da Cenab-ı Allah her güzelliği vermiş, her türlü ve 4 mevsim turizm imkânı olan bir ülkeyiz. Demek ki yapacak çok şey var. Başta tabii bütçemiz, her ne kadar Sayın Bakanım, bütçede toplamda aldığımız payı artırmış da olsanız, 0,06 artırmış da olsanız daha da artması lazım. Özellikle tanıtım ve pazarlamayla ilgili yeni politikalar uygulamaya koymamız lazım.

Tabii, ben de Konya'ya geleceğim Sayın Bakanım. Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, Selçuklu'nun başkenti olan Konya sahip olduğu doğal, tarihî ve kültürel değerlere rağmen turizm sektöründen ekonomik anlamda kendine düşen payı alamıyor, mevcut potansiyeline rağmen bir cazibe merkezi hâline dönüşemedi ki fırsatlar da geldi yani bunları Sayın Bakanım değerlendiremedik. Şu anda bir konu var, bilmiyorum Bakanlığımız bunun farkında mı: Konya İslam Dünyası Turizm Başkenti 2016 yılında. Yerel yönetimimiz kendince bir çaba sarf ediyor, bazı etkinlikler yapıyor Konya'da ama genel anlamda baktığımızda zaman kendi insanımıza bile duyuramadığımız bir konu. Bu konu da önemli bir fırsat. 57 İslam ülkesinin üyesi olduğu İslam İşbirliği Teşkilatının aldığı bir karar; önce Kudüs'ü turizm başkenti olarak belirlemişti, bu yıl da Konya ama bundan yeterince istifade

edebildik mi? Bence hayır yani kendi ulusal medyamızda bile yeterince yer bulamadı Sayın Bakanım. Yani, Bakanlık olarak bilmiyorum sizlerin bu anlamda yaptığı bir etkinlik oldu mu, biz Konya’da, sadece Konya’ımızda yapılan etkinlikleri gördük. Biraz tabii 15 Temmuzun da bunda etkisi oldu ama genel anlamda bu tür fırsatları değerlendiremiyoruz. 2007 yılı da Sayın Bakanım, UNESCO tarafından Dünya Mevlâna Yılı ilan edilmişti, o fırsatı da iyi değerlendirdiğimiz söylenemez. Zaten en büyük sorunlarımızdan biri o yani Konya olarak biz tek turizm kaynağı olarak Hazreti Mevlâna’yı görüyoruz. Gerçi son yıllarda Çatalhöyük, Sille öne çıkarılmaya çalışılmışsa da diğer çok önemli yerlerimiz var, bunlar geri planda kalıyor. 31 ilçemiz var, 31 ilçenin tamamına yakını turizme açık olmasına rağmen, en kolay işte Mevlâna’yı seçmişiz, Konya turizmi 7-17 Aralık Hazreti Mevlâna Vuslat Yılı Dönümü etkinliklerine sıkıştırılmış vaziyette. Bu durum doğru politika izlenmediğini ortaya koyuyor. Hazreti Mevlâna tabii ki medeniyetimizin önemli bir değeri ancak kadim başkent Konya’nın tüm kültürel ve tarihi zenginlikleriyle tanıtılması önemli. Her ne kadar Hazreti Mevlâna’yı turizm potansiyeli olarak değerlendiresek de yeterince sahip çıkmadığımız da ortada.

Sayın Bakanım, çok önemli bir konu, sizden önceki her bakanımıza da ben burada bunu arz ettim. Bir sonuç alabildim mi? Tam sonuç da alamadım. O da şudur: Konya’nın dışında Şebiarus etkinliklerine izin verilmesi, hatta Bakanlığımızın destek vermesi. Bana verilen cevaplarda “Bakanlığımız destek vermedi.” deniyor ama İstanbul’da yapılan Şebiarus etkinliklerinin tanıtım logolarına bakın, Bakanlığın ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin katkılarıyla yapıldığını ifade ediyor. Ya yalan söylüyorlar, kamuoyunu aldatıyorlar ya da gerçekten Bakanlık destek veriyor. Yani, biz bunu hakikaten Konya’ya bir haksızlık olarak görüyoruz. Yani, her yerde, her zaman Hazreti Mevlâna anılmalıdır, felsefesi anlatılmalıdır; ona diyeceğimiz bir şey yok ama resmî anlamda Şebiarus Konya’nındır yani bu öyle kalmalı. Gerçekten de Konyalı hemşehrilerim “Şebiarus sadece Konya’da icra edilmeli.” diye bu alternatif programlara büyük tepki gösteriyor. Bunlar desteklenmesin Sayın Bakanım yani sizin bunun üzerine gideceğinizi umuyorum, öyle de tahmin ediyorum. Yani bu Şebiarus’u düzenleme hakkının sadece Konya’ya ait olduğu, sadece Konya’ya özel olduğu Bakanlığımızca da iyice anlaşılmalı. Ben daha önce örnekler verdim Sayın Bakanım. Şimdi, Hacı Bektaş Veli’yi anmayı Hacıbektaş’ta değil de başka bir yerde yaparsak olur mu? Yani, aynı şekilde Osman Gazi’yi anma yıl dönümü Bursa’da yapılıyor, Şebiarus da Konya’da. Yine, Ertuğrul Gazi’yi anma Söğüt’te yapılıyor yani oraların markası artık. Yani, genel anlamda anma programları yapılmasına biz bir şey demiyoruz ama 17 Aralık Şebiarus sadece Konya’da yapılmalı.

Sayın Bakanım, yine önemli bir konuyu ben dile getirmeden siz sunumunuzda dile getirdiniz, hakikaten teşekkür ediyorum. Bu da bizi çok üzen bir konu yani sema ayının düğünde, dernekte, festivalde, şenlikte, hatta alkollü yerlerde bile yapıldığını görüyoruz. Sizin de söylediğiniz gibi bu ayın, bir ibadet. Bu konuda, hani “Bakanlığımızın yetkisi var.” dediniz ama ya etkin denetim yapılmıyor ya da müeyyideler yetersiz Sayın Bakanım çünkü devam ediyor bu yani görüyoruz, televizyonlarda da görüyoruz, gittiğimiz bazı yerlerde de reklamlarını, şeylerini görüyoruz.

Sayın Bakanım, bir başka konu, sunumunuzda bilgi de verdiniz. Ülkemizde 20 ilde toplam 28 kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi var. Sunumunuzda da bunun 23’ünün planlarının tamamlandığını, 80 bin yatak kapasitesine ulaşılmasının hedeflendiğini söylediniz. Çok güzel ama bu iller arasında maalesef Konya yok Sayın Bakanım. Şimdi, ben sayayım, Konya’da sadece kent merkezi tarihî ve kültürel eserleriyle açık hava müzesi görünümünde, Konya’nın merkezi. İşte, Mevlâna Müzesi, İnce Minare, Karatay Medresesi, Selçuklu Köşkü; yine önceki medeniyetlere ait olan, bize gelmiş olan ki Hristiyanlar için önemli bir merkez Kilistra, Türkiye’nin ikinci peri bacaları konumunda olan bir yer. Selçuklu, Osmanlı dönemine ait birçok camimiz var; Ak Manastır, Sille, Aya Elena Kilisesi, Çatalhöyük Neolitik Kenti, Eşrefoğlu Camisi, Kubadabad Sarayı, Eflatun Pınarı, Fasıllar Anıtı, İvriz Kaya Anıtı,

İsaura Kalıntıları gibi hakikaten birçok tarihî ve kültürel değerlerimiz var, ayrıca turizme yönelik yerlerimiz de var; şelalelerimiz, mağaralarımız, Meke Gölü'müz -ki çok önemli ki sizin sunumunuzda da var- Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde kayıtlı 16 yerinden biri Çumra ilçemizdeki Çatalhöyük Neolitik Kenti. Yine, Türkiye'nin Dünya Geçici Miras Listesi'nde kayıtlı Konya Selçuklu Başkenti, Beyşehir Eşrefoğlu Camisi, Eflatun Pınar Hitit Su Anıtı, Anadolu Selçuklu medreseleri var yani geçici listede de bunlar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Başkanım çok uzatmayacağım izniniz olursa.

Yani, Konya'nın kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ilan edilmesi gereken çok yeri var yani başta Konya merkez olmak üzere birçok yerimiz var. Yani, bu kadar tarihî, kültürel değerini yoğun olarak yer aldığı, turizm potansiyelinin yüksek olduğu... Ki sunumunuzda da dediniz, Mevlâna Türbesi bu yıl en çok ziyaretçi alan müze. Buna rağmen bunun sebebini anlamıyoruz yani niye Konya'da böyle bir bölge ilan edilmiyor? Ki biliyorsunuz, son teşvik sisteminde bir ilave yapıldı Sayın Bakanım, bu bölgelerin olduğu yerlerde yapılacak yatırımlar beşinci bölge teşviklerinden alıyor, çok önemli bir avantaj getiriyor. Şu anda Konya, mesela 5 milyonluk bir yatırım için ikinci bölgede yüzde 34'tür desteği, beşinci bölge desteğinden yararlırsa yüzde 75 yani bu açıdan da turizm altyapımızın daha da gelişmesi büyük önem arz ediyor.

Ben son olarak, bana iletilen bir bilgiyi size aktaracağım Sayın Bakanım. Tiyatrocular için kadrolara atama yapılmadığı söyleniyor, hatta 57 kadro olduğu söyleniyor yani bu kadroları doldurmamız gerekiyor, gençlerimiz var bu alanda başarılı, onu iletmış olayım Sayın Bakanım.

Bakanlık bütçemizin hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kalaycı.

Sayın Altıok, buyurun lütfen, süreniz beş dakika.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Her gün çeşitli acılara uyandığımız, her gün insanlarımızı yitirdiğimiz, şehitler verdiğimiz günlerden geçiyoruz. Sayın Bakan, siz de konuşmanıza “Acıların dini, dili, rengi, ırkı yoktur.” diye başladınız. Açıkçası bu bana, içinden geçtiğimiz karanlık günlerde bu özgürlükçü yaklaşım ve bu doğru tespit bir umut bu karanlıktan çıkmak için, hele ki kültür ve sanat alanında bir toplantıdayken bir umut ışığı verdi, öncelikle teşekkür etmek istiyorum.

Herkesin bilim ve sanatı öğrenme, öğretme, açıklama, yayma hakkı olduğu gerçeğinden yola çıkarak şüphesiz sanat için de rengi, ırkı, dili, dini yoktur cümlelerini koşulsuz sarf edebiliyor olmalıyız diye düşünüyorum çünkü sanatın tüm bu acıları sağaltmakta iyileştirmek ve iyileşmek için bir araç olduğu gerçeği bize bunu kanıtlar diye düşünüyorum. Öte yandan, karanlıktan çıkmak için ya da tüm ağırlığıyla önümüze gelen sorunların aydınlatılabilmesi için de çözümünü getiren muhakemenin, biat etmeden düşünebilmenin, üretebilmenin, paylaşabilmenin, kapsayıcı bir anlayışla bir arada olabilmenin de bu kültür ve sanatın ortaklığından geçtiğini, buradan güç aldığını düşünerek bunu söylüyorum. Sanat tıpkı demokrasi gibi tüm millî ve dinî değerlerin, tüm yerel değerlerin de üzerinde evrensel değerlere sahip bir birleştirici güç hepimiz için. Bu anlamda çok önemseyerek tüm değerlerin üzerindeki tam bağımsız sanat uygulamalarıyla ilgili bir şeyler söylemek isterim bugün buradayken.

Acının rengi, dili, dini olduğunu ne yazık ki on dört yıllık AKP iktidarının daha ilk günlerinde dünyaca ünlü sanatçımız Fazıl Say'ın Sivas katliamını unutturmamak için ürettiği bir oratoryonun bizzat dönemin Kültür Bakanı tarafından sansürlenmesini kişisel olarak da deneyimlemiş bir kişi olarak biz yaşadık. Gönül isterdi ki ilk ve son olsun bu ayıp, bu utanç bizim ülkemiz için ama öyle olmadığı, şimdilerde ne yazık ki baskının, sansürün son derece yoğun yaşandığı -acıların dedik, dili dini yoktur- Roboski katliamının film festivallerine alınmadığı günlerden geçiyoruz; Kürtçe çizgi filmlerin yasaklandığı günlerden geçiyoruz; sanatçıların, yazarların tutuklandığı, yayınların toplatıldığı, yayınevlerinin kapatıldığı, derneklerin kapatıldığı günlerden geçiyoruz ve hâl böyleyken, Devlet Tiyatroları yöneticisinin de millî ve dinî temellere dayalı bir sanat tanımıyla sıkıştırıldığımız günleri deneyimliyoruz. Oysa ki bunun çok üstünde bir yerde olmalıyız. Öte yandan, siz yine konuşmanızda sanatçılarımızın, yazarlarımızın uluslararası düzeyde tanıtılmasına verdiğiniz önemden söz ettiniz. Ne yazık ki eserleri 20'nin üzerinde ülkede 14'ten fazla dile çevrilmiş olan Aslı Erdoğan tutuklu. Uluslararası PEN Yazarlar Derneği başta olmak üzere, sayısız dernek tarafından ülkemiz bu utanca yanıt vermek durumunda kalıyor. Keza bir diğer örnek Necmiye Alpay bir dil bilimci, bir yazar. Bu insanların tutuksuz yargılanması için Kültür Bakanlığı olarak devrede olmanızı dilerim. Buna dikkat çekmeyi bir görev olarak bilirim.

Siyasi iktidarlar sanatı ve sanatçıyı kendi dünyalarına göre biçimlendirmek yerine ticari amaç gütmeyen, kâr-zarar hesabı yapmadan, tam bağımsız özerk kurumlar ve kuruluşlar aracılığıyla teşvik etmek ve demin bahsettiğim ağabeylik -diyelim bir anlamda- göreviyle toplumun tüm katmanlarını eğitmek, geliştirmek, çağdaşlaştırmak ve bir arada tutmak ödevini üstlenmelidir.

Bu anlamda ben Gökçen Hanım'a çok katılıyorum. Her biri iki ayrı, birbiriyle ilgisiz alanın bütçesini aslında çok sınırlı bir yerde tuttuğumuzu düşünecek olursak sadece kültür bakanlığı ya da sadece turizm bakanlığı için bile merkezi bütçenin yüzde 1'i değil en az yüzde 5'yle birlikte çalışıyor olmak gerektiğini hatırlatmak isterim ama bunun yanı sıra, bu bütçe artışı talebinin yanında sizlerin vermiş olduğunuz teşviklerin de en az 2 katına çıkarılması gerektiğini ve kurumlarda tam bağımsız özerk yapının sağlanması gerektiğini vurgulamak isterim.

Bu anlamda tüm bunlara dikkat çektikten sonra, birkaç somut sorumu da şimdiden süreyi doğru kullanmak adına konuşmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız Sayın Altıok.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Tabii sorularla hemen bitiriyorum, zaten kısa.

Ağustos 2016'dan beri yanıt bekleyen bir önergem var. Avrupa Komisyonuna sunulması beklenen Türkiye Kültür Politikaları Ulusal Raporu'nun sunulduğunu basından takip etmiştik ancak içeriğine erişemedik. Ben bununla ilgili soru önergemini burada hatırlatmak ve bu konuda bilgilendirilmemizin çok faydalı olacağını söylemek istiyorum. Bu çalışmayı kim ya da kimler hazırladı? Bu çalışma süresince sivil toplum örgütlerinden, akademisyenlerden görüş alındı mı, alındıysa bunlar neler ve hangi kurumlardan alındı diye sormak isterim.

Öte yandan Atatürk Kültür Merkezi'yle ilgili planları bilmemizi sağlarsanız çok memnun olurum. İstanbul gibi bir metropolde tüm toplum katmanlarının ulaşabileceği bir merkezde bulunan farklı sanat alanlarını topluma eriştiren, böyle bir kurumun bunca yıldır kapalı kaldığı süreçte -kâr-zarar gütmeyelim, hani ne kaybedildi gütmeyelim ama- milyonlarca insana erişemeyen kültür sanat hizmetiyle ilgili bir yara olduğunu hissettiğimi söylemek isterim.

Son olarak birkaç soruyla bitiriyorum efendim. Devlet Opera ve Balesince bugüne kadar 22 defa yapılmış Aspendos Festivali'yle ilgili ve Fazıl Say Festivali'yle ilgili -Sayın Budak değinmişti- ben de bu konuda bilgilendirilmeyi isterim. Çünkü özellikle EXPO Fuarı dahi yapılmışken güvenlik gerekçesiyle iptal edildiği söylenen bu festivalin herhâlde iptalinin gerekçesi güvenlik olmamalı diye soruyorum.

Devlet Opera ve Balesinde Selman Ada Genel Müdür olduktan sonra kademeli olarak yerli bestecilerin eserleri sonlandırılmış ve bütün operalarda yalnızca kendi eserlerinin oynadığı, etik olmayan bir durum söz konusu olmuştur. Buradan etik olmayan ne kadar kazanç sağlanmıştır? Ayrıca, niçin genel müdürün eserinden başka Türk eseri oynanmadığı hâlde Türk eserlerinde yaşlı ve öğrenci indirimleri kaldırılmıştır?

BAŞKAN – Sayın Altıok, lütfen toparlar mısınız?

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Bitiriyorum efendim.

Devlet Opera ve Balesi acaba toplumu geliştirmek için başka bestecilere şans verip destek olabilecek midir?

İçinde bulunduğumuz bu ağır günlerde halkın moralini düzeltmek için opera, bale ve tiyatronun önemini de bir kez vurgulayacak bir girişim olacak mıdır?

Genel Müdür Selman Ada'yla ilgili liyakat aramaksızın bölge müdürlüklerine atamalar yaptığı bildirilmiştir, basında yer almıştır. Bunun gerçekliğinin araştırılması gerekmektedir.

5441 sayılı Yasa'yla 1949 yılında kurulmuş ve tüzük yoksunluğu nedeniyle süreç içinde kendi yönetsel pratiğini oluşturmuş bir kurumun başına kurum dışından, devlet tiyatrolarıyla ilgili olmayan, kurum içi uygulamalardan bihaber Nejat Birecik Genel Müdürlük koltuğuna getirilmiş ve makama oturduktan sonra beş altı ay boyunca Ankara'ya, İzmir'e ve birçok bölgeye müdür dahi atanmamıştır.

BAŞKAN - Sayın Altıok, çok teşekkür ediyoruz.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Efendim bitiriyorum sondu.

Kurumu tanıyan, sorunlarını bilen, devlet tiyatrolarının içinden biri dururken devlet tiyatrolarının neredeyse 30'da 1'i kadar olan İzmir Şehir Tiyatrosu Genel Sanat Yönetmenliği yapmış, diziler dışında bir sanatsal performansı olmayan kişinin bu göreve atanmasının gerekçesi nedir? Bu konuda bilgilendirilmek isteriz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Hep kurum içinden sanatçı atanmasının geleneği neden acaba aksatılmıştır? Bu soruların kayıtlarda olmasını ve yanıtlanmasını rica ediyorum efendim.

BAŞKAN – Tamam.

Teşekkür ederiz efendim.

Değerli arkadaşlar, görüşmelere 21.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.35

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.21

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 12’nci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

En son Zeynep Altıok arkadaşımız konuşmuşlardı.

Serdal Kuyucuoğlu, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

Arkadaşlar, çok geç kaldık, o yüzden sürelere azami riayet... Uzatmayı vermeyeceğim onu söyleyeyim yani.

Buyurun.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, sayın bürokrat arkadaşlarım; evet, turizm, her şeyden etkilenen bir sektör, kırılgan bir sektör; siyasi ilişkilerden etkileniyor, ekonomik ilişkilerden etkileniyor, güvenlikten, demokrasiden, OHAL’den etkileniyor. Türkiye’nin bu konuda kırk beş yıllık ciddi yatırımları var. Yani, 150 200 milyar dolarlara varan yatırımlar var. Çok büyük bir kesimi ilgilendiriyor, istihdam sağlıyor ama son gelişmelerle birlikte Türkiye, biliyorsunuz, ciddi bir şekilde kayıpta, yüzde 35 40’lara varıyor; bunu arkadaşlar ifade ettiler.

Şimdi, turizm sektörü neden bu hâle geldi? Nedeni belli, siyasetçilerin yanlış politikalarının faturasını bu sektöre yatırım yapanlar çekiyorlar. O zaman ne olması gerekiyor? Buna çare bulmak da siyasilere ve Hükûmete düşüyor.

Şimdi, Mersin’de geldiğimizde kendi ilimiz, Mersin ilimiz 330 kilometrelik sahil şeridiyle Türkiye’nin en uzun sahil şeritlerinden birine sahip. İlimiz Tarsus’tan Anamur’a kadar antik kentleri, tarihî ve doğal değerleri, ören yerleri ve her yıla yayılabilecek kongre, dağ, termal, yayla, kış turizmi, inanç ve kültür turizmi gibi sayabileceğimiz birçok çeşitlilikleriyle önemli bir turizm potansiyeline sahip. Bu potansiyelin açığa çıkarılması ve hak ettiği turist sayısına ulaşabilmesi için de yatırımlara ciddi bir şekilde ihtiyacı var. Bu çerçevede, yıllardır bizim ilan edilmiş turizm bölgelerimiz var. Bakanımız biliyordur. Birincisi: Tarsus Kazanlı. Yedi yıl oldu biliyorsunuz Sayın Bakanım, tahsisler yapıldı, hiçbir hareket olmadı burada. 13 kilometrelik yolu var yapılması gereken, 4 kilometresi yapıldı, gerisi yıllardır gene duruyor.

Şimdi, Mersin’le ilgili biz, Miami Fuarına birçok kez katıldık ve kruvaziyer turizmiyle ciddi bir gelişme sağladık. Mersin hiç destinasyon olarak yokken bunu sağladık ama son Suriye olaylarından sonra bu azaldı biliyorsunuz. Ancak, bizim bir kruvaziyer iskelemiz yok; böyle bir ciddi ihtiyacımız var.

Şimdi, başka bir konu: İkinci konutlar, yazlıklar. Biz, on beş yıl önce Mersin’de Ticaret ve Sanayi Odası olarak İkinci Konutların Turizme Kazandırılması Projesi’ni yaptık, uygulamasını da yaptık. Şimdi, Türkiye’nin değişik yerlerinde, büyük illerde de biliyorsunuz konut kiralama ile ilgili bir kısım sıkıntılar var. Bu konuda bir yönetmelik çıkarılması gerekiyor yani bunların bir disiplin altına alınması

gerekiyor, yönetmeliğin çıkarılması lazım. Ve bu sistem dünyanın her yerinde var, Türkiye’de de biliyorsunuz, çok miktarda bizim ikinci konutumuz var. Bunları değerlendirmek açısından, bunların disiplin altına alınıp bir yönetmelikle ne şekilde işleyişinin olacağına ilişkin Türkiye açısından büyük fayda var diyorum.

Turizm demek, tanıtım demek. Evet, tanıtıma çok önem vermemiz gerekir. Bildiğim kadarıyla, bizim turizm müşavir sayımız az ve yeterince çalışmıyoruz. Daha önceki Bakanımız zamanında -ben aynı zamanda Turizm Komisyonundayım- sayıları almıştık, çok az olduğunu gördük. Bu müşavirliklerin, turizm müşavirliklerinin artması lazım ve aktif bir şekilde çalışması lazım yani yeni yöntemler bulunması lazım. Ben, on beş yıldır turizm fuarlarına katılan bir insanım. Katıldığımız sayı az değil ama bunlardan yeterli verim aldığımızı ben düşünmüyorum çünkü bunları yakından takip ediyorum. O nedenle, bu konuda da daha verimli hâle bu çalışmalarını nasıl getiririz?

Ama, tabii, en önemlisi de turizmde biz ülkede güvenliği ve demokrasiyi tam olarak sağlamadığımız sürece de bu sıkıntıları yaşamaya devam edeceğiz.

Ben yeni bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, size de kolay gelsin diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuyucuoğlu.

Sayın Bektaşoğlu, buyurunuz.

Süreniz beş dakikadır, uzatma vermiyorum.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Tamam Sayın Başkanım.

Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, çok saygıdeğer bürokrat arkadaşlarım; hepinizi gönülden selamlıyorum.

Evet, önemsedığımız bir bakanlık Kültür ve Turizm Bakanlığı, ülkemiz için de, bölgem için de gerekli olan bir Bakanlık; onun için buradayız.

Ben, şöyle bir giriş yapmak istiyorum: Giresun’un bu çağda konuşulmaması gereken pek çok sorunu var ama onu yasama faaliyetleri çerçevesinde dile getiriyoruz Meclisimizde. Ama, bugün çok daha önemli bulduğum bir konuyu Sayın Bakanımın ve ilgililerin takdirine sunmak istiyorum. Giresun, Sayın Bakanım, içinde İdil Biret, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Aziz Nesin, Hasan Ali Yücel, Ara Güler, Öztürk Serengil gibi pek çok değerleri çıkaran köklü bir kültür ve sanat geçmişine sahip bir Karadeniz ilimizdir. Cumhuriyet dönemi öncesinde, Anadolu’da ilk yerleşik tiyatro bu kentimizde kurulmuştur. Yakın tarihimize kadar pek çok eser hatta opera ve operetler, çok sesli müzik koroları ve görsel sanatların tümü Giresun’daki sahnelerde gösterime sunulmuştur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Giresun’da?

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Evet, Giresun’da.

Eğlence merkezleri, parklar, sinemalar ve diğer sosyal aktiviteler buna eklenince Giresun bir dönem Karadeniz’in kültür başkenti olarak bilinmektedir. 1960’lı yıllarda ben ortaokulda okurken Giresun’da her akşam tiyatro, eğlence, matine vardı yani Karadeniz’in hakikaten kültür başkenti gibi bir şeydi. Ancak, bugüne geldiğimizde Giresun ve Karadeniz sahilinde hatta belki de Türkiye’de kültür ve sanat merkezi olmayan Sayın Bakanım, tek illerimizden bir tanesi.

Değil mi efendim Sayın Müsteşarım?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCİ (Eskişehir) – Ödeneğini göndereceğiz.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Evet, teşekkür ederim.

100-150 kişilik okul, belediye ve üniversitelerin salonları ihtiyaca cevap vermemektedir. Salon ve sahnesizlik nedeniyle on yılı aşkın bir süredir ilimizde bir kültür ve sanat mahrumiyeti yaşanmaktadır; Giresun buna alışık değildir. Bunun için, Giresun'da sadece kültür ve sanat etkinlikleri için çok amaçlı kullanım özelliğine sahip salonu en az bin kişilik bir kültür merkezi istiyoruz. Bu hizmeti Bakanlığımızın bütçesinde hizmet kalemi ve ödeneğiyle birlikte görmek en büyük arzumuzdur. 110 bine yaklaşan nüfusuyla bu dönem önemli hizmeti hak ettiğimizi düşünüyoruz.

Bir başka yine, Bakanlığı ilgilendiren bir konuyu daha dile getirmek istiyorum. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası şu anda turnede. Karadeniz illerinde üniversitelerin tümünde Kampüste Senfonik Akşamlar Projesi kapsamında Artvin, Rize, Trabzon, Ordu ve Amasya'da konserler verdi veyahut da verecek. Ancak, bu turne programında Giresun maalesef yok. En önce Giresun'un alınması lazımdı diye düşünüyorum. İlimiz ve üniversitemizi yok sayan bu anlayışı kınıyorum ve nedenini buradan açıklamanızı bekliyorum.

Bir de turizmle ilgili bir şeyler söylemek istiyorum. 162 çeşit turizm varmış. Ülkemizde de bunların çoğu uygulanabilir noktada. Karadeniz Bölgesi bilhassa yayla turizmine çok açık ve yatkın olan bölgelerimizden bir tanesi. Ama, yaylalarımızda bütüncül bir planlama ve de konaklama olanaklarının geliştirilmesi ve konaklama sürelerinin artırılmasına yönelik planlama çalışmaları maalesef olmadı, bunu özellikle bekliyoruz. Altyapı çalışmaları yetersiz ve çok çirkin bir yapılaşma yine Karadeniz yaylalarında maalesef hâlâ gündemde.

Ayrıca, bu bölgemizde Kümbet, Sis Dağı, Kazıkbeli, Kadırğa, Çambaşı, Kafkasör gibi hem kültürel hem de turizm değeri olan ve her yaz yapılmakta olan yayla şenliklerimizin desteklenmesini gönülden arzu ediyorum.

Dünyada turizm için harcanan para trilyon dolarları buldu. Eğer turizm bir devlet olsaydı spor 15'inci büyük devlet, turizm de 16'ncı büyük devlet olurdu.

Ülkemiz turizmin her türlüüne müsait bir çeşitliliğe sahiptir, bunu iyi değerlendirmek lazım. Yüce Yaratıcı'nın bize verdiği bu doğayı gerçekten çok iyi değerlendirmemiz lazım. Turizmin her çeşidine yatkın bir bölgedeyiz, yatkın bir ülkedeyiz; bu bizim için büyük bir şans, büyük bir kazançtır diye düşünüyorum.

Turizm kimi bölgelerimiz için bacasız sanayi konumundadır, bu da önemlidir, dikkate alınmasını mutlaka arzu ediyorum. Turizm konusunda, kültür konusunda söylenecek çok şey var ama bu kısa süremi burada sonlandırmak istiyorum.

Başarılı bir çalışma dileğimle hayırlı ve bol kazançlı bir yıl diliyorum.

Saygılarımı sunuyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Aydın...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan; hepimizi bir kez daha, ilerleyen bu saatte selamlıyorum.

Sayın Bakanım, siz İletişim Profesörüsünüz ve bu alanda kitaplarınız var. Çalışmalarınıza baktığımızda Bakanlığınızın ve bütçe sunumlarınızın daha fazla turizm alanıyla olduğunu görüyoruz, rakamlardan ve planlardan. Kültür ve sanattan biraz uzak durduğunuzu görüyorum. Üzgünüm ki sizin güler yüzünüzden aydınlar, sanatçılar, yazarlar pek nasibini alamıyor. Oysa, 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ülkemizde kültür ve sanat alanında çok büyük değişimler oldu; sanatçılar,

yazarlar, gazeteciler hapisanelerde. Şu yaşananlara bir baksanıza. FETÖ soruşturmaları kapsamında gazeteciler ve sanatçılar kelepçelenip gözaltına alındılar. İstanbul Şehir Tiyatrosundan bazı sanatçıların sözleşmeleri feshedildi, işlerine son verildi, bir süre sonra bazıları geri alındı.

Kurumlar arasında Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu, Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi gibi birçok kurumun yapıları değiştirilerek taşınmazlarının satılacağına dair torba yasayla da önümüze Mecliste kanunlar geldi. Peki, bunlar satıldığı zaman kütüphaneleri, arşivleri ne olacak, uzmanları nerelerde sığınıp çalışacak? Bu ve benzeri soruların muhatabı ve cevabı hâlâ yok.

Devlet Tiyatrolarının yerli oyunlarla mevsimi açma konusu ise bir yılın hikâyesine döndü; yayınlanan bildirimler, açıklamalar, yalanlamalar bir arada yazılırsa bir mizah hikayesi olur. Ayrıca Başbakanımız bir kabine toplantısı sonucu bu konuyu bir müjde olarak duyurdu. Peki, dünya klasiklerini ne yapacağız, artık onları toplumumuzdan gizleyecek miyiz? Shakespeare’i, Gogol’u, Çehov gibi yazarları yok mu sayacağız? Gerçekten trajik bir durum değil mi sizce de?

Ayrıca, son döneme baktığımızda oyun yazarı yetişmediğini de görüyoruz. Örneğin Tuncer Cücenoglu gibi bir oyun yazarı oyunlarını artık geri çekti ve Devlet Tiyatrolarının mahalle tiyatrosuna dönüştüğünü söyledi.

Öte yandan, birçok sahnenin hemen hemen hepsinde sözleşmeli genç oyuncular rol almakta, hepsi de çok başarılı ancak durumları taşeronlar işçilerden beter, günlük yevmiyelerle çalışıyorlar, karın tokluğuna çalışıyorlar ve yaz aylarında da iş olmadığı için de perişan hâldeler; özlük hakları ve güvenceleri, iş güvenlikleri yok, kadrolu sanatçılar ile aldıkları ücret arasında da dağlar kadar fark var. Bunların da özlük haklarıyla ilgili bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

Gene Avusturya Arkeoloji Enstitüsünün yüz yılı aşkın bir süredir Efes’te sürdürdüğü çalışmaları Avusturya’da bir pano krizinden dolayı durdurdunuz ve iki ay kala çalışmaların bitmesine tebliği göndererek bunun sonlandırılmasını istediniz. Peki, Osmangazi Köprüsü’nü yapan Japonlarla aramız bozulursa “Köprüyü söküp götürün.” mü diyeceğiz ya da nükleer santral yapım işini vermeyi planladığımız Ruslarla aramız bozulursa “Santralinizi alın gidin.” mi diyeceğiz? Bu tür konulara da birazcık daha açıklık getirirsek faydalı olur sanıyorum çünkü bu konuda listeyi uzatmak mümkün.

Diğer yandan, seçim bölgem Bursa’ya gelirse, Bursa hem denizi olan hem dağı olan ve Osmanlı’ya ve cumhuriyete başkentlik yapmış ve kültür hazinesinin birçok bölümünü barındıran bir kentimiz ancak turist konusunda fakir olan bir kentimiz. Eskiden Arap turist, Orta Doğu’dan gelen turistlerin çok olduğu ama 2016 yılında bu kaybın da en fazla yaşandığı illerden bir tanesi. Özellikle kış turizmi ve termal turizmde 1980’li yıllarda en çok misafir ağırlayan kent iken bugün adı dahi geçmiyor. Sizin de gene bütçenizde Türkiye’de 5 bölgede kış turizmini ve sağlık turizmini canlandırma projesi yazmışsınız, bunlar: Afyonkarahisar, Ankara Haymana, Yalova, Yenişehir ve Eskişehir. Ama maalesef bunların arasında Bursa yok ki termal konusunda Türkiye’nin en eski... Ki gençlik yıllarınızda sizler de mutlaka gelmişsinizdir Çekirge’deki termal kaplıcalara ama görüyoruz ki bu da Bakanlığımız tarafından herhangi bir kapsam dâhiline alınmamış, bunun da alınmasını talep ediyoruz.

Gene turizm konusunda en önemli noktalardan biri de havaalanı ulaşımı. Bu konuda da Bursa Yenişehir Havaalanı’nın çok güdük kaldığını, ulaşım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Hemen toparlıyorum.

BAŞKAN – Toparlamayın, son cümlelerinizi alayım.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Son cümlemi söyleyeyim: Bu konuda da çalışmalarınızı bekliyoruz diyorum.

Sayın Başkan da hem üç saat bekletti hem de bir cümle bile söyletmedi!

Teşekkür ediyorum, iyi akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Ben de size teşekkür ediyorum.

Evet Sayın Aydemir..

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, teşekkür ediyorum. Çok hakşinas davranıyorsunuz maşallah.

Değerli Bakanım, sizin şahsınızda bütün hazıruna saygılar sunuyorum, hoş geldiniz. Sunumunuz çok güzeldi Saygıdeğer Bakanım, ikramlarınız da öyle ama bunlardan daha güzeli ekibiniz Sayın Bakanım; çok yetkin, çok nitelikli bir ekibiniz var, özellikle bunların içerisinde birini burada zikredeceğim, beraber çalıştık 25’inci Dönemde, Hüseyin Yayman Hocam; daha önce yazılılarıyla, ifadeleriyle bizi besliyordu, şimdi de Bakanlıkta gayet güzel işler yapıyor, en son gönderdiği bir güzel kitap vardı, muhalefete de gönderdi bildiğim kadarıyla.

MUSA ÇAM (İzmir) – Geldi; aldık, aldık.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, yani istifade ediyoruz, eline sağlık, sağ olsun, var olsun.

Şimdi efendim, ben tabii birtakım tespitler yapmak ve birtakım beklentilerimi dile getirmek istiyorum.

Başlarken, mütefekkir, dimağımızı beslediğimiz bir isimden bahsedeceğim, merhum Erol Güngör Hocamızdan. Onun bir tarifi var- Allah gani gani rahmet eylesin, özel bir isimdi- diyor ki: “Sosyal ilimlerde ‘kültür’ denince bir topluluğun kendi hayatı problemlerini çözmek üzere denediği ve uzun yıllar içinde standart hâle getirdiği usuller ve vasıtalar anlaşılır.” Ve devam ediyor: “Şu hâlde, bir topluluğun ihtiyaçlarını karşılamak üzere benimsemiş bulunduğu hayat tarzı bütün maddi ve manevi unsurlarıyla birlikte onun kültürünü teşkil etmektedir.” Ve milletimizi tarif ediyor, bütün unsurlarıyla bütün bir milleti tarif ediyor ve diyor ki: “Dünyada Türkler kadar eski bir tarihe sahip olan pek az millet gösterilebilir. Bu kadar uzun bir mecrası, macerası olan bir millet hâlâ yaşadığına ve yakın zamana kadar dünyanın en büyük imparatorluğunu yaşattığına göre, her şeyden önce eşi az görülür bir hayat gücüne sahip demektir.” Elhak öyledir. Bu seçkin ve bilimsel ifade bizim on dört yıldan bu yana sürdürdüğümüz kültür politikasının temasını teşkil eder.

Değerli arkadaşlarım, bunun izahı, açılımı bizi biz yapan değerlerle buluşmadır. Millet irfan ve ızanına teslimiyet ve onun yani millî iradenin gönül bilgisine başvurmaktır. Gönül coğrafyamıza yürek adamadır ve temellerimiz ve köklerimiz yeniden ihyadır. Millî ve yerli olan, bizi tarif eden kıymetlerimizi sahiplenmedir. Dinimiz, dilimiz, âdetlerimiz, gelenek ve göreneklerimiz; türkülerimiz, masallarımız, ninnilerimiz, terbiyemiz, hassasiyetlerimiz ve dikkatlerimiz, millî feraset ve basiret kaynaklık eden azami ve asgari müştereklerimiz, 15 Temmuzdaki hain kâşımaya ve darbe girişimi karşısında bizi tek yürek halinde tutan, yeniden dirilişeye maya olan millî irademiz; tek vatan, tek bayrak, tek millet, tek devlet imanımız; AK PARTİ hükümetlerinin kültür politikalarına temel olan düşünce budur. AK PARTİ hükümetlerinin bu kadar kısa sürede çığır açan reformlarının ardındaki sır da budur değerli arkadaşlarım.

Milletin değerlerine saygı, milletin gerçeklerine teslimiyet, milletin vicdanına sığınma. Mustafa Kalaycı Hocam, Değerli Başkanım bu hâli konuşmasında çok güzel izah etti.

Sayın Cumhurbaşkanımızın, Kut’ül Amare Zaferi’nin 100’üncü yıl dönümündeki bir tespitini bu noktada paylaşmak istiyorum değerli arkadaşlarım.

AK Liderimiz şöyle diyor: “Böyle bir milletin tarihindeki zenginlikleri anlatmaya değil kitaplar, kütüphaneler bile yetmez; bunu böyle görmeliyiz. Ama biz ne yapmışız? Kendi tarihimizin üzerine âdeta kara bir örtü örtmeye çalışmışız. Kendi tarihimizi gömmeye çalışmışız. Kendimize ait olan pek çok başarıyı, sanki bizimle ilgisi yokmuş gibi kısaca anlatıp geçenler veya hiç değinmeyenler hem ecdadımıza saygısızlık hem de gelecek nesillere çok büyük kötülük yapmışlardır.”

Bu tespiti, on dört yıl öncesinin kültür atmosferini tarif için gündeme taşıyorum arkadaşlar.

2002 öncesi Türkiye’sinin sosyal ve ekonomik manadaki durumunun özeti: Değerlerini ifadeden aciz, değerleriyle barışık olmayan bir hâl; özü inkâr, özü karartma politikalarının izlendiği dönemler. Bir dayatma hâlinde aşağılık kompleksi furyası, “Bezden bir şey olmaz.” Anlayışı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Ak Erzurum” deyip bitirecek.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Herhâlde sıfırdan başlıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Ak Aydemir, buyurun lütfen. (Gülüşmeler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Peki.

Ret ve inkâr dönemleri. 2002’yle başlayan dönem ise, tüm kıymet hükümlerimizle yeniden kıyım. Elhamdülillah. Yunusça ve Mevlânaca bir üslup ile Hacı Bayram Veli, Hacı Bektaş Velice bir meşreple öze dönüş; altı asır yeryüzünde hâkimiyet Kur’an, 3 kıtaya insanlığa adaleti taşıyan muazzam ve muhteşem köklerimize can suyu olan değerlerimizle buluşma; bu yüce millete ve onun iradesine ilham veren millî ve manevî mukaddesleri gündeme taşıma. On dört yıllık kültür siyasetinin temeli budur. Ezcümle kendine dönüş.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle: “Bu milletin, Yunus’un alçak gönüllüğü kadar Yavuz’un cengâverliğine, Abdülhamid Han’ın diplomatik zekasına sahip olduğu unutulmasın.”

BAŞKAN – Sayın Aydemir Vekilimin bir diğer özelliği de edebiyatçı kimliğidir yani şu an onunla tanıştınız.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Ak edebiyatçı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İşte, on dört yıllık dönem, bu yüce milletin değerlerini, kültürel birikimini küresel hafızada yeniden canlandırma ve küresel akla yeniden hatırlatma dönemidir.

Bu çağırı açanlara saygı ve şükranlarımı sunuyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığımızın, bir diğer vechesini ifade eden turizm boyutunda da Türkiye on dört yıllık süreçte ilklerle tanıştı, ilklere kavuştu. Önce, ciddi bir altyapı yatırım hamlesi kaydedildi. Öne çıktığımız destinasyonlar belirlendi. Turizm alanlarına ulaşımında yaşanan sorunların hâlli için ülke baştan başa double yollarla donatıldı.

Bu değişim ve dönüşümü yaşayan ve turizm değer ve potansiyeli katma değer hâline gelen bir ilin temsilcisi olarak kaydetmek istiyorum ki Erzurum yılın altı ayını kar altında geçiren bir şehirdi. Kar -bizim oralarda- beyaz esaret olarak tarif edilirdi. Kar külfet olarak bilinirdi. Ülkede yalnızca yaz turizmini, sınırlı da olsa tarih, kültür turizmini konuşurduk.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Ak esaret.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Karı siz yağıdırıyorsunuz zaten, yağmuru da siz yağıdırıyorsunuz; her şey sizde.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yok, vekilimle artık o işte asla bir cedele girmeyeceğim.

Kış turizmi literatürümüze hiç girmemişti. Sayın Cumhurbaşkanımızın himmet ve öngörleriyle Erzurum 1 milyar dolara yakın bir harcamayla kış turizm ve sporu alanında dünya çapında ilgi bulan tesislere kavuştu. “Universiade 2011” gibi dünya ölçeğinde çok önemli bir organizasyon gerçekleştirildi. Konaklama tesisleriyle birlikte Erzurum bir anda dünya kış turizmi merkezleri arasına girdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, benim süremde bir problem var galiba.

MUSA ÇAM (İzmir) – İkinci beş dakika.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, bu ikinci beş değil, o ilk...

BAŞKAN – İkinci beşi kullanıyorsunuz, sürenizden iki dakikanız kaldı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Peki.

O zaman çok fazla uzatmadan efendim, Erzurum özeli için birtakım tespitlerim, tekliflerim var, beklentilerim var; onları hemen kısa kısa arz edeyim.

Doğu Anadolu ve Erzurum İslam medeniyet ve kültürüne ait çok önemli eserleri barındırıyor. Bir de bizim kültürümüzü ifade eden ve turizme kazandırılacak özel alanlar var. Bunlardan biri de ramazan ayı kültürü.

Değerli Bakanım, bu altını çizdiğim husus çok önemli, ramazan ayı kültürü efendim, Erzurum’u ifade ediyor bu.

Herkesin malumu olduğu üzere, Erzurum İslam coğrafyasında bir ramazan şehri olarak anılır. Üç aylar bazında ve özellikle ramazan ayında ilimizdeki hayat akışı değişir, bir mana dönemi başlar, manevi atmosfer her iş ve alanda kendini hissettirir. Biz, ilimiz ve bölgemizin bu aylarda özel bir turizm gelirine kavuşması adına, Sayın Bakanımızdan, Erzurum’da ramazan ayını geçirmek isteyenlerin yararlanacağı -ki değerli Bakanım çok sayıda talep var, yani özellikle yakın muhitten ben de biliyorum, Değerli Bakan Yardımcımız Hüseyin Hocam da bilir- ramazan evleri veya konaklama tesisleri yapılmasını hassaten talep ediyoruz efendim. Belediyelerimizle şerik olarak bu iş pekâlâ yapılabilir efendim. Böylesi bir yatırım, komşu olduğumuz İslami coğrafyadan da çok sayıda turistin bölgemize gelişini sağlayacaktır efendim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süreniz bitti, bir dakikada lütfen toparlayın.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Peki.

Efendim, Erzurum’un tarihî ilçeleri ölçeğinde Pasinler, Horasan, Oltu, Narman, Tortum, Horasan, İspir, Hınıs ilçelerindeki kültür ve tarih varlıklarının ilçe ilçe ayrı müzelerde sergilenmesini teklif ediyorum.

Şenkaya, Olur, Karayazı, Tekman, Çat, Aşkale ilçelerinde yayla turizminin canlandırılması ve turizm alanında katma değer üretmesi için yayla konaklama evlerini teklif ediyorum, talep ediyorum efendim.

Erzurum’un bakir doğası içinde çok sayıda şifalı bitki yetişmektedir. Bu şifalı bitkilerden istifade noktasında ilimizin botanik turizmine açılması için özel bir değerlendirme yapılması arz ediyorum.

Termal turizm noktasında, Pasinler, Ilıca, Köprüköy, Çat ilçelerindeki termal kaynakların Bakanlıkça özel bir tanıtım kapsamına alınması, buralarda sağlık turizminin gerçekleştirileceği alanlar oluşturulması da taleplerimiz arasındadır efendim.

Daha çok var, sorular kısmında da birkaç tanesini soru babında inşallah aktarırım.

Müsamahanıza teşekkür ediyorum efendim. Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Hazırnu tekrar saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydemir.

Sayın Erol...

Süreniz beş dakikadır.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Sayın Başkanım, şahsınızda tüm heyeti ve katılımcıları sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sanıyorum Kültür Bakanı olarak ilk bütçeniz, ilk bütçenizin hem size hem Bakanlığınıza hem de ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Konuşmalarım daha çok eleştiri üzerine değil, yön gösterici, yol gösterici öneriler üzerinde olacak çünkü Bakanlığımızı çok iyi tanıyan birisiyim.

Konuşmacıların ifadelerinden anlaşıldığı gibi aslında Kültür ve Turizm Bakanlığımızın çok yapısal bir sorunu var. Yapısal sorunun temeli de aslında etki alanları ve faaliyet alanları birbirinden çok farklı ve bağımsız olan iki bakanlığın aynı çatı altında faaliyet göstermesi yani kültürün ve turizmin aynı çatı altında yer alması. Bence doğru bir proje değil iki bakanlığın birleşmesi ve bu iki bakanlığın mutlaka birbirinden ayrılması olması lazım.

Konuşmalardan anlaşıldığı gibi kültür sürekli ikinci planda kalan, turizm sürekli ön planda olan, hâlbuki tam tersi olması lazım. Türkiye’de çünkü bütün medeniyetlerin, uygarlıkların yaşadıkları ve bütün medeniyetlerden ve uygarlıklardan kalan izler, tarihi eserler, kültür varlıklarımız var ve şu anda kültür varlıklarımızın yüzde 80’i toprak altında, yüzde 20’si toprak üstünde. Ayrıca, Kültür Bakanlığımızın bütçesinin –sanıyorum- diğer bakanlıklarımızla, yatırımcı bakanlıklarımızla değerlendirdiğiniz zaman o yatırımcı bakanlıklarımıza ait bir genel müdürlüğün bütçesi kadar. Hâlbuki kültür varlıklarının korunması, turizmin geliştirilmesiyle ilgili Kültür Bakanlığımızın çok daha ciddi bir bütçeye sahip olması lazım. Ve bu bütçe eğer ek bütçeden karşılanmıyorsa bence nasıl TRT’ye RTÜK’ten, şans oyunlarından, Millî Piyango’dan ek ödeneklerle o kurumlara para aktarıyorsa kültür varlıklarının korunmasına ve restorasyonuna yönelik de böyle bir fon oluşturulabilir ki Bakanlığınız bünyesinde DÖSİMM var, DÖSİMM Merkez Müdürlüğü var. DÖSİMM Merkez Müdürlüğü faal hâle getirilebilir, bu kaynaklardan oralara para aktarılabilir.

Bakanlığımızın baştan sona bir revizyona ihtiyacı var Sayın Bakanım; yönetmeliklerinin, yönergelerinin, ilke kararlarının, bürokratik yapılanmasının komple bir revizyona ihtiyacı var. Yanlış birimlerin ve yanlış genel müdürlüklerin birbiriyle birleştirilerek aktif hâle getirilmesi aslında doğru sonuçlar vermiyor. Sizden önceki Bakanlık döneminde çok siyasi bir kadrolaşmaya gidilmişti ama sizinle birlikte yeni bir süreç başlıyor. Kültür varlıkları... Daha doğrusu, Kültür ve Turizm Bakanlığının bürokratik yapısı siyasi referanslara göre değil, bu ülkenin değerlerine sahip çıkacak mesleki yeterliliklere göre atanmalıdır ve bu da Kültür Bakanlığında bir ayrıcalık olmalıdır çünkü tarihe, kültüre, inançlara ve ülkenin coğrafyasına, turizmine sahip çıkmak siyasi bir karar değildir, tarihi bir görev ve tarihi bir sorumluluktur. Bu konuda, ben muhalefet partisinin milletvekili olarak düşüncelerimi, önerilerimi daha sonra size yazılı olarak da iletmek isterim.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim, bütün bürokrat arkadaşlarınıza da bu süreçle ilgili başarılar diliyorum, kolay gelsin diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erol, çok teşekkür ediyorum size.

Sayın Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de turizmden başlamak istiyorum. Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin sayısı daha evvel de ifade edildi, ilk dokuz aylık ortalamada yüzde 31,9 azalma var. Bir de ülkeler bazında ifade etmek istersek OECD Avrupa ülkeleri bağlamında yüzde 34,67, toplam OECD'de yüzde 35,81, toplam Avrupa yüzde 31,28, Bağımsız Devletler Topluluğu ortalaması yüzde 36,88, Rusya 83,55 oranında bir azalma var. Turizm gelirleri de görece bunlara göre daha fazla düşmüştür.

Yaşanan terör saldırıları, güvenliğin en önemli unsur olduğu turizm sektöründe özellikle Avrupa'dan gelen turist akışını ciddi oranda azaltmıştır. Hem iç pazar hem de Rusya hariç diğer pazarlardan talebin toparlanmaya başladığı dönemde gerçekleşen hain darbe girişimi ise hem iç pazarın durmasına hem de toparlanma sürecine giren diğer pazarlardaki talebin kesilmesine neden olmuştur. Görünen o ki kısa vadede toparlanmamız zor olacak.

Bir İstanbul milletvekili olarak ifade etmeliyim, İstanbul açısından da 2016 yılı 2015 yılından çok kötü geçmiştir, önceki yıla göre azalma yüzde 26,8'dir. Hem doluluklarda hem de ortalama oda fiyatlarında yüzde 40-45 bandında kayıplar yaşandı. İstanbul kongre turizminden önemli bir pay almakta ancak kongre kararlarının iki yıl öncesinden planlandığı dikkate alındığında 2017 yılı için de çok ümitvar olunamamaktadır. İstanbul'u dünyanın turizmden çokça pay alan şehirleri düzeyine getirecek politikaları geliştirmemiz şarttır. Zira İstanbul bunu fazlasıyla hak etmektedir.

Sektörde yaşanan krizlerle birlikte, maliyet düşürme politikası çerçevesinde oteller personel sayısını azalttılar. Burada MHP olarak sektörde çalışan personelin kalcılığını temin etmek için sigorta primlerinde devlet desteğinin yapılmasını öneriyoruz.

Türkiye'nin fiyat, misafirperverlik, otel hizmet kalitesi, mutfak ve aile konsepti gibi avantajları karşısında, güvenlik ve politik sorunlar çözüldüğünde sorunumuzu hızla aşacağımızı düşünüyoruz çünkü Türkiye, turizm alanında önemli mesafeler katetmiş, çeşitli kazanımlar elde etmiştir. Bunu da hızla aşabilecek güçte olduğumuzu düşünüyoruz. Bir an evvel yurt dışındaki Türkiye aleyhine yapılan diaspora faaliyetlerine karşı tanıtımın artırılması, bu tanıtımın sadece turizm kaynaklı değil, siyasi, sosyal alanlar itibarıyla da yapılması gerekir. Ülkemizi diğer ülkelerden ayıran en önemli özellik olan tarihî ve kültürel varlıkların tanıtımına ağırlık verilip kültür turizminin gelişmesi sağlanmalıdır.

Geleneksel pazarların yanı sıra yeni pazarlara açılmayı ve yeni bir Türkiye imajı oluşturmayı amaçlayan özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliği ve eş güdümü öngören uzun vadeli bir turizm politikası uygulanmalıdır. Değişen tüketici tercihleri dikkate alınarak bugüne kadar yeterince değerlendirilmemiş bölgelerde alternatif turizm ürünleri geliştirilmelidir.

Bir de, Sayın Bakanım, piyasada bir yığın güvenilirliği tartışılacak araştırmalar yayınlanıyor, turizmin çöktüğü, 1.500 civarında otelin kapandığı gibi. Bunlara yönelik kamuoyuna doğru bilgi verilmesinde yarar var yoksa olduğundan daha kötü bir imaj çizilmesine yol açıyor.

Kültürel erozyon ve yozlaşma belki bugün başlayan değil ama bugünün de önemli bir sorunudur. Başka kültürlerin etkisine girme, Türkçenin kullanımındaki yozlaşma, millî ve manevî değerlerimizdeki aşınma bu alandaki önemli problem alanlarıdır. Maalesef, yaygın medya başta olmak üzere her alan da gençlerimizin ve çocuklarımızın başka kültürlerin etkisine girmeyi teşvik eden yayınlarla doludur. Bu yozlaşma, asayişsizlik, uyuşturucu ve madde bağımlılığı ve terörü de besleyen unsurlardandır. Kültürel ve tarihî zenginliklerimiz ile fikir ve sanat eserlerimizin korunmasında hâlâ önemli eksikliklerimiz vardır.

Milleti millet yapan temel unsurlardan birisi dildir. Bu doğrultuda her türlü basın-yayın, reklam, film, tiyatro eserleri ile günlük ve ticari hayatta kullanımlarda Türkçenin yozlaşmasına ve tahribine yol açan uygulamalara fırsat verilmemelidir. Türkçenin uluslararası düzeyde bilim, sanat, ticaret ve tele iletişim dili olarak kullanılabilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

Farklı kültürler karşısında özellikle yeni nesillerin kültür şokuna uğramasına ve kimlik bunalımına düşmesine mâni olacak kaliteli ve ihtiyaca cevap veren eserler ortaya konmasına yönelik millî kültür değerlerinin tanıtılması ve benimsetilmesini sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.

Türk ilim, kültür ve düşünce tarihinin bütün zenginliğiyle ortaya çıkarılması amacıyla araştırmalar yapılmalıdır. Türk kültürü ve sanatının yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla millî kültür endüstrisi oluşturulmalı, millî kültür değerlerimizin yıpratılması sonucunu doğuran, kültürel değerler kargaşasına sebebiyet veren, kültür hayatımızla ilgili temel millî mutabakatları bozan kayıtsızlık ve düşmanlık örneği uygulamalar önlenmelidir. Uluslararası kültürel iş birliği programları geliştirilerek Türk kültürünün çevre kültürler için cazibe merkezi hâline gelmesi sağlanmalıdır.

Çocukların kişiliklerinin oluşumu ve kültürel değerlerin özümsemesi açısından millî çizgi film endüstrisi geliştirilmeli, üretilecek filmlerin dış satımı yoluyla kültürümüzün tanıtılması sağlanmalıdır. Çocukların bilgisayar oyunları vasıtasıyla yabancı kültürlerin etkisinde kalmasının önlenmesi için millî bilgisayar oyunları yazılım endüstrisi teşvik edilmelidir.

Sayın Bakanım, seçim bölgem İstanbul'un Küçükçekmece Gölü kenarında Hitit izlerini taşıyan Bathonea Antik Kenti'nde yurt içi ve yurt dışından gelen bilim adamlarının katılımıyla arkeolojik kazılar yapılmaktadır. Bakanlığımızın 2013 yılında kazı sonuçlarına göre, bu arazinin kamulaştırılarak ören yeri statüsüne alınması için çalışma başlattığı, bu konuda arazinin sahibi olan İstanbul Üniversitesine görüş sorduğu, arazinin kamulaştırıldığı düşüncesiyle anılan üniversitenin TOKİ'yle bir protokol yaptığı ve TOKİ'nin üniversitenin Çapa, Cerrahpaşa'daki, Avcılar'daki kampüslerini buraya taşıyacağı veya bir sosyal tesis yapacağı, geri kalanına da konut inşa edeceği söyleniyor. Şimdi, bu konuyla ilgili ben Bakanlığımıza soru önergesi de verdim ama henüz cevabını alamadım üzerinden yaklaşık bir yıl geçmesine rağmen. Şimdi, burada bir kazı... Birinci derece sit alanı burası. Ben de gittim gördüm, çok önemli şeyler de bulunuyor ama bu kazı alanı öncelikle daraltılmış; birincisi. Fakat daraltılma gerekçesi orada arkeolojik bulguların olmadığı gerekçesi değil. Bu alan daraltılıp TOKİ'ye verilmiş ve TOKİ oraya, birinci derece sit alanı olan yere inşaat yapacaktı. Şimdi bu protokol İstanbul Üniversitesiyle yapılmış. Yani bu kabul edilebilir bir durum değil takdir ederseniz ki. Bir yanlışlık mı var burada? Bize anlatılarda bir eksiklik mi var? Nedir durumun aslı? Açıkçası bu konuda bilgi verirsiniz çok memnun olurum.

Sayın Bakanım, bir de Sayıştay raporlarından iki hususu ifade etmek istiyorum, daha evvel de bir tanesi ifade edildi. Devlet Opera ve Balesi etik değerlere uygun olmayan bir ödeme yapıldığı ifade ediliyor Sayıştay raporunda. Bir de Telif Hakları Genel Müdürlüğü özel gelirlerinin toplanmasının kanunda belirtilen usullerde yapılıp yapılmadığının takibinin yapılmadığı ifade ediliyor. "İlgili mevzuat hükümlerine göre imalatçıların ve ithalatçıların ödemesi gereken kültür fonu bedellerinin

ödenip ödenmediğinin Genel Müdürlükçe takip edilmediği ve takibini sağlayacak bir mekanizmanın da hâlihazırda uygulanmadığı tespit edilmiştir.” diyor. Bu da nedir, neyin nesidir bu konuda bilgi verirsiniz.

Teşekkür ederim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aksu, teşekkür ediyorum.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Ben de teşekkür ediyorum. Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Yedekci.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Bakanım, 2017 bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, yeni görevinizin de hayırlı olmasını diliyorum.

Şimdi, öncelikle bu kadar kısa sürede Kültür ve Turizm Bakanlığını nasıl konuşacağız, onu bilmiyorum ama özetle şunları söyleyebilirim: Tarihi yarımada aslında İstanbul’un kalbi kendisi. Burada örneğin Sultanahmet’te kâgir bina kalmadı. “Tadilat yapıyoruz.” adı altında binaların önünü kapattılar, şu anda tamamı betonarme oldu. İstiklal Caddesi’nde keza aynı şekilde. Süleymaniye’de, Toklu Dede’de, Fener, Balat, Ayvansaray’da vicdanlara sığmayan kentsel dönüşüm örnekleri var. Özellikle Süleymaniye sivil mimari örneklerinin çokça olduğu, çok kıymetli bir bölgedir, orada şu anda bir çığlık yükseliyor, umarım siz de o sese kulak verirsiniz.

Bir de bir şey söylemek istiyorum. Tabii kültürel değer... Mesela İspanya’da Gaudi var. Adamlar mimarlarını hâlâ satıyorlar. Bizim koskoca Mimar Sinan’ımız var, biz onu dünyaya bir şekilde tanıtamıyoruz. Bunun sebebi belki de kendi değerimize kendimizin saygı duymaması. İşte 16/9 kulelerini yaptı önüne, silüetini bozduk. Böylece sizin saygı duymadığımız bir değere yurt dışından, dünyadan saygı beklemek mümkün değil.

Kültürel miraslarımızdan biri olan Kaçkar Dağları’nın madenciler kolay ulaşsın diye Yeşil Yol çalışmalarına koşut olarak açılması ve bunun yok edilmesiyle ilgili ne düşündüğünüzü de çok merak ediyorum.

Ayrıca, Selçuklu mimarisi Türkiye’nin önemli kentlerinde, önemli yer tutmaktadır. Orijinal Selçuklu mimarisi yapılarının kaldırılarak şu anda yeniden yapılacak olan, bugünde inşa faaliyetleri başlayacak olan yapılanmalara ön koşut olarak kullanılması hakkında fikriniz nedir? Cumhuriyet yapılarının yıkılmasıyla ilgili önemli endişelerimiz var İller Bankası gibi, AKM gibi. Ayrıca bir de ilk Şehremaneti binasını bir vakıf üniversitesine verdiniz, belki de burası bir kent müzesi olabilirdi.

Tiyatroyla ilgili, özetle hızla geçebilirsem... Önce Taksim Sahnesi kapatıldı, sonra, şimdi AKM’yi yıkmak istiyorsunuz. Devlet tiyatrolarında, şehir tiyatrolarında muhalif olan bütün sanatçıların işine son verdiniz. Bazı kişilere de birkaç tane, üç ayrı görev vermişsiniz bir şahsa mesela, o kişinin özelliği nedir? En çok size yakın olan sanatçı o mudur?

AKP Hükümeti kültürel mirasımız ve restorasyonlarla ilgili olarak bu değerleri hiçe sayan bir anlayışa sahip. Örneğin, antik tiyatronun zeminine beton döktü, Selçuklu medrese ve kervansaray avlularını yüksek beton perdelerle kapattı, Bizans saraylarını ve hanlarımızın restorasyonunu PVC doğramalarla ve alüminyum doğramalarla yaptı. Ödenekle ilgili bir şey söylendi, elbette ödenek önemli ama bunun dışında bir anlayış da gerekli. Örneğin UNESCO’ya başvuruda bulunulmadığı için Kültür Bakanlığı yani siz Sayın Bakanım başvuruda bulunmadığınız için Hasankeyf UNESCO’nun listesine alınmadı ve sular altında kalma riskiyle karşı karşıya.

Çok önemli bir şey söyleyeceğim, bu fıkra gibi gelebilir, eminim haberiniz yoktur, vicdanı olan herkes buna karşıdır çünkü. Rumeli Hisarı'nın sahnesine bina yapıldı. Konser verilen yere bina inşa ettiler.

İstanbul'da surların durumu ortada, etrafında yapılaşmalar var, en son 50 metre sınırı da, o bant da delinmek isteniyor. Ceddimizden kalan kültürel mirasımız yok edilmekle karşı karşıya.

Kütüphanelerle ilgili önemli bir bölüm ayırdınız konuşmanızda. Kaç tane insan bu kütüphanelere gitmektedir? Kaç tane kütüphanemiz vardı? Şu anda kaç tane var? İşte üniversiteleri büyüten, kentleri büyüten kütüphaneler mesela. Gidiyorsunuz Boston'a, onlarca kütüphane var. Niye İstanbul'da kütüphane yok? Benim bugün İstanbul Milletvekili olarak, İstanbul'da girip oturup çalışabileceğim bir kütüphane yok. Atatürk Kütüphanesi'ni de çalışmaz hâle getirdiniz.

Yazma eserlerinin korunamadığı kanaatindeyim. Bazı insanların evlerinde yazma eserler var. Bu konuya girmişken sizin söylemenizle hemen baktım "Yurt Dışından İadesi Sağlanan Kültürel Varlıklar"la ilgili bir başlık ayırmışsınız. Acaba ne yaptınız diye baktım. Bir vatandaşımız, Allah razı olsun bin kere, Amerika'dan bir tane bize tuğra işli şeyi getirmiş, bir de birkaç tane sikke bulmuşsunuz, onun dışında bir komisyona üye olmuşsunuz. Yurt dışında bizim onlarca, yüzlerce eserimiz var Sayın Bakanım, daha çok iş yapılmalı bu anlamda.

Bütçenize baktığımda devletin genel bütçeden aldığı payda binde 55 almışsınız yani yüzde 0,55. Acaba bu bütçe arttırılsa daha iyi olmaz mı dedik. Ama turizmin ve kültürün günümüzde geldiği nokta ortada. Ege'nin Efe'si kan ağlıyor, Akdeniz'in Perge'si kan ağlıyor.

Kazılarla ilgili kentlerimizin ciddi sorunları var. Sayın MHP'li arkadaşımız dile getirdi, gerçekten Patonya çok ciddi bir tehlike altıda. Bununla ilgili arada size sorma hakkım varken şunu sormak isterim: Doğal, tarihî ve kültürel sit alanlarımızdan ne kadarı imara açıldı, ne kadarıyla ilgili bir çalışma var? Bir de Knidos'la ilgili özel bir şey söylemek isterim. Yıllık bütçe olarak 40 bin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız. Son cümlelerinizi alayım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - ...lira verilmiş, bunun artırılmasıyla ilgili ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Bir de belediyeler... Çok ciddi bir sorun bu, vicdanen de sizin etkileneceğinizi umarak söylüyorum. Bir yasa getiriliyor, belediyeler etik kurul kuracak yani binaların dış cepheleeri birbirine benzeyen işte Selçuklu'dan kalan iki üç tane söveyle böyle bir film sahnesi şekline gelecek. Lütfen, tarihî kentlerimizi bu şekilde, bu hâle getirmeyelim.

Turizmle ilgili de bir cümle etmek isterim en azından. Elbette ki yaptığınız çalışmaların takdire şayan olmasını siz de isterseniz ama Erzurum'da yapılan pistin çöktüğünü söylemek isterim. Eminönü'nde İstanbul'da otellerin boş olduğunu söylemek isterim.

Şunu da söyleyerek tamamlamak isterim: Yapmış olmak için yapmamak lazım, vatana millete hayırlı işler yapmak lazım, önemli olan uygulamalarımızın bilime, tekniğe, mimariye, mühendisliğe uygun olmasıdır. Bu minvalde çalışmalarınızın devamını dilerim. Hayırlı olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdoğan.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli hazırun; hepimizi saygıyla selamlıyorum, hayırlı akşamlar diliyorum.

Sayın Bakanım, aslında bu konu dile getirildi ama ben de bir kez daha dile getirmek istiyorum. Konya'daki Şeb-i Arus törenlerinin dışarıda yapılmaması mevzu. Özellikle Konyalı hemşehrilerimizin ricası, esnafımızın ricası. Konya'ya has olan bir şeyin, bir değer, bir medeniyetin dışarıda yapılmaması konusunu arz ediyorum. Takdirlerinize sunuyorum, inşallah hayırlı haberler alırız diye de ümit ediyorum.

Tekrar bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Yani dışarıyı anlamadım, İstanbul'u kastetmediniz herhâlde değil mi? Yani İstanbul'un Mevlevihanelerinden bahsetmediniz?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Efendim, Konya dışı olarak ben söyleyeyim, her taraf anlaşılın.

BAŞKAN – İstanbul'un Mevlevihaneleri olmaz tabii.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Şimdi, bakın tören olarak, 10-17 arası tarih olarak esnafımızın hassasiyeti, hemşehrilerimizin hassasiyeti. Biz sahaya çıktığımız zaman, özellikle bu mevzu bize iletiliyor ve ben de burada dile getirmek istedim. Sayın Bakanımızdan bu konuda destek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli katılımcılar; ben de saygılarımı sunuyor, iyi akşamlar diliyorum.

Evet, Bakanımızın sunuşunda 3'üncü sayfada illerimize kredi destekleriyle istihdam ve hayat kalitesini artırma konusunda bir cümle var burada. Ama Sayın Bakan, hükümetleriniz döneminde insanlarımızın refah düzeyinin düştüğünü, işsizlik ve ekonomik kriz sarmalıyla mücadele içinde olduğunu ve artı, bir de güvensizlik ve huzursuzluk ortamıyla gerçekten ülke olarak şu anda turist sayısını artırma noktasında, evet, haklısınız ancak birçok vatandaşımız artık ülkemizi terk etmek istiyor. Bu konu da oldukça tezat. Temel ihtiyaçlarını karşılamakta çok zorlanırken insanlarımızın onların kültürel faaliyetlere ve kültürel etkinliklere bütçe ve zaman ayırması noktasında da geldiğimiz durum ortada.

Evet, bütçenize baktığımız zaman, yaklaşık 600 milyon liralık bir artış bütçenizde var ve 105 milyon da yatırım harcamalarına gidiyor. Bunun için hangi hedef ve stratejiler nereye harcanacak, ben bu sunuşta göremedim bu artı bütçe artışının? İşte, dünyanın büyük kentlerindeki, hepimiz gittik, gördük, büyük müzeler, Orsay, Louvre, British Museum gibi. Ama burada böyle bir yapı ya da böyle bir düzenleme, işte, cazibe merkezi olacak, bir kültür başkenti olacak bir yapıya bir yatırım göremiyoruz. Bunun yanında, bir de biz var olanları da “Nasıl olsa da yıksak, yok etsek.” çabasındayız, bir hesaplaşma içindeyiz. İşte, birçok üreten bilim insanı, sanatçılar, burada, bu Komisyonla dile getirildi, gazeteciler, mizahçılar, tiyatrocular, yani yaratan, sanatsal anlamda yaratıcı birçok insanımızı da maalesef cezalandırıyoruz. Bu da bir tezatlık yaratıyor.

Diğer bir konu kütüphaneler konusu. Sayın Bakan, geçen yılki sunuşta Millî Eğitim Bakanı olarak burada sunuşunu yapmıştınız ve biz size ısrarla -ben özellikle- kültürel ve sanatsal faaliyetlere okullarda, eğitim kurumlarında, lütfen, ağırlık vermeniz konusunda bir öneride bulunmuşum. Evet, bu yıl da Kültür Bakanı olarak karşımıza çıktınız. Tekrar ben, özellikle Sayın Yedekci de dile getirdi,

kütüphaneler konusunda gerçekten, okullarımızda, şehirlerimizde, yine Avrupa'nın birçok kentinde gidip görüyoruz, şehirlerin merkezlerinde muazzam kütüphaneler var. Bu noktada da lütfen bütçenizden pay ayırmanızı ben size öneriyorum.

Yunus Emre Enstitüsünden bahsettiniz. Ben tesadüfi, bir Avrupa şehrinde bir Yunus Emre Enstitüsü ziyaret ettim ve burada bir karmaşa var. Bu enstitü nereye bağlı? Yani direkt yöneticilerin söylediğini söylüyorum. Cumhurbaşkanlığı mı yönetiyor, Başbakanlık mı, size mi bağlı? Yani faaliyetleri anlamında ve yönetim anlamında bir karmaşa yaşadıklarını ve bu noktada da faaliyetlerine yansıtma noktasında çok büyük sıkıntıları olduğunu söylediler.

Türkçe öğretimi. Biz şimdi yurtdışında, orada komisyon çalışmalarımızda, oradaki vatandaşlarımızın sıkıntısı oradaki yaşadıkları ülkenin dilini öğrenmek anlamında. E, biz ne yapacağız? Yabancılarla Türkçe öğreteceğiz bu enstitüyle. Biliyorsunuz, Alman Goethe Enstitüsü var, British Council var, İtalyan Kültür, Fransız Kültür... Bunlar yüz yıllık, iki yüz yıllık çok köklü kurumlar. Yunus Emre'nin bu noktada enstitüsünün... Çünkü bizim Türkçeyi cazip kılmamız gerekiyor ama bizim ülkemizin itibarının ne hâlde olduğunu maalesef görüyoruz. Biz, işte, gidip dünyaya kendimizi anlatma çabasındayız. İtibarımız, işte, ülkemizin durumu ortada ve açık.

Bir de sayfa 105, Türkiye-Avrupa Birliği Müzakereleri kısmında bir paragraf var burada. Burada Bakanlığınız müzakerelerinin 35 fasıl altında yürütülmesini öngörmüş. Burada bir hata mı var? Biz 35 başlıktan sadece 16'sında müzakere yapıyoruz ve sizin Bakanlığınızı ilgilendiren de fasıl 26, eğitim ve kültür. Ama, biz burada müzakereleri henüz açmadık. Siz, "Bakanlığımız 15 fasıldan sorumludur.", "15'inci fasıl" dediniz sunumda. 15'inci fasıl enerji faslı.

BAŞKAN – Belki seneye de enerji bakanı olarak gelir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bilemiyorum.

Yani eğer hatalı bir...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – 15 fasılda bizi ilgilendiren düzenlemeler var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama, sizin sunumunuzu dinledim, "15'inci fasıl" dediniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – 35'nci fasıl, yanlış söyledim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tamam. Hatalı bilgi olduğunu söylüyorum.

Zaten Avrupa Birliği'yle ilişkilerimiz de "Ey Avrupa Birliği" sürecine geldi. Sanırım, sizin de, bilmiyorum, Bakanlık çalışmalarınızı nasıl etkileyecek? Biliyorsunuz, Avrupa Birliği bütçesini çok muazzam derecede –fonunu- kültür ve gençlik faaliyetlerini ayırıyor ve gençlerine dünyanın bütün ülkelerini tanıması, görmesi için muazzam fonlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir, teşekkür ediyorum.

Son cümlelerinizi alayım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir saniye.

Sizin Bakanlığınız bu noktada, nasıl, ne kadar bütçe ayırıyor gençlerimize gidip dünyanın ülkelerini, işte, tanıma, görme anlamında ve Avrupa Birliği'yle gelen bu ilişkilerimizin sizin Bakanlığınızın çalışmalarına etkisi ne olacak? Siz ne düşünüyorsunuz? Siz de gerçekten "Ey Avrupa Birliği" süreci gibi mi düşünüyorsunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hürriyet.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, birkaç konudan bahsetmek istiyorum, özellikle kendi seçim bölgem olan Kocaeli’ni konuşmak istiyorum.

Kocaeli, İzmit’in tarihi yönünden bahsetmek istiyorum sizlere. İzmit erken dönemde Astakoz adıyla bilindi. Yıkıldıktan sonra, milattan önce 264’te Nikomedia adıyla tekrar kuruldu. Tetraşi sistemi uygulamaya sokulduğunda Roma İmparatorluğu’nun doğudaki başkentiydi. 1’inci Konstantin altı yıl burada yaşadı. Bizans’ın seferlerinde önemli olan büyük bir askerî şehirdir. Birinci Haçlı Seferleri’nin güzergâhıydı. Hannibal hayatının son yıllarını burada yaşadı ve Gebze yakınlarında intihar ettiği bilinir. Tarihte, dünyanın 4 büyük kentinden biri Nikomedia’dır, 3 bin yıldan da eskidir. Efes’ten daha büyük bir kalıntı şu anda İzmit’in altında yatıyor. Hatta ünlü spor markası Nike’in adını aldığı tanrıçanın rölyefleri, kucaklaşan imparatorların rölyefleri inşaat kazılarında çıktı. Unutulmuş krallar İzmit’in altında kurtarılmayı bekliyor. SEKA alanının üstünde film platosu, altında koca bir tarih var Sayın Bakanım. En büyük antik tiyatro İzmit’in altında, ama gereken değer verilmiyor. Bakınız, hızlı tren kazılarında 1.800 yıllık eserler kepçeyle yıkıldı, hatta 120 tarihî mezarın yıkıldığı basına yansıdı. SEKA tünelinin yapılışında aynı tahribatlar yaşandı. Oysa, İzmit’te nereyi kazsanız tarih fişkırtıyor ama bu uyuyan hazine inşaatlarla yok ediliyor. Yani, dozerler arkeologlardan daha hızlı çalışıyor maalesef. İzmit artık sanayiye doydu ve geleceği sanayide değildir. İzmit tarih ve turizm kenti olabilir ve kurtuluşu yeraltında yatıyor. Körfez’in karanlık sularını aydınlatıp bu tarihi gün yüzüne çıkarmayı, uyuyan hazineyi uyandırmayı düşünüyor musunuz? Bunun için bir plan ve bütçeniz var mıdır Sayın Bakanım?

İkinci konu: Kocaeli’nin Karamürsel ilçesinde bulunan, 2012 yılında mavi bayrakla ödüllendirilen Altinkemer Plajı bazı dönemlerde kahverengi bir renge bürünüyor. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Çevre Sağlığı Daire Başkanlığının resmî internet sitesinde 2015 yılı mayıs ayında Kandıra-Cebeci ve Karamürsel-Altinkemer sahillerinin durumu olumsuz olarak açıklandı. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Çevre Sağlığı Daire Başkanlığının “denizi mikrop lu” dediği Cebeci ve Altinkemer sahillerinde mavi bayrak için Kocaeli Büyükşehir Belediyesi hangi kuruma başvurmuş ve ulusal jüride kimler yer almıştır? Kültür ve Turizm Bakanlığının buradaki konumu nedir? Sahiller sezon içinde hangi tarafsız kurum tarafından denetlenmektedir? Altinkemer sahilinde yaşanan kirlilik olayının ardından mavi bayrak ödülü neden geri alınmamıştır? Bu tür olaylarda mavi bayrak geri alım kriteri nedir?

Üçüncü bir konu: “Körfez” diye adlandırılan kapalı bir denizimiz var bizim. Bu denizin Derince bölgesinde, Derince Limanı için denizin 450 bin metrekare doldurulması söz konusu yeni bir projeye. Yani deniz dar bir kanal hâline gelecek, neredeyse kıyıdan karşı kıyıya yürüyerek geçilecek. 17 Ağustos 1999 depremi ders olmamış ki, fay hattı üzerinde 450 bin metrekare alan doldurulmak isteniyor. Bu dolgu, kapalı denizi olan Kocaeli’yi maalesef liman kenti yapmaya çalışan politikalar nedeniyle Kocaeli’yi liman kenti yapmak yerine turizm kenti, dünya markası yapmak daha iyi olmaz mı sizce? Kent, Cumhuriyet Halk Partisi belediyeleriyle yönetilirken Avrupa kenti markasıyla anılırdı. Şimdi neden turizmle dünya kenti hâline gelmesin?

Gebze’den bahsetmek istiyorum, bir diğer konu. Gebze ilçemizin halk kütüphanesi sıkıntıları var. Kütüphaneden de sunumlarınızda bol bol bahsettiniz Sayın Bakanım. Gebze’imiz daha modern bir kütüphaneyi hak ediyor ancak şu anki durumu oldukça kötü. Kitaplar kolilerde duruyor bir apartman binasında maalesef. Yer olmadığı için raflara dizilemiyor. Ziyaretçi ve öğrencilerin okuma ve çalışma alanları yok denecek kadar az. Daha önce defalarca yeni kütüphane sözü verilmiş ama sözler tutulmamış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hürriyet, son cümlelerinizi alayım.

FATMAKAPLAN HÜRRIYET (Kocaeli) – Bütçede il ve ilçelerimizde bulunan kütüphanelerimizin durumlarının düzeltilmesi olacak mıdır?

Son bir konu, önemli, bununla ilgili bir önerge de vermiştim daha öncesinde: İstanbul Zeytinburnu Belediyesi tarafından 16-20 Şubat tarihlerinde Uluslararası Zeytinburnu Öykü Festivali gerçekleştirildi. Festivalin kapanış gecesinde çocuklara açık açık “Anneniz aldatırsa onu öldürün.” mesajı veren bir oyun sahnelendi. Bizler Meclis çatısı altında şiddet olaylarının önüne nasıl geçeceğimizi düşünürken bir belediye tüm vahşiliğiyle bizim bu yaptığımız çalışmalarını nasıl hiçe sayabiliyor? Bu tür oyunlardan Kültür Bakanlığının haberi olmuyor mu? Bu tür oyunlara karşı Bakanlığınızın yaptırımı nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Turizmde 2016 olumsuz bir süreçle geçiyor ama 2017 için de umut yok görülüyor. Turizmcilerle konuştum, önemli tur operatörleri sigorta kapsamı dışında kalmaya devam ettiğimizi belirtti. Turizm sektörü 52 ayrı sektörü direkt etkiliyor bu nedenle ülke ekonomisi adına da çok önemli. Yaşanan sorunlara erdiğimiz noktada sıkıntıların gelecek yıl da devam edeceği görülüyor.

Antalya çok konuşuldu; Kapadokya’da, Nevşehir’de de oteller kapanmaya başladı. Bir büyük otel yirmi bir yıl aradan sonra gelecek yıl kapanacağını ve 2018 yılı Nisan ayında açılacağını duyurdu. Bu bağlamda işsizlik bölgede artıyor, esnaf da tabii bundan direkt etkileniyor. Ayrıca, rehberler işsiz kalıyor. Sorunun giderek de büyüyeceği görülüyor ama turizmin ülkemiz ekonomisi için de çok önemli bir yerde olduğu belli. Her konuda olduğumuz gibi doğru bir planlama geçmişten bugüne sürdürülmediği için bu bağlamda da bugün bu sorunları yaşıyoruz çünkü bugüne kadar on dört yıl içinde gidilen her ülkeden ülkemize insanların gelebileceği kadar ilişki sağlanmış olsaydı Avrupa ülkeleriyle doğmuş olan sorun öbür ülkelerle sağlanacak ilişkilerle kurtulabilirdi. Arjantin, İran gibi alanlara yönelineceği belirtildi ama oralardan da umutlanan gelir, getirim olmadı.

Geçenlerde Malta’ya gittik terörle ilgili toplantıya. Baktık orada, bizim Türk çocukları dil öğrenmeye Malta’ya gidiyorlar. Küçük bir yer, 450 bin nüfuslu bir yer dahi kendisine bir alan yaratmış oradan o payını alıyor.

Turizm açısından iyi bir dönem yaşamayacağımız görülüyor.

Ben kültürle ilgili farklı şeyler söylemek istiyorum Sayın Bakanım çünkü ben bu Bakanlık çok önemsiyorum ve yıllardır da izliyorum yani yirmi yıla yakındır ama yapısal sorunları olduğu bir gerçek biraz evvel de ifade edildi. Profesör Metin Sözen var bu ÇEKÜL Vakfı Başkanı ve Tarihi Kentler Birliği Başkanı. Ben bununla Türkiye’nin çok şehrine gittim, neler dönüştürdüklerini ve neler başardıklarını gördüm. Bakanlığın da bu bağlamda yani bir vakfın ve düşünce yapısının Türkiye’de yarattığı sinerjiyi, aynı dönüşümü yaratabilecek büyük kapasitesi olduğunu biliyorum ama ne yazık ki bu anlamda bürokratik yapılanmadan doğan sıkıntılar, sorunlar var.

Örneğin, Kartal Belediyesi Arkeoloji Müzesiyle ilgili birlikte bir kazı başlattı. Bu kazıda ibadet yeri ortaya çıktı, hamam ortaya çıktı; çok önemli bir kazı. Bu partilidir, başka partidendir diye kazı iki yıl aradan sonra sayenizde bu yıl izin verilmiş şimdi başlıyormuş; o da sevindirici bir haber. Belediyeleri ve yerel yönetimleri mutlaka ve mutlaka bu kültür olayında da, turizmde de daha fazla güçlendirmek,

yasal düzenlemeler yapmak ve yerele özellikle bilimsel kazılarda devreye almak gerekiyor. Çünkü, Türkiye'nin yarısını define avcıları kazıyor, büyük tahribat var, ülke genelinde bu anlamda ciddi sıkıntılar yaşanıyor. Bu alanda arkeologlardan da çok sayıda işsiz var ama Bakanlıkta bu konularda kadro sorunu olduğu için onlar değerlendirilmiyor ve siyasi kimlikli kişiler bazı yerlerde müdür olarak atanıyor, bölgesini tanımıyor, konuyu tanımıyor. Başka bakanlıklarda olsun ama kültürde, turizmde bu bağlamda siyasi kişilere değil daha yetenekli, liyakatli, becerilerine göre yer verilsin.

Kütüphanelerin özendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bana göre uyuşturucudan, kahvehanelerden, olumsuz yaşamdan gençleri arındırmak için kütüphanelere bugünkünden daha farklı bir yapı oluşturmak gerekiyor. Oraları çekim alanı kılmının büyük yararı olacak.

Niğde'yle ilgili geçtiğimiz günlerde sorularıma, sözlü soruma yanıt verdiniz; teşekkür ederim. Sizden önce 200'e yakın soru da bekliyorum hâlihazırda.

Niğde, Kapadokya'nın, Güney Kapadokya'nın, antik Kapadokya'nın başkenti. Bunu söylediğimiz zaman arkadaşlarımız, bizim Nevşehir vekilimiz aklımdan şüphe eder bir demec verdi ama Antik Kapadokya'nın ne olduğu tarihçilere sorulursa, Niğde'nin cumhuriyete kadar olan tarihini de yazıp anlattığım için söylüyorum, Güney Kapadokya'nın başkenti antik Tyana'dır. Tyana ve Bahçeli sit alanı ilan edilip bölgenin tümünün dönüştürülmesiyle ilgili bir çalışmanın önemine inanıyorum. On bin yıllık bir tarih var Niğde'de ne yazık ki bakir. Dağlarımız var, kaplıcalarımız var, turizmle ilgili çekim alanlarımız var ama Niğde'nin kendisi bunu bilmez çünkü Niğdeli de bu işlerden biraz bihaber. Bu bağlamda, çalışmalara ihtiyaç var.

Bu 2017 yılında olsun Niğde Kalesi ve çevresinin kurtarılarak bir kentsel, yapısal dönüşüm gerekli olduğunu düşünüyorum. Kentsel dönüşüm deyince mevcudu yıkıp, yok edip yerine yenisini yapıyorlar onu kastetmiyoruz. Yıkılmakta olan, harap olan yapıların kurtarılmasını ve kent dönüşümlerinin bu bağlamda yapılmasını istiyoruz çünkü Niğde bu konuda da sahipsiz bir ilimiz. Birçok yerde ben gidip görüyorum, dönüşümlere tanık da oluyorum ama Niğde ne yazık ki bu konuda unutuluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürer, son cümlelerinizi alayım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bu Bakanlıkta kültür ve turizmi sıfırdan başlayarak yeniden düzenler ve yapılandırırsanız Türkiye'nin önümüzdeki dönemde bu sorunları yaşamayacağına inanıyorum.

Teşekkür ediyorum, hayırlı olsun bütçeniz Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) - Ben de size teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Tekin.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, terör arttıkça turizmi vurduğu muhakkak, bütçe küçüldükçe de kültürü vurduğu muhakkak. Kayıran Mevla sizi kayırsın, daha sonra da bu kadar isteği olan biz değerli vekilleri kayırsın.

Bundan önce profesyonelce, ufku açık bakışlar açısından köklü çözüm önerileri söylenirken yine de bölge milletvekilleri mecburen kendi illerine dönerek soru ve istekte bulduklarını müşahade ettim, ben de bunlardan biri olacağım elbette ki ve ben de Samsun'un bir milletvekili, aynı zamanda evladıfatihan bir mübadil evladı olarak ve Belediye Başkanlığı sürecinde birçok tarihi esere el atmış ve hayata geçirmiş bir arkadaşınız olarak Selanik'teki yıllardır restorasyon bekleyen ecdat camisinin yapılmasını çok önemsiyorum. Selanik'te 14 Roman vatandaşımız da Avrupa Birliği İnsan Haklarına

müracaat ederek ibadet yeri hakkını kazanmışlardır, dolayısıyla zemin hazır hâle gelmiştir. Ayrıca, Karadeniz’de yapımı beklenen kiliselerden birebir karşılıklılık ilkesiyle de yapımı sağlanabilir, Atatürk’ün şehri olan Selanik de mutlu olur diye düşünüyorum.

Samsun’a geldiğimizde, kitapçığa baktığımda Gazi Müzesi’nin rölöve ve restorasyon, makine elektrik düzenlemelerinden bahsediyorsunuz. Bu, bildiğim kadarıyla on on beş yıl önce bir daha tamir edilmişti. Hâlbuki Samsun’un en öncelikle beklediği Samsun Arkeoloji Müzesidir. Arsası hazır, yalnız şu anda bu, proje, vesair aşamasında, Bakanlığınız ile Büyükşehir arasında gidip gelmektedir. Bu konuya bir an önce el atmanızı rica ediyorum.

OMÜ Arkeoloji bölümü Aralık sonu uluslararası sempozyum düzenliyor; yalnız buna yemek ve yatma dâhil edecek sponsor ve destek aramaktadır, konusu da Sualtında Arkeoloji Kongresi olacaktır. Bu Samsun ve Sinop’u kapsayan bir proje. Bu konuda ayrıca üniversitenin desteğe ihtiyacı var.

Samsun’un ilçelerinden Bafra İkiztepe kazıları çok yavaş gidiyor. Hocasının öldüğünü biliyoruz, yalnız buraya gerçekten ehli selim birinin atanması gerekmekte.

Ayrıca, Bafra’nın tarihî evleri de çok berbat ve karmaşık olan şehir yapılanmasında da tarih yok olmak üzere. Acil desteğinize ihtiyaç vardır.

Yine, Samsun’un Alaçam ilçesinde tarihî evlerden biri yandı. Hâlbuki güzel, tarihî bir mahalle var acil ilgi bekliyor. Toplu olması hasebiyle bir mini turizm destinasyonu yaratılabilir burada.

Yine, Havza ilçemizde mevcut termal su kaynakları çok bakımsız mekânlarda heba edilmektedir. Yine, termal su kaynaklarına sondajların çok derin ve pahalı olması gerekçesiyle yeterince yatırım yapılmamakta, gün üzerine çıkarılmamakta. Havza ilçemiz civarın turizm ve termal turizm merkezi olabilecek durumdayken ilgisizlikten yeteri verim alınmıyor. Bu konuda da desteğinize ihtiyaç var.

Ayrıca, Samsun’un Teke köyü ilçesinde birinci derecede Teke köyü mağaralarının olduğu, Türkiye’de 8 adet ondan; milattan önce 10-12 bin yıllarına denk gelen birinci derecede arkeolojik sit alanında daha hiç kazma dahi vurulmadı, görevli dahi atanmadı.

Ayrıca, yine Samsun’un Terme ve Ayvacık ilçelerinde doğa turizmine en elverişli bölge olmasına rağmen, cılız girişimlerin geliştirilmesi gerekiyor.

Son olarak, Ulus’taki İller Bankasının da yıkım sırasında olduğunu duyuyoruz üzülerek ve bu cumhuriyet tarihi eserinin yok olmasına, heba olmasına hiçbirimizin vicdanının elvermeyeceği kanaatindeyim. Buna sahip çıkmanızı sizden bekliyoruz.

Turizmde Ruslarla, Almanlar, Fransızlar gibi, detayda ama anlaşamıyoruz; orada bu bazı problemler yaratıyor. Örneğin, belki de Japonların, Çinlilerin yemek ve kültür farklılığından dolayı veya Avrupalıların, Amerikalıların -Kuzey Atlantik bölgesinin diyelim- yaşam, kültür farklılığından dolayı turizm bölgeleri veya turizm destinasyonları bu kültürlere göre oluşturulabilir diye düşünüyorum.

Bütçenin hayırlı olmasını diler, sizlere saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Tekin.

Samsun deyince de İhsan Kalkavan kardeşimize şifa diliyoruz, onu da iletelim.

HAYATİ TEKİN (Samsun) - Allah razı olsun, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Evet, size söz verelim Sayın Ersoy.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ben öncelikle, bütçenin genelinden önce Sayın Kültür ve Turizm Bakanlığımızın ve Bakan Yardımcımızın -2 akademisyen olarak- sorumluluğunun tüm akademik siyasetçileri ilgilendirdiğini ifade ediyorum.

Malumunuz, siyasete sahadan gelenler ile akademiadan, bürokrasiden gelenler birbirleriyle ilgili “Ya, bunlar sahadan gelmedi, bilmez.”, “Teorisyen bunlar, bilmez.”, “Bürokrasiyi bilmeyen adam siyaset bilmez.” gibi tartışmalar siyasette olur. Özellikle, Bakan ve Bakan Yardımcısının, 2 entelektüel müktesebatı olan insanın olması ki Sayın Bakanın “enformatik cehalet” kavramını 1980’li yılların ortalarında ifade eden kitaplarının varlığından, Sayın Bakan Yardımcısının da bu konularda, memleket meselelerine kafa yoran insan olmasından kamuoyu tanıyor. Bunlarda üretilenleri eyleme koyma noktasında da kabiliyetleri var mı, yok mu? Yoksa “Siz sadece üretin. Üretim kabiliyeti ile eyleme koyma kabiliyeti ayrı şeylerdir. Bunları siz eyleme koymayın arkadaş.” Bu “Akademisyenlerden siyasetçi, profesörlerden bakan olmaz.” algısını eğer kıramaz isek kendilerinden sonra potansiyel siyaset yapma arzusunda olan tüm akademisyenlere karşı siyaset müessesesinin “Bunlardan olmuyor kardeşim.” noktasında bir kanaatinin oluşmasına sebebiyet verir ki ben de bir akademisyen siyasetçi olarak bunun doğru olmadığını düşünüyorum ve sayın hocalarımın da bunu böyle yapmaması gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, Kültür Bakanlığı özelinde -yani ben de turizm ve kültürün ayırt edilmesi taraftarıyım- misyon görevi olduğunu -tıpkı eğitim gibi, tıpkı diyanet gibi- çalışanlarının bir misyoner olduklarının bilinciyle hareket etmelerinin zaruret olduğu kanaatindeyim. Bizim Türkiye olarak yaşadığımız bir kültürel şizofrenik hâli, yani erken gelen bir postmodern dalgaya yakalanan bir Türkiye, gecikmiş bir moderniteyle erken bir post modern dalga arasına sıkışmış kültürel şizofreniyi yaşayan, aynı anda popüler kültürü, arabesk kültürü, yüksek kültürü, halk kültürü birbirine senkronize yaşayan, her gün içerisinde farklı kültürel fragmanlara maruz kalan bir ülke dünyada, Türkiye ölçeği kadar, olmadığını iddia ediyorum. Böyle, bir sorunlar yumağı içerisinde yaşayan toplumumuzun siyasal reflekslerinde dün bunu söyleyenlerin bugün bunu söylediklerini de yine kabul görmesinden tutunuz da pek çok reaksiyona kadar bu bahsetmiş olduğum yapının sonucu üzerinde siyaset yapıldığından kaynaklandığını düşünüyorum. Millî eğitim politikası ile kültür politikasını birbiriyle paralel yürütebilen ve tek parti Hükûmeti ve tek başına iktidar kavramı ifadesine rağmen hâlâ başta millî eğitim olmak üzere bir millî eğitim politikasının ne kadar bir program dâhilinde yürütülebilip yürütülemediği tartışma konusu iken kültür politikası konusunda da ortaya çıkan, hayatın arkasından mı gidiyoruz yoksa gelecek öngörümüzde, 2023, 2053, 2071 derken oraya bu toplumu millî kültürüyle, müktesebatıyla yerli, millî ve evrensel olarak akıtma sürecinde ne tür tedbirler alabiliyoruz, bunlara ciddi anlamda akademia ile Bakanlık bürokrasisinin irfan merkezinden, harf irfanından da beslenerek bir program, bir projeksiyon yapması gerektiğini düşünüyorum. Bu tür Plan ve Bütçe görüşmelerinin ya da Bakanlık bünyesindeki strateji geliştirme daire başkanlıklarının yasak savmak kavlindeki mevzuatları yerine getirmekle bu işlerin içerisinde çıkılmayacağını düşünüyorum. Özellikle, kültürün artık yaşanabilir bir pratik olmaktan çıkıp izlenebilir bir hâl aldığı ve olgulardan çok algıların ön plana çıktığını, algılar ile toplumsal değerlerin artık bir şekliyle yönlenmeye başladığı gerçeğini görek buna dokunan, denetleyen ve müdahil olan bir duruma evrilmesi gerekiyor.

Bakanlık bünyesinde somut olarak ifade etmek istediğim bir iki problemi dillendirerek sözümü tamamlamak istiyorum. Somut Olmayan Türk Kültür Mirası Daire Başkanlığı açıldı, bunu takdirle karşılıyoruz. Gerekçesiyle ilgili, bu dairenin açılmasıyla ilgili 26 tane madde var, bunlar da çok anlamlı maddeler, hazırlayanlara teşekkür ediyoruz. Ama burada somut olmayan kültürel miras, halk bilgisi, halk bilimi, deminki bahsettiğim halk irfanını vücut vererek kurumsallaştırıp bir kültür politikasına dönüştürmenin mutfağında halk bilimci istihdam edemiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Ersoy, son sözünüzü alayım.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) - Son.

2015 yılında 2 adet kadromuz var, 2016-2017’de ne var bilmiyoruz. Bu alanı mutlaka halk bilimcilere açmamız ve yaşam alanını genişletmemiz lazım. Halk Kültürü Dairesi bu manada bu hizmeti yaparken ulusal açık hava halk bilimi müzesinin mutlaka kurulması ve yaşam alanı olarak görmüş olduğumuz bilimum kültürel pratikleri kültürel diplomasiye dönüştürme -yani Yunus Emre Enstitüsünden bahsetti arkadaşlarımız- TİKA’dan, yurt dışında bizim Büyükelçiliğimizden, konsoloslüğümüzden sonra TİKA ve Yunus Emre’nin önemli bir duruşu olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN - Sayın Ersoy, teşekkür ediyorum.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) - Artık siyasal diplomasiden kültürel diplomasiye geçen bir süreçte Kültür Bakanlığının gece uyamadan, gündüz yorulmadan bu konulara veri üretmek mecburiyetinde olduğunu düşünüyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Gizligider...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) - Sayın Başkan, öncelikle hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, Komisyon dışından gelen 16 milletvekilinin söz talebi karşılandı. Başka, üye olmayan milletvekili gelirse söz vermeyeceğim, bunu gruplar bilsin.

Buyurun.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. 2017 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Öncelikle, Sayın Bakanım, Bakanlığınıza teşekkürle başlamak istiyorum, onun da sebebi şudur: Önemli bir paradigma değişikliği yaşıyoruz bize göre çünkü biz Nevşehir’de, doğrusu, yakın zamana kadar şunu anlatmakta zorlanıyorduk: “Orta Anadolu’nun 300 bin nüfuslu küçük bir şehri” algısından yani Ankara’dan bakıldığında bu algıdan şu anda nüfusunun en az 10 katı ve nitelikli turist ağırlayan, önemli, şu anda da 3’üncü destinasyon olan bir konuma yükseldik ve bu, sizlerin bakış açısıyla değişti. Bunun için teşekkürümüzü sunuyorum ve birkaç konuda fikrimi beyan etmek istiyorum.

Elbette ki iki kısım, ikisi de birbirinden önemli; kültür ve turizm. Kültürle alakalı şunu beyan etmek isterim: Biz çok geniş bir kültür havzasıyız, yani siyasi sınırlarımızın katbekat ötesinde bir algımız var, bunu da ziyaretlerimizde görüyoruz. Acaba ortak yapımlar, ortak çalışmalar, şiir dünyası, sinema dünyası, bu uğurda çalışmalar var mı? Bu konuda eğer bizi aydınlatırsanız memnun olurum.

Süremiz az, o yönüyle direkt turizme ilişkin bölgemizden ve aslında, tüm Türkiye’yi ilgilendiren birkaç tespiti paylaşmak istiyorum. Sinema ile turizmin belki bu çağda, geçmişte olmadığı kadar yoğun bir ilişkisi baş gösterdi. Biz bunu bölgede, mesela Asmalı Konak dizisiyle yaşadık: Sadece bir hafta sonunda -inanın bu rakam doğru- 5 binin üzerinde otobüsün giriş yaptığı, bunların hepsi de iç turizm noktasında ki o da şöyle bir anlam taşıyor: İşte, geçtiğimiz bir yıldır ve belki önümüzdeki yıl da yaşayacağımız, dış turizme ilişkin sıkıntılarımız var veya olacak. Bunun hemen ikamesi iç turizm giriyor. Bu yönüyle, belli turizm merkezlerindeki sinema filmleri, diziler inanın hem yatırımcılara hem bölge insanına çok ciddi bir katkı sağlıyor. Buna bağlı olarak bir çalışma vardı, Ekonomi Bakanlığının da müspet baktığını bildiğim, yine Sinema Genel Müdürlüğünün, Bakanlığımızın da müspet baktığını bildiğim; kısaca film platosu şekliyle basına yansımıştı yani bir nevi serbest bölgeleri andıran bir yapı. Bu çalışmanın devam ettirilmesini ve nihayete erdirilmesini talep ediyoruz Saygıdeğer Bakanım.

Yine, efendim, Yeşilçam, Hollywood, şimdi Bollywood. Yani, çünkü Yeşilçam, evet, 1970'li yıllardan bu yana turizme böyle bir katkı sağladı. Hollywood farklı bir noktada yani onlarla da görüşmeye çalışıyoruz, bu işleri organize eden insanlarla. Artık ülkelerde film çekmek için ayrıcalıkların ötesinde farklı şeyler istemeye başladılar yani işin ahlakını zorlayan şeyler istemeye başladılar ama Bollywood'u değerlendirebiliriz diye düşünüyorum. İsmi vermeyim ama bir Bollywood yıldızının Twitter'daki takipçi sayısı 28 milyon ve daha filmleri çekilirken fenomen şeklinde ağızdan ağıza, artık, İnternet ortamında ciddi bir katkı sağlıyor. Biz onlarla da görüşmeler yaptık ama 15 Temmuz, bu kahrolası 15 Temmuz onun da önüne set çekti. Bu konuda Avrupa'nın, Amerika'nın ya da Güney Amerika'nın ikamesi olarak paranın da, ekonominin de yer değiştirdiği merkez anlamında Güneydoğu Asya ve özellikle Hindistan pazarının değerlendirilmesi gerekiyor Saygıdeğer Bakanım ve gerek ülkemize gerekse özelde bölgemize çok yoğun bir rağbetleri var. İki yıl önce Hindistan Cumhurbaşkanı'nı ağırladık ve bizi umutlandıran çok şeyler konuştuk doğrusu. Bu anlamda sinemanın özellikle Bollywood'la ilgili değerlendirilmesini talep ediyoruz.

Şimdi, bir değişiklik artık gözleniyor. Bu fuarların yerini artık bu sanal ortam, sosyal medya ciddi şekilde almış durumda. Bakanlığımızın da bu çalışmasına değinmek istiyorum ve bunu da artırmamız gerekiyor. Bu Turkey Home Projesi var, Seeyou Turkey var bildiğim kadarıyla. Şimdi "blogger"lar var, bu fenomen isimler var. Sanırım yakın zamanda da Türkiye'ye gelecekler, İstanbul'da da bulunacaklar, Kapadokya'da da bulunacaklar. Bu isimleri herhâlde biraz kuvvetlendirmemiz, bu çalışmayı biraz daha yükseltmemiz gerekiyor.

Saygıdeğer Bakanım, bizim önemli bir sorunumuz vardı ki buna Bakanlığımız el attı ve çalışma yürüyor hem hazırunu bilgilendirmek isterim hem de bu çalışmanın hızlanması noktasında katkınızı arzu ediyorum. Şu anda uygulaması Çanakkale'de olan Alan Yönetimi Başkanlığı meselemiz var. Hep biz öyle tarif ederdik doğrusu Nevşehir'de "Yedi kocalı Hürmüz" hikâyesi diye, affına sığınarak söylüyorum herkesin. Çünkü, inanın 5 kilometrelik, 6 kilometrelik 2 belde arasında yol yapmaya çalıştığımızda şu anda 2 kurul, ardından ilgili belediyeler, yer yer özel idare, bazen de Bakanlığın onayı o ölçek planlarla ilgili olarak dolayısıyla 6 kurumun, 7 kurumun onayının gerekmesi gibi çok uzun vadeli bir sorunla karşılaşıyorduk. Bu alan yönetimi meselesindeki talebimiz Kapadokya'yla alakalı devam ediyor. Bildiğim kadarıyla çalışma da şu anda yürüyor. Bunun artılarını ve eksilerini hesaplayarak artık bu tartışmaya bir nokta koymamız gerektiğini düşünüyorum.

Yine, yönetilme sorunu demişken ilk 10'da 3 müze ve ören yerimiz var yani katkısı itibarıyla, Bakanlığa getirisini itibarıyla, ziyaretçi sayısı itibarıyla da. Bu noktada bildiğim kadarıyla İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de ve Antalya'da özel statülü diyebileceğim bir müdürlük uygulaması var yani onlardaki müdür yardımcılarının sayısı farklı, uzmanlar farklı. Bu yönüyle de bir talebimiz var Saygıdeğer Bakanım. Bunu da sizlere aktarmak istiyorum.

Yine, tüm Türkiye'ye örnek olacağını düşündüğümüz, Bakanlığımızın çok önemli katkılarıyla bir çalışma başlattık. O da Zelve Paşabağları ismiyle zikrettiğimiz noktada. İşte, bu eski Hindistan görüntüleri diyebileceğimiz sac yapılar yani hediyelik eşya satış yerleri hakikaten yakışmıyordu bu bölgeye. Şimdi orada çok örnek bir çalışma başlıyor. Bunun Türkiye'nin değişik yerlerinde de doğrusu uygulanabileceğini düşünüyorum. Keza bölgemizde de hem Ürgüp girişinde Üç Güzeller mevkisinde hem Uçhisar Kalesi'nin hemen dibinde başlamasıyla ilgili çalışmamız devam ediyor. Sizlerin de bu noktada katkılarını istiyoruz.

Efendim, bir de bir özelliğimiz var. Bu özellik şu anda Kapadokya turizminin âdeta simgesi hâline geldi ve Türkiye'de başka bir noktada yapılamıyor. Bu da balon turizmi. Yani bunun tabii hava şartları itibarıyla yapılabildiği yerler var ancak orada da görülebilecek bir yer yoksa bir anlamı yok. Mesela

İstanbul'da yapılamıyor çünkü bu hava akımı, vesair, teknik sebepler alakalı. Şimdi, bu noktada dünyada birkaç yer var. Bildiğim kadarıyla 5 veya 6, bunun sayısında yanılıyor da olabilirim. Bir uluslararası balon festivalinin Kapadokya'ya çok yakışacağını düşünüyoruz çünkü bunların uluslararası medyada ve turizm camiasında çok ciddi bir geri dönüşü, aksisedası oluyor. Bu bir fikir olarak katkımızı bekleyen ve önemli bir amacımız.

Yine, efendim, sporla turizmi buluşturmak zorundayız. Bu ikisi artık bu çağda son derece sihirli iki kelime oluşturdu. Bu noktada yine bölgemizin içinden geçen keza civar illerimizde de birlikte aynı şekilde kullandığımız Kızılırmak'ın son derece elverişli olduğunu düşünüyoruz.

Yine, efendim, ilginç bir özellik olarak biz de bir de termal turizm var. Yani Kozaklı ilçemiz termal turizmin çok önemli merkezlerinden biri ama bunu Kapadokya Havzası'yla birlikte işleyebilirsek çarpan katsayısı, katma değeri çok daha yüksek olacak. Buradaki temel amacımız Kuzey Avrupalı ağırlıklı olarak ama toplamda ekonomik durumu daha yüksek, nitelikli turist dediğimiz yaşlı turistleri bu güzelliklerle bir araya getirebilmek. Aslında bunların hepsi herhâlde şöyle olabilir: Bu özel turizm bölgelerini -bunu ben kendimce niteliyorum, bunun teknik isminin ne olacağını siz daha iyi takdir edersiniz- herhâlde çalışmamız lazım. Yani birkaç dokunuşla bunlar bütçede de çok ciddi kalemler oluşturmayacaktır ki bunların aslında da geçmişte de bazı çalışmaları da yapıldı. Bu özel turizm bölgeleri bizim hem ekonomimize hem cari açığımıza hem katma değerimize hem de marka değerimize Türkiye'nin marka değerine inanın çok büyük bir katkı sağlayacaktır Saygıdeğer Bakanım çünkü Nevşehir gibi 300 bin nüfuslu bir ilde biz sanayi yapamayız. Zaten hem fiziksel alanımız müsait değil hem sit ve diğer olması gereken -elbette ki kısıtlamalar dolayısıyla- mümkün değil. Dolayısıyla, elimizdeki en nitelikli şekilde işlememiz gerektiğini düşünüyorum.

Yine, efendim, Kayadan Oyma Müze Projemiz, bu da Türkiye'de ilk olacak. Bildiğim kadarıyla 2017 yılı itibarıyla hayata geçecek. Bunun için, katkınız için teşekkür ediyorum. Bu da çok örnek bir uygulama olacak.

Bir de kongre turizmi efendim. Bunların her biri inanın altın yumurtlayan tavuk değerinde. Kongre turizmi noktasında da katkınızı bekliyoruz.

Cümlenin başında söylemeye çalıştığım şeyle noktalayacağım: İç turizm. Bu tür kriz dönemlerinde iç turizm gerçekten âdeta imdada yetişiyor. Bu noktada biraz daha çalışmamız lazım, biraz daha elimizdeki verileri katma değere yönelmemiz lazım diye düşünüyorum. Şunu da herkese buradan tüm katılımcılara söylemek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Kâtip Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Bir dakika veriyorum Sayın Gizligider.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Çok teşekkür ediyorum.

Aynı gün içerisinde yerin 7 kat altına ve göğün 7 kat üstüne sadece Kapadokya'da ulaşılabilir. O yönüyle herkesi bekliyoruz. Korkan arkadaşlarımıza da söyleyelim, yanınıza biz bineceğiz, rahat olun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gizligider.

Buyurun Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Bakanlığımızın ve diğer kamu kurumlarının kıymetli bürokratları, kıymetli basın mensubu meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, ben Eskişehir'imizin yerel tatlarını -bizler biliyoruz ama- diğer değerli milletvekillerimize ve salonda bulunanlara tattırdığınız için teşekkür ediyorum. Yeni Bakanlığımızın hayırlı olmasını diliyorum. Sayın Bakan Yardımcısı, değerli dostum Hüseyin Yayman'a da daha önce de başarılar dilemiştim, yine başarılar diliyorum, kitabı için ben de teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, ben sözlerimi Kültür Bakanı olarak sizin bir romancının hapiste tutuluyor olmasına son vermeniz gerektiğini ve bunda gerçekten de güçlü bir şekilde iradenizi göstermeniz gerektiğini vurgulayarak başlıyorum. Yani Türkiye'de Aslı Erdoğan üç ayı geçmiş bir süredir cezaevinde ve sadece bir danışma kurulu üyeliği nedeniyle, yazdığı yazılar nedeniyle özgürlüğünden mahrum bırakılmışken bunun en fazla sizi rahatsız ettiğine inanıyorum. Sizi tanıyan biri olarak da böyle olması gerektiğini düşünüyorum, böyle olduğuna da inanıyorum. Benzer şekilde bir karikatürist Musa Kart'ın cezaevinde olması bir Kültür Bakanı olarak en fazla sizi rahatsız etmelidir diye düşünüyorum. Aslı Erdoğan'ı cezaevinde ziyaret ettim. Kütüphanede kitapları var yani kendi kitapları kütüphanede, cezaevinin kütüphanesinde, kendisi de orada hastalıklarla, çok ağır hastalıklarla boğuşmakta. Bu konuda sizin gerçekten yani yapılabilecek ne varsa... Yani yargılansın, devam etsin, tutuksuz yargılansın. Bence gerek yok aslında bir danışma kurulu üyeliği ya da yazıları nedeniyle ama tutuksuz yargılansın aydınlarımız, yazarlarımız diye söze başlamak istiyorum.

Sayın Bekaroğlu bahsetmişti, aynı noktayı ben de önemişiyorum. Dünyada bizim Türkiye'nin tanınırlığı, bilinirliği, işte en önemli gelir kaynaklarımızdan olan turizmin gelişmesi için bizim dışarıya verdiğimiz demokrasi algımızın, demokrasimizin gücünün, hukuk devletimizin gücünün önemli olduğuna inanıyorum. Bu konuda sizin de katkı sunacağımıza bu Bakanlığınızda inanıyorum. Bunlardan bir tanesi sanırım maalesef, sizin dönemimize denk geldi. Örneğin, biz siyasi bir kriz yaşadığımız ülkeyle onları cezalandırmak isterken kendi kendimizi cezalandırdık ve yüz yıldan fazla bir süredir devam etmekte olan Efes Kazıları'nı yapan Avusturya Arkeoloji Enstitüsünün çalışmalarına son verdik. Efendim, kimi cezalandırıyoruz; onları mı kendimizi mi? Sonrasında açıklamanızı gördüm "Türk arkeologlar devam edecek." diye ama bu doğru değil efendim. İlla yapılacaksa ikili toplantılarda en ağır şekilde -ki bugünlerde zaten yapılıyor bu- yanıt verirsiniz muhatabınıza eğer beğenmiyorsanız. Gerçekten bazı sözleri hepimizi rahatsız ediyor ama bir taraftan da kendi demokrasi karnemiz ortada, insan hakları karnemiz ortada. Yani böyle bir şeyin kültür sanat hayatına yansması kabul edilemez. Yani siyasette yaşanan bir krizin karşılığı "Biz sizi burada istemiyoruz, yüz yıldır bu şeyi yapıyorsunuz ama biz artık sizi istemiyoruz." demek olamaz. Bu, gerçekten de hem Türkiye'ye yakışmamakta hem de bizim bu birikimimize gerçekten yakışmamakta diye düşünüyorum.

Notlarım arasında bölüm bölüm sizin sunum yaptığınız birimlere ilişkin notlarım var, onları paylaşacağım sizinle.

Turizm konusunda genel, az önce söylediğim demokrasi görüntümüzün yanı sıra, daha önce Hükümetinizin en üst düzey yetkililerinin ifade ettiği işte, düşmanları azaltmak, dostları artırmak politikasına gerçekten sıkı sıkıya bağlı kalınması lazım ama böyle başladı Kabinemiz Sayın Başbakan Yıldırım'ın sözleriyle. Ama ben şöyle baktığımda bu yöne bir hafif gidiş vardı, sonradan tekrar bu değişti ve maalesef, özellikle Batı'ya dönük politikalarda bu, dostları artırma değil, mevcut dostları da eksiltme noktasına girmiş durumda. Bunun turizme olası etkilerini sizler gayet iyi değerlendireceksinizdir diye düşünüyorum.

Opera ve bale konusuna geçmek istiyorum buradan. Daha önce dile getirildi Aspendos Uluslararası Opera Festivali. Bu bize aslında çok prestij getiren, ödül getiren, dünyanın bilebildiğim kadarıyla ilk 10 festivalinden biriyiz. 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında iptal edildi ancak o iptal edilirken EXPO yapıldı, Piyano Festivali yapıldı, Film Festivali yapıldı, Elton John geldi, dünyaya mesaj verdi. Keşke Aspendos Festivali de yapılabilseydi. Biz hazırlık yaparken Aspendos Festivali'nin kalkacağı iddialarını duymuştuk ama ben kitapçıkta bunun 2017'de yapılacağını okumaktan çok memnun oldum. Çok teşekkür ediyorum.

Operayla ilgili olarak çok dile getirildi ama mesela Ankara'daki operanın onarımı, tamiri için iki yıldır verilen bütçenin iade edildiği şeklinde bir bilgi aldık biz yani hiç kullanılmadan iade ediliyor. Bu doğru mudur, gerekçesi nedir? Yani ihtiyaç var olduğunu hepimiz biliyoruz ama neden kullanılmıyor? Operaya ilişkin çok fazla işte, iddia, şaibe, dedikodu var. Sayıştay raporlarındaki konu dile getirildi, rakamlar da ifade ediliyordu orada, Sayın Genel Müdür Vekilinin etik bir sorun nedeniyle kendi yazdığı oyunların sergilenmesi konusunda. Buna son verildiğini daha önceki bakan açıklamıştı burada, zannetmiyorum devam edeceğini ama bir husus da hem Sayın Genel Müdür Vekilinin hem de Devlet Tiyatroları Genel Müdür Vekilinin, her ikisi de vekil ve her ikisi de aynı zamanda -eğer yanlış bilmiyorsam- başka görevlerde yapıyordu. Yani aslen kendilerini kendi imzalarıyla başka görevlere de atamış durumdalar her ikisi de. Belki bu bürokrasinin gereği ya da uzun süre vekâletle yönettiğinin bir sonucu. Bu konuyu belki bir netliğe kavuşturmak lazım diye düşünüyorum Sayın Bakanım.

Eleştirel bakışı bir kazanım olarak görmemiz lazım; sadece siyasette değil, sanatta, kültürde Sayın Bakanım. Yine, bize ulaşan bilgilerde 18 Mart Çanakkale Şehitlerini Anma Günü nedeniyle bu yılın 18 Martında yapılan Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Projesi'nin Kültür Bakanlığınca onaylanmasıyla çalışmalarına başlandığı, bu projede Devlet Tiyatrosundan sanatlarında ve böylesi millî günlerde deneyimi olan bir grup sanatçının yer aldığı, seçildiği, çalışmaların belli bir aşamasında ise Genel Müdür Vekilinin o sanatçıların sakıncalı olduğunu, olabileceğini, töreni izleyecek olan Cumhurbaşkanına yönelik eylemde bulunabileceğini ileri sürerek Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü düzeyinde girişimlerde bulunduğu ve söz konusu sanatçıları projeden çıkarttığı şeklinde iddialar bize ulaşıyor. Bunlar doğru mudur Sayın Bakanım? Eğer doğruysa gerçekten üzücüdür, umarım doğru değildir demekle yeteyim.

Ankara'da, biliyorsunuz, geniş bir alan var. Bundan yaklaşık dört yıl önce, hipodromun olduğu Atatürk Kültür Merkezi; bir protokol yapıldı Ankara Büyükşehir Belediyesiyle, yanılmıyorsam, oraya büyük, çok onur verecek şehrimize, başkentimize bir müze, kütüphane ve kültür kompleksi yapılacaktı. Ama bundan sonra biz bir şey duymadık, tam tersine oranın sportif faaliyetler için kullanılabileceğine ilişkin başka konuşmalar, karşılıklı diyalogları basında okuduk Sayın Büyükşehir Belediye Başkanıyla ve Ankara'daki kulüplerin başkanlarıyla. Bence eğer böyle bir protokol varsa bunun gereği yapılmalıdır.

Benzer şekilde, aksadığını düşündüğümüz müzeler var. Mesela daha önceki bütçelerden baktığımızda; Van, Afyon, Çanakkale müzelerinin bugüne kadar açılması gerekiyordu sanırım. En azından sizin sunumunuzda ve projeksiyonlarda göremedim. Hatay, galiba kısmen açıldı, tamamlanamadı diye görüyorum.

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın yıllardır -on yıllardır diyeyim aslında- yeni binası konusu konuşuluyor. 1995 yılında -yanılmıyorsam- ilk işte, buna start verildi, bir noktaya kadar belli bir hızla gitti ama mesela geçen yılki bütçede, yine burada otururken, Sayın Ünal, Sayın Bakan demişti ki: "2017 yılında bitireceğiz, şu kadar bütçe koyuyoruz." Bu sefer üzümlük okudum ki "2019 yılına bitireceğiz." diyorsunuz, 2018'de değil, iki yıl sonraya atıyorsunuz. Bu ülkede külliyeler, saraylar, bakanlık binaları

bitirilirken çok kısa sürelerde, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın bitirilememiş olması işte, 1995'ten tutarsanız yirmi yılın ötesinde bitmemiş olması gerçekten üzüntü verici. Umarım en azından bu söz yerine getirilebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayabilir misiniz Sayın Çakırözer.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii.

Tiyatro konusunda, Sayın Bakanım, turneler var, tiyatrolar turneler yapar. Turnelerin azaldığı, benzer şekilde, tiyatro salonlarına gittiğimizde dolu görüyoruz ama biletli seyirci sayısının azaldığı -geçmiş yıllara göre- ve en önemlisi, eğer doğruysa repertuar hazırlığında aslında üniversiteleri, sanatçıları, sanatçı yetiştiren fakülteleri vesaire içine katan koordinasyon toplantılarının artık yapılmaz olduğu ya da usulden, daha sınırlı sayıda kişiyle yapıldığını göstermek için yapılar hâle geldiği şeklinde duyular alıyoruz. Bu, tabii, kendi sanatımıza eğer doğruysa zarardır diye düşünüyorum.

Daha önce dile getirildi, ben de ifade edeyim çünkü bize aktaranlar oldu. Sanırım, altı yıldır bir alım yapılmaması nedeniyle bir yıl stajyerlik, arkasından da beş yıllık görevleri nedeniyle başka illerde olan sanatçılarımız -alım yapılmadığı için- bir türlü tayin olamadıklarından sıkıntılı olduklarını ifade ediyorlar Sayın Bakanım.

TÜSAK konusunda belki bizim aracılığımızla kamuoyunu bilgilendirirseniz -yani böyle bir yeni bir şeye gidilecek mi- çok seviniriz.

Bir de, notlarımda Sayın Bakanım, az önce Gülay Hanım bahsetti, ben de restorasyon konusunda daha bu konuda işte, gördüğümüz, hepimizi üzen görüntülerin -beton dökme gibi, beton duvarlar örme, restorasyonlarda PVC kullanma gibi- engellenmesine yönelik atacağınız adımları merak ediyorum.

Telif hakları konusunda bir taslak yıllardır konuşuluyor. Ben sunumunuzda görmedim, benim gözümde kaçmış olabilir. Birlikler bunu bekliyor, MESAM, MÜYAP gibi birlikler, onu hatırlatmak istiyorum.

Ve son olarak da Sayın Bakanım, sizin, benim ve şu anda Divanı yöneten Emine Hanım'ın seçim bölgesine böyle, iki dakika içinde bir değinmek istiyorum. Turizm konusunda Eskişehir'imizin havaalanının işler hâle gelmesi gerekiyor Sayın Bakanım. Az önce siz anlatırken bazı yerlere teşvikler verildiğini, örneğin Kütahya'ya, çok sevindim, onlar az almasın, eksilmesin ama bizim şehrimizin de buna benzer teşviklere ihtiyacı var.

Daha önce, yine sizin katkınızla, bir kere daha teşekkür ediyorum, Kızılınlar Termal Tesisleri'nin tahsisi sağlandı ama bunun bir cazip hâle getirilerek bir yatırımcı bulunması, bulunamıyorsa şehrimizdeki belediyelerden birine devredilmesi belki orayı bir an önce şeye sokmamızı sağlayacaktır.

Sazova'da bir kültür merkezi binası var Sayın Bakanım, 1992 yılında inşasına başlandı, on yedi yıl hiçbir şey yapılmadı, sonrasında belediyenin çalışmasıyla bir noktaya gitti. Eski Bakan Sayın Fikri Sağlık aslında ilk fikri ortaya atmıştı, temelini atmıştı. Eğer yardımınız olursa, bir finans bulunabilirse bunu şehrimize kazandırmak isteriz efendim.

Frig Vadisi'ni size anlatmama gerek yok ama bir kere daha burada kayda geçmesi için. Han'daki yeraltı şehrinin desteğinize ihtiyacı var Sayın Bakanım.

Bir de, belediyelere biliyorsunuz, emlak vergisinden bir kültür payı kesiliyor Sayın Bakanım. Bunu vilayetler topluyor bir havuzda ve oradan adil bir şekilde ilçelere dağıtmaları gerekiyor. Odunpazarı Belediyemizin bize aktardığı bilgiye göre: Son iki yılda 7 ile 8 milyon lira, eski parayla trilyon lira bu

paylar gönderilmiş. Ondan sonra kültür varlıkları için o havuzdan gelen para Odunpazarı Belediyemize 600 bin lira. Bir başka güzel belediyemize Sivrihisar'a ise 6 milyon lira. Büyüklüğüyle yani 2 ilçenin büyüklüğüyle ters orantılı aslında bu rakamlar. Yani birbirine oranıyla. Tabii ki Sivrihisar'a 6 milyon verilsin, verilmesin demiyor ama Odunpazarı'nın o zaman 600 bin almaması lazım. Bu konuda bir hakkaniyetli yaklaşıma ihtiyaç olduğunu belediyelerimiz dile getiriyorlar.

Ben bir kez daha bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Son sözüm de yine bir kere daha cezaevlerinde tutuklu aydın, yazar, gazeteci kalmasın diyorum Sayın Bakanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çakırözer.

Bu arada bayağı bir pozitif ayrımcılık yapmış oldum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çaturoğlu.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, Bakan Yardımcım, Müsteşarım, müsteşar yardımcılarım, genel müdürlerim ve Kültür ve Turizm Bakanlığımızın çok kıymetli çalışanları, değerli vekil arkadaşlarım; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Öncelikle Bakanımızın şahsında Kültür ve Turizm Bakanlığımızın yapmış olduğu bütün çalışmalar noktasında kendilerine teşekkürü bir borç bilirim.

Sayın Bakanım, geçen yılki bütçe görüşmeleri esnasında üç temel konuya temas etmiştim. Bunlardan birincisi: “Tiyatro ve film eserlerinin teşvik kriterleri nelerdir?” demiştim. Bunu bu sefer sormayacağım. O konuda yeterli titizlik yapıldığı inancı içerisindeyim.

İkinci olarak da gerekirse Hollywood yıldızlarının da içerisinde rol alabileceği kültürel filmler noktasında bir görüş beyan etmiştim.

Üçüncüsü ise Kutulamare Zaferi'nin 100'üncü yılı kutlamalarıyla alakalıydı. Bu konuda da gerçekten Bakanlığımız, Millî Eğitim Bakanlığıyla beraber çok güzel bu konunun kutlanmasına yönelik programlar yaptılar.

Değerli arkadaşlarım, genel bütçeden Kültür ve Turizm Bakanlığımıza ayrılan pay oldukça yetersiz. Geçen yıl 2,78 milyar, bu sene de 3,46 milyara çıkmış. Önümüzdeki yıl ve yıllarda bu bütçenin daha da artırılması için ve genel bütçeden binde 5 değil, fonksiyonlarını icra edebilmesi bakımından en az yüzde 5 pay alması için hep beraber mücadele etmemiz lazım.

Sayın Bakanım, ben burada turizmden ziyade işin kültür tarafındaki tespitlerde bulunacağım. Bunlardan bir tanesi, Yunus Emre Enstitüsüdür ve İngiltere'deki Londra'daki enstitüyü ben de ziyaret ettim. Gerçekten güzel çalışmalar yapıyorlar. Yabancılara Türkçe, tezhip hat, ebru sanatı gibi bizim geleneksel sanatlarımızı da orada öğretiyorlar. Tabii, bir Goethe Enstitüsü gibi, British Council gibi ya da Cervantes gibi değil, daha henüz yeni bir kuruluşumuz ama inşallah çok büyük faaliyetler icra edecek, tıpkı TİKA gibi ve daha yakın zamanda kurduğumuz inşallah büyük görevler beklediğimiz Maarif Vakfı gibi.

Yunus Emre Enstitüsünün görevi, Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını tanıtmak; bu alanlarda yurt dışında eğitim vermek, Türkiye'nin diğer ülkelerle kültürel alışverişini artırıp dostluğunu geliştirmek amacıyla bu enstitü kurulmuş, 2007 yılında kurulmuş. Bugün itibarıyla 38 ülkede 46 Türk kültür merkeziyle hizmet vermekte ve 2023 yılında da 100 kültür merkezine ulaşma hedefi vardır. İki

temel faaliyet alanı var enstitünün. Yabancılara Türkçe öğretimi ve kültür sanat alanında ülkemizin tanıtılması. Bunu önemsiyoruz ve bu enstitümüzün mutlaka bütçesinin bir miktar daha artırılması lazım fonksiyonlarını icra edebilmesi bakımından.

Yine bu yıl, geçen yıl söylemiş olduğum, bizim dünya çapında ses getirecek kültürel filmlere destek olma tezimizi bir kez daha tekrarlamak istiyorum. Nasıl ki başrolünde Anthony Quinn'in oynadığı, bir suikasta kurban giden yönetmen Mustafa Akkad'ın çekimlerini yaptığı, yönetmenliğini yaptığı "Çağrı" ve "Ömer Muhtar" filmlerini her önümüze geldiğinde keyifle ve bıkmadan...

Değerli arkadaşlarım, lütfen ya! O zaman stop yapıyorum, tamam ben bırakıyorum. Elma yiyelim, ondan sonra devam edelim arkadaşlar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Karşı mahalle dinliyor.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) - Sen bize dön, bize. Siz bize konuşun.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Nasıl yapalım Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Beş dakika var.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yok gürültü oluyor, insicamım bozuluyor.

BAŞKAN - Sayın milletvekillerimiz, lütfen biraz sessiz olursak hatip konuşmasına devam edecek.

Buyurun Sayın Çaturoğlu.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bizim Kültür Bakanlığımızın da Sinema Genel Müdürlüğünün bütçesini yükseltip ülkemizin değerlerini yani bizde çok değer var değerli arkadaşlar. Fatih Sultan Mehmet'ten, Kanuni Sultan Süleyman'dan, Osman Gazi'den tutun da II. Abdülhamit'ten, Mustafa Kemal Atatürk'ten, Mehmet Akif Ersoy'dan, aklımıza gelebilecek Zenci Musa, o kadar çok değerimiz var ki bunların hepsi dünya çapında ses getirecek filmler hâline gelebilir. Bu konuyla alakalı çok değerli yönetmen ve senaristimiz Mesut Uçakan Bey'le bir görüşmemiz oldu, bir yerde tesadüfen karşılaştık. Konu konuyu açtı, bu konuya geldi. Sultan Abdülhamit Han'la ilgili bir projelerinin olduğunu ve hakikaten, bu sözünü ettiğimiz gibi bir prodüksiyon yapmak istediklerini ancak bürokratların buna imza atmaktan imtina ettiklerini söyledi çünkü bütçesi yüksek biraz. Bu konuda biraz daha fazla bütçe ayrılabilirsek bunu da yerine getirmiş oluruz diyorum. Çünkü, artık, tanıtım yani tabiri caizse, yemek tanıtımdan ya da şurayı, burayı tanıtımdan ziyade, ekran herkesin evinde var, hatta evlerde üç beş tane var, telefonlarımızda var. O kadar gelişti ki bir film ya da bir tanıtım, bu şekilde yapılabilecek bir prodüksiyon Türkiye'yi bütün dünyaya tanıtmış olur ve dünyadan da ülkemize aynı zamanda iç turizmde olduğu gibi dış turizmde de büyük patlamalara yol açabilir.

Üzerinde durmak istediğim bir diğer nokta, yöresel doku ve mimarinin korunması. Burada tabii, Bakanlığımızın Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla beraber çalışarak bu konuda hassasiyetle üzerinde durarak projeler geliştirmesi lazım çünkü, şehirlerimiz o kadar kimliksiz hâle geldi ki hâlbuki eski köy evlerimiz, eski konaklarımız, eski evlerimiz onların yaşaması lazım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Çok doğru söylüyorsunuz, yüzde yüz katılıyorum.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yani, malzeme yeni bile olsa tuğladan, betondan dahi yapılırsa bunun mutlaka dışının, içinin ona uygun şekilde yapılması lazım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Beton yok.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yani, yöresel mimariyi, geleneksel mimariyi şimdiki teknolojiyle birleştirmemiz lazım. Dünyadaki korunaklı şehirlerin birçoğunda da bu yapılmakta.

Tabii, benim âdetimdir, ben konuşurum, görüşlerimi belirtirim, en sonunda da sözü Zonguldak'a getiririm Sayın Bakanım. Zonguldak ilimizde şehrin içinde kalmış bir kültür merkezimiz var, çok dar bir alana sıkışmış vaziyette. Artık, fonksiyonlarını ifa edemeyecek durumda, otoparkı yok, çok da kullanışsız bir bina. O bina başka amaçla değerlendirilerek Zonguldak'ımıza yeni bir kültür merkezi yapılabilir diye düşünüyorum. Bu konuda yardım ve desteklerinizi bekliyorum.

2017 bütçesinin gerek Bakanlığımıza gerekse ülkemize hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan temenni ediyor, sizleri bir kez daha tebrik ediyor, teşekkür ediyor, Cenab-ı Allah yâr ve yardımcımız olsun diyorum, hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çaturoğlu.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, Kültür ve Turizm Bakanlığının saygıdeğer yöneticileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Turizm ve Kültür Bakanlığındaki görevinizde başarılar dilerim. Sayın Bakan Yardımcısı Hüseyin Yayman'a da başarılar dilerim. Kitap için de ayrıca çok teşekkür ederiz.

Ama, ben Erzurum Milletvekilimiz İbrahim Aydemir kadar şiirsel bir konuşma yapmayacağım.

Kültür ve sanat doğası gereği muhaliftir, eleştirir, ezber bozar. Dayatmalarla, kurullarla, talimatlarla bir kültür yaratacağını sananlar aldanıyor. Kültür yaratmak, evvela olumlu değerler yaratmakla mümkün olur. insanlara ne anlattığımız değil, ne yaşattığımız belirtiyor kültürü. Pir Sultan Abdal yüzyıllar öncesinde “asi” denilerek darağacına gönderildi. Ama, onu asanları hatırlayan bugün hiç kimse yok. Ama, onun türküleri, türkülerinde anlattığı yaşam felsefesi dilden dile günümüze kadar ulaşıyor.

Geçmişten beri hükümetlerimizde bir Kültür Bakanlığı var ve bu Bakanlığın asli görevi kültür ve sanat alanındaki faaliyetleri desteklemek, akılcı stratejilerle tarihsel olarak oluşmuş halk kültürünü halkla daha fazla buluşturmaktır. Maalesef, bu görev hiçbir dönem tam olarak yerine getirilememiştir. Bakanlık destek değil, hep köstek olmuştur. Kültür Bakanlığı, âdeta, emniyet komiseri rolünde sürekli korku, entrika, hırs ve güç içerikli mesajlar vermiştir. “Şunun yazılması, bunun sahnelenmesi sakıncalı.”, “Şunu çıkar.”, “Oyunun burasını değiştir.” şeklinde baskı ve sansür organizasyonu olagelmıştır. AKP iktidarıyla birlikte kültür ve sanatın tümüyle yok edilmek istendiği bir süreç başlatılmış, kültür sanatın köklerine kibrit suyu dökülmüştür. Türk tiyatrosunun yaşayan en önemli isimlerinden Genco Erkal'ın deyimiyle “Bu Hükümetin kültürle genel anlamda kan uyuşmazlığı var.” Bakanlığın kendi yapısı, kurum kültürü fukarasıdır. Kurum kültürünü yoksun hâle getirilmiş bir yapı, bir organizasyon akılcı stratejiler bir performans gösteremez.

Anayasa'mızın 27'nci maddesinde “Herkes bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir.” denilmektedir. Görüldüğü gibi, burada sanat özgürlüğü bağımsız bir düzenlemeye konu edilmemiş ve bilim özgürlüğüyle birlikte ele alınmıştır. Bu şekildeki bir anayasal düzenlemeye rağmen, bilim ve sanatın farklı yaşam alanları ve dolayısıyla farklı özgürlük konularını içerdiği konusunda herhangi bir tartışma yoktur. Uzunca bir süredir kültür ve sanat alanında yaşanan ve pek çoğu skandal olarak adlandırılabilir gelişmeler, kültür ve sanat alanında ciddi bir özgürlük daralması yaşandığını, sanat kurumlarına yönelik siyasal müdahalelerin ve dayatmaların hızla arttığını göstermektedir. Kamu desteği olmaksızın özgürlük iddiasında bulunmak, boş lafın ötesinde pratikte piyasa hegemonyasının esiri olmak, hem kendini hem de toplumu aldatmaktır.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı Orkestra, Koro ve Topluluk gibi toplu yaratışlar, bu alanlara ayrılan bütçe ve ödenek yetersizlikleri nedeniyle yok oluşa doğru sürüklenmektedir. Özerk işleyiş sağlamayan bir kamu mali desteği, sanatsal özgürlük üzerinde baskı ve denetime dönüşebilirken, kamu mali desteğinin bulunmaması da, hem yaratışı yoksullaştırmakta, hem de piyasaya bağımlılığı artırıcı bir özellik göstermektedir. Dolayısıyla, kamu mali desteği ile işleyiş özerkliği ikisi birlikte gerçekleşmek durumunda olan ayrılmaz bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Bugün ödenekli sanat kurumları fiilen işleyemez hâle getirilmekte, sanatçılarımıza esnek ve angarya çalışma koşulları dayatılmaktadır.

Yıllardır fedakârca sanatlarını icra etmek isteyen sanatçılarımıza belirli süreli hizmet sözleşmesi uygulamasının dayatılması kabul edilemez bir durumdur. Kültür ve sanat emekçilerinin ücret ve sosyal hak talepleri görmezden gelinmekte, hatta sendika üyelikleri bile yasaklanmak istenmektedir. Bütün bunların yanı sıra, birçok kültür ve sanat mekânının kapatılmak istenmesi ya da yerel yönetimlere devri gibi tartışmalar, Türkiye’de kültür sanata ve sanatçıya verilen değer anlaşılmaması açısından dikkat çekici gelişmelerdir. Eğitim ve sağlık alanında yaşanan ticarileştirme sürecinin bir benzeri tiyatrolarımızda ve sanat kurumlarımızda yaşanmaktadır. Devlet Tiyatrolarının, Devlet Opera ve Balesinin ve Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı orkestra koro ve toplulukların, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğünün, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün kuruluş amacı topluma bir şey satmak değil, ona kültür ve sanat birikimi kazandırmaktır. Bugüne kadar yapılmaya çalışıldığı gibi, ucuz ve pazarlamacı bir kültür ve sanat politikasıyla kültür ve sanatı özüne uygun bir şekilde geliştirmek mümkün değildir. Bu nedenle, kültür ve sanat emekçilerinin emeği ve sanatının ucuzlatılmasına, “misafir sanatçı”, “süreli sözleşmeli personel” gibi ucube çalışma ilişkilerinin yaygınlaştırılmasına seyirci kalmamız beklenmemelidir.

Bütçeden ayrılan ödeneği yıllar itibarıyla sürekli düşürülen Kültür ve Turizm Bakanlığı, bir taraftan taşra teşkilatından kurtulmaya çalışırken, diğer taraftan ödeneği iyice kısılan ödenekli sanat kurumlarında iş sağlığı ve güvenliğini tehdit edencesine personel çalıştırmaktadır. Sanat kurumlarında bilinçli olarak yasadında yer alan normlara göre kadrolu istihdam yapılmamaktadır. Bu gidişle ne tiyatro kalacak ne sinema ne orkestra ne bale ne de diğer kültür sanat faaliyetleri kalacak. Kültür ve sanatın üzerine ölü toprağı atılmıştır. Halkın susturulmak istendiği yerde ona ayna tutan, halkı uyandıran, ayıklatan ve bilinçlendiren bir çalışma olamaz. Hatta, bu faaliyetler düşmanca olarak değerlendirilir ve AKP’nin yaptığı tam da budur.

Turizm ise can çekişiyor. Ülkemiz ekonomisi içerisinde ciddi pay sahibi ve potansiyeli, geleceği olan sektörlerin başında gelen sektör turizmdir, şu an kendi masraflarını çıkaramaz hâlde, zarar etmektedir. Devasa tesisler bomboş, yatırımlar durmuş, yeni yatırımcı ise hiç yok. Bu tablo sizin eserinizdir Sayın Bakan. İstedığınız kadar tanıtım yapın, reklam yapın; faydasız. AKP yönetiminin politikaları turisti ürkütmeye yetiyor artık. “FETÖ’yle mücadele” deniyor, cemaate karşıtlığıyla bilinen, tanınan gazeteciler tutuklanıyor. Tutuklayan da FETÖ’den suçlanan bir savcı. Muhalefet partilerinden birinin lideri ve bazı milletvekilleri, belediye başkanları, bunların tümü seçilmiş, tutuklanıyor hem de devlet adına gözdağı vermek istercesine gece yarısı evleri basılarak.

Ülkemizde bombalar patlatılıyor. İntihar saldırılarının en fazla yaşandığı ülkelerden biriyiz. Türkiye tam bir terör kıskacı altındadır. “Savaşın eşiğindedeyiz.” demek az kalır. Şöyle ya da böyle askerlerimiz birkaç cephede ve çatışmaların ortasında. Olağan hâli mumla arar olduk. “OHAL” adı altında kontrolsüz biçimde kendinden olmayan herkese, her şeye saldıran bir yönetim var.

Bu ülkenin halkı çaresiz, umutsuzken bu ülkeye turist gelir mi? Yabancı ülke temsilciliğinde görevliler ailelerini ülkemizi güvenli bulmayıp buradan gönderirken Türkiye’ye turist nasıl gelir?

Hamasi nutuklarla politika yaptığını zannedenler, turistin sadece tarihi yerleri görmeye geleceğini ve ne olursa olsun gelmek zorunda olduğunu sanıyor olmalılar. Turizmin duyarlılığını öğrenmelisiniz. Bağdat Caddesi'nde, Beyoğlu'nda, Kapalı Çarşı'da dükkânlar bir bir kapanıyorsa bu sizin olağanüstü hâlinizin olağandışı politikalarınızın birer sonucudur.

Turist sayısındaki gerileme, turizm gelirlerinde de yüzde 32,7 oranında azalmaya yol açmıştır. 2015'in 9 ayında 24,8 milyar dolar turizm geliri sağlayan Türkiye'nin, 2016 yılı 9 aylık turizm geliri 17,3 milyar dolarda kalmıştır. Turistlerin Türkiye'de yaptıkları harcamalar 635 dolarlara kadar düşmesine rağmen, turist sayısındaki azalma önlenememiştir. Geçen yıl 71 milyon düzeyinde geceleme hizmeti veren otel, pansiyon ve motellerde, 2016'da geceleme sayısı 40,8 milyona düşmüştür. Bu durum, yarattığımız ve sözünü ettiğim iklimin sonucudur ve acil önlem alınmadığı sürece devam edecek gibi de görünmektedir.

Tüm bu OHAL, savaş ortamı ve baskı politikalarının sonucu büyük bir gelir kaybı yaşanmaktadır. Dün açıklanan işsizlik rakamları da bu durumun bir sonucudur. Bununla birlikte, katma değeri yüksek turizm, gelen turiste daha kaliteli hizmet sunup daha fazla para kazanmak demek. O nedenle, bizim temel sorunlarımızdan birisi de gelen turiste parasını harcayacağı kültürel, sanatsal, ticari hizmetleri organize edememektir. Bu anlamda, İstanbul'da örneğin, neyin eksik olduğunu anlamak için turistlerin en fazla katma değer bıraktığı kentlere bakmakta fayda vardır. İstanbul'la kıyaslanabilir bir tarihi cazibesi olmayan New York, müzeler, sanatsal etkinliklere ve restoran sektörüne yaptığı yatırımlarla gelen turistten en fazla para kazanan şehirdir. Benzer şekilde Londra, var olan tarihsel mirasını ve yeşil dokusunu en iyi muhafaza eden ve bu değerleri turistlere en iyi şekilde sunan şehir. Yani Topkapı Sarayı'nda kebab satarak bu şehirlerle yarışmak mümkün değil. Londra'nın bir sanat sergisinden aldığı hasılat bizim tüm müzelerimizdekinden daha fazla. Yani, aslında konu hep benzer yerlere geliyor ama ranta... Son yıllarda ısrar ettiğiniz kalkınma modeli tarihi dokuyu, parkları, koruları yalnızca rant için değerlendirmeyi biliyor sadece.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; turizm sektörünün bugün yaşanan krizi doğru okuyan kısa vadeli ülke ekonomisine ve refahına çok yönlü katkısının sürdürülebilmesine yönelik orta ve uzun vadeli planlara ihtiyacı vardır.

Kısa vadede, özellikle, OHAL ve kanun hükmünde kararname düzenine son verilerek, demokrasiye dönülmelidir. Ülke yönetiminde, etkin makamlarda olanlar başta olmak üzere, şiddet dili terk edilmelidir ve bunda da en başta da Sayın Cumhurbaşkanı gelmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, son sözlerinizi alayım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Tanıtım bütçesi 5 kat artırılmalı, 100 milyon dolardan 500 milyon dolara çıkartılmalıdır. Özellikle Avrupa pazarında tüm büyükelçiliklerin tanıtım sürecine aktif katılımı sağlanmalıdır. AB ülkeleri ve Türkiye'ye turist gönderen ülkelerdeki ana akım medyada tanıtım ve imaj kampanyası yürütülmelidir.

Orta vadede, demokrasi reformu yapılmalıdır. Turizm Teşvik Kanunu'nu güncellenmelidir. Turizm sektöründe KDV sistemi gözden geçirilmelidir. Turizm tanıtım ajansları kurulmalıdır. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu güncellenmeli, kırsal turizm kanunu çıkarılmalıdır.

Uzun vadede ise turizm devlet politikası hâline getirilmelidir, Türkiye'nin bütününe kapsayan turizm master planı hazırlanmalıdır. Türkiye'nin her köşesinde ve sürekli turizm hareketliliğinin sağlanmasına dönük yeni bir teşvik sistemi oluşturulmalıdır.

Son sözüm; bugün sanatçı Ahmet Kaya'nın ölüm yıldönümü biliyorsunuz. Barıştan söz etmenin sakıncalı olduğu bu iklimde, sözlerimi ondan bize yadigar cümlelerle bitirmek istiyorum: “Bozar mı sandın acılar,/ Belaya atlar giderim,/ Kurşun gibi, mavzer gibi,/ Dağ gibi patlar giderim.”

Rahmetle anıyorum.

2017 bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Çam, teşekkür ediyorum.

Sayın Cora....

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, muhtemelen son konuşmacı olduğumuz için en zor konuşma olarak değerlendiriyoruz çünkü bizden önce çok değerli konuşmalar oldu, hepsinden istifade ettik. Ben de sözlerimi tekrardan kaçınarak toplamak istiyorum.

Kültür, bir millete ait her türlü yaşam ve geleneksel davranışların toplamını ifade etmektedir ve bütün bu değerler de cennet yurdumuzun, vatanımızın her bir köşesinde karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizin maddi değer ifade eden her türlü ortak değerini korumak nasıl görevimizse, kültürel ve düşünsel varlıklarını, manevi mirasını, buna entelektüel sermaye değerlerini de diyebiliriz, bunları muhafaza etmek de aynı şekilde sorumluluklarımız dâhilindedir, görevimizdir.

Tabii, yalnızca taşınmaz varlıklarımız, kültürel değerlerimiz değildir. Bizim türkülerimiz, semahlarımız, mutfağımız, kıyafetlerimiz, otantik değerlerimiz, estetiğimiz, bunlar somut olmayan kültürel varlıklarımız olarak ülkemizi dünyanın en çekici destinasyon alanları içerisine sokmaktadır.

Notalar evrenseldir ancak hangi notaya, nerede bastığımız hususu bizim kültürümüzdür. Kendi tükettiğini üretebilen ülkeler ancak kendi kültürlerini koruyabilirler ve yarınlara taşıyabilirler. Bizim coğrafyamızda kültür bizim en önemli ekinimizdir. Bu ekin tohum saçtıkça biz birliğimizi, diriliğimizi, canlılığımızı, iriliğimizi, birlik ve beraber olmamızı sağlamaştırmaktayız. Güvenlik güçlerimiz nasıl sınırlarımızı yani maddi hududumuzu koruyorsa, kültürümüz de bizim mana hududumuzu, manevi sınırlarımızın gururlu bekçileridir yani bir başka ifadeyle kültürümüz bizim silahsız kuvvetlerimizdir.

Bunu aslında 15 Temmuzda çok açık bir şekilde yaşadık. Türk Silahlı Kuvvetlerinin içerisinde bulunan, kendi vergilerimizle alınan silahları ele geçiren birtakım FETÖ'cü hainler tarafından bu milletin silahsız vatandaşlarına kurşun yağdırılırken işte kendi inanç değerlerimize, kendi kültürümüze sahip milletimiz, silahsız bir şekilde bu darbelere “dur” demiştir ve bu şekilde de bu kültürümüzü muhafaza etmemizin, kültürel değerlerimizin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha o dönemde görmüştük.

Kültürümüze sahip çıkmak aynı zamanda geleceğimize sahip çıkmaktır. Bu manada, kültürel emperyalizme karşı dikkatli olmak zorundayız. Çok sinsî bir faaliyet alanı olarak değerlendiriyorum. Bir milletin kendi harsını, kültürünü bir başka milletler üzerinde denemesi ve o milletin zihnini, beynini, duygularını, ahlakını, yaşayışını, iftal etmesi, kendine benzemez hâle getirmesi tehlikeli bir durumdur. Bu manada, bizi biz yapan değerlerimizi korumamız gerekmektedir. Özellikle, bunu somut bir örnekle değerlendirmemizde yarar vardır. Kültürümüzü yozlaştıran, bizim örfümüzde yeri olmayan ancak günümüzde televizyonlara sıkça işgal eden ve toplumumuza kötü örnek olan evlilik programlarının yeniden dikkatle incelenmesi gerekiyor. Televizyon yayıncılığı her ne kadar ticari bir faaliyet olsa da aynı zamanda sosyal sorumluluk gerektiren bir faaliyettir. Yayıncıların ticari kaygılarını ön planda

tutarak aile yapımıza, çocuklarımızın ve gençlerimizin psikolojik gelişimlerine olumsuz tesir edecek programlara yer verilmemesini ve bununla ilgili olarak en azından bunun mümkün olmadığı takdirde sınırlayıcı tedbirlerin alınmasını önemsiyorum.

Sayın Bakanım, turizmle alakalı da bazı hususlara değinmek istiyorum. Turizmde çok yönlü bir turizm anlayışını ortaya koymamız gerekiyor. Spor turizmi, inanç turizmi, kongre turizmi, kış turizmi, sağlık turizmi çok önemlidir. Bizim coğrafyamızda her alanda olduğu gibi bu alanda da çok önemli faaliyet alanları müsaittir.

Turizmin ekonomiye çok ciddi katkısı vardır ve özellikle ekonomide maliyeti düşük bir yatırımdır. Örneğin bir otomotiv sektöründe -cari açığa katkısı anlamında da söylüyorum- yüzde 60'ı ithalatsa, eğer ihraç ettiğimiz otomobilin yüzde 60'ı ithalat oluyor, dışarıdan aldığımız parçalarını dikkate aldığımızda, yüzde 40'ını ihraç etmiş oluyoruz, bunun da geliri düşük oluyor ama turizmde tamamen bir yerli tüketimin de söz konusu olduğunu dikkate aldığımız da tamamen çok net bir kâr bırakmaktadır, cari açığımıza çok büyük katkı sağlamaktadır. Bu manada, biz turizmi iki şehrimize sıkıştırmamız gerekiyor, İstanbul ve Antalya'ya dayılı bir turizm haritasının doğru olduğunu düşünmüyoruz. Turizmi sadece güneş, kum, deniz olarak değerlendirirsek biz bu manada sıkıntı yaşarız, sorunlar yaşarız. Antalya'da örneğin gerçekleşen G20 zirvesinde ülkemiz misafir ağırlamada önemli bir sınavı başarıyla geçmiştir dolayısıyla dünya liderleri Antalya'dan memnun ayrılmışlardır. Bizim kültürümüzde misafirperverlik var, sevgi var, hoşgörü var, paylaşmak var. Böylesine kültüre sahip bir milletin çocukları olarak sağlık turizminde de inanç turizminde de yaz ve kış turizminde de spor turizminde de başarılı olabileceğimizi düşünmekteyim.

Yine, efendim, özellikle dünya kültür mirası listesinde 16 önemli eserimiz bulunmaktadır. Yine bu listeye 69 eserimiz aday gösterilmektedir. Bunlardan birisi de Sümela'dır. Sümela da inanç turizmi nedeniyle çok ciddi bir turist ağırlamaktadır, son üç dört yıldır ayin yapılmaktadır. Ayin yapılmaya başlandıktan sonra da orada bir taş düşme olayı oldu enteresan bir şekilde, tabii bu bir espri olarak Trabzon'da kullanılıyor. Bir an önce restorasyonunun yapılmasını istiyoruz. Sümela Manastırı'yla beraber hemen onun bitişiğinde Gümüşhane sınırlarında Çakır Göl vardır. Çakır Göl de kayak turizmine elverişli bir yerdir, bunun da turizme kazandırılması hususunda desteklerinizi bekliyoruz.

Sayın Bakanım, ayrıca bizim turizm sezonunun en sıkıntılı olduğu dönemlerde Trabzon'da Körfez ülkelerinden çok yoğun bir şekilde turist akını olmuştur. Birçok havalimanında teşvikler uygulandığı hâlde özellikle Körfez turizminden direkt uçuş yapan, Trabzon Havalimanı'na uçuş yapan uçaklar da teşvikten yararlanma imkânı olmamıştır, bunu bir eksiklik olarak değerlendiriyoruz.

Yine, şehir merkezlerindeki turizm bilgi ofislerinin güçlendirilmesi gerekiyor. O yörede hangi turistlerin ağırlıklı olduğu dikkate alınarak bu turizm bilgi ofislerinden özellikle o yöreyi tercih eden ülke vatandaşlarının dilini bilen personelin çalıştırılmasında yarar vardır.

Ayrıca, bu şehir haritalarını, turizm bilgi ofislerindeki şehir haritalarını da güncellememiz gerekiyor. Bu şehir haritaları bir A3 ya da A2 boyutunda olabilir. Ücretsiz bir şekilde arzu eden temin edebilmelidir. Bu haritalarda şehrin tarihî, turistik yerleri sembollerle, işaretlerle ve pusulayla gösterilmelidir. Bunun uygulanması elbette bazı yerlerde yapılıyordu. Bunun zenginleştirilmesi ve yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyorum.

İnşallah, önümüzdeki sezonun turizm açısından verimli olmasını temenni ediyorum. Turizm, güven, huzur ve istikrar ortamında hayat bulur. Bu manada, ülkemizi bu terör belasından kurtaracak ve turizmi ülkemizin her köşesine taşıyacak yatırımların ve politikaların geliştirilmesini istiyoruz. Turizme yapılan yatırımı aynı zamanda küresel barışa da yapılan bir yatırım olarak değerlendiriyoruz.

Hepinize bu manada tekrar beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımıza yeni görevinde başarılar diliyorum. Sayın Müsteşarımız Ömer Bey'e başarılar diliyorum, bütçenin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Cora, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçe üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi soru işlemi yapacağım.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Konya-Bozkır kara yolu üzerinde, Bozkır'a 16 kilometre uzaklıkta İsaura Antik Kenti var. Yöresel adıyla Zengibar Kalesi deniyor. 1860 metre yükseklikte hâkim bir tepe üzerinde kurulu. Bu kentin kalıntılarının ortaya çıkarılması hâlinde Efes'ten daha fazla ilgi çekeceği araştırmacılarımız tarafından söyleniyor. Geçmiş bütçe görüşmelerinde dile getirdim, Bakanlığımız ilgilendi, bir öğretim üyemize onay verdi, rapor hazırlandıktan sonra kazı çalışmalarına başlanacağı söylendi. Bu yedi yıl devam eden yüzey araştırmaları sonucunda toprak üstü arkeolojik malzemeler tespit edildi, haritalama bitti. Kazı çalışmalarına izin verilmediği için kazı çalışmalarına başlanamıyor. Sorum: Zengibar Kalesi'nde kazı çalışmaları ne zaman başlayacak? İzin vermenizi ve desteğinizi bekliyoruz Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, Devlet Tiyatroları oyunlarının duyurusunun yapılması gereken reklam panolarına neden Devlet Tiyatroları reklamları yoktur, neden büyük markaların reklamları dönmektedir; onu öğrenmek istiyorum?

Bartın Milletvekili Rıza Yalçınkaya'nın hassaten sormamı istediği bir soru var, özellikle Amasra'yla ilgili.

Ülkemizde 14/04/1982 tarihli onaylı Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunmasına Dair Sözleşme'ye göre UNESCO Dünya Mirası Listesi için Bakanlığınız tarafından önerilen ve Ceneviz Ticaret Yolunda Akdeniz'den Karedeniz'e kadar Surlu Yerleşimler adıyla 2013 yılında UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ne eklenmiş bulunan Amasra'da termik santral projesi için 10/10/2016 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ÇED olumlu kararı verilmiştir. 27/10/2016 onay tarihinde de 1/100.000 ölçekli çevre düzeni plan değişikliği yapılarak santrale yer açılmıştır. Kültürel ve doğal varlıklarımızın korunması öncelikli olarak Bakanlığınızın sorumluluğu altında olmasına rağmen, termik santrale yer açılmasıyla birlikte Amasra tarihî ve turistik özelliğini yitirecek ve UNESCO Geçici Miras Listesi'ndeki yerini kaybetmesi gündeme gelecektir. Bu çerçevede, Hema Elektrik ve Üretim AŞ tarafından Hema Termik Santrali 1.320 Watt'lık Kalker Ocakları ve Kül Depolama Sahası Projesi'nin gerçekleştirilmesi amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 10/10/2016 tarihinde ÇED olumlu kararı verilen başvuru dosyasına ilişkin Bakanlığınızın görüşü nedir?

İki: Termik santral konusundaki başvuru dosyasına haricen olumlu yanıt verdiğiniz öğrenilmiştir. Termik santral kurulması konusunda yanıtınız olumluysa Bakanlığınız tarafından UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne önerilen ve Geçici Listesi'ne eklenmesinden sonra değişen nedir ki doğayı ve kültürel değerleri tahrip edeceği bilinen böyle bir projeye olumlu olarak değerlendiriyorsunuz? Tavrınızdaki çelişkinin kaynağı ve dayanağı nedir?

UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne kabul edilmiş bulunan Amasra'da termik santralin kurulmasını ülkemiz kamuoyuna ve dünya ülkelerine nasıl açıklamayı düşünüyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözlerime Avrupa Birliğiyle ilgili Sayın Bakanın görüşlerini merak ederek kapatmıştım. Yine bununla ilgili iki tane soru sormak istiyorum Sayın Bakana.

Son Avrupa Birliği İlerleme Raporu’nda “Eğitim ve Kültür” başlığı altında Türkiye’nin 1 Ocak 2017’de başlayacak olan Yaratıcı Avrupa Programı’ndan çıktığı belirtilmektedir. Türkiye’nin bu kararı almasının nedeni nedir?

İkinci sorumsa: 2005 yılında yapılan UNESCO Genel Konferansı’nda kabul edilen Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması Ve Geliştirilmesi Sözleşmesi kültürel zenginliklerden yararlanarak kültür endüstrisi alanında yeni üretimler yapmayı ve bu yolla kültürel çeşitliliğin korunmasını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Ancak, Türkiye, Avrupa Birliğinin kültür alanındaki temel yasal referanslarından ve üyelik sürecimiz için gerekli olan bu sözleşmeyi tasdik etmemiştir. Bunun nedeni nedir? Sözleşme tasdik edilecek midir Sayın Bakan?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen direkt soruları soralım.

Sayın Yedekci...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Kentlerdeki özgün mimari eserler elbette korunmalıdır ve kent kimliği korunmalıdır; İstanbul’daki binlerce yapı da korunmalıdır, Malatya’daki kerpiç evler de korunmalıdır. Tarihi Yarımada bir açık hava müzesi olarak kullanılıp turizme açılacakken niçin dağımı taşıma imara açmaktasınız?

Tiyatrolara yaptığınız desteğin şeffaf olmasıyla ilgili bir çalışmanız var mı?

Niçin kültüre erişim sadece küçük ve zengin bir gruba ait, seçkinlere ait? Normal vatandaş niçin kültüre erişemiyor?

İstanbul kara surlarının tarihi ve güncel yaşamdaki yeriyile ilgili herhangi bir çalışmanız var mı?

Bozcaada koylarının satılığa çıkarıldığıyla ilgili önemli bilgiler var. Bu konudaki düşünceniz nedir?

Çankaya Köşkü’nün yıkılmasıyla ilgili düşünceniz nedir?

Opera ve kütüphanelerle ilgili bizim birkaç tane soru önergemiz oldu, hiçbirine cevap alamadık. Bu konuda ne düşünüyorsunuz? Operaların belli bir nüfusun üstünde daha çok açılması ve vatandaşın gitmesiyle ilgili olarak Sünger Bob’a benzeyen Şile Kalesi restorasyonu hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Sarıyer’de Cenevizlilerden kalma kaleyi niçin bir kafeteryaya çevirdiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın İhsanoğlu...

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, bu Yozgat merkezindeki, şehir merkezindeki daha çok 19’uncu yüzyıla ait konakların tehdit altında olduğunu bir daha arz etmek istiyorum. Şimdi, Yozgat’ta bazı konaklar vaktiyle yapıldı değişik kurumlar tarafından fakat Bakanlığınızın bu daha çok İstanbul Mahallesi ki Ulu Cami ile Başçavuş Camisi arasındaki Yozgat’ın vaktiyle en mutena semti falan. Bu artık yok olma tehlikesinde. Onun için, bu vesileyle dikkatinizi ve Bakanlığınızın ilgisini istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, teşekkür ediyorum.

Ben Erzurum için bir müze teklifinde bulunmak istiyorum. Nene Hatun Savunma ve 23 Temmuz İstiklal Müzesi. Sayın Bakanım, bunun için elverişli mekân, malum, bu destanların yazıldığı tabyalardır efendim. Bununla ilgili çok tafsilatlı bir çalışmam var, bunu bilahare size yazılı olarak inşallah takdim edeceğim Sayın Bakanım.

Bir de Bakanlığın önderliğinde Nene Hatun, İbrahim Hakkı, Alvarlı Efe, Nef'i ve Hazık Efendi gibi tarihi ve edebi şahsiyetlerin kısa filmlerini özellikle teklif ediyorum. Olabilir mi, çekilebilir mi?

Ayrıca, Bakanlık tarafından hizmet satın alımı yöntemiyle bir dijital Erzurum kültür değerleri albümü hazırlanabilir mi? Bu çalışmada Erzurumlu değerlere ait animasyon ve çizgi filmlere de yer verilebilir mi?

Onun dışında, 12 Mart, malum, Erzurum'un kurtuluş günü ama Erzurum'un kurtuluşu bir şehrin kurtuluşu değildir sadece, bir ülkenin kurtuluşuna atılan ilk adımdır. Burada teslim olmamış zinde bir ordu bulunmasaydı, Mustafa Kemal Atatürk kongrede Başkan seçilmeseydi Kurtuluş Savaşı'na giden süreç başlamayabilirdi. Bu itibarla, 2017 ve 2018 yılının 12 Martın Bakanlığımız öncülüğünde ülke çapında kutlanmasını teklif ediyorum. Bununla ilgili de efendim çok ayrıntılı bir çalışmamız var, onu da ayrıca takdim edeceğim inşallah.

BAŞKAN – Sayın Savaş...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, 2016 yılında İŞ-KUR ve sosyal güvenlik prim desteği verilmişti. 2017 yılında da bu desteğin verilmesi düşünülüyor mu?

Ayrıca, tur operatörlerine 2016 yılında uçak başına, "Charter" başına 6 bin dolar verilmişti. 2017 yılında da verilmesi düşünülüyor mu? Eğer verilecekse bunun aralık ayından itibaren açıklanması, ona göre... 2017 yılının tamamı düşünüyor mu? Ayrıca, İzmir Havalimanı da bu destekten yararlanacak mı? Tarifeli "Charter" seferleri de bu kapsama dâhil olacak mı?

Ayrıca, konaklama sektörünün ihracatçı kapsamına alınması düşünülmekte mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kavlakepe Yeraltı Şehri'ne gittim Sayın Bakanım geçtiğimiz hafta. On yıl önce gezilebilir hâldeydi, elektrikler çekilmiş, giriş kapısı falan vardı, paramparça edilmiş, içim çok acıdı. Bu Kavlakepe Yeraltı Şehri'nin kurtarılmasına yönelik tekrar bir çalışma yapılmasına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Yeşilyurt köyü ile Yeşilburç köyü var bizim orada. Tarihsel doku olarak çok zengin bu iki köydeki tarihî yapıların da kurtarılması yönünde bir çalışma yapılması gerekli. Bu konuda bir çalışma var mı?

Bir de Karaatlı ile Tepeköy'de... O gün sizin konuşmanızda da söylemiştim, Karaatlı'da mağara içinde yani mezar içinde aşı boyasıyla yapılmış şekillerde olan bir yapı var. Buralar kurtarılsa önemli, Romalılardan kalma, öteki sürece de ulaşan yapılar var. Bu konuda ilginizi bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmaz...

Değerli arkadaşlar, üç dakika süre kaldı, 6 kişi kullanacak, ona göre hızlı lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Erzurum Kongresi'nin toplandığı tarihî bina, endüstri meslek lisesi olarak kullanılmakta. Meslek lisesinin bir başka yere yapılıp buranın o tarihine yakışır şekilde müze olarak tarihe kazandırılmasını istiyorum.

Tokat Kalesi'nin restorasyonuna bütçe ayrılmasını istiyorum.

Başçiftlik Kayak Merkezi'ne bütçe istiyorum.

Ayrıca, geçen yıl Devlet Tiyatroları Genel Müdürümüzden Tokat'ı turne programına koymasını istemiştik, “Evet.” denmişti ama Tokat'tan geçemedi bile.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bektaşoğlu...

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, küresel ısınmayla birlikte cazibe merkezi olan ülkemizin en önemli turizm değeri olan Karadeniz yaylalarımız HES'lerin tehdidi altındadır. Mesela, yaylaların yol güzergâhında bulunan Aksu vadisi ve vadi üzerindeki Aksu deresinin 60 kilometrelik akarı üzerinde tam 14 tane HES projesi vardır. Bu HES'ler 5 kilometrelik alanda kanallara su tutuyor yani 30 kilometredeki alanda derenin suyunu tünellere hapsediyor. Sadece can suyu denilen, miktarı ve ölçüsü insafa kalmış bir su bırakılıyor. Bu, çölleşen vadiler ile canlı türlerinin yok olması demektir. HES'lerin yarattığı tahribat en çok da sizin Bakanlığınızı ilgilendiriyor.

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu, soru lütfen.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Turizm değerini korumak sizin görevinizdir.

Bakanlığımızın turizm merkezi olan alanlara HES ruhsatı verilmesinin önüne geçmesini istiyoruz.

Ayrıca, Giresun yaylalarının da daha fazla zaman kaybetmeden HES koruması altına alınmasını istiyoruz.

Arz ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, yanılmıyorsam geçen yıl Oscar ödüllü sanatçı Julianne Moore'a bir Türkiye tanıtım filmi çektilirdi. Ancak, bu film Türkiye'de hiç gösterime girmemi. Ne kadar para harcadı? Filmin gösterime girmemesinin sebebi nedir? O günlerde basına “Oyuncululuğunu beğenmedik.” dediler ama arkasından Oscar ödülü kazandı sanırım Moore.

İkinci olarak, opera binasının onarımı için verilen bütçelerin iade edildiği doğru mudur? Yine, operaya ihalesiz bir şekilde 3 ilde 3 piyano alındı ama bunların kullanılmadığı yönünde iddialar doğru mudur?

Benzer şekilde, Van, Afyon -konuşmamda da söylemiştim- Çanakkale müzelerinin bitirilememesinin bir gerekçesi var mıdır?

Eskişehir'imizin Sivrihisar ilçesindeki Hamamkarahisar Kaplıcasının kaderine terk edildiği şeklinde basında haberler var. Bu konuda acaba bir yardımınız olabilir mi?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yedekci...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Çok teşekkür ederim.

Kaz Dağlarında 15 bin zeytin ağacı kesiliyor mu?

Toprak bir kültür değeri olduğuna göre Roma bostanlarının korunması gerektiğini düşünüyor musunuz?

Validebağ Korusu hakkındaki düşünceniz nedir?

Ülkemizin tüm ilçelerinde kültürel yatırımların tamamı çok büyük turizm bütçesi olarak geri dönebilir. Bu konuda bir çalışmanız var mı?

Anıtlar Kurulundan istenen rapor alınmadığında kurulun toptan dağıtıldığı doğru mu? Tarihî Yarımada'daki 2'nci kurul ve 5'inci kurula bakmanızı tavsiye ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Zülfikar Tümer...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Sayın Bakanım, illerimizin turizm master planları var mıdır?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Açıkkapı.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Elâzığ'ımızın Harput Mahallesi'nde sekiz yüz yılı aşkın bir süredir ayakta duran eğri minareimiz var. Bu minarenin 3,5 ila 7 derece olduğu ve Pisa Kulesi'nden daha eğik olduğu tescillendi. Harput'umuzla ilgili ve minareimizle ilgili bundan sonraki süreçte daha ilgi ve alakanızı bekliyoruz. Neler yapabiliriz? Bu konuda Elâzığ'ımıza güzel müjdelere vermenizi bekliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Taşçı...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; tabii, bu kadar talebin ve bütçenin de çok kıt olduğu bir süreçte -ben bürokraside uzun yıllar çalışmış bir arkadaşınız olarak- Bakanlığımızın personel ücreti, personel rejimi ortadayken bir konuya vurgu yapmak istiyorum ve sorularım... Bence motivasyonu artıracak ölçütlerden bir tanesi, personel rejimindeki ücretlerdir, ücret skalasıdır fakat bu, bütçeyle, Hükümetin genel politikasıyla bağlantılı bir konudur. Özellikle, Kültür Bakanlığı gibi, Turizm Bakanlığı ve birkaç bakanlığın geçmişten itibaren birleşerek, ayrılarak olduğu bir yapının öncelikle ve öncelikle personel yani insan kaynakları politikasının -her kurumda olduğu gibi daha fazla Kültür ve Turizm Bakanlığımızda Sayın Bakanım- çok ciddi bir şekilde motivasyonu artıracak şekilde -hizmet içi eğitim kanalı mı olur veyahut da bir başka şey mi olur- arkadaşlarımızın yenilenmesine, tazelenmesine fırsat yaratacak bir önceliği, gündemi yaratmanızı öneriyorum.

BAŞKAN – “Yaratacak mısınız?” diye sordu efendim Sayın Taşçı.

Sayın Kavaklıoğlu, buyurun.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Sayın Bakanım, Devlet Tiyatroları Niğde'yi de turne programına alabilirler mi diye soracaktım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, çeşitli dünya başkentlerine gittiğimizde birçok çeşitli spesifik müzeler görüyoruz. Biz de ülke olarak darbe ve darbe teşebbüsleri çok zengin bir ülkeyiz. Acaba bir darbeler ve darbe teşebbüsleri müzesi kurulabilir mi?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çaturoğlu.

Değerli arkadaşlar, soru işlemi bitmiştir.

Şimdi soru işlemi de tamamlandı.

Bütün görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakana süre vereceğim.

Sayın Bakanım, süremiz sınırlı. O yüzden, burada bulunan yani şu anda Komisyonunda bulunan arkadaşlarımızın sorularına öncelik vermenizi, diğer arkadaşlarımızın sorularını vakit kalırsa, vakit kalmazsa yazılı olarak cevaplamanızı rica edeceğim.

Toplam süreniz kırk beş dakikadır.

Buyurunuz.

Yazılıya ağırlık verebiliriz, hiç mahzuru yok, otuz dakika da bitirebilirsiniz Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; önce, gerek sorularla gerek değerlendirmelerle Bakanlığımız faaliyetlerine yaptığımız katkılar için hepinize ayrı ayrı çok teşekkür ediyorum. Gerçekten bazı sorular, bazı konuları bizim yeniden ve şimdiye kadar bakmadığımız bir açıdan da değerlendirmemiz gerektiğini gösterdi, gösteriyor. Zaten bu tür soru-cevap ilişkilerinin de veya bu Komisyon çalışmalarının da bir amacı bu olmalı. Bakanlık olarak sorulan bütün soruları, yapılan bütün değerlendirmeleri arkadaşlarımız tek tek not ettiler. Ben not almadığım için yanlış bir anlama olabilir, arkadaşlarımız ayrıntılı not aldıkları için ben ayrıca not almadım. Daha sonra da özellikle bu son hızlı soru-cevap aşamasındakilere de geliyor ama daha önce sorulan sorularla ilgili cevapları da topladılar, önüme koydular. Şimdi ben o cevapları sizlerle paylaşacağım.

Bunun dışında, özellikle son turda sorulan teknik sorularla ilgili arkadaşlarımız yine cevapları yetiştirmeye çalışıyorlar ama yetişemeyebilir. Yerelden sorulması gereken, bilgi alınması gereken sorular var. Onlarla ilgili olarak da -dediğim gibi- yazılı cevap veririz.

Bu arada şunu da söyleyeyim: Ben bu Komisyon toplantısından önce buraya geldiğimde “Yazılı ve sözlü soru önergelerimize cevap alamıyoruz.” eleştirilerine muhatap olmamak için, birikmiş olan bütün soru önergelerine cevapları yazdım, gönderdim ama şimdi arkadaşlarımızın bana verdiği bilgiye göre maalesef, bunların elinize ulaşmadığını, bir kısmının en azından ulaşmadığını anlıyorum. Mesela İsmail Faruk Bey’in sorduğu sorunun bu Çekmece’deki şeyle ilgili cevabımızı 15/11’de göndermişiz ama elinize henüz ulaşmamış, bunlar gelecek yani cevaplandırılmamış soru önergeniz bende yok şu anda. Olanlar gelecek. Şu anda sorduklarınızdan cevaplandıramayacak olduklarımızı da daha sonra yazılı olarak bildireceğim.

Ben soruların geliş sırasına göre hızlıca... Bazı sorulara verilen cevaplar uzun. Şöyle yapalım: Ben cevabın özünü söylerim, ayrıntılarını size yine yazılı olarak veririm.

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası konser salonu ve koro çalışma binaları inşaatı: Bu, 1992 yılında mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yapılan yarışma sonucunda geliştirilmiş bir proje. 1995’te yapım ihalesi gerçekleştirilmiş ve inşaat başlanmış. Yapı denetim hizmetleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2 defa keşif artışı yapılmasına rağmen inşaat tamamlanamamış, bunun üzerine 14/12/2015 tarihinde söz konusu iş tasfiye edilmiş. Şu ana kadar hazırlanmış bütün

proje yaklaşık maliyet ve benzeri çalışmalar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından Bakanlığımıza gönderildi. İkmal ihalesi dedik, artık keşif artış meselesini geçmişiz, ikmal ihalesi yapılabilmesi için gerekli olan proje revizyonları ve yaklaşık maliyet hesaplarının hazırlanmasına yönelik çalışmalar genel müdürlüğümüz tarafından başlatıldı. Bu binayı dediğim gibi, proje tadilat vesaireleri yapıldıktan sonra, 2019 yılı içerisinde tamamlanarak hizmete alınmasını planlıyoruz.

Masal kahramanlarının Türk tarihi ve kültürünün... Bülent Bey'in sorusu. "Bakanlık olarak Türk tarihi ve kültürünün önemli şahsiyetleri ile masal kahramanlarının tanıtımına dönük ne gibi destekler yapıyoruz?"

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – (E) Cetvelinde yer alıyordu da onlarla ilgili olarak neler yapıyor diye sordum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Onlarla ilgili olarak 2016 yılında gençlerimizi kültürel ve sanatsal faaliyet... GENÇDES Projesi kapsamında bunlar destekleniyor. Türk tarihinin önemli şahsiyetleri bunlarla ilgili olarak 16 projeye toplam 3 milyon 210 bin lira tahsis etmişiz GENÇDES'ten. Bu GENÇDES Projesi'nde yalnız bu sene şöyle bir sıkıntı yaşadık: Buraya 50 milyon lira ödenek konmuş geçen bütçede fakat araya giren seçim, işte şeyler filan nedeniyle bunların duyurusu geciktiği için ve bütçe kanununda da şöyle bir koşul konulmuş: "GENÇDES Projesi'ne konulan para ancak 31 Aralık 2016 tarihinde bitecek projelere verilebilir." Dolayısıyla, bize müracaat eden pek çok projeye biz 31 Aralık 2016'da bitmeyeceği gerekçesiyle bu yıl bu bütçeden para veremedik ama bunların içinde çok parlak projeler de vardı, onlara da dedik ki: Böyle bir kısıt nedeniyle şimdi veremiyoruz ama siz önümüzdeki yıl için müracaatınızı tazeleyin. Önümüzdeki yıl hemen bunları daha erkenden duyuruya çıkıp değerlendireceğiz.

Gençlerin gerçekleştireceği animasyon, film, belgesel film, kısa film, senaryo yazımı, dergi, edebî eser yazımı ve tiyatro metni yazım türlerine 23 projeye 361.500 lira; geleneksel sanatlar, sahne sanatları, plastik sanatlar, edebiyat, müzik ve sinema alanlarındaki 52 proje ve faaliyete 4 milyon 718 bin lira destek verildi. GENÇDES Programı, dediğim gibi, 2017 yılında da inşallah sürdürülecek.

Yine Bülent Bey'in, Sayın Kuşoğlu'nun Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2015 yılı gişe geliri ve telif giderleri... Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2015 mali yılında gişe geliri 3 milyon 782 bin 134 lira. Telif ödemeleri 751.875 lira.

Sayın Kuşoğlu'nun 2015 yılı teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, gişe gelirleri, fikrî hak alımları... Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2015 yılında gerçekleşen mal ve hizmet satış gelirleri, şartname, basılı evrak -sayıyor kalemleri- bunlardan elde ettiği gelir 7 milyon 387 bin 38 lira. Bunun içinden 7 milyon 108 bin 155 lirası gişe geliri.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2015 yılında fikrî hak alımları kaleminden 4 milyon 371 bin 200 lira ödenekten 4 milyon 225 bin 484 lira telif ödemesi gerçekleştirmiş.

Sayın İhsanoğlu'nun tarihin canlandırılması için Yozgat ilindeki tarihî yapıların onarılarak... Bunların, sözü edilen binalarla, yapılarla ilgili olarak mülkiyet sahiplerinin başvurması hâlinde Bakanlığımızca maddi destek sağlanıyor. Bu kapsamda Yozgat ilinde 2005-2015 yılları arasında toplam 22 adet taşınmaza 171.838 lira proje yardımı yapılmış. Toplam 12 adet taşınmaza da 345 bin lira onarım yardımı yapılmış. 2016 yılında 5 adet taşınmaza 111.389 lira proje yardımı yapılmış ama bunlar şeyi karşılamıyor, sizin sözünü ettiğiniz alanlarla ilgili ayrıca desteklerimizi 2017 için de planlamamıza alacağız inşallah.

Sayın İhsanoğlu'nun FETÖ soruşturması kapsamında kaç kişi ihraç edildi, kaç kişi açığa alındı... Bizim Bakanlığımızda toplam 560 personel hakkında soruşturma başlatılmıştı, bunlardan 175 kişi 672 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle, 11 kişi ise 675 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle olmak üzere toplam 186 kişi kamu görevinden çıkartıldı. Hâlen 347 personel hakkında soruşturma devam ediyor. Bunların 83'ü görevden uzaklaştırılmış durumda. Görevden uzaklaştırma ihraç anlamına gelmiyor yani maaşlarının üçte 1'ini almaya devam ediyorlar, kenarda tutuluyorlar, haklarındaki soruşturma lehlerine sonuçlanırsa göreve dönüyorlar, aleyhlerine sonuçlanırsa ona göre işlem yapılıyor.

Yine Sayın İhsanoğlu'nun Osmanlı dönemi eserlerinin tiyatrodaki sergilenmesi... Abdülhak Hamit'in "Finten" adlı oyunun özenli dramatoloji çalışması devam ediyor. Devlet Tiyatroları repertuarında yerini alacak, zikrettiğiniz diğer eserlerle ilgili olarak da arkadaşlar notu aldılar. Onu ayrı bir faaliyet türü gibi yapmamızda bence de büyük fayda var.

Bu kitap katalog çalışmaları ve TÜYATOK yazma eserlerle ilgili... Yazma Eserler Kurumu kurulmadan önce kataloglama çalışmalarının yürütüldüğü, 1970'li yılların sonunda başlamış olan TÜYATOK Projesi tamamlanmadan sonlandırılmış. Vakıf başkalgımızca hem eski kataloglama çalışmaları yapılmış olan kataloglar hem de henüz katalog çalışmaları yapılmamış olan eserlerin kataloglarının yapıldığı yeni bir çalışma başlatılmıştır. Başkanlığımızca geliştirilen ve bütün eserlerin görüntülerinin yer aldığı Yazma Eserler Portal Sistemi'yle bütün katalog bilgileri geliştirilmiş hâllerine okuyucularla buluşturulacak. Bu çalışmalar kapsamında 350 bin eserin görüntüleri eşleştirilerek sisteme aktarılmış, 120 bin eserin ise katalog bilgileri güncellenerek otomasyon sistemine girilmiş. Bununla ilgili çalışmalar da devam ediyor.

Süleymaniye Kitap Şifahanesi ve kitap restorasyon faaliyetleriyle ilgili olarak da "Süleymaniye Kitap Şifahanesi" ismiyle bu Yazma Eserler Kurumuyla birlikte böyle bir kitap hastanesi kuruldu. Burada kurduğumuz bu laboratuvarlarda en son teknoloji araçlarıyla kitap restorasyon çalışmaları yürütülüyor. Şimdi, buradaki sözü edilen en son teknoloji, sizin vurguladığınız teknolojiler midir onu bilmiyorum şu anda, onu da araştıracağım.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – UNESCO'ya bağlı bir şeyin kurulması, Süleymaniye içerisinde, uluslararası bir proje...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – O değil, bu uluslararası nitelikte, UNESCO'ya bağlı olan değil. Bu Bakanlığın Yazma Eserlerle birlikte kurduğu...

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Fakat ondan önce tekemmül eden bahsettiğim konularda o ne olacak Sayın Bakan? Yani, böyle bir imkân var şimdi.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Onları araştırarak burayla nasıl bütünleştirebiliriz yani bu projeye onu nasıl ekleyebiliriz ona bakalım.

Müzelerdeki eserlerin envanterlenmesiyle ilgili... Envanter kayıtlarının dijital ortamda yapılmasına yönelik olarak müzeler ulusal envanter sistemi MUES Projesi yürütülüyor. Bu çalışmalar TÜBİTAK BİLGEM iş birliğiyle sürdürülüyor. Proje kapsamında müzelerimizin teşhir ve depo planları oluşturuldu ve müzelerimizin envanterinde bulunan 3 milyon 235 bin 86 adet eserin fotoğraf çekim çalışmalarına başlandı görüntülü olarak kataloglanması için.

Sayın Cevheri'nin Şanlıurfa Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü'nün faaliyete geçirilmesi... Bu kuruldu zaten, 4 Haziran 2015 tarihinde Resmî Gazete'de yayınlandı. Bunun hizmet binası teminine yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Kadro ihdasıyla birlikte inşallah 2017 yılında bunlar tamamlanmış olacak.

Yine, Sayın Cevheri'nin sıra gecesinin ayrıca desteklenmesine ilişkin... Şanlıurfa ilinde Devlet Türk Halk Müziği Korosu Müdürlüğünde 14 kadrolu 17 misafir, 5 DÖSİMM'li olmak üzere 36 sanatçı görev yapıyor. 2006 yılında başta sıra geceleri olmak üzere toplam 22 etkinlik gerçekleştirildi. Bunun da ayrıca kurumsallaştırılmasına yönelik öneriniz bizce de doğru, onunla ilgili çalışacağız.

Şanlıurfa ili kültür merkezleri işleri hızlandırılсын talebinizle ilgili olarak da bunların projeleri tamamlandı. İlk etapta 7,4 milyon bütçe ayrıldı ve yapım ihalesi hazırlıklarına başlandı.

Şanlıurfa ve Göbeklitepe'nin tanıtımına yönelik yapılanlarla ilgili çalıştaylar var, ayrıca açılan stantlar var, fuarlarda yaptığımız tanıtımlar var. Ayrıca 7 ayrı dilde 56 ülkede katılım sağladığımız turizm fuarlarımızda dağıtılmak üzere hazırlanan broşürümüzde Şanlıurfa ve Göbeklitepe'ye de yer veriliyor. Ayrıca, orayla ilgili mutfak vesaire bilgileri, uzun, ayrıntılı yapılan işlerle ilgili bilgiyi size yazılı olarak da veririm.

Şanlıurfa Germuş Kilisesi'nin restorasyonuna ilişkin sorunuz: Bu konuda hazırlanmış olan... Bunun tabii mülkiyeti Maliye hazinesine ait, Bakanlığımıza tahsisli. Şanlıurfa Koruma Bölge Kurulunca kilisenin restorasyon projeleri uygun görüldü. Restorasyonuna yönelik çalışmalar Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün 2017 yatırım teklif programında yer aldı, ödenekler nispetinde değerlendireceğiz.

Şanlıurfa Mor Yakup Manastırı'nın onarımı... Bu tescilli, çevresi birinci derece arkeolojik sit alanı. Bakanlığımıza tahsis edilmesi durumunda ödenekler nispetinde -henüz bizde tahsisli değil, mülkiyet hazinede- bununla ilgili çalışmayı yapacağız.

Sayın Budak "2017 yılı için turizmde planınız var mı?" diye sordu. Bu konuda zaten 2016 yılında uygulanan turizm sektörü acil eylem planı devamı niteliğinde çalışmalarımız var. Turizm sektöründe çalışan ve belirli rakamın üzerinde ülkemize gelir sağlayan turizm yatırımcılarına yeşil pasaport verilmesi amacıyla gerekli girişimlere başladık. Desteğin kapsamının genişletilmesi amacıyla çalışmalarımız sürüyor. Turizm sektörüne sağlanan teşviklerin sürdürülebilir uygulamalar hâline gelmesi amacıyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Desteklerden deniz turizmi tesislerinin de yararlanması amaçlı çalışmalarımız sürüyor.

Ayrıca, turizm sektöründe yaşanan ekonomik daralma nedeniyle teminat yetersizliği olan A grubu seyahat acentelerinin finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla Azerbaycan, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Rusya Federasyonu, Türkmenistan, Ukrayna, Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsveç, İsviçre, İtalya, Çek Cumhuriyeti, Polonya, Macaristan, Norveç, Bulgaristan ve Romanya'dan kredi başvuru tarihinden bir önceki yıl en az 400 bin turist getiren Kültür ve Turizm Bakanlığımızdan belgeli Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği üyesi A grubu seyahat acentelerine Kredi Garanti Fonu'nun kefalet desteğiyle 100 milyon liraya kadar kredi kullandırma imkânı sağlanmıştır. Bu destek unsurunu, 2015 yılında turist getirilecek ülke sayısı 13 iken 2016 için bu sayı 26'ya çıkarılmak suretiyle acentelerin Kredi Garanti Fonu'nun kefaletiyle kredi kullanmaları için tamamlamaları gereken 400 bin turist sayısına daha kolay ulaşmaları... Ülke sayısını artırınca 400 bine daha kolay ulaşırlar diye düşündük. Ayrıca, ihracatçı sayılma statüsüyle ilgili Kültür ve Turizm Bakanlığımızdan belgeli konaklama tesisleri ile deniz turizmi tesislerinden bir önceki yıl 750 bin Amerikan doları döviz getirenlerin ihracatçı sayılmalarına yönelik Bakanlar Kurulu kararı çıkarılması kararlaştırıldı. 5 Mayıs 2016 tarihli ve filan sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Bu düzenlemeler yapılırken sektörün başlıca aktörleriyle yakın iş birliği içerisinde çalıştık, onların önerileri doğrultusunda -arkadaşlarımızın söylediği gibi, Antalya'da falan yaptığımız istişare toplantılarında- düzenlemeleri yaptık. Bu düzenlemelerden kaç firmanın yararlandığına dair şu anda elimizde veri yok ama Ekonomi Bakanlığımızdan bilgileri temin edeceğiz.

Turizm desteği genel bilgileri... Aylara göre rakamlar var, isterseniz bunu size ay ay vereyim ama toplamda acente sayısı 66, uçuş sayısı tam 4.917, ortak 97, ödeme tutarı da 30 milyon 84 bin dolar, Türk lirası olarak da 84 milyon 346 bin 310 lira, 19 kuruş. Ayrıca uçak destekleri, ülkelere ve aylara göre verilerimiz var, bunları isterseniz size yazılı olarak vereyim. Burada istatistikleri var, dünyada turist sayıları nasıl arttı, Türkiye’de turist sayısı nereden arttı. Burada önemli bir şey var yani bazı arkadaşlarımızın biraz maksadı aşan bir biçimde yani “Turizmi de mahvettiniz, turistler de gelmiyor artık, her şey çöktü.” filan gibi, “On beş yılda mahvettiniz.” söylemleri oldu arada. Şimdi, 2002’de Türkiye’ye 12 milyon turist geliyordu yani AK PARTİ’den önce, 2015’te 40 milyon turist geliyor. Turizm gelirlerimiz de 2002’de 12 milyar dolardı, 2015’te 31 milyar dolar.

Dünya turizm hareketleri sıralamasında Türkiye’yle ilgili... Bunlar istatistiksel şeyler yani trendlerin nereden nereye geldiği, bu on beş yılda ne yapıldığı, ne yapılmadığı bu rakamlardan görülüyor.

Sayın Budak’ın “Fuarların sayısı neden azaltıldı?” sorusu: Şimdi, öyle bir azalma söz konusu değil. 2016’da 7’si büyük, 77’si kamu özel sektör iş birliği kesiminde, 34’ü yurt dışı temsilciliklerimiz aracılığıyla 57 ülkede toplam 118 turizm ihtisas fuarına global imaj kampanyamızı destekleyen konsept de içerisinde yer aldı, özel tasarımlarla katılım sağlandı. 2017 yılında yine 7’si büyük, 75’i kamu özel sektör iş birliğinde -77’den 75’e iniyor bu- 30’u da yurt dışında, temsilciliklerimiz vasıtasıyla -bunlar mevsimsel tabii, bazıları bu yıl yapılmayan fuarlar olabiliyor- 56 ülkede bu yıl, önümüzdeki yıl yani 2017’de 112 turizm ihtisas fuarına katılınacak.

Sayın Budak’ın “Piyano festival programının değiştirilmesi, Fazıl Say’ın...” Şimdi, bu Antalya Piyano Festivali Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılıyor yani Kültür Bakanlığı tarafından yapılmıyor, içeriği de Büyükşehir tarafından düzenleniyor. 2016’da 17’ncisi gerçekleşti bu şeyin. Orada gerçekten bu işlere gönül vermiş bir belediye Başkanımız var, Menderes Bey, kendisi de zaten bu sanatın içinden bir kişi. Dolayısıyla, biz de Bakanlık olarak destek oluyoruz. 2015 yılında 1 milyon Türk lirası olarak, 2016 yılında 1 milyon, ayrıca Başbakanlık Tanıtma Fonu’ndan 2015 yılında 1,5 milyon destek sağlandı. Ben de açılışına katıldım bu yıl, hatta söylendiğine göre ilk defa bir Kültür Bakanı bu festivale katılmış, o yüzden biraz alkış da aldık orada yani öyle bir şey yok. Gürer Aykal yönetiyor. Fazıl Say neden ayrılmış, Gürer Aykal niye onun yerine ikame edilmiş onu bilmiyorum ama bir kasıt olduğunu... Çünkü bildiğim kadarıyla Fazıl Say ile Menderes Bey de yakın dostlar. Bilmiyorum yani öyle bir...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Şimdi, bir şey demeyeyim, daha sonra ben de size bilgi olarak aktarırım sonra.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Belki başka bir şey vardır.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Orada, Fazıl Say’la birlikte kurulmuş, aşağı yukarı on beş senelik bir marka hâline gelmiş, dünyada takip edilen bir yer olarak...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Yine öyle.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, süreniz çok kısıtlı, lütfen.

O sohbetleri sonra yapalım Sayın Budak.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Sayın Bekaroğlu Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü telif ödemeleriyle ilgili... Bununla ilgili olarak, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğündeki telif ödemeleriyle ilgili başlatılan inceleme ve soruşturma sürecimiz devam ediyor.

Sayın Bekaroğlu’nun, 2015 Sayıştay raporunu...

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu yok, onu sonra yapalım efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Peki. Onların hepsini topluca yazılı olarak veririz.

Sayın Kadim Durmaz Ankara Altındağ Ulus tarihî kent merkezi restorasyonları... Bunlar Bakanlar Kurulunun 22 Haziran 2015 tarihli kararıyla yenileme alanı olarak belirlendi Ulus tarihî kent merkezi. Bu alanda tescilli ve tescilsiz yapılarda esas onarımlara ilişkin projeler 2863 sayılı Kanun kapsamında bilimsel gerekçeleriyle koruma bölge kurulunda değerlendiriliyor, sözü edilen projeler Ankara Büyükşehir Belediyesiince uygulanıyor. Şimdi bu bölgeyle ilgili bir şey daha söyleyeyim. Orada eski Gümrük ve Tekel Bakanlığı olan, ilk başta, 1926'da Maarif Vekâleti olarak yapılan, 1927'de tamamlanan, sonra Dışişleri Bakanlığı olarak kullanılan, daha sonra Kültür Bakanlığı merkez binası olarak yapılan şeyin restorasyonu tamamlandı, çeşitli aşamalardan geçti, tamamlandı; şimdi orayla ilgili daha önce Bakanlıkta alınan karar oranın yine Bakanlık merkez yönetim birimi olarak kullanılmasıydı fakat biz geçen hafta oraya yaptığımız keşif gezisinde bu güzel binanın sadece bakan, müsteşar, müsteşar yardımcılarının makam odalarından ibaret kullanılmasının doğru olmadığını, oraya Ankara'ya yakışan bir müze yapmamızın daha uygun olacağına karar verdik ve inşallah, orada güzel bir müze açacağız, çokta yakışacak o binaya. Binanın restorasyonu da gayet güzel yapılmış. İnşallah, önümüzdeki günlerde oranın... Daha önce niye verilmemişti, şimdi bu kararı biz verebiliyoruz? Bu, külliyein karşısındaki Jandarma yerleşkesi boşaltılıyor, Kültür Bakanlığı olarak oraya geçme şansımız olacak, orayı inşallah biz alacağız. Biz orayı alınca ayrıca böyle, gösterişli makam binasına ihtiyacımız yok, oraya müze olarak kullanacağız inşallah.

Yine, Kadim Durmaz Bey'in Tokat'la ilgili soruları var, ayrıntıları var burada. Tokat'ta neler yapmışız, neler yapacağız, bunları isterseniz yazılı olarak iletirim var elimde.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sadece bir şeye itiraz edeceğim Değerli Bakanım. Yani, turist sayısının Hükümetleriniz döneminde hızla artmasının bir çaba ve gayret sonucu olduğunu söylediniz az önce.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Neyle ilgili?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Turist sayısının, önünüze gelen.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, böyle bitmez bu iş.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yani, gelmiyorsa orada Hükümetiniz bir yanlışı...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Hayır, niye gelmediğini açıklıyoruz zaten, nasıl geldiğini, şimdi gelmeyenlerin niye gelmediğini yani...

Bu Tokat halk kültürü alanında yapılan çalışmalar, bunlarla ilgili de ayrıntılı bilgiler var. Tokat'ta il kültür merkezi yapılmadığı şeyi...

Şimdi Tokat sınırları içinde yer alan Emirseyit, Erbaa, Günebakan, Kemalpaşa, Niksar Gökçeli, Niksar Yolkonak, Turhal kültür merkezlerinin inşaatlarına kamuoyu eliyle destek kalemine ödenek gönderdik. Ama, Tokat merkez için yine ayrıca onu da planlamamıza alalım.

Sayın Kalaycı'nın sema ayinlerinin uygun olmayan yer ve mekânlarda yapılmasının engellenmesi... Doğru. Yalnız, şimdi burada şöyle bir şey de var: Uygun olmayan, ehil olmayan kişiler tarafından sema veya semah -o da aynı şekilde- gösterilerinin böyle turistik şov, animasyon falan gibi yapılması yanlış, tamam. Şimdi, Konyalı arkadaşlarımız diyorlar ki, anlıyorum ben onu: "17 Aralıkta insanlar hep Konya'ya gelsinler, Şebi Arus sadece burada yapılsın ki herkes buraya toplansın." Onu da anlıyorum ama bizim geleneğimizde, Osmanlı döneminde de bütün mevlevihanelerde Gelibolu Mevlevihanesinde de Galata'da da Yenikapı'da da Eskişehir Mevlevihanesinde de her yerde 17 Aralık Şebi Arus aynı şekilde...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Mevlevihane değil Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Şimdi, onu söyleyeceğim. Yani, buralarda gerçekten otantik, böyle bir ayinîşerif icra etmeye ehliyetli bir heyet varsa onlara “Yapma.” diyemeyiz. Ama, Konya tabii ki öncelikli ama şunu söylüyoruz: Genelgelerimizle, 81 il valiliğine yazı olarak bir genelge gönderdik daha önce, benden önceki bakan arkadaşlarımız da bunu tazelemişler. “...ve bu nitelikteki millî ve manevî değerlerimize zarar veren, yozlaştıran gösteri, şov, tören ve etkinliklerde bulunan kişi, kurum ve kuruluşların tespiti ve cezai müeyyide uygulanması talimatı...” Ama, bu cezai müeyyide etkili olmuyor, bunu artırmamız lazım. Ben kendi memleketimden örnek vereyim: Yani bir düğünde oraya bir adam çıkarmışlar güya semazenmiş, 1 kişi, böyle dönüyor, arkada da Yunus Emre ilahileri çalıyor, böyle, abuk sabuk şeyler yapıyor; bunları önlememiz lazım.

Yine, aynı şekilde Sayın Kalaycı'nın Mevlevî sema törenlerinin aslına uygun olarak ve ruhuna uygun olarak... Bununla ilgili olarak 2008 yılında falan tarihli falan sayılı Mevlevîlik ve Semâ Törenleri Hakkında Genelge yayınlandı, bunu biz tekrar tekrar... Ben de Bakan olduktan sonra onu bir kere daha tazeledik.

Sayın Altıok, Türkiye’de Kültür Politikası Ulusal Raporu ne oldu, onunla ilgili... Avrupa Konseyi Kültür, Miras, Peyzaj Komitesi sorumluluğundaki Avrupa Ulusal Kültür Politikalarının Gözden Geçirilmesi Programı çerçevesinde, Dışişleri Bakanlığıyla iş birliği içinde hazırlanan Türkiye’de Kültür Politikası Ulusal Raporu 16 Ekim 2013 tarihinde Avrupa Konseyine teslim edilmiştir. Ulusal raporla Avrupa Konseyi bağımsız uzmanlarınca hazırlanan ulusal kültür politikalarının gözden geçirilmesi raporu Avrupa Konseyinin... Burada adres veriyoruz, “http..., şu, şu adresinde yayınlanmıştır.” Bu adresi biz size yazılı olarak... Sayın Altıok burada galiba. Ona, diğer ilgililere bu şeyi biz sitemizde yayınlarız, bu adresi.

Sayın Bektaşoğlu'nun Kampüste Senfonik Akşamlar Turnesi kapsamında neden Giresun yer almadı?” sorusu var. Şimdi, bu turne, Doğu Grubunun sponsorluğunda ve Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Yönetim Kurulunun önerileriyle gidilecek illerde bulunan üniversitelerin salon durumları göz önüne alınarak planlanmış, Giresun Valiliği ve üniversite rektörlüğüyle söz konusu turne öncesinde görüşülmüş ancak salon ve diğer teknik altyapı yeterli olmadığından turneye dâhil edilmemiş. Önümüzdeki süreçte Giresun’unun da dâhil olacağı Samsun ve diğer bölge illeri için ayrıca bir turne planlaması yapılacaktır.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Bir an önce kültür salonumuz yapılınsın.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Evet,

Giresun’da gerçekleştirilen kültürel etkinliklere sağlanan mali destek... Burada, uzun bir girişten sonra, söz konusu yönetmelik kapsamında 2003-2015 yılları arasında Giresun’da düzenlenen kültürel etkinlikler için 41 kuruluşa toplam 303 bin lira ödenek aktarılmış, 2016 yılında 6 kuruluşa 40 bin lira mali destek sağlandı. Yeterli değil, tamam, inşallah, önümüzdeki dönem biraz daha artırırız.

Bir kültür merkezi yapılması talebinizle ilgili olarak, Giresun Valiliği tarafından hazırlanan ve Bakanlığımıza iletilen kültür merkezi projesine kütüphane, müze, opera ve baleyle tiyatro sahnelerinin de ilave edilmesi amaçlı düzenlemelerin yapılmasının uygun olduğu konusunda mutabık kalmışız. Valiliğe bütçe aktarılmış ve proje hazırlanması için yetki verilmiş; koordineyle çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Sayın Kuyucuoğlu Mersin, Kazanlı tesisleri ve yol durumu...

BAŞKAN – Yok efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ NABİ AVCI (Eskişehir) – Oradaki yatırım... Onu kısaca söyleyeyim belki genel kamuoyunun da bilgilenmesi... Tahsis yapılmış, beş senedir orada hakikaten şey yapılmamış. Ben de Mersin'e gittiğimde oradaki henüz yatırımı gerçekleştirilmeyen girişimcilere eğer yatırımlarını gerçekleştirmezlerse burayı yabancı yatırımlara da yönelik olarak açabileceğimizi söyledim, onlar da yatırım yapacaklarını söylediler. Yolla ilgili çalışma da sürüyor yani o plana alınmış.

Sayın Gülay Yedekci, "Ankara ili Altındağ ilçesi İller Bankası binası yıkılıyor." iddiası... Yok, böyle bir şey yok. Yani, bu yapının tescilinin kaldırılması ve yıkılmasına ilişkin Koruma Bölge Kurulunca herhangi bir karar alınmadı. Bu köpürtülmek isteniyor ama bu doğru bir şey değil.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Geçenlerde Mimarlar Odası eylem yapmıştı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ NABİ AVCI (Eskişehir) – Gazetelerde falan var öyle haberler. Yok, Koruma Kuruluna böyle bir müracaat bile yok.

"Kütüphanelerdeki kitap, üye, ödünç verilen materyal sayısı verileri neler, İstanbul'da kaç kütüphane var?" Bununla ilgili rakamlar burada var, okumayayım tek tek, size vereyim. İstanbul'da -ama şu kadarını söyleyeyim- kütüphane onarımı için 6 milyon küsur, 2012-2016 yıllarında malzeme alış 1 milyon...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Bakanım, rakamlar değil de, bizim gideceğimiz İstanbul'da 1 tane bile kütüphane yok.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ NABİ AVCI (Eskişehir) – 1 tane kütüphane mi yok? Okuyayım o zaman rakamları.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Hayır, hayır, okuyamayın.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ NABİ AVCI (Eskişehir) – Ama, şimdi bakın, "1 tane bile kütüphane yok." dediğiniz zaman...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – İşlevi yok. Sayın Bakanım, işlevsiz demek istiyorum.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Nasıl işlevsiz?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Nasıl bir işlevi olmalı mesela?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – İnsanların oraya gidip kitap okuyabileceği ortamlar olmalı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ NABİ AVCI (Eskişehir) – Pardon, ben size söyleyeyim...

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Sadece Üsküdar'da en az...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ NABİ AVCI (Eskişehir) – Ben size söyleyeyim. Müsaade eder misiniz arkadaşlar, müsaade edin, ben...

2011'de 15 milyon kitap vardı İstanbul kitaplığında, şimdi 18 milyon. Bu, halk kütüphaneleri genel istatistiği. İstanbul'da 35 halk kütüphanesi var.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Kaç kişi gitmiş, kaç kitap okunmuş? O kütüphaneleri halka açsanız daha iyi olmaz mı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ NABİ AVCI (Eskişehir) – Bunları kim kullanıyor?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Kimse gitmiyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ NABİ AVCI (Eskişehir) – Bakın, ben Atatürk Kütüphanesine gittiğim zaman, Atatürk Kütüphanesinde...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Teknoloji de var.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Teknolojiyi kütüphaneye getirirsiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – ...arkadaşlar oturacak yer bulamamaktan şikâyet ediyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, gecenin yarımında hiç bu tartışmaları çekecek durumda değilim, lütfen...
Buyurun Sayın Bakanım.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Siz kaç kere gittiniz mesela?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Gidilebilecek olsa her gün giderim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Hangi kütüphaneye gidecekseniz bana haber verin, beraber gidelim.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Mesela, Atatürk Kütüphanesi'ne gidelim beraber.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Beraber gidelim.

“Yurt dışındaki eserlerimizden 2016 yılında iade edilenlerin sayısı neden az?” Yurt dışında yasa dışı yollarla çıkarılan kültür varlıklarımızın iadesi oldukça uzun ve ayrıntılı bir çalışma süreci... Bu “oldukça” sıfatını biz yanlış kullanıyoruz, burada da yanlış kullanıyoruz, sanki şöyle, böyle zor gibi. Hayır yani çok zor demek istiyor arkadaşlarımız. Çok uzun ve ayrıntılı bir çalışma sürecini kapsıyor. Mesela, Yorgun Herakles Heykeli otuz yılda, Boğazköy Sfenski doksan beş yıllık çalışmalarda... Burada bizim bir problemimizde uluslararası hukukta bunları savunabilecek nitelikte hukukçularımızın olmaması. Ben, o yüzden UNESCO Millî Komisyonu Başkanırken, özellikle bu alanda çalışacak öğrencilere burs vermeye başladık ama daha onlar henüz şey değiller. Ama, yeterince bu konuları takip edecek yetkinlikte, uluslararası yetkinlikte şeyimiz maalesef, olmadığı için de bunlar böyle gecikiyor.

Muğla Kimeros Kazısı için aktarılan ödenek, 105 bin lira ödenek aktarmışız 2016 yılında buraya.

“Hasankeyf, UNESCO Dünya Miras Listesi'ne neden alınmadı?” Hasankeyf'te Bakanlar Kurulu kararıyla Bakanlığımız ve Batman Üniversitesi adına Profesör Doktor Abdüsselam Uluçam Başkanlığında arkeolojik kazılar devam ediyor. Ayrıca, koruma ve kazı çalışmalarını yönlendirmek üzere bir bilim komisyonu da oluşturuldu, çalışmaların tamamlanmasını müteakip gerekli değerlendirmeler yapılacak.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – UNESCO başvurusunu sormuştum Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – İşte, bunların sonucunda UNESCO'ya başvurulacak, elinde bir envanter çalışması olması lazım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Yapacaksınız yani başvuruda bulunulacak mutlaka.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Tabii bu çalışmalar tamamlanınca.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bu, çok önemli bir şey.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Sayın Sibel Özdemir, “Kütüphane binaları için ayrılan ödenek...” Sivas'la ilgili olarak soruyor. Sivas İl Halk Kütüphanesi 2015 yılında hizmete açıldı. 24 kütüphane binasında etüt, proje ve inşaat çalışmaları devam ediyor Türkiye genelinde. Ayrıca, Çocuk Ve Halk Kütüphanelerinin İyileştirilmesi Projesi kapsamında 2016 yılında 14 milyon 800 bin lira, 2017 yılında 18 milyon lira ödenek ayrıldı.

Kütüphane binalarının yapım süreçleriyle ilgili olarak da, yatırım programı kapsamında 24 kütüphane, yeniden yapılandırması devam eden 28 kütüphane, yeni kütüphane binası yapma, mevcut bina yapılandırması ve yeni kütüphane açma kapsamında yerel yönetim, kaymakamlık ve sponsorlarla

iş birliğiyle 80 kütüphane olmak üzere toplam 132 kütüphane. 2016 yılında 15 adet alındı -ben hizmete soktum, tören bana nasip oldu, Mahir Bey zamanında alındı- 2017 yılında da 10 adet daha gezici kütüphane aracı eklenecek bunlara.

Sayın Sibel Özdemir, Türkiye-AB müzakere fasıllarına, eğitim-kültür faslına ilişkin son durum nedir? Bakanlığımız söz konusu fasıl altında kültürel mirasın korunması ve tanıtılması, kültürel varlıkların korunması, film mirası, UNESCO Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi konularında katkı sağlamaktadır.

26 numaralı eğitim ve kültür faslına ilişkin iş koordinasyon... Bunların ayrıntıları var, yapılan prosedürler, çalışmalar; bunları size yazılı vereyim.

Demin dediğim, 15'inci fasıl benim dil sürçmem. 15 fasılda ayrı ayrı bizi ilgilendiren hususlar olduğunu vurgulamış oluyoruz.

Yine, "Mevcut fasıllarda durum nedir?" Müzakere açılmayan fasıllar var, açılan fasıllar var. Müzakere açılan fasıl, işte 15 fasıl bunlardan oluşuyor zaten. Fikri mülkiyet hukuku, sermayenin serbest dolaşımı, bilgi toplumu ve medya, istatistik, işletme ve sanayi politikası, çevre, tüketicinin ve sağlığın korunması. Müzakereye açılmayan fasıllardan bizim pozisyon belgesi sunduğumuz eğitim ve kültür faslı. Konseyde tarama sonu raporu onaylanan açılış kriteri resmî olarak belirlenen malların serbest dolaşımı, iş kurma hakkı ve hizmet sunum serbestisi, rekabet politikası, tarım ve kırsal kalkınma, gümrük birliği. Tarama sonu raporu onaylanmayan işçilerin serbest dolaşımı, yargı ve temel haklar fasılları bizi ilgilendiren fasıllar.

Sayın Özdemir "Yaratıcı Avrupa Programı'ndan neden çıktı." Şimdi, bakın oraya biz Türkiye olarak -buraya yazmamış arkadaşlar- 2 milyon avro katkıda bulunuyoruz -2 milyon 150 bin avro yanlış hatırlamıyorsam- bu kadar büyük katkıda bulunuyoruz fakat bu program kapsamında hangi projelere nasıl destek verileceğine ilişkin karar alma süreçlerinde yokuz. Yani, para veriyoruz, sonra bizim paramızla birtakım projelere destekler veriliyor. Bunlarla ilgili hiçbir şekilde bizi ilgilendiren...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama, aday ülke olmanın gereği bu zaten.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Buna karşılık, buraya bizden daha az katkıda bulunan bazı ülkeler karar alma süreçlerinde kapalı sistem çalıştırıyorlar. Biz de dedik ki: Hayır, para veriyorsak karar alma süreçlerinde biz de yer alacağız, biz de projeler hakkında fikrimizi söyleyeceğiz çünkü buraya "Büyük Felaket" isimli Ermeni soykırımıyla ilgili 2015 yılı küçük ölçekli iş birliği projeleri kapsamında "Büyük Felaket" isimli bir projeye bizim katkılarımızla oluşan fondan 200 bin avro hibe verilmiş. Biz de bu konuda bilgi istemiştik, "Bizde bir bakalım nedir" dedik. Buna da yanaşmamışlar. Bunun üzerine, biz de 3 Ekim 2016 tarih ve filan sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla programdan çekildik ve Resmî Gazete'de de yayınlandı. Bundan sonra da para verdiğimiz her projede, her programda karar alma süreçlerinde olup olmadığımıza bakacağız. Çünkü, şu oluyor: Türkiye, yıllardan beri, özellikle Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi projelerinde 100 veriyor 1-2 ya alıyor ya almıyor yani bu biraz da bizim proje geliştirme kabiliyetimizin maalesef, gelişmemiş olmasından da kaynaklanıyor yani üniversitelerimiz, girişimcilerimiz bu konuda pek çok eğitim hizmeti çalışması, çalıştayı vesaire yapmamıza rağmen, hâlâ yeterli yetkinlikte proje hazırlamayı beceremiyoruz, bizde de kabahat var. Ama, onun dışında -dediğim gibi- karar alma süreçlerinde olmadığımız için karar alma süreçlerinde yer alan ülkeler kendi ülkelerinden gelen projelere daha sıcak davranırken, o süreçte olmayan Türkiye gibi ülkelerden gelen projelere -bir de üstelik böyle bir bahaneleri de var iyi hazırlanmamış dosya bahanesiyle- maalesef çok şey davranıyorlar. O yüzden karar alma süreçlerinde de yer almıyoruz. Ayrıca projelerin istenen kriterlerde hazırlanması için eğitim çalışmalarımıza da hız veriyoruz. Üniversitelerle de bu konuda Millî Eğitim Bakanlığımız, ayrıca YÖK de çalışmalar yapıyor.

“Yunus Emre Vakfı nereye bağlı? Cumhurbaşkanlığına mı, Kültür...” Evet, orada bir bulanıklık vardı, onu gidermek için bir tasarı hazırladık. Şimdi daha önceki vakıf kuruluş şeyinde vakıf başkanı Dışişleri Bakanı, vakıf üyesi Başbakan Yardımcısı, Maliye Bakanı, Kültür Bakanı, Millî Eğitim Bakanı bunlardan oluşan... Ben de Millî Eğitim Bakanı olarak o vakfın mütevelli heyetinde görev yaptığım zamandan da biliyorum. Bu kadar bakanı işlevsel bir biçimde bir araya getirmek mümkün olmuyor. Onun için, bizim yasa tasarımız şöyle önümüzdeki dönem kabul edilirse: Vakıf başkanı Kültür Bakanı olacak, vakıf mütevelli heyeti de bu sayılan bakanlıkların müsteşarlarından oluşacak ki hakikaten onlar toplansınlar, karar alsınlar ve iş yapsınlar diye. Yönetim kurulunu da ona göre yeniden biçimlendiriyoruz. Onu da Meclisimizin takdirlerine sunacağız. Yasa değişikliği gerekiyor.

Yine, Yunus Emrede 38 ülkede 46 merkezde faaliyetler sürüyor. 2016 yılında kültür merkezlerindeki kurslarda 5.697 merkez dışında enstitü desteği ile gerçekleştirilen gruplarda 652 olmak üzere toplam 6.349 öğrenci Türkçe öğrendi. Bunların illeri, yerleri, şehirleri var, onları geçiyorum.

Sayın Hayati Tekin, Samsun İkiztepe kazıları... Bu söz konusu çalışmalar için 2016 yılında 30 bin lira ödenek aktarmışız.

Sayın Hayati Tekin, Samsun Yeni Arkeoloji Müzesi... Bunu 2017 yatırım programına aldık. Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile Bakanlığımız arasında ekim ayında bir protokol imzaladık ve yatırım programına aldık arkeoloji müzesi meselesini.

Sayın Hürriyet, Kocaeli Altınkemer, Cebeci plajlarının mavi bayrak durumu... Şimdi, bununla ilgili olarak her iki plaj da 2016 yılında mavi bayrak almaya hak kazanmış, yüzme suyu analizleri Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı tarafından belirli periyotlarla yapılıyor. Mavi bayrak Türkiye Çevre Vakfı (TÜRÇEV) tarafından yıllık olarak veriliyor. Her yıl süreç yeniden başlıyor. Denetimler ayın vakıf tarafından yapılıyor, kriterlere uyulmadığı tespit edildiği takdirde mavi bayraklı plaja düzeltme için süre veriliyor, düzeltmeler yapılmazsa mavi bayrak geri alınıyor.

Mavi bayrak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, süre tamamlandı. Lütfen bir beş dakikada toparlarsanız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Bitiriyorum zaten.

TÜRÇEV, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma, Haberleşme, Denizcilik Bakanlığı, Belediyeler Birliği, TÜRSAB, üniversitelerden öğretim üyeleri ve Bakanlığımız temsilcileri yer alıyor.

“Gebze Kütüphanesinin durumu ne?” Burayla ilgili girişimimiz var. Bunu Sayın Fikri Işık da bana bilgi notu olarak iletmişti, yapacağız onu inşallah.

Sayın Fethi Gürer “Tyana Antik Kenti...” Bölgede yapılacak kaçak kazıların önlenmesi için Jandarma ve Emniyet birimleriyle koordineli olarak önleme çalışmaları yapılıyor.

Şimdi, bu vesileyle ben bir şeyi de genel kamuoyunun bilmesinde fayda görüyorum. Bu yakınlarda, bugünlerde cep telefonunda, Türkiye bütçesinin 3-4 katı değerinde bir hazine bulunduğu dair fotoğraflarla birileri ellerinde böyle şeylerle dolaşıyorlar. Bir dolandırıcılık girişimi olduğu çok açık fakat çok akli başında insanlar bile bize gelip “Ya, böyle bir şey varmış Kültür Bakanlığı buna hemen el koysun, gitsin bu hazineyi alsın...” O fotoğraflara baktığımız zaman zaten yani arkeolog olmanıza, uzman olmanıza filan gerek yok. Birileri birtakım plastik mankenleri altın suyu rengine boyayıp böyle

acayıp şeyler yapıp insanları kandırmaya çıkmışlar. Ama, çok yaygın olduğu için burada bu vesileyle herkesi yani hiç aklımıza gelmeyecek yöntemlerle aklımıza gelmeyen insanlar dolandırılabilirdiği için bu konuda da kamuoyunun uyanık olmasında fayda var diye bunu hatırlatıyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Eskiden toprak altına koyup çıkarıyorlardı metot değişmiş.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Evet, şimdi de böyle bir şey başlamış.

Sayın Ersoy...

BAŞKAN – Sayın Ersoy da yok, o da kalsın efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Sayın Çakırözer, Eskişehir’le ilgili bütün her şeyi beraber konuşuyoruz zaten, ben size gene veririm bunları. Ama, Han’da, ikinci derece arkeolojik sit alanında 10 adet parseli kamulaştırdık, 2 adet parselin kamulaştırma işlemleri de devam ediyor, diğer parsellerin kamulaştırması da. Kızılınler’le ilgili durumu ben size anlattım yani orada ihaleye çıktık -Kültür Bakanlığı- yerli-yabancı kimse müracaat etmedi. Şimdi, daha cazip bir ihale koşullamasıyla bunu bir daha çıkacağız inşallah. Eğer onda da şey olmazsa ilgili belediyeye devrederek yani çünkü zaman zaman şöyle şeyler de oluyor: “Efendim, Kültür Bakanlığı bunu yeterince tanıtamadı.” filan gibi dezenformasyon oluyor. Yasa buna müsait, gerekirse ilgili belediyeye devrederiz, hemen onlar da kendi koşullarıyla ihale çıkarabilirler.

Sayın Çakırözer, Van Urartu, Çanakkale Troya, Afyonkarahisar Müzelerinin son durumu... Bunların ihaleleri hazırlanmış, yapılıyor. Bunlarla ilgili bilgileri ben size yazılı olarak vereyim.

“Bu telif haklarıyla ilgili kanunda değişiklik çalışmaları hangi aşamada?” diye Sayın Çakırözer sordu. Bununla ilgili olarak bu ay içerisinde değişikliğin temel konularının değerlendirilmesi amacıyla ilgili bütün tarafları... Ben daha önce çeşitli meslek kuruluşlarıyla görüşmelerimi yaptım, konuştuk ama şimdi onların karşılıklı olarak birbirlerini de duyabilecekleri, dinleyebilecekleri çalıştaylar düzenleyeceğiz. Dört çalıştay kapsayan geniş kapsamlı bu toplantılar sonucunda oluşacak kanaat doğrultusunda taslak metnin nihai hâle getirilmesini amaçlıyoruz. 2017 yılının ilk yarısında taslağı Meclise sevk edeceğiz inşallah.

Hatay Yeni Arkeoloji Müzesinin durumu? Sayın Çakırözer, teşhir tanzim birinci etap 47 milyon liralık ödenekle tamamlandı, 28 Aralık 2014 tarihinde ziyarete açıldı. İkinci etap teşhir tanzim çalışmaları devam ediyor. 11 milyon lira ödenek kullanarak 2017 Mayısında tamamlanması planlandı.

Kızılınler’le ilgili, Sayın Çakırözer, söyledim.

Tepebaşı Kültür Merkezi... 1993 yılında bu Tepebaşı Kültür Merkezi 25 milyon lirası keşif bedeliyle Eskişehir Valiliği tarafından ihalesi yapıldı. Kontrolörlüğünü Bakanlığımız yaparak fiziki gerçekleştirme yüzde 60 seviyesindeyken Tepebaşı Belediyesinin talebi üzerine protokolle belediyeye devredildi. 2012 yılında belediye maddi destek istedi ve Bakanlığımız tarafından yaklaşık maliyetle ilgili bilgi, belge istenmiş olmasına rağmen, bugüne kadar Bakanlığımıza bu maddi destek için bilgi ve belge henüz ulaşmamış. Ben de onu Tepebaşı Belediyesiyle konuşurum, onları alırım, gerekeni yaparız.

Sayın Gizligider...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, süremiz doldu.

Kalan soruları mümkünse yazılı olarak rica edelim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Evet, Sayın Gizligider ile Sayın Salih Cora’nın sorularını da yazılı olarak cevap verelim.

BAŞKAN – Onları da yazılı olarak...

Evet, Sayın Bakanımıza soru, eleştiri ve görüşlere vermiş olduğu cevaplar için teşekkür ediyoruz.

Değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Sayın Başkan, soruları cevapladım ama bazı genel konular var. Mesela, sayın milletvekillerimizin “Siz kültür politikasından ne anlıyorsunuz, nasıl yapacaksınız?” gibi soruları vardı. Onlara cevap vermem için bana iki dakika müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – İki dakikada toparlanmaz Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Onun için iki dakika diyorum zaten!

BAŞKAN – Şöyle: Affınıza sığınmıyorum, on beşinci saatin içerisindeyiz ve bir güne has bir çalışma değil.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Peki, o zaman Genel Kurulda ben bu konudaki düşüncelerimi daha geniş ortamda paylaşayım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Amasra’yla ilgili soruma cevap vermediniz Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Hepsini konuşuruz.

BAŞKAN - Efendim, şöyle: Bütçe süreci içerisinde şey ama bir beş dakikada toparlarım diyorsanız... Ama ben beş dakikada toparlanabileceğine ihtimal vermiyorum. Çok kapsamlı konular bunlar. İnşallah, başka bir şey yapalım bunlarla ilgili olarak. Şu bütçe sürecinden sonra, siz de uygun görürseniz, biz Komisyonumuzu bir toplayalım efendim, bu genel politikalarla ilgili olarak Komisyonunda beraber bir bilgilendirme toplantısı yapalım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Sadece bir konuyla ilgili o zaman iki cümle söyleyeyim müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – O da şu anda tutuklu olarak yargılanmakta olan yazarlar, çizerlerle ilgili olarak iddia edilen suçlar itibarıyla, tutuksuz yargılanmalarında sakınca olmayan herkesin tutuksuz yargılanması hukukun temel ilkelerine de uygundur, özellikle yazarların çizerlerin çünkü bunlar üzerinden geliştirilen bazı söylemler, gerçekten tutuklu olarak yargılanmaya devam edilmesi gereken birtakım katil zanlılarının, darbe zanlılarının da sanki aynı bu insanlar gibi haksız yere tutuklandıkları gibi bir intiba, bir izlenimin doğmasında kullanılıyor. Böyle bir istismara da fırsat vermemek bakımından, bu gerçek darbecilerin, katil zanlılarının yargılanmasında hukuka aykırı bir durum olmadığını uluslararası ve ulusal düzlemde de görülebilmesi için bu insanlarla ilgili yargılama süreçlerinin işledikleri iddia edilen suçlarla mütenasip bir formatta yürütülmesinin doğru olduğunu Kültür Bakanlığı olarak biz Adalet Bakanlığımızı da bu konudaki görüşlerimizi aktarıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Kültür ve Turizm Bakanlığı 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Böylece, gündemimizde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Evet, bütün katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, gündemimizde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporu görüşmelerine yarın saat on birde devam edeceğiz.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.41

